

ศูนย์ศึกษาสงครามภาคพื้นดิน
(Land Warfare Studies Centre)
เอกสารประกอบการทำงาน ฉบับที่ 131
(Working Paper No 131)

ทบทวนแนวทางตอบโต้ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

(Revisiting Counterinsurgency):

คำตอบเรื่อง

‘สงครามต่อต้านการก่อการร้าย’

ของนักกลยุทธ์

สำหรับ

กองทัพบกออสเตรเลีย

พ.อ. จอห์น แบล็กซ์แลนด์

(Colonel John Blaxland)

เมธีวิจัยการทหารอาวุโส

ร่างสุดท้าย

ณ วันที่ 9 พฤษภาคม ค.ศ.2006

หมายเหตุเชิงชีวประวัติ

พ.อ. จอห์น แบล็กซ์แลนด์ (John Blaxland) นายทหารประจำการในกองทัพบก ออสเตรเลีย เกิดที่ประเทศซิดนีย์ สำเร็จการศึกษาจาก

- วิทยาลัยการทหาร ณ ดันทรูน (Royal Military College, Duntroon)
- โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 75 (Royal Thai Army Command and Staff College)
- มหาวิทยาลัยแห่งนิวเซาท์เวลส์ (ปริญญาตรี เกียรตินิยม) (University of New South Wales, BA Honours)
- มหาวิทยาลัยแห่งชาติออสเตรเลีย (ปริญญาโท สาขา ประวัติศาสตร์) (MA in History) และ
- วิทยาลัยการทหารแห่งแคนาดา (ปริญญาเอก สาขา ยุทธศึกษา) (Royal Military College of Canada, PhD in War Studies)

ผู้เขียนเคยปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายเสนาธิการทหาร เป็นอาจารย์และครูฝึก รวมทั้งมีตำแหน่งในฝ่ายข่าวกรองของกองทัพบกออสเตรเลีย ซึ่งหมายรวมทั้งอยู่ในตำแหน่งนายทหารฝ่ายข่าวกรองประจำกองพลน้อยที่ 3 ที่ปฏิบัติการในติมอร์ตะวันออก เมื่อปี ค.ศ.1999 และเป็นนายทหารแลกเปลี่ยนที่หน่วยงานข่าวกรองของกลาโหมสหรัฐฯ (US Defense Intelligence Agency) ซึ่งท่านได้รับเหรียญ US Meritorious Service Medal.

ผลงานวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

- Organizing an Army: The Australian Experience, 1957-1965 (1989)
- Signals, Swift and Sure: A History of the Royal Australian Corps of Signals, 1947-1972 (1990)
- Information Era Manoeuvre: The Australian Led Mission to East Timor (2002) และ
- Strategic Cousins: Canadian and Australian Expeditionary Forces and the British and American Empires (2006).

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณต่อข้อคิดความเห็นและความช่วยเหลือจากผู้มีคุณูปการดังต่อไปนี้ David Kilcullen, Anthony Bubalo, Albert Palazzo, Peter Clay, John Frewen, David Schmidtchen, David Bolton, Mark O'Neill, Malcolm McGregor, Steven Noble, Peter Read, Nick Rowntree, Warren Farmer, Peter Schearer, Frank Milne, Marcus Fielding, Don Carpenter, Cathy McCullagh and Scott Hopkins.

ข้อสงวนทางกฎหมาย

ทัศนะต่างๆที่แสดงออกในเอกสารฉบับนี้ถือว่าเป็นของผู้เขียนและไม่จำเป็นต้องเป็นของกองทัพกออسترเลีย หรือ ของกระทรวงกลาโหมของประเทศออสเตรเลีย โดยที่สมาชิกเครือจักรภพแห่งออสเตรเลียจะไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมายตามสัญญา ไม่ว่าจะป็นกรณีละเมิดหรือไม่ก็ตาม อันสืบเนื่องจากข้อความที่ตีพิมพ์ไว้ในเอกสารฉบับนี้

บททวนแนวทางตอบโต้ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

บทคัดย่อ

เอกสารฉบับนี้กล่าวถึงความตระหนักที่ปรากฏขึ้นในบริบทของออสเตรเลีย ที่มีต่อขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ด้วยลักษณะที่ต้องพึงระวัง เอกสารฉบับนี้จึงโต้แย้งว่า กองทัพบก (Army) และที่มีภารกิจที่กว้างขวางกว่า ก็คือ กองกำลังป้องกันประเทศของออสเตรเลีย (Australian Defence Force – ADF) จำเป็นต้องอุทิศทุ่มเทอย่างรอบคอบยิ่งขึ้นในทางความคิด ทั้งต่อ หลักนิยม การฝึกที่เหมาะสม และขีดความสามารถในเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผชิญกับความเป็นไปได้ที่อาจต้องสวมบทบาทต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ โดยที่เอกสารฉบับนี้สะท้อนออกถึงมรดกทางแนวความคิดของกองทัพบกออสเตรเลีย ทั้งที่ต่อขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ โดยคำนึงถึงกระแสใหม่ๆ ที่อุบัติขึ้นในเวทีความคิดสาธารณะที่ว่าด้วย “สงครามต่อต้านการก่อการร้าย” (War on Terror) อีกทั้งยังได้พิจารณาตรวจสอบว่าบรรดาพันธมิตรตามประเพณีทั้งหลายของออสเตรเลีย (อังกฤษ แคนาดา ฯลฯ) กำลังพัฒนาหลักนิยมอย่างไร อันเป็นปฏิกิริยาตอบโต้แนวโน้มต่างๆ ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ปฏิกิริยาตอบโต้ของกองทัพบกออสเตรเลียเอง ซึ่งก่อรูปการความคิดด้วยความเข้าใจในประเด็นปัญหาต่างๆ ดังกล่าว จึงได้นำเสนอไว้ในตอนท้ายของเอกสารฉบับนี้

การตอบโต้ของกองทัพบกออสเตรเลียที่นำเสนอนี้ เกิดจากการศึกษาทำความเข้าใจต่อแนวทางความคิดของฝ่ายกลยุทธ์ เพื่อตอบโต้ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในยุคข้อมูลข่าวสาร ที่มีลักษณะซับซ้อนและลักษณะของโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็น หน่วยงานที่มีจารีตประเพณีเดียวกัน แต่ก็มีตัวแปรที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่นหรือเอกลักษณ์ของแต่ละประเทศ โดยที่เนื้อหาแก่นแกนของการตอบโต้ได้ นี้ ก็คือ ข้อโต้แย้งที่ว่า กองทัพบกออสเตรเลียเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะเฉพาะ มีการบริหารจัดการที่ดีที่สุดในบริบทของรัฐบาลออสเตรเลีย และพร้อมที่จะตอบโต้ปัญหาที่ทำนายต่างๆ และอีกนัยหนึ่งก็คือเป็นหน่วยงานที่มีสามารถปรับตัวให้สอดคล้องเชิงวัฒนธรรม สามารถ

ตอบสนองต่อเงื่อนไขต่างๆของแต่ละท้องถิ่นหรือประเทศ ที่เป็นเงื่อนไขเบื้องต้น
ขบวนการติดาอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐและขบวนการก่อการร้าย และได้ออกแบบไว้เพื่อ
เอื้อให้เกิดผลระยะยาว นอกจากนี้แล้ว แนวทางตอบโต้ทางความคิดนี้ ยังถือได้ด้วยอีก
ว่า เป็นสิ่งที่ท้าทายทางความคิดสำหรับกองกำลังของออสเตรเลียที่เน้นความสำคัญของ
การสู้รบภาคพื้นดิน แต่ก็ให้ความสำคัญต่อการใช้กองกำลังที่ขับเคลื่อนอย่างคล่องตัว
ของกองทัพบกเพื่อการนี้ด้วย

สารบัญ

บทคัดย่อ.....

บทนำ.....

ถึงเวลาพิจารณาบททวนเรื่อง”สงครามต่อต้านการก่อการร้าย”
(War on Terror).....
โครงสร้าง.....

ส่วนที่หนึ่ง --- คำนิยาม.....

ลัทธิก่อการร้าย (Terrorism).....
ลัทธิอิสลามนิยม (Islamism).....
ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ (Insurgency).....
เส้นแบ่งอันคลุมเครือ.....

ส่วนที่สอง --- ความตระหนักของออสเตรเลียที่กำลังเกิดขึ้น ว่าด้วย

การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ.....
ความตระหนักที่กำลังเกิดขึ้น.....
การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ส่วนที่คล้ายคลึง
กับปฏิบัติการส่งเสริมสันติภาพของกองทัพออสเตรเลีย.....
หลักนิยมของกองทัพออสเตรเลีย เรื่องการต่อต้าน
ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ.....
แนวคิดเรื่อง**การทำสงครามที่ซับซ้อน** (Complex Warfighting)
ของกองทัพออสเตรเลียกับ การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ
โค่นล้มอำนาจรัฐ.....

ส่วนที่สาม --- บทเรียนเชิงประวัติศาสตร์ ที่ว่าด้วย การต่อต้าน

ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ.....
บทเรียนที่สรุปจากการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ
จากทั้งกรณีของ มาลายา และเวียดนาม.....

ส่วนที่สี่ --- การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ:

- แนวโน้มที่กำลังเกิดขึ้นใหม่.....
- งานยุทธศาสตร์ที่แปรเปลี่ยนแล้ว.....
- การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ
ในระดับโลกาภิวัตน์.....
- การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐที่สลับซับซ้อน.....
- ความซับซ้อนและแนวความคิดแบบยุคหลังสมัยใหม่.....

ส่วนที่ห้า --- หลักคิดของฝ่ายสัมพันธมิตร ว่าด้วย การต่อต้าน

- ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ.....
- หลักคิดของอังกฤษ ว่าด้วย การต่อต้าน
ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ.....
- หลักคิดที่เป็นกระแสใหม่ของแคนาดา ว่าด้วย
การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ.....
- หลักคิดที่เป็นกระแสใหม่ของกองทัพบกและหน่วยนาวิกโยธินของสหรัฐฯ
ว่าด้วย การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ.....

ส่วนที่หก --- บทสรุป: การตอบโต้ของกองทัพบทธออสเตรเลีย ต่อ

- ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ จากจุดยืนความคิดของ
กองทัพบทธออสเตรเลีย.....
- ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ.....
- ขอบเขตระดับโลกาภิวัตน์.....
- และความซับซ้อน.....
- แต่ก็ยังมี “กระสุนเงิน (สูตรสำเร็จ)หรือ?.....
- การตอบโต้ของฝ่ายกลยุทธ์.....

ภาคผนวก เอ.: ความหลากหลายเชิงอุดมการณ์ของมุสลิม ในทัศนะของ
เชอริล เบอ์นาร์ด (Cheryl Bernard's Muslim Ideological
Spectrum).....

ภาคผนวก บี.: การจำแนกประเภทของนักอิสลามนิยม
ของกลุ่มศึกษาวิกฤติการณ์ระหว่างประเทศ (The International
Crisis Group's Islamist Categories).....

ภาคผนวก ซี.: ข้อสังเกต 14 ประการของ เพตราอุส
(Petraeus's 14 Points).....

ภาคผนวก ดี.: กองทัพบกและหน่วยนาวิกโยธินของสหรัฐฯ และ
หลักการ ข้อกำหนดและคู่ความขัดแย้ง ที่เกี่ยวกับ
ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ
(US Army and Marine Corps, Counterinsurgency Principles,
Imperatives and Paradoxes).....

ภาคผนวก อี.: บัญญัติ 28 ประการ ของ
การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ
(Twenty-Eight Articles of Counterinsurgency).....

บทนำ

ถึงเวลาพิจารณาบททวนเรื่อง”สงครามต่อต้านการก่อการร้าย”

คำว่า “สงครามต่อต้านการก่อการร้าย” มักจะถูกแขวนป้ายว่า เป็นชื่อที่สื่อความผิดเพี้ยนจากความเป็นจริง เพราะฟังดูราวกับว่า เป็นการทำสงครามต่อต้านสิ่งที่เป็นระบบระเบียบหรือมีแบบแผนที่แน่นอน แทนที่จะสื่อความว่าเป็นการทำสงครามต่อต้านศัตรูที่เฉพาะเจาะจง¹ ซึ่งสำหรับคนจำนวนมากแล้ว คำว่า “สงครามต่อต้านการก่อการร้าย” มีความคลุมเครือ แต่สำหรับนักวิเคราะห์แล้ว มันทำให้ลักษณะของภารกิจและการตอนโต้ การก่อการร้ายขาดความชัดเจน² นอกเหนือจากนี้แล้ว ในฐานะที่เป็น นักยุทธศาสตร์ทหารที่โดดเด่นของอังกฤษ ท่านเซอร์ ลอว์เรนซ์ ฟรีดแมน (Sir Lawrence Freedman) เคยตั้งข้อสังเกตว่า “โดยทั่วไป “สงครามต่อต้านการก่อการร้าย” ขาดบริบททางการเมือง โดยที่ลัทธิก่อการร้ายอาจจะเป็นรูปการความคิด แต่ไม่มีรูปการที่แน่ชัด ไม่ใช่แม้แต่จะเป็นขบวนการทางการเมือง”³

แม้แต่คำว่า “ผู้ก่อการร้าย” ก็ยังมีคุณค่าในตัว โดยที่ ริชาร์ด แจ็คสัน (Richard Jackson) เคยได้ว่า มันช่วยให้คนเห็นว่าพฤติกรรมที่ละเมิดผู้อื่นและการทำทารุณกรรมว่า “เป็นเรื่องปกติ”⁴ คำว่า “ผู้ก่อการร้าย” เคยใช้เรียกกันในระยะแรกๆหลังจากเกิดเหตุ การฉ้อฉลล้มอาคารเวิร์ดเทรดในนิวยอร์ก เมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ.2001 เพื่อให้คำนิยามบางอย่างแก่ศัตรูที่ในขณะนั้นยังไม่แน่ชัดว่าเป็นใคร ที่กระทำผิดกฎหมาย แต่นับตั้งแต่การโจมตีเหล่านี้เกิดขึ้นหลายครั้ง ก็มีคนเขียนหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนี้จำนวนไม่น้อย เพื่อจะแก้ปัญหาที่เป็นภัยคุกคาม ที่ต้องเผชิญและต้องนิยามกันใหม่ว่า “สงครามต่อต้านการ

---

¹ ดูตัวอย่าง Peter R. Neumann and M.L.R.Smith, ‘Strategic Terrorism: The Framework and Its Fallacies’ ใน *The Journal of Strategic Studies*, Vol. 28, No. 4, August 2005, p. 572.

² M.L.R. Smith, ‘Guerillas in the Mist: Reassessing Strategy and Low Intensity Warfare’ ใน *Review of International Studies*, vol. 29, no. 1, January 2003, pp.22-4.

³ Lawrence Freedman, *The Transformation of Strategic Affairs*, Adelphi Paper, London, 2006, p.45

⁴ ดู Richard Jackson ‘Explaining Torture in the War on Terrorism’,

http://www.socialsciences.manchester.c.uk/politics/research/research_groups/cip/documents/Jacksonworkingpaper.pdf, downloaded 3 April 2006

ก่อการร้าย” หมายถึงอะไรกันแน่ โดยไม่มองแต่ในแง่ของการก่อการร้ายเท่านั้น แต่มอง
ในแง่ของขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐด้วย

โครงสร้าง

เอกสารฉบับนี้ยอมรับคุณูปการของมรดก ในเชิงต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้ม
อำนาจรัฐของกองทัพกอสเตรเลีย ซึ่งเป็นการบรรยายถึงแนวความคิดเชิงปฏิบัติการ
ของกองทัพกอสเตรเลีย ในขณะที่เผชิญกับขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐในยุค
ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีความสลับซับซ้อนและมีลักษณะของโลกาภิวัตน์ โดยที่เอกสารฉบับ
นี้เป็นการเตือนให้ระวังภัย ด้วยการโต้แย้งว่า ทางกองทัพกอสเตรเลียและที่กว้าง
กว่านั้นก็หมายรวมทั้งกองกำลังป้องกัน ประเทศของออสเตรเลียทั้งหมด จำเป็นต้องอุทิศ
ทุ่มเทและระมัดระวังยิ่ง กว่าเดิม ในเรื่องของการทำความเข้าใจต่อหลักนิยม การ
ฝึกรบที่เหมาะสมและขีดความสามารถในเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง

ข้อโต้แย้งแก่นแกนในเอกสารฉบับนี้ ได้จัดไว้เป็นระบบในเชิงโครงสร้าง แบ่งเป็น 6
ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 กล่าวถึงค่านิยมของลัทธิก่อการร้าย อิสลามนิยม และขบวนการติดอาวุธ โคน
ล้มอำนาจรัฐ อีกทั้งยังได้ พิจารณาถึงเส้นแบ่งอันคลุมเครือระหว่างลัทธิก่อการร้าย
(Terrorism) กับ ขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ (Insurgency) จากการปฏิบัติการ
เชิงยุทธวิธีของกองทัพแห่งชาติ

ส่วนที่ 2 กล่าวถึงความตระหนักที่ปรากฏมากขึ้นในเรื่องของขบวนการติดอาวุธ โคนล้ม
อำนาจรัฐในบริบทของออสเตรเลีย ดังที่สะท้อนให้เห็นในระยะหลัง นี้จากหลักนิยมและ
พัฒนาการเชิงแนวความคิด

ส่วนที่ 3 เป็นการสำรวจทบทวนบทเรียนที่สรุปจากประวัติศาสตร์ ที่ว่าด้วย การต่อต้าน
ขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ โดยเน้นที่ประสบการณ์จากการต่อสู้กับขบวนการ
ติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐที่เคยเกิดขึ้นในทั้งประเทศมาลาया (ก่อนจะเปลี่ยนชื่อ) และ
เวียดนาม

ส่วนที่ 4 เป็นการพิจารณาถึงแนวโน้มใหม่ๆ ในเวทีความคิดสาธารณะเรื่อง การต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ โดยเน้นความสำคัญของลักษณะ โลกาภิวัตน์และ ความซับซ้อนของสภาพการณ์ของทุกวันนี้

ส่วนที่ 5 เป็นการตรวจสอบวิธีการพัฒนาระบบคิดในเชิงต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ ของฝ่ายสัมพันธมิตรอันยาวนานของออสเตรเลีย

ส่วนที่ 6 อันเป็นส่วนสุดท้าย เป็นข้อเสนอแนะต่อกองทัพบกออสเตรเลียว่า โดยแก่น แกนความคิดแล้ว นักเคลื่อนไหวต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐว่า ควรจะมีแนวทางเช่นใด ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อยุคข้อมูลข่าวสารต่อการเผชิญ กับสิ่งที่ กำลังปรากฏเป็น ขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ ที่มีลักษณะ โลกาภิวัตน์และมีความซับซ้อนยิ่ง

ส่วนที่ 1

คำนิยาม

เอกสารฉบับนี้แสดงความเห็นแย้งว่า มีความสำคัญที่ต้องนิยามใหม่คำว่า “สงครามต่อต้านการก่อการร้าย” ในฐานะที่เป็นการรณรงค์ ต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ อันเป็นขบวนการที่มีลักษณะหลายด้าน ใช้ความลับพลันและสามารถเชื่อมโยงถึงกันกับฝ่ายต่างๆที่ต่อต้านอำนาจรัฐ ซึ่งมีการจัดตั้งที่ซับซ้อนและส่งผลสะท้อนได้กว้างไกลมาก ทั้งนี้ นักวิชาการจำนวนมากก็เคยมีข้อเขียนหรือบทความมากมายที่เกี่ยวกับ “สงครามย่อยๆ” หรือ สงคราม “จรยุทธ์” และ “สงครามย่อยๆเพื่อสร้างสันติภาพ” ซึ่งบ่อยครั้งจะสื่อความหมายในทำนองเดียวกันกับ ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ โดยความจริงแล้ว คำว่า “จรยุทธ์” เป็นคำเดิมในภาษาสเปนที่หมายถึง “สงครามย่อยๆ” ตั้งแต่สมัยที่เกิดขบวนการติดอาวุธโค่นล้มผู้กดขี่ในสเปน ในสมัยที่ต่อต้านอำนาจฝรั่งเศส โดยใช้ยุทธวิธีแบบจรยุทธ์ หรือที่ที่ฝ่ายทหารมักเรียกว่า “เอ็งมาซำมุด เอ็งหยุดซำตี” อันเป็นยุทธวิธีที่เคยใช้โดยกลุ่มต่างๆที่ติดอาวุธขนาดเบา ในระหว่างสงครามโปเลียน⁵ สิ่งก็ตามมาก็คือ การพิจารณาถึงคำนิยามที่ใช้กันในปัจจุบันและที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ของคำว่า ลัทธิก่อการร้าย ลัทธิอิสลามนิยม (ในรูปแบบแตกต่างหลากหลาย) ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ และ การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ทั้งนี้ ส่วนที่ 1 ได้สรุปโดยคำนึงถึงขอบเขต อำนาจรัฐที่ไม่ชัดเจนอันสร้างความยุ่งยากซับซ้อนให้แก่การบริหารจัดการที่แยกส่วนกัน ของการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ทั้งในแง่ของยุทธวิธี และของยุทธศาสตร์ระดับประเทศในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงด้านที่เป็นงานของฝ่ายตำรวจและฝ่ายความมั่นคงของท้องถิ่น(ในแต่ละประเทศ)เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับ ภารกิจของฝ่ายทหาร

⁵ ผลงานสำคัญๆในเรื่องเกี่ยวกับสงครามย่อยๆ ซึ่งรวมถึง (1) Bernard B. Fall, *Street Without Joy*. (ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1961) ตีพิมพ์โดย Stackpole Books, Mechanicsburg, PA, 2004; (2) Bard E. O'Neill, *Insurgency and Terrorism: From Revolution to Apocalypse*, Potomac Books, Washington DC, (2nd ed.)2005; (3) Robert Taber, *War of the Flea: A Study of Guerilla Warfare Theory and Practice*, (reprint) Brassey, London, 2002; (4) Gil Merom, *How Democracies Lose Small Wars: State, Society, and the Failures of France in Algeria, Israel in Lebanon, and the United States in Vietnam*, Cambridge University Press, New York, (reprint) 2003; (5) David Galula, *Counterinsurgency Warfare: Theory and Practice*, Frederick A. Praeger, New York, 1964, (reprint 2005); and (6) Max Boot, *The Savage of Wars of Peace: Small Wars and the Rise of American Power*, Basic Books, NY, 2002.

ลัทธิก่อการร้าย

โดยหลักนิยามของทหารออสเตรเลียและสัมพันธมิตรแล้ว กล่าวถึงลัทธิก่อการร้ายว่า เป็น “การใช้ความรุนแรงหรือข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรงเพื่อจุดประสงค์ทางการเมือง หรือ การใช้หรือข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรงเพื่อสาธารณชนหรือภาคส่วนใดส่วนหนึ่งของ สาธารณชนเกิดความหวาดกลัว” ถ้าเลือกได้ข้าพเจ้าคงเลือกที่จะนิยามลัทธิก่อการร้ายว่า เป็น ‘ความรุนแรงที่มุ่งเป้าขึ้นต้นไปที่ผู้ที่ไม่ใช่ฝ่ายสู้รบ’ ซึ่งคำนิยาม ดังกล่าวชี้ได้อย่าง ถูกต้องไปยังฝ่ายตำรวจที่มีหน้าที่ลำดับแรกในฐานะที่เป็นกองกำลัง ทางเลือกท้องถิ่น (ภายในประเทศ) สำหรับการตอบโต้

อย่างไรก็ตาม ก็มีภาวะเสี่ยงประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำว่า “ลัทธิก่อการร้าย” และในการจัดหมวดหมู่ของกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นส่วนหนึ่งของ “สงคราม ต่อต้านการก่อการร้าย” ก็คือ การนำไปสู่สิ่งที่นักวิชาการทหารของออสเตรเลีย เดวิด คิลคูลเลน (David Kilcullen) เรียกว่า “การจัดตั้งรวมตัวเป็นกลุ่มก้อน” (Aggregation) ซึ่ง หมายถึง ‘การสนธิกำลังของลัทธิก่อการร้ายกลุ่มองค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรัฐอันทพาล หรือรัฐที่ไม่สามารถปกครองได้อย่างเป็นเอกภาพและฝ่ายที่เป็นคู่แข่งในเชิงยุทธศาสตร์ ทั้งหมด’⁷ โดยที่เดวิด คิลคูลเลน ได้โต้แย้งว่า แนวโน้มนี้เป็นภัยอันตรายเพราะเป็นการ เพิ่มปัญหาให้ขยายตัวใหญ่ขึ้นมากจนเราไม่อาจจะจัดการกับมันได้ แม้กระทั่งฝ่าย อภิมหาอำนาจที่อยู่ในสัมพันธมิตรก็อาจจะ ไม่สามารถรวมศูนย์ทรัพยากรต่างๆที่จำเป็น เพื่อจะรับมือกับบรรดาผู้แข่งเชิงยุทธศาสตร์ที่มีแง่คิดมุมมองที่แตกต่างหลากหลายกัน มากดั่งนั้น ‘การสร้างศักยภาพให้แก่เจตนากรรมณ์ของประชาชนที่เหนื่อยล้าและถูก กระจาย กำลังจนขาดพลังที่จะต้านข้าศึกได้ และถึงที่สุดก็ต้องล้มเหลว’⁸ ซึ่งปรากฏชัด อยู่แล้วว่า การที่จะหลีกเลี่ยงผลที่จะตามมาดังกล่าวปัญหาชี้ขาดจึงอยู่ที่ว่าเราจะเข้าใจ ประเด็น ปัญหาได้มากน้อยเพียงไร?

⁶ กระทรวงกลาโหม หัวหน้ากลุ่มนายทหารฝ่ายสารสนเทศ *The Australian Defence Glossary*, <http://dlms.dcb.defence.gov.au/accessed>, 6 April 2006

⁷ David Kilcullen, ‘Countering Global Insurgency’ ใน *The Journal of Strategic Studies*, vol. 28, no. 4, August 2005, p.608.

⁸ Ibid.

ดังเช่นที่นักวิชาการท่านหนึ่งเคยตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ‘เราควรจะต้องคิดให้รอบคอบเกี่ยวกับวิธีการใช้คำบรรยายเช่น “ความขัดแย้งที่เข้มข้นในระดับต่ำ” หรือ “ลัทธิก่อการร้าย” และ “สงครามจรยุทธ์” แล้วถามตัวเองว่าคำเหล่านี้มันจะช่วยให้ เราเข้าใจถึงแหล่งที่มาและทิศทางของกรณีขัดแย้งสำคัญๆ ได้หรือไม่’ แต่ถึงกระนั้น ‘ความจริงโดยพื้นฐานก็คือ **‘เมื่อถึงที่สุดแล้ว ก็มีเพียงสงครามชนิดเดียวเท่านั้น ที่มีความหมายจริงๆตามประเภทของสงคราม ก็คือ ตัวสงครามเอง’** เพราะสงครามที่แท้จริง มิใช่เพียงแต่การใช้อำนาจทางการทหารแบบที่อื่นๆ แต่ความจริงก็คือเป็นการตัดสินใจในสภาพการณ์ที่ใช้การวิเคราะห์คาดการณ์ที่ลึกซึ้งกว่านั้น¹⁰ ในยุคสมัยแห่งการสื่อสารระดับโลกาภิวัตน์¹¹ ได้โดยฉับพลัน สงครามต้องได้รับการตรวจสอบอย่างรอบด้าน อย่างที่ไม่เคยกระทำมาก่อนเลย การสำรวจตรวจสอบดังกล่าวจึงเรียกร่องต้องการให้มียุทธศาสตร์ทางการทหารที่กำหนดไว้อย่างรอบด้านและคำนึงถึงเงื่อนไขต่างๆ โดยรอบคอบโดย**สำนักความคิดแนวประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม** ซึ่งในด้านกลับกัน ก็มีข้อจำกัดด้วยกลไกระหว่างประเทศ ซึ่งมีทั้งอนุสัญญา สนธิสัญญาและพิธีสารฉบับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้กำลัง แม้ว่าบรรดาฝ่ายอำนาจนิยม หรือรัฐอันทพาลทั้งหลาย ยังดูเหมือนกว่า จะปลอดจากการ “ตกเป็นเป้า” ของข้อตกลงระดับโลกาภิวัตน์ต่างๆก็ตามแต่การที่จะ ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ทางทหารต่างๆ ที่กำหนดขึ้น จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจลักษณะที่มีซับซ้อนหลายด้าน ตามธรรมชาติของลัทธิอิสลามนิยมในทุกวันนี้

ลัทธิอิสลามนิยม

นักวิชาการด้านอิสลามนิยม เชอริล เบร์นาร์ด (Cheryl Bernard) ผู้แต่งหนังสือเรื่อง *Five Pillars of Democracy* (5 เสาหลักแห่งระบอบประชาธิปไตย) ได้บ่งชี้ถึง สิ่งที่ทำให้ทัศนะว่าเป็น การตีความลัทธิอิสลามที่ขัดแย้งกัน (ดังที่สรุปย่อไว้ในภาคผนวกเอง) ควรจะต้องมองว่าเป็นภาคส่วนต่างๆ ของสิ่งทีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องมายาวนาน แทนที่จะมองว่าเป็นการจำแนกแยก เป็นประเภทต่างๆที่แตกต่างและแยกส่วนจากกัน

⁹ Smith, ‘Guerillas in the Mist’, p.20

¹⁰ Ibid., p. 34

โดยสิ้นเชิง¹¹ โดยที่การจำแนกแยกประเภทของอิสลามตามแบบของเบอร์นาร์ดเป็นพื้นฐานสำหรับ ประเด็นที่เสนอแนะเพื่อปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการอภิปรายในย่อหน้าต่อจากนี้แต่ในทัศนะ ของเธอ ก็ยังแตกต่างกับทัศนะที่แสดงไว้ในรายงานของ **กลุ่มศึกษาวิกฤติการณ์ระหว่างประเทศ (The International Crisis Group – ICG)** เรื่อง Understanding Islamism (หรือ การทำความเข้าใจเรื่องลัทธิอิสลามนิยม)ซึ่งตาม รายงานฉบับดังกล่าวของ ไอ.ซี.จี.(ICG) คำว่า ‘ผู้ก่อการร้าย’ มักจะเป็นคำที่ใช้อ้างอิงถึงเมื่อมีการอภิปรายถึงปัญหาที่ทำหายอย่างยิ่ง โดยทั่วไปจะเรียกรวมๆว่าเป็น **“นักลัทธิอิสลาม” หรือ “Islamist”** โดย ดิตราโดยรวมๆว่าเป็นพวกที่มีความคิดแบบสุดขั้วหรือยึดมั่นในแนวทางความคิดอย่าง เหนียวแน่น และ**ได้รับการปฏิบัติต่อเยี่ยงปฏิปักษ์ ว่า “แนวทางหรือวิธีการดังกล่าว” ตามที่รายงานฉบับนี้กล่าวถึง “เป็นการเข้าใจผิดโดยพื้นฐาน”**¹²

ลัทธิอิสลามนิยม หรือ การเคลื่อนไหวตามแนวทางอิสลามนิยม (ที่ทาง ไอ.ซี.จี. ถือว่าเป็นประเภทเดียวกัน) มีแนวทางความคิดหลายสายที่แตกต่างกันมาก แต่มีเพียงไม่กี่กลุ่มเท่านั้นที่มีลักษณะของการใช้ความรุนแรง และเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่ถือว่ามีความชอบธรรมที่ใช้วิธีการเผชิญหน้า’ ตามทัศนะของไอ.ซี.จี. (ICG) ซึ่งถือว่ากระแสหลักของลัทธิอิสลามนิยม ได้แก่ **ชีอะห์ และ สุนันี่ และจีฮาดทั้งในเชิงการเมืองและภารกิจ ดังที่กล่าวถึงในภาคผนวก บี.** แต่สิ่งที่สร้างความชอบธรรมให้แก่การตอบโต้แบบเผชิญหน้านั้น ทาง ไอ.ซี.จี. (ICG) ก็ได้แย้งว่า **เป็นการจับอาวุธขึ้นต่อสู้ของผู้ที่ศรัทธาในอิสลาม (อัล-จีฮาด หรือ al-jihad) ซึ่งเป็นการต่อสู้ที่ดำรงอยู่ใน 3 แนวทางหลักๆ ได้แก่**

- การต่อสู้ภายใน (เป็นการต่อสู้กับระบอบการปกครองแบบอิสลามที่ถือว่าไม่เคร่งหรือไม่เลื่อมใสศรัทธาอย่างแท้จริง)
- การต่อสู้เพื่อเอาดินแดนคืนเป็นของอิสลาม (การต่อสู้เพื่อเรียกร้องเอาดินแดน

¹¹ Cheryl Bernard, *Five Pillars of Democracy: How the West Can Promote an Islamic Reformation*, RAND, Spring 2004, downloaded from www.rand.org/publications.

¹² International Crisis Group, *Understanding Islamism, Middle East/North Africa Report No.37*, 2 March 2005, downloaded from <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=3300&l=1> on 18 April 2006.

คืน ที่อยู่ภายใต้การปกครองของระบอบที่ไม่ใช่อิสลามหรือดินแดนที่ถูกยึดครอง)

- การต่อสู้ในระดับโลกาภิวัตน์ (การต่อสู้กับชาติตะวันตก)

โดยที่ลักษณะของผู้ที่ต่อสู้ในแนวทางอิสลาม แน่นอนก็คือ **เป็นนักรบมุจาฮิดีน (al-mujahid)**¹³ โดยที่แอนโทนี บูบาโล (Anthony Bubalo) และ แกรีก ฟีลี (Greg Fealy) ได้เสนอแ่งกิดมุมมองที่เสริมกันด้วย¹⁴ ซึ่งทั้งสองได้โต้แย้งว่า กลุ่มองค์กรที่นำวิกฤตกังวลมากที่สุด ก็คือ ส่วนที่ยึดมั่นในการใช้ “ความรุนแรงอย่างสุดขั้ว” ที่อยู่ในขบวนการ **‘ซาลาฟิสต์ นีโอ-ฟันทาเมนทัลลิสต์’ (Salafist Neo-Fundamentalists)** ที่ปรากฏตัวขึ้น ตามคำสอนของนักเคลื่อนไหว นิกายสุนนี ที่เป็นนิกายของคนส่วนใหญ่ในประเทศซาอุดีอาระเบีย และมักจะเรียกขานกันแบบชาวบ้านๆว่าเป็นพวก **วฮ์ฮาบี (The Wahhabi)**¹⁵

ทั้งนี้ มีนักเขียนหลายท่านที่ยอมรับสิ่งที่เรียกว่า **‘ลัทธิ หรือ นิกาย วฮ์ฮาบี-ซาลาฟิซิม’ (Wahhabi-Salafism) เป็นอุดมการณ์ที่เป็นพื้นฐานของลัทธิก่อการร้ายระหว่างประเทศ**¹⁶ หลายกระแสในทุกวันนี้ โดยที่แมรี ฮาเบ็ค (Mary Habeck) ตั้งข้อสังเกตว่า ผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาอย่างเข้มข้นเช่นนั้น เชื่อว่า คำภีร์กุรอาน สนับสนุนทัศนะที่ว่า จิฮัด เป็นการทำสงครามศักดิ์สิทธิ์ นอกจากนี้แล้ว ฮาเบ็ค ยังยอมรับด้วยว่า ‘ผู้ที่นิยมใช้ความรุนแรงอย่างสุดขั้วยอมรับอย่างเปิดเผยว่า ยึดมั่นในคำสอนของศาสดา (กุรอาน และซุนน่า¹⁷)’ ดังที่

¹³ Ibid.

¹⁴ ดู Anthony Bubalo and Greg Fealy, *Joining the Caravan? The Middle East, Islamism and Indonesia*, Lowy Institute Paper 05, Sydney, 2005

¹⁵ Wahhabism หรือ ความเชื่อแบบวฮ์ฮาบีนิยม เป็นชื่อที่เรียกตาม นักสอนศาสนาชาวซาอุดีที่ชื่อว่า มุฮัมหมัด อับดุล อัล-วฮ์ฮาบี (Muhammad ‘Abd al-wahhab - 1703-1787), ผู้ที่ทำสัญญาข้อตกลงกับ มุฮัมหมัด อิบน์ ซา’อูด ผู้เป็นกษัตริย์ต้นราชวงศ์ของซาอุดี (Muhammad Ibn Sa’ud, the founder of the Saudi dynasty) ลัทธิความเชื่อแบบวฮ์ฮาบี เป็นความเชื่อสายหนึ่งของอิสลาม ที่มีต้นกำเนิดในประเทศซาอุดี อาราเบีย โดยที่คำว่า ‘วฮ์ฮาบี’ (Wahhabi) เป็นคำที่แปลงมา และไม่ผู้ที่เลื่อมใสในลัทธินี้เรียกตัวเองเช่นนั้น แต่เลือกที่จะใช้คำว่า ซาลาฟิสต์ มากกว่า (โดยอ้างอิงถึง ซาลาฟ อัล ซาลิฮ์ ผู้เป็นต้นตระกูลที่เลื่อมใสศรัทธาในอิสลามอย่างยิ่ง—เป็นสามชั่วคนแรกหลังจากที่ท่านศาสดา ซึ่งเป็นแนวทางอิสลามที่ผู้นิยมซาลาฟิสต์ ต้องการจะเจริญรอยตาม. อ้างอิงในจดหมายติดต่อกันระหว่างผู้เขียนกับ Anthony Bubalo, 18 April 2006.

¹⁶ เพื่อการอภิปรายว่าด้วยการสนับสนุนด้านการเงินและอุปกรณ์และการส่งออกแนวทางความคิดแบบนิยมความรุนแรงอย่างสุดขั้วของลัทธิวฮ์ฮาบี ให้อ่านดู Bubalo and Fealy, *Joining the Caravan?*; Gerald Posner, *Secrets of the Kingdom: The Inside Story of the Saudi-U.S. Connection*, Random House, NY, 2005; and Vincenzo Olivetti, *Terror’s Source: the Ideology of Wahhabi-Salafism and its Consequences*, Amadeus Books, Birmingham, UK, 2002.

¹⁷ ซุนน่า (Sunna) เป็นเอกสารที่รวบรวมการปฏิบัติของท่านศาสดา

กำหนดไว้ในข้อบัญญัติ หรือ ฮัดดิธ (Haddith)¹⁸ เพื่อแสดงให้เห็นว่าการกระทำหรือปฏิบัติกรของพวกเขาคือสิ่งที่ชอบธรรม¹⁹ แต่ตามที่นักวิชาการเรื่องของอาหรับ วินเซนโซ โอลิเวตตี (Vincenzo Olivetti) อธิบายว่า **อุดมการณ์ของฝ่ายวฮาบิ-ซาลาฟิสต์ (Wahhabi-Salafist) คือวัฒนธรรมที่แตกต่างอย่างสุดขั้วและอย่างสิ้นเชิงทั้งในเชิงระบบคิดและเชิงศรัทธาความเชื่อทางศาสนา จากศรัทธาความเชื่อแบบอิสลามตามจารีตประเพณี** เพราะมีลักษณะที่ **‘ก้าวร้าวและกดขี่’** อีกทั้งผู้ที่มีความเชื่อแบบซาลาฟิสต์ (Salafists) **ยังส่งอิทธิพลเพิ่มขึ้นทางความคิดความเชื่อไปทั่วโลกอย่างเกินสัดส่วนที่เป็นจริง**²⁰ ตามความคิดของโพสเนอร์ (Posner) อิทธิพลดังกล่าวขยายตัวครอบคลุมไป ถึงการให้เงินบริจาคหรือสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของสุเหร่า ตัวอย่างเช่น รวมถึงสุเหร่า จำนวนหลายร้อยแห่งในประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย²¹ ตามทัศนะของฝ่ายที่เชื่อแบบวฮาบิ-ซาลาฟิสต์ (Wahhabi-Salafist) ยึดมั่น ในอาณัติที่ประกาศไว้คัมภีร์กูรออ่านว่า **‘สันติภาพกับผู้ที่ไม่เลื่อมใสศรัทธาเมื่อถึงที่สุดแล้วเป็นสิ่งที่เป็นไปได้แม้ว่าการหยุดยั้งชั่วคราวเป็นเรื่องที่อนุโลมได้ก็ตาม**²²

นักวิชาการหลายท่าน เช่น โรเบิร์ต เอ็ม.แคสซิดี (Robert M. Cassidy) ก็ยอมรับ ว่า จุดมุ่งหมายที่กว้างไกลของ อัล-เคอ'อิด้า (al-Qa'ida) ก็คือปลุกฝัง หรือทดแทนระบบอำนาจรัฐที่ไม่มีศาสนาประจำชาติที่โน้มเอียงหรือฝักใฝ่ไปทางชาติตะวันตก ด้วยระบอบการปกครองแบบมีคาลิฟเป็นเจ้านครรัฐตั้งสมัยกลาง ที่ยึดมั่นการตีความอิสลามแบบสุดขั้ว²³ แต่แคสซิดี (Cassidy) ก็ได้ว่าจุดเน้นอัน เป็นใจกลางของการต่อสู้ โดยทั่วไปแล้ว ก็อยู่ที่ประชาชนในแต่ละประเทศ นับตั้งแต่ประเทศต่างๆเป็นแนวพาดผ่านจากอาฟริกาเหนือ เป็น **‘สันโด่งแห่งความไร้เสถียรภาพ’**ไปถึง **‘สุดพรมแดนของการเผยแพร่ศาสนาอิสลาม’** **‘ได้แก่ อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์** ซึ่งในประเทศเหล่านี้กำลังมีการเผยแพร่

¹⁸ ฮาดิธ (Haddith) เป็นบันทึกถ้อยคำหรือคำสอนหรือคำประกาศของท่านศาสดา

¹⁹ ดู Mary Habeck, *Knowing the Enemy: Ideology and the War on Terror*, Yale University, 2006, p.3.

²⁰ Olivetti, *Terror's Source*, P. 43

²¹ Posner, *Secrets of the Kingdom*, p. 172; and Olivetti, *Terror's Source*, p. 61.

²² Jeffrey Record, 'Why the Strong Lose', in *Parameters*, Winter 2005-6, vol. XXXV, no.4,p.340.

²³ Robert M. Cassidy, 'Feeding Bread to the Luddites: The Radical Fundamentalist Islamic Revolution in Guerilla Warfare' in *Small Wars and Insurgencies*, vol. 16, no.3, December 2005, p. 339.

ศาสนาอิสลาม ที่ตีความแบบวาฮฮาบี-ซาลาฟิสต์ โดยได้รับทุนสนับสนุนอย่างดี โดย **ปฏิเสธไม่ยอมรับพวกที่มีแนวทางการคิดแบบเสรีนิยม** ที่ว่า **‘การทำสงครามศักดิ์สิทธิ์ หรือ สงครามจีฮัด’** **ว่าเป็นเพียง การต่อสู้ในระดับส่วนตัวบุคคลเท่านั้น**²⁴

ในขณะเดียวกัน นักค้นคว้าวิจัยอื่นๆเช่น บูบาโล ก็ค่อนข้างจะสงวนท่าทีมากกว่าเกี่ยวกับเจตนารมณ์ที่ลึกๆของการระดมโหมกระแสะสากล²⁵ แต่แทนที่จะเป็นเช่นนั้น พวกเขากลับโต้แย้งอย่างหนักแน่นว่า **‘ลัทธิวาฮฮาบี มีใจความเชื่อแบบงมงาย’**²⁶ **และเมื่อคนส่วนใหญ่ที่ริเริ่มขบวนการอัล เค’อิด้า เป็นผู้ที่เคยติดอาวุธเพื่อต่อต้านรัฐบาล ท้องถิ่นกันมาแล้ว แต่ประสบความล้มเหลว จึงได้ตัดสินใจที่เริ่มรณรงค์ต่อต้านชาติตะวันตก หรือที่พวกเขาเรียกว่า “ศัตรูที่อยู่ห่างไกล”**²⁷ **แน่นอนกลุ่มที่เชื่อในเรื่องสงครามศักดิ์สิทธิ์ หรือจีฮัดในแต่ละท้องถิ่นหรือ แต่ละประเทศในทวีปแอฟริกาเหนือส่วนใหญ่ ต่างปฏิเสธ และยังคงปฏิเสธความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับจุดมุ่งหมายระดับโลกาภิวัตน์ของขบวนการอัล เค’อิด้า ซึ่ง บูบาโล ก็ยอมรับด้วยว่า**

คำกล่าวอ้างที่ว่า อัล เค’อิด้า มีจุดมุ่งหมายที่กว้างไกล จำเป็นต้องมอง อย่างน่าสงสัยอย่างยิ่ง หากท่านได้อ่านถ้อยแถลงต่างๆที่มาจาก บิน ลาเดิน ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา **‘อุดมการณ์’ของการปฏิบัติการของเขา มีที่มาจากภารกิจที่ทหารอเมริกันไปตั้งปฏิบัติการอยู่ในประเทศซาอุดี-อาราเบีย และการแทรกแซงในอิรัก จนถึงกรณีขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์ และประกอบกับในระยะหลังนี้ก็เข้าไปทำสงครามในอิรักอีกด้วย ถ้าหากว่ามีเนื้อหาสาระกว้างๆ ก็คือสิ่งที่อัล เค’อิด้ากำลังดำเนินการอยู่และ ส่งเสริมสนับสนุนให้ชาวมุสลิมอื่นๆทำ ก็คือ การโจมตีตอบโต้ชาติตะวันตกนั่นเอง**²⁸

---

24 Ibid.

25 ดู Bubalo and Fealy, *Joining the Caravan?*

26 Bubalo ได้แย้งว่า ความเชื่อแบบซาลาฟิสต์นิยมในรูปแบบต่างๆของซาอุดีประกอบขึ้นด้วยความคิดหลายกระแส บ้างก็เชื่อแบบยึดมั่นแต่ในประเด็นของศาสนาล้วนๆ ในขณะที่มีพวกที่ใช้ความเชื่อเป็นความชอบธรรมเพื่อจะเน้นการใช้ความรุนแรงของสงครามจีฮัดตามที่ผู้เขียนได้คิดต่อแลกเปลี่ยนทัศนะกันกับ Anthony Bubalo, 18 April 2006.

27 การคิดต่อแลกเปลี่ยนทัศนะทางจดหมายกับ Anthony Bubalo, 18 April 2006.

28 Ibid.

ซึ่งคำนิยามเหล่านี้มีความแตกต่างกันไปจากฝ่ายนำของกลุ่มหรือองค์กรหนึ่งๆ อันเป็นลักษณะที่สะท้อนให้เห็นความจริงที่ว่าความเข้าใจต่อลักษณะของขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ เป็นเรื่องของแง่คิดมุมมอง ถึงกระนั้นก็ตามแก่นแกน ของกลุ่มองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายและขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐในระดับโลกาภิวัตน์ รวมทั้งสิ่งที่เบอร์นาร์ด เรียกว่า เป็น **‘ผู้เชื่อมั่น ศรัทธาในแนวทางพื้นฐานเดิมอย่างสุดซึ้ง’ (Radical Fundamentalists)** ตามที่ทั้งบูบาโล่และฟีเล่ เรียกว่าเป็น **‘พวกที่เชื่อในสงครามศาสนา หรือ สงครามจีฮัดหรือ Jihadis’** ซึ่งความเข้าใจต่อคำนิยามที่แตกต่างกันจึงมีนัยสำคัญต่อการนิยามภัยคุกคามและ การเข้าใจในบริบทของกลุ่มต่างๆที่นิยมความรุนแรงอย่างสุดซึ้ง เช่น อัล เค’อิด้า และองค์กรทั้งหลายที่ร่วมแนวทางเดียวกันเมื่อถึงที่สุดแล้วยุทธศาสตร์ ที่ใช้เพื่อแก้ปัญหาลัทธินิยมสงครามศาสนา (Jihadism) ทั้งที่เป็นการทำสงครามจีฮัดต่อ ภายในศาสนาอิสลามด้วยตนเอง (Internal Jihadism) หรือ การต่อสู้เพื่อดินแดนของผู้ที่เลื่อมใสศรัทธาในอิสลาม (Irredentist Jihadism) ก็ตาม ย่อมแตกต่างกันไปโดยต้องเลือกใช้แนวทางที่เหมาะสมที่สุดเพื่อเผชิญกับปัญหาสงครามจีฮัดระดับโลกาภิวัตน์

การบรรยายสรุปบททวนลัทธินิยมนี้ แสดงให้เห็นว่าแม้จะมีความเหมือนร่วมกันบางอย่าง ระหว่างกลุ่มองค์กรต่างๆ ที่ใช้แนวทางติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ ซึ่งมีจุดเชื่อมโยงอย่างหลวมๆ กับความเข้าใจเรื่องการปกครองแบบกาลีฟ ก็ยังมีนัยสำคัญ ที่หลากหลายในระดับท้องถิ่นหรือในแต่ละประเทศซึ่งในแต่ละประเทศก็มีวาระของตนเองด้วย โดยที่ลักษณะเฉพาะของขบวนการในแต่ละประเทศก็มีอัตลักษณ์ของตนเองย่อม หมายความว่า การที่จะเหมารวมว่าลักษณะของขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐที่เคลื่อนไหวอยู่ในทุกวันนี้ว่าเป็นขบวนการที่เข้าใจได้ง่ายและที่เป็นภัยคุกคามในมิติเดียวของผู้ที่ยึดมั่นในความเชื่อแบบ วาฮ์ฮาบีจึงเป็นความ เชื่อมั่นที่ยากจะหาความชอบธรรมได้โดยง่าย ทั้งนี้ ในสภาพของความเป็นจริง ภัยคุกคามย่อมดำรงอยู่ในหลายมิติและมีการขยายตัวเติบโตใหญ่ ชี้ให้เห็นว่า มีความสลับซับซ้อนในระดับที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนเลยสำหรับผู้ที่ยพยายามศึกษาทำความเข้าใจ หรือ การศึกษาเรื่องการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐอีกทั้ง ยังเสนอแนะอีกด้วยว่ามีความจำเป็นที่จะต้องขยายคำนิยามให้ครอบคลุมอย่างรอบด้าน มากกว่านี้

ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

ทุกวันนี้บรรดาผู้ที่เรียกว่า “ผู้ก่อการร้าย” จำนวนมากได้เผยแพร่ กระแสความคิดที่ฟังดูมีเหตุผล ซึ่งถ้าเรียกว่า ‘ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ’ ก็น่าจะถูกต้องมากกว่าซึ่งตามคำนิยามของสารานุกรมศัพท์ของกระทรวงกลาโหม ออสเตรเลีย (Australian Defence Glossary) คำว่า ‘**ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ**’ มีความหมายว่า ‘**เป็นขบวนการจัดตั้งที่มุ่งโค่นล้มรัฐบาลที่มาตามครรลองของรัฐธรรมนูญ ด้วยวิธีการบ่อนทำลายและการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธ**’²⁹ โดยในระยะหลังสุดนี้ กลุ่มศึกษาของ นาโต้ (กลุ่มประเทศสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ หรือ นาโต้)³⁰ และ โครงการมาตรฐานของ กองทัพบกอเมริกัน อังกฤษ แคนาดาและออสเตรเลีย หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า เอบีซีเอ (ABCA)³¹ ก็ได้เสนอคำยามที่แตกต่างกันออกไปเล็กน้อย เป็นการยอมรับขบวนการที่มีลักษณะข้ามชาติของขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ โดยขบวนการเหล่านี้มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันและมีข้อจำกัดไม่เท่ากัน เมื่อเป็นเช่นนี้ ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ จึงเป็นการแข่งขันช่วงชิงกัน ที่อย่างน้อยก็มีฝ่ายหนึ่งที่เป็นขบวนการที่ยังไม่ได้อำนาจรัฐโดยใช้วิธีการต่างๆที่รวมทั้งการใช้ความรุนแรงกับฝ่ายที่เป็นเจ้าหน้าที่ หรือฝ่ายอำนาจรัฐโดยมุ่งหวังให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง³²

นักวิชาการที่โดดเด่นชาวอเมริกัน บาร์ด โอ’เนลล์ (Bard O’Neill) ก็เป็นอีกท่านหนึ่งที่ได้เสนอคำนิยามในแนวที่มีความหมายกว้างขวางมากที่สุด ที่ว่าด้วย ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ท่านมองว่าขบวนการต่อสู้ ด้วยกำลังอาวุธดังกล่าวเป็นการต่อสู้ระหว่าง กลุ่มที่ไม่มีอำนาจปกครองประเทศ และฝ่ายที่มีอำนาจหน้าที่ในการปกครอง

²⁹ Australian Defence Glossary, <http://dlms.dcb.defence.gov.au/accessed> 6 April 2006.

³⁰ NATO หมายถึง The North Atlantic Treaty Organization.

³¹ ABAC ย่อมาจาก The American, British, Canadian, Australian Armies’ Standardisation Program.

³² คำนิยามดังกล่าว กำหนดโดยกลุ่มศึกษาที่เป็นฝ่ายที่ต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ในระหว่างที่จัดให้มีการประชุม USMC Joint Urban Warrior 2005 ดังที่อ้างอิงไว้ใน เอกสารฉบับร่างหลักนิยามว่าด้วย การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐของแคนาดา (Draft Canadian Counterinsurgency Doctrine), ในบทที่ชื่อว่า *Counterinsurgency Operations*, September 2005.

ประเทศซึ่งกลุ่มที่ยังไม่ได้อำนาจรัฐก็จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทางการเมืองอย่างจริงจัง (ซึ่งรวมทั้ง ความเชี่ยวชาญในเชิงงานจัดตั้ง การโฆษณาชวนเชื่อและการประท้วงเรียกร้อง ในประเด็นต่างๆ นานา) และใช้ความรุนแรงเพื่อทำลายล้าง เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ใหม่หรือ ดำรงไว้ซึ่งความชอบธรรมของฝ่ายตน หรือกำหนดมติต่างๆทางการเมืองเพิ่มขึ้น³³ โดยที่ท่านโต้แย้งว่า ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ได้แสดงตนในรูปแบบของการทำ สงครามต่างๆ รวมทั้ง การรบแบบจรยุทธ์ หรือ รบแบบกองโจร การก่อการร้าย การลุก ขึ้นเป็นกบฏ ทำการปฏิวัติ การลุกฮือขึ้นจับอาวุธ หรือ รูปการอื่นๆในทำนองเดียวกัน ซึ่งการใช้นิยามโดยกว้างๆ เช่นนี้ นักวิชาการท่านนี้ก็ได้โต้แย้งว่าขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐน่าจะเป็นประเภทของการต่อสู้กันด้วยกำลังอาวุธที่ปรากฏให้เห็นมากที่สุด นับตั้งแต่มีการสร้างชุมชนหรือกลุ่มหรือองค์กรทางการเมืองที่มีลักษณะจัดตั้ง โดยที่ยังคงเป็นลักษณะที่เป็นศูนย์กลางของการเมืองระหว่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ทำ ทายความมั่นคงของประเทศที่เห็นได้ชัดเจน ในช่วงทศวรรษแรกของศตวรรษนี้³⁴

คำนิยามนี้ ของขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ซึ่งให้เห็นอย่างชัดเจนถึงบทบาทของ กองกำลังป้องกันประเทศของออสเตรเลีย (Australian Defence Forces – ADF) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กองทัพบกในฐานะ ที่เป็นกองกำลังทางเล็กลำสำหรับการตอบโต้ ในช่วงปีหลังๆนี้ ทางกองทัพบกออสเตรเลียได้พยายามแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบการ ทำสงครามประเภทนี้ โดยผ่านแนวทางความคิดที่มองไปใน ‘อนาคต’ ที่เรียกว่า *การทำ สงครามที่ซับซ้อน (Complex Warfighting)* และ *ปฏิบัติการควบคุม (Control Operations)* (ตามที่เปิดประเด็นไว้ต่อไป) แต่ก็มีได้มีใครใส่ใจในเรื่องการแก้ปัญหา โดยเฉพาะขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

แต่อีกด้านหนึ่ง การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ (Counterinsurgency) ก็มีนิยามว่าเป็นการ ‘การดำเนินการทั้งด้านประชาชน เจริญจิตวิทยา เจริญเศรษฐกิจ การเมือง ของฝ่ายกึ่งทหารและฝ่ายทหารโดยตรง โดยรัฐบาลเพื่อเอาชนะฝ่ายขบวนการติดอาวุธ

³³ O'Neill, *Insurgency and Terrorism*, p. 15.

³⁴ Ibid., pp. 1, 33 and 199.

โคลนลัมอำนาจรัฐ³⁵ การเข้าใจแบบรอบด้านเช่นนี้ถือว่าการท้าทายอย่างยิ่งต่อการรับรู้ และขีดความสามารถของกองทัพกองออสเตรเลียในแง่ของการประสานความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานและระหว่างกองกำลังของประเทศ โดยที่ อีเลียต โคเฮน (Eliot Cohen) เคยตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ‘ระบอบประชาธิปไตยจัดการกับความขัดแย้ง ที่คลุมเครือเช่นนี้ได้แย่มาก’³⁶ ที่จริงแล้วในประเทศที่มีองค์ประกอบแบบ วัฒนธรรมที่หลากหลายเช่นออสเตรเลีย ก็ย่อมได้รับอิทธิพล ทางความคิดแบบหลังยุคสมัยใหม่ อยู่บ้างตามส่วน (ที่มี แนวโน้ม ที่จะเห็นความสำคัญของกองกำลังติดอาวุธของประเทศและ ทักษะในการทำสงครามของฝ่ายทหาร) ประกอบกับนัยสำคัญของขบวนการติดอาวุธ โคลนลัมอำนาจรัฐ ทำให้ชาวออสเตรเลียทั่วไปเข้าใจปัญหานี้ได้ยากแต่การต่อต้านหรือตอบโต้ขบวนการติดอาวุธ โคลนลัมอำนาจรัฐ ก็เป็นภารกิจที่สืบทอดกันมาของ กองทัพกองออสเตรเลีย ซึ่งเป็นภารกิจที่ทางกองทัพจะต้องเข้าใจอย่างแท้จริง และ จำเป็นต้องพร้อมที่จะเผชิญ

นอกจากนี้แล้ว การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคลนลัมอำนาจรัฐ ในทุกวันนี้ มักจะถูกกล่าวอ้างอย่างมาก ในบริบทของการหนุนช่วยรัฐบาลต่างประเทศอื่นๆ ซึ่งโดยปกติแล้ว เป็นรัฐบาลที่อ่อนแอจึงจำเป็นต้องเสริมความแข็งแกร่งตามกระบวนการและขั้นตอน ก่อนที่จะถอนกองกำลังต่างชาติที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุน ซึ่งนำไปสู่บริบทที่แตกต่างกันของขบวนการติดอาวุธ โคลนลัมอำนาจรัฐส่วนใหญ่ ในระหว่างที่อยู่ในยุคของอาณานิคมและในช่วงสงครามเย็น โดยที่ภารกิจเหล่านี้ก็ยังเป็นข้อโต้แย้งกัน อยู่ว่ามันยากลำบากกว่ากันที่จะดำเนินการให้ ประสบความสำเร็จ หรือไม่ ในแง่นี้ ดร. เดวิด คิลคูลเลน ได้ เสนอนิยามทางเลือกที่เป็นประโยชน์ของคำว่า ‘ขบวนการติดอาวุธ โคลนลัมอำนาจรัฐ’ซึ่งเหมาะสำหรับนักการทหารว่า ‘โดยเนื้อแท้แล้วมันเป็นแข่งขันกับ ขบวนการติดอาวุธ โคลนลัมอำนาจรัฐเพื่อสิทธิและขีด ความสามารถที่จะเอาชนะทั้งจิตใจ ความคิดและการยอมรับของประชากร’³⁷

³⁵ The Australian Defence Glossary, <http://dlms.dcb.defence.gov.au/accessed> 6 April 2006.

³⁶ Eliot Cohen, ‘Look Like War’, *Asian Wall Street Journal*, 16 October 2000, cited in Smith, *Guerillas in the Mist*, p. 36

³⁷ D.J. Kilcullen, ‘Twenty-Eight Articles: Fundamentals of Company-Level Counterinsurgency’. 29 March 2006. ดู companycommander.com.

คำนิยามนี้ชี้ให้เห็นข้อสังเกตสำคัญข้อหนึ่งเกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติของ**การต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ: การรับรู้ของประชาชน มีความสำคัญยิ่งกว่าอำนาจการยิงของอาวุธ** ซึ่งสำหรับกองทัพที่ ถือว่าฝ่ายตนมีขีดความสามารถที่จะ ‘สู้กับคู่ต่อสู้ที่น้ำหนักรมากกว่า’ หรือ ‘แบกน้ำหนักไหว’ โดยเชื่อมั่นว่า จะเอาชนะฝ่ายตรงกันข้ามได้ โดยเน้นความสำคัญที่แนวทางการใช้อาวุธที่เหนือกว่า หรือ เน้นที่อำนาจการยิงในปฏิบัติการทางทหาร ซึ่งความเชื่อในลักษณะเช่นนี้ จำเป็นจะต้องตรวจสอบความคิดอย่างรอบคอบ ความจริงแล้ว เป็นวิธีคิดที่สนับสนุนโดยข้อสรุปของท่านนายพล เซอร์ รูเพิร์ต สมิธ (General Sir Rupert Smith) ผู้ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้เอง ได้โต้แย้งว่า ในการทำสงครามทุกวันนี้ **‘ข้อมูลข่าวสาร คือ ตัวชี้ขาด และ อำนาจการยิง คือ กิจกรรมที่สนับสนุน’**³⁸ ซึ่งมีนัยสำคัญที่กว้างไกลสำหรับกองทัพกองออสเตรเลียในแง่ของการจัดโครงสร้างและ วิธีคิด

ประสบการณ์ของกองทัพกองออสเตรเลียที่สะสมจากปฏิบัติการในประเทศต่างๆ นับตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็สนับสนุนความคิดและความเข้าใจนี้ ที่ว่า เมื่อคำนึงถึงสถานการณ์ในโลกที่ค่อนข้างว่างเว้นจากสงครามระหว่างรัฐ ประกอบกับการมีผู้มิชอบแบบรัฐย่อยๆ ที่ใช้ความรุนแรงก็เกิดขึ้นหลายจุดในโลก ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐและสงครามกลางเมืองหลายแห่ง ได้กลายเป็นลักษณะรูปแบบสงครามที่เป็นกระแสหลักในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา ซึ่งก็อาจจะโต้แย้งได้ว่า สถานการณ์เช่นนี้เป็นภาพสะท้อนของรูปแบบวิธีการต่อสู้ ทำให้การต่อสู้นอกกรอบแบบได้แปรเปลี่ยนมาเป็นสงครามแบบแผนแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสายตาของชาติตะวันตก³⁹ แต่ก็มิใช่พูดว่า ดังที่มาร์ติน แวน แครเวลด์ (Martin Van Creveld) เคยโต้แย้งในหนังสือเรื่อง **‘การแปรเปลี่ยนของสงคราม’** (The Transformation of War) ว่า สงครามตามแบบแผนที่เรา รู้จักกัน ได้จบสิ้นหมดยุคเสียแล้ว⁴⁰ ทั้งนี้ในตะวันออกกลาง แอฟริกา เอเชียและละติน

38 การนำเสนอของ General Sir Rupert Smith (กองทัพอังกฤษ เกษียร) ที่วิทยาลัยกองกำลังป้องกันประเทศของออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 5 เมษายน ค.ศ.2005

39 Smith, *Guerillas in the Mist*, p. 30

40 Martin Van Creveld, *The Transformation of War*, The Free Press, NY, 1991

อเมริกา ได้ให้ตัวอย่างจำนวนหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นการทำสงครามระหว่างรัฐ นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา นอกจากนี้แล้ว ดังที่ คอลิน เอส เกรย์ (Colin S. Gray) ก็ยืนยันว่า สงครามระหว่างรัฐที่อุบัติขึ้นในเอเชียใต้ เอเชียกลาง เอเชียตะวันออก เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นทางเลือกที่ละเลยความสำคัญมิได้ แม้ว่าสงครามในทวีปยุโรปอาจจะมองข้ามไปได้ก็ตาม⁴¹ แต่ดังที่เอกสาร The Defence Update 2005 ของกระทรวงกลาโหมออสเตรเลียได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ‘การก่อการร้ายการแพร่หลายของอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างมหาศาล และผลที่ตามมาของรัฐที่มีความเปราะบาง และประสบความล้มเหลว ยังคงเป็นความท้าทายในเชิงยุทธศาสตร์ที่ฉับพลันทันทีที่สุดสำหรับออสเตรเลีย’⁴²

แม้ว่าจะมีปัญหาที่ท้าทายในเชิงการทหารในตะวันออก แต่ประเด็นปัญหาที่ว่าอะไรเป็นตัวกำหนดการทำสงครามในแบบแผน ก็ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องทำให้แนวทางการคิดที่ต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนัน ลัมอำนาจรัฐ เป็นเนื้อหาสาระที่โดดเด่นในพัฒนาการของหลักนิยม หรือระบบคิดของกองทัพออสเตรเลียและวิคิดในเชิงองค์รวม ซึ่งประเด็นนี้น่าคิดมาก เพราะในทำนองเดียวกับ ที่ทหารสหรัฐฯเคยใช้นับตั้งแต่สงครามเวียดนามเรื่อยมา กองทัพออสเตรเลียก็แสดงให้เห็นว่า กำลังอัดอั้นกับความเข้าใจ เรื่องการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนัน ลัมอำนาจรัฐ โดยเห็นชอบด้วยมากยิ่งขึ้นกับความคิดในเรื่อง ‘การป้องกันประเทศออสเตรเลีย’ ตามด้วย ‘สภาพแวดล้อมตามเขตชายฝั่งทะเล’ และ ‘ปฏิบัติการควบคุม’ และ ‘การทำสงครามที่ซับซ้อน’ แทนที่จะคิดในกรอบเดิม ความจริงแล้ว ความสำเร็จของออสเตรเลียในเรื่องของปฏิบัติการทางทหารเพื่อ ‘การสนับสนุนให้เกิด สันติภาพ’ ในภูมิภาคใกล้ประเทศตนเองในช่วงระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมา อาจจะทำให้เกิดความมั่นใจมากยิ่งขึ้นในขีดความสามารถ ของตนที่จะแก้ไขปัญหาในการสร้างเสถียรภาพในยุคสมัยใหม่นี้ เช่นการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนัน ลัมอำนาจรัฐหรือการแก้ปัญหากรณีขัดแย้งโดยทั่วไป ความวิตกกังวลเกี่ยวกับแนวโน้มหรือความเป็นไปได้นี้ ชี้ให้เห็นว่า การพิจารณาทบทวนโดยละเอียดในขีด

⁴¹ Colin S. Gray, *Another Bloody Century: Future Warfare*, Orion, London, 2005

⁴² เอกสารของกระทรวงกลาโหม *Australia's National Security: a Defence Update 2005*, p.2, download from <http://www.defence.gov.au/publications.cfm> on 15 March 2006.

ความสามารถของกองทัพออสเตรเลียเพื่อตอบโต้ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ เป็นเรื่องควรจะต้องทำมานานแล้ว

เส้นแบ่งอันคลุมเครือ

สำหรับผู้ที่ยังคงคลงใจ อาจจะไม่ยอมรับโดยทันที ต่อข้อกล่าวอ้างที่ว่า จำเป็นจะต้องมีการพิจารณาทบทวนใหม่โดยละเอียดต่อขีดความสามารถของกองทัพออสเตรเลีย ในการที่จะปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ โดยชี้ให้เห็นว่า ออสเตรเลียยังไม่ต้องเผชิญกับภัยคุกคามสำคัญๆ ในเชิงอภิปราย หรือยังไม่เป็นจริงอย่างเป็นรูปธรรม ดังที่คำว่า ‘ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ’ สื่อสารเป็นนัย ถึงกระนั้น ก็ดังที่ท่าน เซอร์ ลอว์เรนซ์ ฟรีดแมน (Sir Lawrence Freedman) เคยตั้งสังเกตว่า ‘ลัทธิจี้ฮัดนิยมไม่น่าจะขยายตัวเติบโตใหญ่ได้ในประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม ที่ยังคงดำรงอยู่ได้ และในประเทศที่มีระบอบเศรษฐกิจการตลาดที่ทรงประสิทธิภาพ’⁴³ แต่ก็มิได้หมายความว่า จะไม่เกิดกรณีเหตุการณ์ร้ายๆ ที่เกิดจากแรงจูงใจของคนที่โดด เดี่ยวหรือเพียงไม่กี่คน อันเป็นการตอบโต้ที่ใช้อารมณ์ความรู้สึกที่เราร้อนเป็นสำคัญ ต่อสิ่งที่คนที่เข้าร่วมขบวนการเห็นว่าเป็นการลบหลู่อัตลักษณ์ของผู้ที่นับถืออิสลาม โดยที่บุคคลเหล่านี้มักจะกระทำการ โดยไม่ได้เชื่อมโยงอย่างเป็นทางการกับกลุ่มจี้ฮัดอื่นในระดับโลกาภิวัตน์ ดังนั้น ผู้ที่ยังคลงใจจึงโต้แย้งว่า ภัยคุกคามที่เราเผชิญอยู่ภายในประเทศของเรานั้น น่าจะนิยามให้เป็นเพียงว่าเป็นการ ‘ก่อการร้าย’ ที่ดำเนินการ โดยผู้ที่อยู่ตามชายขอบของสังคมและภัยคุกคามจากบุคคลดังกล่าวนี้ น่าจะดีที่สุดให้เป็นภารกิจ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ *องค์การข่าวกรองเพื่อความมั่นคงของออสเตรเลีย (Australian Security Intelligence Organization – ASIO)* ซึ่งไม่ต้องกังวลใดๆเลย ที่ปัญหานี้เป็นสิ่งที่ทำทนาย ภายในประเทศที่น่าจะสามารถจัดการได้ดีที่สุด ด้วยหน่วยงานโดยตรงของตำรวจและองค์กรฝ่ายรักษาความมั่นคงของ ประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม การก่อการร้ายก็ไม่อาจจะจัดเป็นประเภทๆ ได้อย่างง่ายดายอีกต่อไป ว่าจะเป็นการก่อการร้ายภายในหรือจากภายนอกประเทศ ดังที่คำนิยาม ของการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ สื่อให้เข้าใจเป็นนัย เพราะมีความจำเป็นเพิ่มขึ้นในด้านการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและอย่างมีนัยสำคัญ

⁴³ Freedman, *The Transformation of Strategic Affairs*, p. 48.

ระหว่าง กองกำลังป้องกันประเทศฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ และหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่นๆ เมื่อถึงที่สุดแล้วในยุคสมัยแห่ง ข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ที่เส้นแบ่งระหว่าง ‘ลัทธิก่อการร้าย’ และ ‘สงคราม’ ไม่แน่ชัดหรือชัดเจน โดยที่ ‘ผู้ก่อการร้าย’ มีลักษณะที่ข้ามกรอบทั้งด้านกายภาพและด้านค่านิยมความเชื่อหรืออุดมการณ์ ด้วยเหตุนี้ เส้นแบ่งหรือพรมแดนระหว่างกระทรวง ทบวงกรมของรัฐและหน่วยงานต่างๆ จึงมีอาณัติที่เริ่มไม่แน่ชัดมากขึ้นเรื่อยๆ โดยที่สภาพการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น แม้ว่าจะได้สถาปนา คณะกรรมการรักษาความมั่นคงแห่งชาติในคณะรัฐมนตรี (The National Security Committee of Cabinet) อีกทั้งยังมีได้มอบหมายบทบาทที่โดดเด่นให้แก่สำนักนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี (Department of Prime Minister and Cabinet) ให้กำกับดูแลเรื่องความมั่นคงของประเทศชาติ โดยเป็นการลด บทบาทของกระทรวงกลาโหม และกระทรวงการต่างประเทศและการค้า

ทั้งนี้ กองกำลังตำรวจสหพันธรัฐแห่งออสเตรเลีย เริ่มมีบทบาทแข็งขันชัดเจนยิ่งขึ้นในการบริหารจัดการกับกิจการฝ่ายความมั่นคงภายนอกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการแบบเป็นหุ้นส่วน กับบรรดาองค์กรด้วยความมั่นคงแห่งชาติของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South-East Asian Security Organizations) ในขณะที่ องค์กร ป้องกันประเทศออสเตรเลีย (Australian Defence Organization –ADO) ซึ่งรวมทั้งกองทัพออสเตรเลียอยู่ด้วย ก็มีบทบาทเกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นในกรณีของ ‘การต่อต้านการก่อการร้าย’ ภายในประเทศ โดยที่บทบาทที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นนี้ รวมทั้งกองกำลังพิเศษ หรือ หน่วยรบพิเศษ ด้วย และที่สำคัญก็คือ รวมทั้ง ทีมปฏิบัติการ ‘ตอบโต้เหตุการณ์’ (Incident Response) อยู่ด้วย⁴⁴ การประมวลภาระหน้าที่ต่าง ๆ นี้ ทำให้เกิดความยุ่งยากสำหรับการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ ภาระที่ต้องรับทั้งผิดและทั้งชอบระหว่างกระทรวงทบวงกรมต่างๆตามประเพณีนิยม ซึ่งนิยามที่คลุมเครือขาด ความชัดเจนของคำว่า ‘สงครามต่อต้านการก่อการร้าย’ ในการกล่าวถึงสภาพการณ์ของความขัดแย้งก็ไม่อาจจะช่วยสร้างความชัดเจนให้กลับคืนมาได้ แน่นอน คำว่า ‘ลัทธิก่อการร้าย’ ยังมีประโยชน์ในการกล่าวถึงปฏิบัติการของปัจเจกบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

⁴⁴ Katherine Power, ‘New domestic powers for ADF’ in *Defence*, February 2006, p.17. Amendments to legislation permit the utilisation of the ADF to protect states and self-government territories against civil disorder and to protect Commonwealth interests.

สถานการณ์ภายในประเทศ แต่ความซับซ้อนของปัญหา อันท้าทายที่ต้องเผชิญอยู่ในขณะนี้ บังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็น ที่จะต้องมองปัญหาแบบองค์รวมและมีแนวทางการคิดที่กว้างไกลกว่าเดิม ต่อสถานการณ์ด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ

นอกเหนือจากความรับผิดชอบที่คลุมเครือระหว่างหน่วยงานและกระทรวงทบวงกรม ต่างๆแล้ว ยังมีปรากฏการณ์ใหม่อีกที่เพิ่งอุบัติขึ้น ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงรายงานข่าวของสื่อที่ลับล้นและมีขอบเขตแบบโลกาภิวัตน์ ซึ่งสะท้อนถึงยุคสมัยใหม่แห่งข้อมูลข่าวสาร โดยที่ปรากฏการณ์ใหม่นี้เป็นที่รู้จักกันในแวดวงทหารว่า **เป็นบูรณาการของสถานการณ์ระดับประเทศสู่การกำหนดยุทธวิธี (National-to-Tactical Integration – NTI)** โดยภายใต้กรอบของNTI นี้ การปฏิบัติหน้าที่และขีดความสามารถต่างๆที่ครั้งหนึ่งเคยคิดว่ามีอยู่ในระดับชาติหรือ ระดับยุทธศาสตร์ของการบัญชาการ ในปัจจุบันนี้ เป็นสิ่งที่เข้าถึงได้อย่างกว้างขวางของหน่วยย่อยๆ ของทหารส่วนใหญ่ ที่ใช้ในการปฏิบัติการทั้งในเชิงยุทธวิธีและโดยอิสระหรือแยกส่วน โดยที่ความสามารถเข้าถึงนี้ ที่เป็นไปได้ก็เนื่องจากเครือข่ายสื่อสารที่ขยายไปอย่างกว้างขวางกว่าเดิม อันประกอบด้วยสิ่งที่กองกำลังทหารของสหรัฐฯเรียกว่า ‘ตารางเครือข่ายสารสนเทศระดับโลกาภิวัตน์’ ความจริงแล้ว แนวความคิดเรื่อง ‘การทำสงครามแบบรวมศูนย์แต่เป็นเครือข่าย’ กำลังนำไปใช้ในราชการทหารอย่างแพร่หลายและรวดเร็วเกินกว่าหลายๆ คนตระหนัก ทำให้สิ่งที่เรียกว่า ‘การติดต่อย้อนกลับ’ (Reachback) จากหน่วยยุทธวิธีในภาคสนาม ในฐานะที่เป็นผู้บัญชาการในภาคสนาม (หรือแม้แต่ผู้ได้บังคับบัญชา) ก็สามารถจะเข้าถึงหรือได้รับ การสนับสนุนเชิงเทคนิคระดับประเทศได้ ในทางกลับกัน การปฏิบัติการทั้งหลายที่ไม่เพียงแต่ของทหารชั้นนายสิบ แต่รวมทั้งพลทหารแต่ละคนในสนามรบ ที่ทำหน้าที่ในระดับยุทธวิธีในระดับล่างสุด ก็ต่อยอดได้หรือรับช่วงกันได้ในระดับยุทธศาสตร์ ซึ่งปฏิบัติการดังกล่าว ก็สร้างความยุ่งยากให้แก่ยุทธการสำหรับผู้บัญชาการภาคสนามได้อีกทั้งบรรดาเจ้านายฝ่ายการเมืองทั้งหลายในประเทศออสเตรเลีย ทั้งนี้ต้องขอขอบคุณเป็นพิเศษ ต่อบรรดาสื่อที่ทำข่าวอย่างเอาจริง โดยมิว่าแต่ห่วงเรื่องของอัตราความนิยมของผู้ชม อีกทั้งยังเป็นเพราะการเน้นย้ำอย่างหนักแน่นแบบระบบราชการ ที่ให้ความสำคัญแก่การบริหารจัดการด้านสื่อ เห็นถึงความสำคัญเร่งด่วนอื่นใดทั้งหมด พลวัตรต่างๆดังกล่าว

ทำให้แนวทางแบบจารีตประเพณีสำหรับปฏิบัติการทางทหารแบบสนธิกำลัง ที่ผู้บัญชาการส่วนใหญ่ได้รับการฝึกมา ต้องแปรเปลี่ยนไป

ความสลับซับซ้อนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว ช่วยกระตุ้นให้ทางกองทัพพัฒนา แนวความคิดเรื่อง **การทำสงครามที่สลับซับซ้อน** โดยเป็นแนวทางการคิดที่ยอมรับว่า ไม่มีปฏิบัติการแบบหนึ่งแบบใดที่ใช้ได้ ‘โดยตรง’ กับ การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนัสม์อำนาจรัฐ ปฏิบัติการเพื่อสร้างสันติภาพ ปฏิบัติการเพื่อสร้างเสถียรภาพ หรือการทำสงคราม และอื่นๆ แต่แทนที่จะเป็นเพียงดังกล่าวข้างต้น การปฏิบัติการทั้งหลายก็จะคาดหวังได้ว่า ต้องพิจารณารวมถึงองค์ประกอบต่างๆ ของปฏิบัติการที่แยกส่วนกันตามจารีตประเพณีเหล่านี้ด้วย โดยที่ควรจะต้องตั้งข้อสังเกตด้วยว่า ในเมื่อ การทำสงครามที่ซับซ้อน ในขณะที่มองในแง่เทคนิคแล้ว ยังเป็นแนวความคิดเชิงอนาคตอยู่ แต่ก็ยังมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อจุดยืนความคิดของกองทัพออสเตรเลียในปัจจุบันนี้⁴⁵ ถึงกระนั้น พัฒนาการต่างๆ ในระยะหลังๆ นี้ ก็ได้พิจารณาทบทวน จุดยืนความคิดของกองทัพออสเตรเลีย ที่เกี่ยวข้องกับ การทำสงครามอันซับซ้อนภายใต้สถานการณ์ต่างๆ เช่น การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนัสม์อำนาจรัฐ ถือว่าเป็นภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนอย่างยิ่ง

ด้วยข้อวิตกกังวลเช่นนี้ต่อบริบทที่ไม่ชัดเจนและโดยคำนึงการทบทวนค่านิยมใหม่ สิ่งที่จะตามมา ก็คือ การทบทวนถึงพัฒนาการทางแนวคิดในด้านการศึกษา ที่ว่าด้วย ขบวนการติดอาวุธ โคนัสม์อำนาจรัฐซึ่งรวมทั้งพัฒนาการด้านหลักนิยมหรือระบบคิดของทหาร ภายในประเทศออสเตรเลียเอง และในหมู่สัมพันธมิตรตามประเพณี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กองทัพสหรัฐฯ อังกฤษ และ แคนาดา ซึ่งในระยะหลังนี้ มีความพยายามที่เด่นชัดที่จะยกร่างหลักนิยมเรื่องการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนัสม์อำนาจรัฐ เมื่อมองอย่างผิวเผินในครั้งแรก ก็อาจจะดูเหมือนว่า ความพยายามดังกล่าวเป็นไปอย่างรีบเร่ง โดยอาศัย ‘บทเรียนทั้งหลาย’ ที่ดูจะเป็นบทเรียนได้เพียงระยะหนึ่งเท่านั้น โดยขาดความยั่งยืน ทั้งนี้ ความสลับซับซ้อนของสถานการณ์ที่ท้าทายความเข้าใจ ย่อมหมายความว่า ไม่มีคำตอบง่ายๆ หรือยังไม่มีข้อยุติที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ต่อ

45 การแลกเปลี่ยนข้อคิดความเห็นของผู้เขียน กับ David Kilcullen, 9 April 2006.

ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ⁴⁶ แต่ถึงกระนั้น ก็ยังถือเป็นพันธะกิจที่จะต้องพยายามทำความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้น เพื่อจะสามารถกำหนดวิธีการตอบโต้ได้ดีที่สุด

การพิจารณาทบทวนใดๆต่อพัฒนาการทั้งหลายเหล่านี้ จะต้องเน้นให้เห็นความจริงที่ว่า ออสเตรเลีย และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กองทัพของออสเตรเลีย จำเป็นต้องทบทวนหลักนิยามของตนเองในเรื่องการตอบโต้หรือต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ซึ่งการพิจารณาทบทวนดังกล่าวนี้ เป็นเรื่องที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดังที่เอกสารนี้ได้แสดงให้เห็น ปัญหาที่ท้าทายเราในปัจจุบันนี้ มีความสลับซับซ้อนยิ่งกว่าและมีลักษณะของโลกาภิวัตน์มากกว่า ปัญหาการต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในอดีตหรือในช่วงต้นๆ ของยุคสงครามเย็นที่เกี่ยวข้องกับการปลดแอกจากลัทธิล่าอาณานิคม และลัทธิคอมมิวนิสต์ ความจริงแล้ว เอกสารด้านนโยบายของออสเตรเลียและสัมพันธมิตร ก็เริ่มสะท้อนถึงความตระหนักที่ปรากฏให้เห็นถึงสภาพเงื่อนไขใหม่ๆที่เป็นปัญหาท้าทายเรา นอกจากนี้แล้ว การปรากฏขึ้นของปัญหาทั้งในระดับชาติและระดับยุทธวิธี ทำให้เป็นการยากลำบากที่จะจำแนกแยกแยะ ‘บทเรียนต่างๆ’ ของการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ที่นำมาใช้ปฏิบัติได้ในระดับยุทธวิธี จากบทเรียนที่ใช้ได้ทั้งในระดับยุทธศาสตร์และในระดับประเทศ สิ่งก็ตามมา ก็คือ ต้องมีบทวิเคราะห์ถึงความตระหนักหรือความสำนึกใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น ที่ว่าด้วย การต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ที่อยู่ในจิตสำนึกของชาวออสเตรเลีย

---

⁴⁶ ดู Ralph Peters, ‘No Silver Bullets: Fighting the Insurgency in Iraq’, in *Armed Forces Journal*, January 2006, pp.36-9.

ส่วนที่ 2

ความตระหนักของออสเตรเลียที่กำลังเกิดขึ้น ว่าด้วยการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

ความตระหนักที่กำลังเกิดขึ้น

ในเอกสาร Defence Update 2005 รัฐบาลออสเตรเลียระบุว่า ‘สำหรับอนาคตอันใกล้นี้ ออสเตรเลียยังไม่น่าจะเผชิญกับการคุกคามทางทหารที่เป็นแบบแผน แต่ก็ยังมีความจำเป็นอย่างต่อเนื่องที่จะต้องแก้ปัญหาความมั่นคงระหว่างประเทศ เช่น ปัญหาในอิรัก และในอัฟกานิสถาน⁴⁷ ซึ่งเป็นประเทศที่กำลังอยู่ในภาวะสงคราม โดยที่การปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ได้รับการยอมรับกว้างขวาง อันเป็นปัญหาที่ท้าทายมากสำหรับกองกำลังสัมพันธมิตร

หลังจากนั้นไม่นาน ก็มีความแตกต่างจากที่ศนะเดิมๆ โดยนิตยสาร **The US Quadrennial Defense Review Report** ได้ตัวอย่างเปิดเผยว่า การทำ ‘สงครามยืดเยื้อ’ จะ ‘ไม่มีแบบแผนโดยธรรมชาติ’ เป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ ‘การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ’⁴⁸ ซึ่งในทำนองเดียวกัน นิตยสารของสหรัฐฯ ที่ชื่อว่า **National Security Strategy (March 2006)** ได้ชูประเด็นที่ว่า จำเป็นจะต้องเพิ่มศักยภาพให้สูงขึ้นกว่าเดิม เพื่อจะสามารถรับมือกับภัยคุกคาม 4 ประเภท ซึ่งรวมทั้ง ‘ปัญหาที่ท้าทายแบบไร้แบบแผน จากทั้งฝ่ายอำนาจรัฐและฝ่ายที่ยังไม่ได้อำนาจ ซึ่งใช้วิธีการต่างๆ เช่น ลัทธิก่อการร้ายและขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ’⁴⁹ จากภาษาที่ใช้ก็สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของวิธีคิดแบบทหารที่ได้รับอิทธิพลจากกรณีขัดแย้งในอิรักและอัฟกานิสถาน โดยที่ในขณะนี้ มีนักคิดและยุทธศาสตร์ทหารจำนวนหนึ่งที่เขียนเกี่ยวกับ สิ่งที่จะ

⁴⁷ Department of Defence, *Australia's National Security: A Defence Update 2005*, p.2, download from <http://www.defence.gov.au/publications.cfm> on 15 March 2006.

⁴⁸ Department of Defense, *Quadrennial Defense Review Report (ADR)*, Washington DC, February 6, 2006, p.4.

⁴⁹ United States, *The National Security Strategy of the United States of America*, Washington DC, March 2006, p.44.

กลายเป็น ‘การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ที่ซับซ้อน’ หรือ มีลักษณะที่เป็น ‘โลกาภิวัตน์’ โดยที่บรรดาเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายก็พยายามหลีกเลี่ยงคำเหล่านี้⁵⁰ และมีผลงานวิชาการที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ที่สนับสนุนความเข้าใจที่ว่า สงครามต่อต้านการก่อการร้าย ควรจะต้องจัดลำดับความสำคัญเสียใหม่ ให้เป็น **ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐที่มีลักษณะโลกาภิวัตน์** ซึ่งการปรับเปลี่ยนในเชิงแนวความคิดเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการทบทวนแนวทาง ความคิดใหม่อย่างมากกว่า กองกำลังติดอาวุธของประเทศ ควรจะต้องวางตำแหน่งของตนอย่างไร เพื่อจะตอบโต้สถานการณ์ดังกล่าว ที่จริงแล้ว ในเมื่อกองกำลังของออสเตรเลียที่ปฏิบัติการในทั้งอิรักและอัฟกานิสถาน จึงมีความจำเป็นอย่างชัดเจนที่ทางกองทัพจะต้องรับรู้เป็นอย่างดีถึงพัฒนาการที่เกี่ยวข้อง ส่วนหนึ่ง ก็เป็นเพราะว่า กองทัพบกออสเตรเลียมีวัฒนธรรมอยู่แล้ว ที่พร้อมจะปรับตัวสำหรับการทำสงครามในรูปแบบต่างๆ อีกทั้งยังมีขีดความสามารถในปฏิบัติการต่างๆ ที่สนับสนุนสันติภาพ นับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามเย็น ความจริง วัฒนธรรมของกองทัพออสเตรเลียก็ยังคงดำรงอยู่ และพร้อมที่จะปรับตัวได้ดีต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่ท้าทาย อันเป็นลักษณะของกองทัพที่มี ‘ระบบสมัยใหม่’ โดยนักวิชาการชาวอเมริกันที่ศึกษาเรื่องการทหาร ก็เคยกล่าวถึง ‘ระบบสมัยใหม่’ ของอำนาจทางการทหารไว้ดังต่อไปนี้

เป็นกองทัพที่มีความคล่องตัวสูง กระจายตัวออกเป็นหน่วยย่อยๆ ที่สามารถปฏิบัติการได้อย่างอิสระ มีอำนาจกดดัน กระจายตัว อำพรางตัว ปิดซ่อน ใ้ได้อย่างซับซ้อนและสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น อีกทั้งยังสามารถประสานกันด้านอาวุธได้ในระดับยุทธวิธี โดยมีมิติที่ลึก สามารถส่งวงกำลัง และรวมกำลังได้อย่างจำแนกในระดับปฏิบัติการในภาวะสงคราม เมื่อคำนึงถึงขีดความสามารถต่างๆ ด้วยกัน เทคนิคเหล่านี้ช่วยลดภาวะเสี่ยงได้ดียิ่ง แม้จะต้องเผชิญกับอาวุธยุทโธปกรณ์ยุคศตวรรษที่ 21 และระบบตรวจจับสัญญาณ (Sensors) ทั้งหลาย อย่างไรก็ตาม ก็เชื่อว่า ทุกคนจะสามารถเชี่ยวชาญได้ทุกด้าน โดยที่ระบบสมัยใหม่ที่ว่านี้ มีความสลับซับซ้อนอย่างยิ่งและมีโอกาสที่จะต้องแลกกันกับความเจ็บปวดในเชิงการเมืองและสังคม⁵¹

⁵⁰ Sharon Behn, ‘Terrorist Growth Overtakes U.S. Efforts: Pentagon Deputy Warns of Decades-long War’, in *The Washington Times*, March 2, 2006, p.13. Behn cites Brigadier-General Robert L. Caslen, the Pentagon’s deputy director for the war on terrorism, who stated that “It is not a global insurgency.”

⁵¹ Stephen Biddle, *Military Power: Explaining Victory and Defeat in Modern Battle*, Princeton University Press, Princeton, 2004, p.3.

กองทัพออสเตรเลีย เป็นเพียงหนึ่งใน 2-3 กองทัพในโลกนี้ ที่มีความเชี่ยวชาญในระบบดังกล่าวข้างต้น และความเชี่ยวชาญดังกล่าวก็ได้สร้างความมั่นใจในศักยภาพของตน แต่อีกด้านหนึ่ง ความเชี่ยวชาญของการทหารอาชีพ (โดยมีขีดความสามารถสูงในด้านเทคโนโลยีและความแม่นยำของอำนาจการยิง) ที่มีอยู่ในหน่วยทหารต่างๆ ของออสเตรเลีย เช่น กองทัพออสเตรเลียได้พัฒนาและใช้วิธีการตอบโต้ที่พลิกแพลง เมื่อต้องเผชิญกับฝ่ายขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลล์อำนาจรัฐต่างๆ แน่แน่นอน ขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลล์อำนาจรัฐเป็นปฏิบัติการตอบโต้ตามธรรมชาติของมนุษย์ ต่อการรบที่พลิกแพลงไร้แบบแผน แต่ก็ยังได้แย้งได้ว่า แนวทางสู้รบแบบใช้ไหวพริบปฏิภาณ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลล์อำนาจรัฐ เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของทหารออสเตรเลียเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับยุทธวิธี เพราะว่าประสบการณ์สงครามเย็นในสนามรบต่างๆ เช่น มาลายา บอร์เนียวและเวียดนาม แต่ในระยะหลังนี้ ก็ทำอะไรน้อยมากที่จะช่วยยืนยันในศักยภาพเช่นนี้ เช่น การผลักดันให้คนตระหนักและยอมรับ โดยที่ส่วนหนึ่ง ก็เนื่องจากออสเตรเลียค่อนข้างประสบความสำเร็จในเชิงปฏิบัติการ (ซึ่งยอมรับกันว่า ส่วนใหญ่ค่อนข้างชัดเจนอยู่แล้ว) ในระยะหลายปีที่ผ่านมา

การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลล์อำนาจรัฐ ส่วนที่คล้ายคลึงกับปฏิบัติการสนับสนุนสันติภาพของออสเตรเลีย

หลังจากที่เกิดการฟื้นฟูกระแสปฏิบัติการรักษาสันติภาพขึ้นมาใหม่ในช่วงหลังยุคสงครามเย็น กองกำลังทหารออสเตรเลียก็ตอบสนองกระแสนี้ได้เป็นอย่างดีเช่นชมยกย่องในระดับยุทธวิธี นำมาซึ่งชื่อเสียงที่ดีเยี่ยมสำหรับคุณูปการต่างๆ ในประเทศนามิเบีย กัมพูชา โชมเลีย และรวันดา เป็นต้น ส่วนสมรรถนะที่อยู่ใกล้บ้านกว่านั้น ได้แก่ใน บูแกนวิลล์ ติมอร์ตะวันออก และหมู่เกาะโซโมมอน โดยที่แนวทางปฏิบัติของกองกำลังออสเตรเลียที่แสดงให้เห็นปรากฏว่า ฐั้จกอกทนอกคั่นเป็นแนวทางที่ได้รับการ ยอมรับและครอบคลุมรอบด้าน เพื่อปฏิบัติการกิจที่แบกรับ ช่วยทำให้ทั้งฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและองค์กรอาสาสมัครเอกชน สามารถทำงานประสานความร่วมมือกันได้อย่างกลมกลืน ตัวอย่างที่โดดเด่น ได้แก่ การให้ความร่วมมือ

ของกองทัพออสเตรเลีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายใต้การนำของท่าน นายพันโท จอห์น ฟรีเวน (Lt. Col. John Frewen) ที่สามารถประสานความร่วมมือในเชิงปฏิบัติการกับหน่วยงานอื่นๆของรัฐบาล ในการก่อตั้งและใช้**หน่วยภารกิจให้ความช่วยเหลือระดับภูมิภาคในหมู่เกาะโซโลมอน (The Regional Assistance Mission to the Solomon Islands – RAMSI)** ความสำเร็จอื่นๆในระยะหลังนี้และหน่วยภารกิจอื่นๆ ที่ทำหน้าที่อยู่ใกล้กว่าในเชิงภูมิศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อย่างน้อยที่สุดในส่วนหนึ่ง ก็เพราะได้ การนำที่ทรงประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ของทหาร ออสเตรเลียนั่นเอง

เมื่อสะท้อนถึงประสบการณ์ของท่านและความสอดคล้องกับการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ฟรีเวนให้ทัศนะในประเด็นปัญหา ของความยุติธรรมและความสำคัญของตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตั้งข้อสังเกตว่า เช่น บทบาทที่ชี้ขาดของตำรวจมาลายัน (The Malayan Police) และกองกำลังตำรวจหลวงแห่งอัลสเตอร์ ที่ ไอร์แลนด์เหนือ (The Royal Ulster Constabulary) ในปฏิบัติการของฝ่ายอังกฤษในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ โดยกล่าวว่า ‘แนวทางของฝ่ายออสเตรเลียเรา สำหรับต่อสู้ต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ต้องยึด เอ.เอฟ.พี.(ตำรวจทหารของออสเตรเลีย) เป็นจุดเชื่อมอันสำคัญกับกองกำลังตำรวจท้องถิ่น’ ซึ่งสะท้อนถึงประสบการณ์ในเชิงบวกของท่านในหมู่เกาะ โซโลมอน อีกทั้งยังสอดคล้องกับการใช้กองกำลังทหารในปฏิบัติการเพื่อสร้างเสถียรภาพ โดยทุกๆ ไป ท่านยังยืนยันว่า ‘เนื่องจากสภาพการณ์ของเราและขนาดของกองกำลังของเรา เราต้องใช้กองกำลังตำรวจที่ระดมได้ มีขีดความสามารถหลายด้านและมีเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งกองกำลังตำรวจของประเทศอื่นๆ ไม่อาจเอาเป็นแบบอย่างได้’⁵²

อย่างไรก็ตาม ในบทอ้างอิงเฉพาะถึงการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ฟรีเวนย้ำว่า ทางกองทัพบกจำเป็นต้องยอมรับอย่างชัดเจนถึงความสำคัญของตำรวจ เมื่อพิจารณาถึงขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ทั้งในระดับประเทศและระดับโลกวิวัฒน์ ‘ไม่มีใครต้องการให้มีทหารปฏิบัติการอยู่ตลอดไป ตามถนนในท้องถิ่นของตน’ นอกจากนี้ ท่านยังยืนยันอีกด้วยว่า กรณีส่วนใหญ่แล้ว การต่อต้านขบวนการติด

⁵² ในจดหมายของผู้เขียนที่ติดต่อกับ John Frewen, 19 April 2006

อาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ใช้กำลังทหารทำหน้าที่เป็นตำรวจ (อย่างน้อยก็จนกว่าจะมีการ
กำลังตำรวจปรกติเข้าไปทำหน้าที่และมีการใช้หลักนิติธรรม) โดยที่การต่อต้าน
ขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐที่ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีกองกำลังทหาร
เข้าไปเสริมเมื่อกำลังตำรวจที่แม้จะมีประสิทธิภาพ แต่ต้องกระจายกำลังจนเบาบาง
เกินไป ดังนั้น แก่นของข้อโต้แย้งของท่านฟรีเวนก็คือ กองกำลังตำรวจที่ทรง
ประสิทธิภาพมีความสำคัญมากกว่ากองกำลังทหาร ในยุทธศาสตร์ต่อต้านกองกำลังติด
อาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ หากจะเป็นยุทธศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จ ‘สมมุติว่ามี
ประสิทธิภาพจริง ตำรวจก็เหมาะสมที่สุดที่จะทำหน้าที่ในชุมชนพลเรือน โดยที่ตำรวจ
เป็นผู้รักษากฎหมายและระเบียบของบ้านเมือง และตำรวจเหมาะสมที่สุดที่จะเอื้อให้เกิด
ความยุติธรรมโดยผ่านกระบวนการยุติธรรม และการขึ้นสู่ระบบศาลสถิตยุติธรรม การ
ต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐนั้น ตำรวจก็ต้องพร้อมที่แบกรับภาระหน้าที่
ของทหารด้วย’⁵³ ซึ่งข้อโต้แย้งที่หนักแน่นถึงบทบาทอันโดดเด่นของตำรวจในการ
ต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐยังเป็นบทเรียนที่ยังมิได้สะท้อนอย่างชัดเจน
ในการพัฒนาหลักนิยมของออสเตรเลีย แม้ว่า โดยทั่วไปแล้ว ก็เกิดขึ้นแล้วในเชิงปฏิบัติ

แน่นอน ตำรวจมีส่วนเกี่ยวข้องในการที่ออสเตรเลียส่งกำลังไปปฏิบัติการในติมอร์
ตะวันออกเมื่อเดือน กันยายน ค.ศ.1999 แม้ว่ากองกำลังตำรวจดังกล่าวจะไม่มีบทบาท
โดดเด่นนักในช่วงแรกของ การปฏิบัติการก็ตาม ถึงกระนั้นภารกิจในติมอร์ตะวันออก
ก็ให้แสดงแบบอย่างที่ดีเด่น ของแนวทางของ ‘นักกลยุทธ์’ ที่รู้จักใช้ไวพริบปฏิภาณ
ตัวอย่างเช่น ดังที่เคยสำแดงให้ปรากฏมาแล้ว เมื่อท่าน พลตรี ปีเตอร์ กอสกรอฟ
(Maj. Gen. Peter Gosgrove) ใช้ยุทธศาสตร์ที่เรียกว่า ‘หารอยเปื้อนน้ำมัน’ (Oil Spot)
หรือการหาจุดอ่อนของฝ่ายตรงข้ามให้เป็นประโยชน์ ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี้ ใช้การ
ขยายเขตควบคุม พร้อมกับขยายผลออกไปจากเขตที่เป็นฐานปฏิบัติการที่มั่นคง โดยมุ่ง
บีบพื้นที่ปฏิบัติการของฝ่ายตรงข้ามและทำลายขีดความสามารถของกลุ่มติดอาวุธ หรือ
ทหารบ้านกลุ่มต่างๆ ให้เหลือพื้นที่น้อยลง’⁵⁴ ในขณะที่การปฏิบัติการดังกล่าวในติมอร์

53 Ibid.

54 ตัวอย่างเช่น กองกำลังที่ใช้ในตอนต้นเดือนตุลาคม ค.ศ.1999 และส่งไปที่เมือง Balibo ทางชายฝั่งทะเลตอนเหนือของติมอร์
ตะวันออกและเมือง Suai ทางฝั่งทะเลตอนใต้ เป็นจุดที่กำหนดไว้แต่ต้น เพราะเป็นเส้นทางส่งกำลังบำรุงอันสำคัญของฝ่ายที่ติดอาวุธกลุ่ม
ต่างๆ

ตะวันออก เมื่อเดือนกันยายนและตุลาคม ค.ศ.1999 เป็นส่วนหนึ่งของปฏิบัติการตอบโต้แบบที่ใช้กำลังจำกัด โดยที่ยุทธศาสตร์นี้ ยึดหลักนิยมตามประเพณีที่เคยใช้ตอบโต้ ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ นอกจากนี้แล้ว การใช้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว ยังสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจน ถึงความสัมพันธ์ระหว่างปฏิบัติการสนับสนุนสันติภาพ กับปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ในระบบคิดของทหารออสเตรเลีย อย่างไรก็ตาม ในยุคหลังๆ นี้ ก็มีการอภิปรายกันถึง ความสอดคล้องเหมาะสมของการ ‘หารอยเป็อนน้ำมัน’ (Oil Spot) หรือการหาจุดอ่อนของฝ่ายตรงข้าม ให้เป็นประโยชน์ สำหรับต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในทุกวันนี้⁵⁵ อันเป็นความจริงที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องพิจารณาโดยละเอียดถึงหลักการพื้นฐานต่างๆของการต่อสู้ปราบปรามขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

ถึงกระนั้น ความสำเร็จของปฏิบัติการต่างๆ ในลักษณะดังกล่าว ในขณะที่ ตีมอร์ตะวันออก มีส่วนทำให้เห็นความจริงที่ว่า เป็นความสำเร็จที่ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากประสบการณ์ในการปราบปรามตอบโต้ ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในอดีตเมื่อช่วงคนที่แล้ว ซึ่งเป็นรากเหง้าของวัฒนธรรมทหารของกองทัพออสเตรเลีย ที่ยังคงเป็นเงื่อนไขขั้นต้นสำหรับการบริหารจัดการกับภารกิจรักษาสันติภาพ หรือ การสนับสนุนให้เกิดสันติภาพ โดยมีระบบคิดแบบนักกลยุทธ์มุ่งมั่น โดยที่ระบบคิดแบบนี้ได้ฝังลึกในสิ่งที่เรียกกันว่า ‘แนวทางที่ยึดผลกระทบต่อประเทศเป็นฐาน’ ซึ่งได้ดั่งสารจากบทความวิชาการของอเมริกันที่ว่าด้วย ‘ปฏิบัติการที่ยึดผลกระทบเป็นฐาน’⁵⁶ ถือว่า โชคดีที่กองทัพออสเตรเลียได้พัฒนาแนวทางนี้ ในเมื่อระบบคิดในเชิงยุทธศาสตร์ของชาวออสเตรเลีย ในระหว่างนั้น ไม่ค่อยใส่ใจกับความสอดคล้องกับการต่อสู้ตอบโต้ ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ที่จริงแล้ว ปฏิบัติการที่นำโดยทหารออสเตรเลียใน ตีมอร์ตะวันออกนั้น ยังขาดรายละเอียดที่ซับซ้อน หากเปรียบเทียบกับขอบข่ายของปัญหาที่เราเผชิญอยู่ใน ‘สงครามที่ยืดเยื้อ’ระดับโลกาภิวัตน์ในทุกวันนี้ ที่ทำกับพวก

55 ดู กรณีตัวอย่าง Ralph Peters, ‘No Silver Bullets: Fighting the Insurgency in Iraq’, in *Armed Forces Journal*, January 2006, pp.36-9; and Frederick W. Kagan, ‘Iraq is not Vietnam’ in *Policy Review*, Dec 2005/Jan 2006, no. 134, p.13.

56 สำหรับการพิจารณาโดยละเอียดและการสำรวจตรวจสอบความหมายและความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ที่ยึดผลกระทบเป็นหลัก ดู *Security Challenges, (Special Issue, ‘Effects-Based Strategy’)*, Kokoda Foundation, vol.2, no.1, April 2006.

นิยมสงครามศาสนา หรือ จิฮัด ที่มุ่งมั่นอุทิศแม้ชีวิตให้กับการต่อสู้แบบขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ แบบไร้พรมแดน ซึ่งสงครามที่ยืดเยื้อยาวนานดังกล่าวนี้ ประกอบด้วย การจับอาวุธลุกฮือต่อต้านอำนาจรัฐที่มีลักษณะทั้งที่เป็นคู่ขนานกันและแบบแยกส่วนแต่ก็เชื่อมโยงมีสายสัมพันธ์กัน แบบที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ เป็นการต่อสู้ที่ท้าทายฝ่ายทหารสหรัฐและบรรดาทหารชาติอื่นๆที่เป็นสัมพันธมิตรกัน ทำให้ฝ่ายเราต้องทบทวนบทเรียนและเรียนรู้กันใหม่จากบทเรียนในอดีต พร้อมกับต้องปรับตัวปรับความคิดให้ทันกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่พัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง

หลักนิยมของกองทัพกออสมเล็ยเรื่องการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

ประสบการณ์ในยุคต้นๆของออสเตรเลีย ที่ว่าด้วยปฏิบัติการในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นั้น ก็ยังคงใช้ได้อยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐต่างๆที่กำลังขยายตัวอยู่ในแถบ ‘ทิศเหนือไกล’ กับออสเตรเลีย ที่ควรจะมีผลทำให้ฝ่ายทหารของออสเตรเลียต้องร่วมมือกันโต้ตอบกระแสดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม การที่ฝ่ายออสเตรเลียขาดแนวคิดที่แจ่มชัดและขาดการพัฒนาหลักนิยมในเรื่องของการตอบโต้ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ เป็นข้อที่น่าวิตกกังวลอย่างยิ่ง แม้ว่ากระแสของขบวนการติดอาวุธต่างๆเพิ่งจะแพร่ขยายตัวในช่วงไม่กี่ปีมานี้เองก็ตาม ซึ่งข้อวิตกกังวลที่ว่านี้ มีนัยที่สำคัญอย่างยิ่ง สำหรับการเฝ้าติดตามสังเกตการณ์ของนักวิชาการทหารของสหรัฐฯที่ว่า ‘หลักนิยม (Doctrine) เป็นวิธีการที่ทรงประสิทธิภาพ สำหรับการติดตามพัฒนาการของการเรียนรู้ภายในองค์กรต่างๆของทหาร โดยที่การเปลี่ยนแปลงต่างๆในเรื่องของหลักนิยมหรือ ระบบคิด เป็นหลักฐานของเงื่อนไขเบื้องต้นของการเรียนรู้ของทหาร’⁵⁷ ดังนั้น หลักนิยมสำหรับการตอบโต้ปราบปรามของกองทัพกออสมเล็ยต่อขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐต่างๆ จึงควรค่าต่อการพิจารณาอย่างยิ่ง

55 คุรณิศตัวอย่าง Ralph Peters, ‘No Silver Bullets: Fighting the Insurgency in Iraq’, in *Armed Forces Journal*, January 2006, pp.36-9; and Frederick W. Kagan, ‘Iraq is not Vietnam’ in *Policy Review*, Dec 2005/Jan 2006, no. 134, p.13.

เอกสารคู่มือเล่มล่าสุดของกองทัพออสเตรเลียที่ว่า ด้วย การตอบโต้ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ก็คือ หลักนิยมว่าด้วยการทำสงครามภาคพื้นดิน ชื่อ *ปฏิบัติการตอบโต้ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ (Counterinsurgency Operations –LWD 3-8-4)* ตีพิมพ์เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ.1999 ซึ่งเป็น ‘*หลักนิยมที่ยังอยู่ในระหว่างพัฒนา (Developing Doctrine)*⁵⁸ โดยที่เอกสารฉบับนี้ (LWD 3-8-4) เขียนโดยอาศัยประสบการณ์ที่สั่งสมจากการต่อสู้ในเวียดนาม มาเลเซียและบอร์เนียว รวมทั้งปฏิบัติการสนับสนุนสันติภาพในระยะหลังกว่านั้น ในโซมาเลีย และ รวันดา และหลักนิยมของอังกฤษที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในปี ค.ศ.1995 (ดังที่กล่าวถึงต่อจากนี้) ผลก็คือ คู่มือ **LWD 3-8-4** โดยรวมแล้ว เป็นการรวบรวมเนื้อหาสาระจากหนังสือคู่มือฉบับปี ค.ศ.1995 ของอังกฤษและของออสเตรเลียฉบับที่เคยตีพิมพ์แล้วเมื่อ ค.ศ.1980⁵⁹ โดยที่ฉบับปีค.ศ.1980 เป็นบทสังเคราะห์ของแนวทางความคิดที่สะท้อน จากยุคหลังสงครามเวียดนาม ที่ว่า ด้วย การตอบโต้หรือต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ในบริบทของการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่ก็ยังเพียง 102 หน้าพร้อมกับภาคผนวกอีก 43 หน้า ความจริงแล้ว เอกสารฉบับค.ศ.1980 มีเนื้อหาที่แทบจะไม่แตกต่างกันเลย กับสาระที่เคยตีพิมพ์มาก่อน คือ เอกสารที่ชื่อว่า *The Division in Battle Pamphlet No. 11: Counter Revolutionary Warfare (1965)* ที่เขียนโดยคณะผู้เขียน ที่มีนักปฏิบัติที่มีประสบการณ์ในยุคนั้น⁶⁰ เอกสารคู่มือฉบับนี้ กลับได้รับอิทธิพลอย่างมากจากประสบการณ์ของทั้งอังกฤษและออสเตรเลียในมาเลเซียและบอร์เนียว และที่เจาะจงยิ่งกว่านั้นก็คือ คู่มือของอังกฤษที่ใช้กันแพร่หลายมากที่ใช้ในช่วงภาวะฉุกเฉินในมาลายะ ที่รู้จักเรียกขานกันโดยย่อว่า เอกสาร ‘ATOM’ (*The Conduct of Anti-Terrorist Operations in Malaya*)⁶¹

58 Australian Army, *Land Warfare Doctrine (LWD 3-8-4) Counterinsurgency Operations (Developing Doctrine)*, Combined Arms Training and Development Centre, 1 October 1999. ‘Developing Doctrine’ referred to draft doctrine issued on an interim basis for limited application and future refinement.

59 Department of Defence, *Manual of Land Warfare, Part One, Volume 3, Pamphlet No.1 (MLW 1-3-1), Counter-Insurgency Operations*, 1980.

60 Army Headquarters, *The Division in Battle, Pamphlet No.11 Counter Revolutionary Warfare*, 1 March 1966.

61 *The Conduct of Anti-Terrorist Operations in Malaya* was published in 1952, 1954 and again in 1958 and contained the accumulated knowledge of those involved in the Malayan Emergency.

การขาดรายละเอียดในเอกสารของออสเตรเลียเป็นเรื่องที่น่าแปลก เมื่อคำนึงถึงความสำคัญของปฏิบัติการตอบโต้ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ จากประสบการณ์ของทหารออสเตรเลียในเขตตะวันตกเฉียงใต้ของแปซิฟิก ในช่วงที่มีการประกาศภาวะฉุกเฉินในมาลายาและจากการสรุปบทเรียนอันอุดมของกองกำลังทหารอังกฤษในพม่า ที่อยู่ภายใต้การนำของ ท่านจอมพล เซอร์ วิลเลียม สลิม (Field Marshal Sir William Slim)⁶² แต่ในทางกลับกัน การที่ขาดรายละเอียดดังกล่าว ในบางลักษณะ ก็เป็นที่เข้าใจได้ ในเมื่อออสเตรเลียในขณะนั้น ยังมิได้มีบทบาทนำในปฏิบัติการต่อต้านหรือปราบปรามขบวนการติดอาวุธโค่นล้ม อำนาจรัฐ อีกทั้งในช่วงนั้นก็ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากการบทเรียนและทรัพยากรทั้งหลาย ของกองกำลังต่างๆของสัมพันธมิตรในทางสลับกัน มีเนื้อหาจำนวนไม่น้อยที่เขียนไว้ในหนังสือคู่มือของสหรัฐฯ เรื่องการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ทราบกัน อยู่แล้วในกองทัพออสเตรเลีย เพราะว่ามันสืบทอดกันมา ในการดำเนินการของกองทัพออสเตรเลีย ตัวอย่างเช่น กองทัพบกสหรัฐฯ มีหน่วยรบพิเศษสำหรับการปฏิบัติการที่เข้มข้นต่ำ โดยที่กองทัพออสเตรเลียกลับมีหน่วยพิเศษสำหรับปฏิบัติการที่มีความเข้มข้นสูง ในขณะที่กรณีขัดแย้งที่มีความเข้มข้นต่ำ เป็นภาวะที่ต้องเผชิญอยู่เป็นประจำสำหรับออสเตรเลีย แม้กระทั่งภายใต้การปฏิบัติเชิงยุทธศาสตร์เพื่อ ‘ป้องกันประเทศออสเตรเลีย’ ทางกองทัพออสเตรเลียได้วางแผนการรบกับศัตรูภายใต้สภาพการณ์แวดล้อมที่มีความเข้มข้นต่ำความจริงก็น่าจะชี้แนะว่าการต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐมีอยู่แล้วในแนวทางทำสงครามโดยรวมของกองทัพออสเตรเลีย⁶³

กระนั้นก็ตาม เอกสารที่ตีพิมพ์ล่าสุด คือ LWD 3-8-4 ได้กำหนดกรอบการ ดำเนินการที่เป็นประโยชน์ สำหรับการใช้หลักนิยมของออสเตรเลียในทุกวันนี้ เพื่อต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ แม้ว่าน่าจะได้ประโยชน์จากการอภิปรายแลกเปลี่ยนทัศนะกันอย่างจริงจังและน่าจะ พัฒนาศีลคล้ายต่อยอดความคิดต่อไปอีก เอกสารดังกล่าวนี้ ซึ่ง

⁶² คู่มือการอันสำคัญยิ่งต่อการมองบทบาทของตนเองของออสเตรเลีย ว่าน่าจะมีบทบาทเช่นใดบ้าง ก็คือเอกสารที่เขียนโดยท่าน จอมพล เซอร์ วิลเลียม สลิม ชื่อ *Defeat into Victor: Battling Japan in Burma and India, 1942-1945*, London, 1956, ตีพิมพ์ในขณะที่ท่านดำรงตำแหน่งเป็น ข้าหลวงใหญ่ของออสเตรเลีย

⁶³ การปรึกษาหารือของผู้เขียน กับเดวิด คิลกูเลน 9 April 2006

โดยทั่วไปจะสะท้อนหลักนิยามของอังกฤษ ได้บ่งชี้หลักการสำคัญ 6 ประการเพื่อการตอบโต้ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ดังต่อไปนี้:

- งานการเมืองต้องมาก่อน (ดำเนินการทางการเมือง โดยหนุนช่วยด้วยนโยบายทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจที่ดี)
- การประสานความร่วมมือ (ในระดับสูงสุด)
- ข่าวกอง (มีความรอบรู้ในระดับท้องถิ่นและมีองค์กรข่าวกรองที่ดี)
- แยกฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ออกจากการสนับสนุน (เพื่อมิให้ได้รับข้อมูลข่าวสาร การส่งกำลังบำรุง การหาสมาชิก ฐานที่มั่นที่มั่นคงและการสนับสนุนจากประชาชน)
- ทำให้ฝ่ายติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ มีอาจเป็นฝ่ายรุก (กวาดล้างทำลาย เป้าหมายที่เลือกไว้เท่านั้น หรือ ทำลายความน่าเชื่อถือ ของฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ)
- กำหนดแผนระยะยาว (เพื่อขจัดต้นเหตุของความแตกแยกทั้งทางเศรษฐกิจ หรือ วัฒนธรรมและสังคม)

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์ได้เน้นให้ความจริงที่ว่า หลักนิยามที่ตกทอดมาถึงกองทัพกอสเตรเลียในทุกวันนี้ ได้ผ่านการทดสอบแล้วและทดสอบอีกว่า ใช้ได้ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ดังนั้น จึงคงเป็นเรื่องโง่เขลา หากจะสรุปว่า ทุกสิ่งทุกอย่างได้เปลี่ยนแปลงไปแล้วและหลักนิยามจะต้องพัฒนาใหม่ ถึงอย่างไร ประวัติของกองทัพกอสเตรเลียในเรื่องของการปรับเปลี่ยนแนวทางความคิดมีอยู่ค่อนข้างน้อย หากประสบการณ์จากโครงการ ‘Pentropic’ กับ ‘Army 21’ (ในตอนต้นคริสต์ทศวรรษที่ 1960 และช่วงกลางคริสต์ทศวรรษที่ 1990 ตามลำดับ) ที่เกิดกระแสความคิดแบบรณานระสำร่ายและการแกว่งไหวในเชิงหลักนิยาม พอจะเป็นตัวชี้วัดได้ ถึงกระนั้นก็ตาม ระดับและขนาดของความสลับซับซ้อน และขอบข่ายของขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ก็ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องปรึกษาหารือกันและช่วยกันสะท้อนความเห็นกันอย่างกว้างไกล

นอกเหนือจากเอกสารคู่มือ LWD 3-8-4 ก็ยังมีการเน้นย้ำที่น้อยกว่า ในการเขียนบทความ หรือในตำราเชิงแนวทางการคิดของกองทัพบก ทั้งนี้ ใน *The Fundamentals of Land Warfare* (1993) ซึ่งเป็นผลงานวิชาการเชิงหลักนิยาม ที่ถือว่าเป็นหลักคิดของกองทัพบก ออสเตรเลียเรื่อง การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ได้พูดถึงในย่อหน้า ย่อยๆ เพียง 5 บรรทัดว่า ‘ลักษณะเพิ่มเติมของกรณีขัดแย้ง’⁶⁵ ในปี ค.ศ.1998 ตำราชื่อ *The Fundamentals of Land Warfare* ก็นำกลับมาใช้อีก ในขณะที่สถานการณ์ กำลัง เลวร้ายลงไปเรื่อยๆ ในขณะที่ไม่ได้ระบุถึง การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจ รัฐ ไม่มีแม้กระทั่งรายการที่จัดเป็นประเภทย่อยๆของการทำสงคราม ไม่ว่าจะ เป็นปฏิบัติการเชิงความมั่นคง หรือ การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ⁶⁶ โดยที่สถานการณ์ได้ ปรับปรุงให้ดีขึ้นเล็กน้อยดังที่ปรากฏในฉบับที่ตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ.2002 ซึ่งระบุถึง ขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐต่างๆ ในการทบทวนเชิงประวัติศาสตร์ของ ยุทธศาสตร์ของการทหารออสเตรเลีย⁶⁷ ในทำนองที่คล้ายคลึงกัน หลักนิยามทางความคิด ที่สุดยอดของกองกำลังป้องกันประเทศของออสเตรเลีย (ADF) ที่เรียกว่า Force 2020 ก็ มิได้กล่าวถึงขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐใน ‘ความหลากหลายของการ ปฏิบัติการ’ ในแผนผังงาน⁶⁸ หนังสือระเบียบขั้นตอนทำสงครามทางบกกว่าด้วย ยุทธวิธี ปฏิบัติการในเมืองใหญ่ ที่เพิ่งจะตีพิมพ์เผยแพร่ในระยะหลังนี้ ในส่วนที่กล่าวถึงเทคนิค และขั้นตอนปฏิบัติต่างๆก็ละเว้นไม่กล่าวถึงการตอบโต้ขบวนการติดอาวุธ โคนล้ม อำนาจรัฐ⁶⁹ โดยที่การพิจารณาทบทวนโดยรวม ได้ชี้ให้เห็นว่า เรื่องการต่อต้านหรือตอบ โต้ขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ซึ่งในระยะหลังๆนี้ มิได้รับความสำคัญหรือไม่ โดดเด่นในแนวทางหรือวิธีคิดของกระทรวงกลาโหมและ ภายในกองทัพบกออสเตรเลีย

⁶⁵ Department of Defence, *The Fundamentals of Land Warfare*, 1993. The citation reads as follows: “The term counterinsurgency is used to describe operations against a dissident faction that has the support or acquiescence of a substantial part of the population. This faction may have instigated the commission of widespread acts of civil disobedience, sabotage and terrorism, together with guerilla warfare to overthrow the government. The distinction between counterinsurgency and aid to the civil power is frequently blurred.”

⁶⁶ Department of Defence, Combined Arms Training and Development center (CATDC), *The Fundamentals of Land Warfare*, 1998, p. B-3.

⁶⁷ Department of Defence, Land Warfare Development Centre (LWDC), *The Fundamentals of Land Warfare*, 2002, p.110.

⁶⁸ Department of Defence, *Force 2020*, Canberra, 2002, p.9.

⁶⁹ Australian Army, Land Warfare Development Centre, *Urban Operations Tactics, Techniques and Procedures, Land Warfare Procedures – General (LWP-G 3-9-6)*, Developing Doctrine, 2005.

เท่าที่ผ่านมา การต่อต้านหรือตอบโต้ ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ยังเป็นเพียง เนื้อหาสาระส่วน ที่เล็กน้อยของการเน้นความสำคัญทางแนวทางการคิดและหลักนิยม ของกองทัพบกออสเตรเลีย สิ่งก็ตามมาก็คือ ต้องเร่งพิจารณาว่า การตอบโต้หรือต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ จะสอดคล้องกับพัฒนาแนวทางการคิดในปัจจุบัน ของกองทัพบกได้ด้วยวิธีใด

แนวคิดเรื่องการทำสงครามที่ซับซ้อน ของกองทัพบกออสเตรเลีย กับการ ต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

ในระยะหลังยิ่งกว่านั้น ผู้บัญชาการกองทัพบกออสเตรเลีย นายพลโท ปีเตอร์ เลฮี (Lietenant-General Peter Leahy) ก็เคยโต้แย้งว่า การปรับปรุงสมรรถภาพ ให้เข้มแข็ง ขึ้นและการดำเนินการอย่างเป็นเครือข่ายของกองทัพบก ซึ่งเป็น โครงการริเริ่มที่ได้รับ ความเห็นชอบจากรัฐบาลในช่วงปลายปี ค.ศ.2005 ‘จะอนุญาตให้กองทัพบกใช้กำลังติด อาวุธ แบบทีมเล็กๆที่คล่องตัว โดยจะเคลื่อนกำลังตามหลังรถหุ้มเกราะและสามารถ เข้าถึงการหนุนช่วยจากหน่วยใหญ่ที่มีทั้งอำนาจยิงประสานกัน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ‘ถึงที่สุดแล้ว ทหารแต่ละคนจะเป็นหน่วยหนึ่งของเครือข่ายที่แน่นอนหนา ที่ประกอบด้วย ทั้งระบบจับสัญญาณการเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้ามและหน่วยแม่นปืน’⁷⁰ ซึ่งโครงการ ริเริ่มนี้สะท้อนถึงพัฒนาการในมิติต่างๆของการทำสงคราม ที่มีลักษณะที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเทศอิรัก และ อาฟกานิสถาน แต่เมื่อพิจารณาถึงการใช้ แนวคิดนี้กับสถานการณ์ต่างๆที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตามแถบชายฝั่งของออสเตรเลีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านนายพล ลีฮี ก็ให้ความเห็นว่า กองกำลังรบในรูปแบบของเรา อาจจะต้องเผชิญกับกองกำลังทหาร บ้านที่มีลักษณะจัดตั้งที่ไม่แน่ชัดหรือ บรรดา ผู้ก่อการร้ายกลุ่มต่างๆ ซึ่งจะแทรกซึมอยู่ตามแหล่งที่มีประชากรอยู่กันและมีโครงสร้าง พื้นฐานที่ละเอียดอ่อน ไหวมากในเชิงวัฒนธรรม โดยที่พวกเขาจะพยายามช่วยฝ่ายเรา ให้ใช้อำนาจการยิงทำลายชีวิตของฝ่ายเรา ที่เหนือกว่ามาก อย่างไม่จำแนกเป้าหมายอย่าง ชัดเจน ทำให้เกิดการผิดพลาด มีผลทำให้พลเรือนบาดเจ็บล้มตาย หรือ ทำลายสถานที่

70 ผู้บัญชาการกองทัพบก นายพลโท ปีเตอร์ ลีฮี คำปราศรัยในงานเลี้ยงอาหารค่ำของ สถาบันป้องกันประเทศออสเตรเลีย ที่เมือง เซลส์ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2006

สำคัญทางศาสนาหรือแหล่งวัฒนธรรมอันสำคัญ นี่คือการทำสงครามที่พลิกแพลงแบบคลาสสิก⁷¹

นอกจากสงครามที่พลิกแพลงนอกกรอบแบบที่ท่านกล่าวถึงข้างต้น ยังมีลักษณะสำคัญๆ หลายข้อของการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ รวมอยู่ด้วย ในการนิยามสภาพเงื่อนไขแวดล้อมของกรณีขัดแย้ง ดังที่ให้เค้าโครงไว้โดยผู้บัญชาการกองทัพบกข้างต้น **การทำสงครามที่ซับซ้อน**ของกองทัพบกออสเตรเลีย ตามเอกสารแนวทางการคิดนี้ ได้ระบุถึงสภาพเงื่อนไขแวดล้อมที่ซับซ้อนมาก ซึ่งรวมทั้งเงื่อนไขของฝ่ายขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ นอกเหนือจากฝ่ายตรงข้ามและกลุ่มหรือฝ่ายอื่นๆ อีก⁷² แต่เอกสารแนวทางการคิดดังกล่าวนี้ โดยตัวเอกสารเอง ก็มีได้ระบุรายละเอียดในการต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ แต่เอกสารชิ้นเดียวกันนี้ กลับระบุแนวทางการคิดในเชิงปฏิบัติการของกองทัพบก ที่เรียกว่า **ปฏิบัติการทางทหารในสภาพเงื่อนไขแวดล้อมที่เป็นชายฝั่งทะเล** (Military Operations in the Littoral Environment – MOLE) **ปฏิบัติการด้านความมั่นคง เฝ้าป้องกันดินแดนออสเตรเลีย** (Protective Security Operations on Australia Territory – PSAT) และ**คุณูปการต่อปฏิบัติการของพันธมิตรในขอบข่ายทั่วโลก** (Contributions to Coalition Operations Worldwide – CCOW)⁷³ นอกจากนี้แล้ว เอกสารฉบับเดียวกันนี้ ยังให้รายละเอียดอีกด้วย ถึงแนวความคิดที่ใช้ปฏิบัติของกองทัพบกว่า **‘ปฏิบัติการควบคุม’ ‘ปฏิบัติการพิเศษ’ ‘การทำสงครามแบบเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย’ ‘ปฏิบัติการที่เน้นการส่งกำลังบำรุง’ และ ‘ปฏิบัติการที่ยึดประสิทธิผลเป็นหลัก’** โดยต้องเน้นย้ำอีกครั้งว่า หัวใจของปฏิบัติการประเภทนี้ จะไม่ใช่ปฏิบัติการที่ใช้รูปแบบหนึ่งใดแบบตายตัว ความจริงแล้ว บทวิเคราะห์ล่าสุดของฝ่ายทหารสหรัฐฯ ในอิรักมองว่า มีความทับซ้อนกันระหว่างปฏิบัติการตอบโต้ปราบปรามลัทธิก่อการร้าย ปฏิบัติการต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ และการปฏิบัติการกิจที่เสริมสันติภาพ แทนที่จะมองว่า ภารกิจเหล่านี้เป็นเพียงภารกิจ ต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐเท่านั้นเป็นด้านหลัก

⁷¹ Ibid.

⁷² Department of Defence, *Complex Warfighting*, Canberra, 2005.

⁷³ Ibid., paras 82 and 87.

ถึงกระนั้นก็ตาม การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ มิได้มีลักษณะโดยตรง ในการปฏิบัติการกิจและแนวความคิดเชิงปฏิบัติการของ ออสเตรเลีย⁷⁴ แต่ก็ยังมีความคิดตรงกันที่กำลังเป็นกระแสที่อุบัติขึ้นใหม่ ที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของฝ่ายที่ต่อต้านกระบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐว่า จะต้องมึน้ำหนักรัดกุมยิ่งขึ้นอีกในวิธีคิดเชิงแนวทางของฝ่ายออสเตรเลียและใน การพัฒนาหลักนิยม โดยที่ปรากฏชัดเจนอยู่แล้ว จากการศึกษาที่ขอมผนวกเนื้อหาสาระไว้ในเอกสารคู่มือฉบับ LWD 3-8-4 ซึ่งการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ยังรวมอยู่ในระบบของหลักนิยมสำหรับการทำสงครามทางบก แม้ว่า ‘หลักนิยมที่กำลังพัฒนาคลี่คลาย’ นี้ได้คิดกันมานานถึง 7 ปีแล้ว

ท่านผู้บัญชาการกองทัพบก ซึ่งยอมรับถึงกระแสความคิดใหม่นี้ ก็ได้ขอให้ทำการวิเคราะห์ให้ละเอียดรอบด้านต่อไปอีก ว่าด้วย **บทเรียนที่สรุปจากการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ** โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสรุปจากแง่คิดมุมมองของประวัติศาสตร์⁷⁵ การเรียกร้องต้องการของท่านผู้บัญชาการกองทัพบกเองก็เป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความ จำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาทบทวนหลักนิยมของออสเตรเลียที่เคยพิสูจน์มาแล้วในอดีต แต่ในปัจจุบันนี้ดูเหมือนว่าจะถูกละเลยหรือมองข้ามไปมาก ที่จริงแล้ว เมื่อคำนึงถึงขีดความสามารถที่มีความเชี่ยวชาญในหลายด้าน ที่จำเป็นต้องมีสำหรับปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่จะศึกษาอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งกว่าวงการทหารด้วยกัน น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพิจารณาทบทวน โดยที่หน่วยงานอื่นๆนอกกองทัพเอง ซึ่งรวมทั้งองค์กรทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันประเทศ รวมทั้งกระทรวงทบวงกรมอื่นๆและหน่วยงานต่างๆของรัฐบาลอีกด้วย

ในการศึกษาทบทวนหลักนิยมที่ว่าด้วย การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ฝ่ายออสเตรเลียเองน่าจะได้ประโยชน์จากการศึกษาบทเรียนที่ทันสมัยล่าสุดของหลัก

⁷⁴ Control operations are also expressed as a sub-set of counterinsurgency operations in LWD 3-8-4, *Counterinsurgency Operations*.

⁷⁵ See Centre for Army Lessons (CAL) Report on CA in Counterinsurgency Lessons – an Historical Analysis, 2005.

นิยมของทั้งกองทัพสหรัฐฯ อังกฤษและแคนาดา ในขณะที่เดียวกันก็ศึกษาอย่างจำแนกหรือเลือกสรรจากเอกสารข้อเขียนมากมาย ของทั้งบรรดานักวิชาการและทหารชาติต่างๆ ซึ่งผลงานวิชาการดังกล่าวมักจะชี้ให้เห็นว่า ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในยุคนี้มีหลายอย่างที่คล้ายคลึงกับขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐต่างๆ ในอดีต แต่ก็มีลักษณะเฉพาะหลายประการของยุคข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เราเรียกว่า ‘สงครามต่อต้านการก่อการร้าย’ ซึ่งมีนักเขียนบางรายได้กล่าวถึงปรากฏการณ์ใหม่นี้ว่าเป็น ‘การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐที่ซับซ้อน’ โดยที่บ้างรายก็เรียกว่า ‘การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในระดับโลกาภิวัตน์’ นอกจากนี้แล้ว ผลงานวิชาการในระยะหลังนี้ ก็ยังชี้แนะอีกด้วยว่า หลักการทั้งหลายของการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ จำเป็นจะต้องปรับปรุงให้เหมาะสมและให้สามารถปรับใช้ได้กับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ดังกล่าว ก็ต้องใช้การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ไม่ใช่น้อย ในขณะที่ผู้ที่เป็ฝ่ายกำหนดนโยบายและหลักนิยม ก็ต้องทำงานอย่างหนักให้มีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้นในการจับทิศทางและลักษณะของปัญหาที่ท้าทายใหม่ๆ แต่ก่อนที่ทางกองทัพออสเตรเลีย จะเริ่มดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหลักนิยม ก็มีความสำคัญที่ยังจะต้องเห็นคุณค่าของบทเรียนการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในอดีต ที่ทรงคุณค่าและที่ยังใช้ได้ในปัจจุบัน

ส่วนที่ 3

บทเรียนเชิงประวัติศาสตร์ที่ว่าด้วย การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

บทเรียนที่สรุปจากการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ จากทั้งกรณีของ
มาลายาและเวียตนาม

มีบทเรียนมากมายจากการต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ประสบการณ์อัน
อุดมในมาลายาและในเวียตนามตามลำดับ ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมบทเรียนอันอุดม ที่ว่า
ด้วยการสู้รบต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ให้แก่ทั้งฝ่ายทหารอังกฤษ
ทหารอเมริกันและทหารออสเตรเลีย ผลพวงจากข้อเขียนต่างๆที่ว่าด้วย ขบวนการติด
อาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ก็คือ เป็นบทเรียนมากมายให้คนเรียนรู้ ‘ได้เสมอแม้ทุกวันนี้’ ที่
จริงแล้ว แม้กระทั่งเมื่อยุคประกาศภาวะฉุกเฉิน ในมาลายาได้สิ้นสุดลงด้วยความสำเร็จ
ความพยายามในระยะแรกที่จะเอาชนะ ฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ก็เคยใช้
วิธีการที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ จนกระทั่งเมื่อเริ่มใช้วิธีการวางแผนที่ดีมีทรัพยากร
ที่เหมาะสมเพียงพอสำหรับ ปฏิบัติตามแผนได้ ประกอบกับมีผู้นำที่เฉลียวฉลาดมั่นใจได้ว่า
สามารถเอาชนะ สงครามปราบปรามขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐได้⁷⁶

สำหรับกองทัพบกสหรัฐฯ ประสบการณ์อันเจ็บปวดจากสงครามเวียตนาม ที่ทำให้ขีด
ขาดกับการต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ และการทำสงครามปราบปราม
ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ความสนใจในเรื่องการปราบปรามหรือต่อต้าน
ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ จึงเปรียบเสมือน ‘หมดไฟ’ และหันไปทุ่มเท
มากกว่า ให้กับการวางแผนการรบแบบ ‘ปรกติ’ หรือ สงคราม ‘แบบแผน’ ในสมรภูมิ
ใจกลางทวีปยุโรป ทั้งในยุคสงครามเย็นและในยุคหลังสงครามเย็นที่ตามมา คือ สงคราม
อิรัก ด้วยเหตุนี้ อย่างน้อยก็สำหรับฝ่ายทหาร สหรัฐฯ ในช่วงหลังสงครามเวียตนาม

⁷⁶ นี่คือข้อโต้แย้งที่สำคัญในข้อเขียนของ John Coates, *Suppressing Insurgency: An Analysis of the Malayan Emergency, 1948-1954*, Westview Press, Boulder, CO, 1992.

การศึกษาเรื่องขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ดังที่นักวิชาการท่านหนึ่งตั้งข้อสังเกตไว้ ‘ได้กลายเป็นลูกกำพร้าของแผนยุทธศาสตร์’⁷⁷

อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังนี้ เมื่อ ‘สงครามต่อต้านการก่อการร้าย’ (War on Terror) ได้กลายเป็นการสู้รบที่สลับซับซ้อนมากขึ้น ฝ่ายทหารของทั้งอเมริกันและอังกฤษ จึงมีเหตุที่ต้องรีบคิดทบทวนอย่างหนักมากยิ่งขึ้น จากประสบการณ์ของตนเองที่เคยเผชิญกับสงครามต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้ม อำนาจรัฐมาแล้ว ตัวอย่างเช่น ในหนังสือเรื่อง *เรียนรู้วิธีการกินซूपด้วยมีด* (Learning to Eat Soup with a Knife) นักวิชาการสายทหารชาวอเมริกัน จอห์น เนเกิล จึงได้กลับไปศึกษาทบทวนบทเรียนจากการต่อสู้ต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ จากทั้งสมรภูมิในมาลายาและในเวียดนาม ก่อนที่จะถึงเหตุการณ์ 11 กันยายน สิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจในเชิงลึกของเขา จึงได้รับความชื่นชมด้วยการเขียนคำนำแก่นั่งสือที่เขาเขียน โดยหัวหน้าเสนาธิการทหารบกสหรัฐฯ ท่านนายพลเอก ปีเตอร์ ชูมาเกอร์ (General Peter Schoomaker)⁷⁸ โดยที่ เนเกิล ได้ว่า การที่ทหารอังกฤษ มีผลงานที่ดีกว่าในการเรียนรู้และดำเนินการตามแผนจนประสบความสำเร็จในการต่อสู้ปราบปรามขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในมาลายา สามารถอธิบายได้ดีที่สุดโดยชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างในวัฒนธรรมขององค์กรจัดตั้งของกองทัพทั้งสอง โดยย่อๆก็คือ กองทัพอังกฤษ เป็นสถาบันที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดเวลา แต่กองทัพบกสหรัฐฯ กลับมิใช่ ซึ่งเนเกิลยังได้ต่อแย้งต่อไปอีกว่า ทางกองทัพบกสหรัฐฯ ยังแสดงความดีรั้นไม่พยายามเรียนรู้อย่างเอาจริงเอาจังว่าจะสู้ได้อย่างไรกับฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในระหว่างสงครามเวียดนาม โดยคิดแต่จะถือว่าสงครามครั้งนั้นเป็นสงครามในรูปแบบหรือ กรณีขัดแย้งตามสงครามแบบแผน⁷⁹

จากแง่คิดมุมมองของทหารออสเตรเลียแล้ว น่าเสียดาย ที่เนเกิล มองข้ามประสบการณ์ของกองทัพเดียวที่เคยทำการสู้รบทั้งสองสมรภูมิ คือกองทัพออสเตรเลีย ซึ่งการ

⁷⁷ Smith, ‘Guerillas in the Mist’, P.29.

⁷⁸ John A. Nagl, *Learning to Eat Soup with a Knife: Counterinsurgency Lessons from Malaya and Vietnam*, the University of Chicago Press, Chicago, (2nd ed.) 2005.

⁷⁹ *ibid.*, pp.xxii and ll.

เปรียบเทียบเช่นนี้น่าจะเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ⁸⁰ แต่ถึงกระนั้น การมองข้ามประเด็นนี้ไป ผลงานศึกษาของ เนเกิ้ล ก็ยังน่าชื่นชมอย่างมากสำหรับกองทัพกอสเตรเลีย⁸¹ ซึ่งที่จริงแล้ว ผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในสมรภูมิจริงท่านหนึ่งในการต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ ก็คือ ชาวออสเตรเลีย ชื่อ เท็ด เซรอง (Ted Serong) ผู้ซึ่งมีเส้นสายสัมพันธ์ที่ดีกับผู้นำทหารระดับอาวุโสหลายท่านของฝ่ายสหรัฐฯ ในช่วงต้นๆของสงครามเวียดนาม แม้จะดูเหมือนว่า นายทหารฝ่ายสหรัฐฯ ไม่ค่อยจะยอมรับฟังก็ตามคำแนะนำของท่านก็ตาม⁸²

เมื่อพิจารณาบทวนต่อไปถึงประสบการณ์คู่ขนานของอังกฤษและอเมริกัน ข้อโต้แย้งก็อยู่ระหว่าง**ปฏิบัติการแบบกวาดล้างทำลาย** กับ **การเอาชนะใจและความรักดีของประชาชน** ซึ่งเป็นพื้นฐานของ 2 แนวทางที่แตกต่างกัน เพื่อต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ ซึ่งทางกองทัพทั้ง 2 ได้เคยใช้มาแล้วตลอดช่วงประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา ทั้ง 2 แนวทางนี้เป็นที่รู้จักเรียกขานว่า เป็นแนวทางแบบ**ปฏิบัติการทางตรง** กับ **ปฏิบัติการทางอ้อม**⁸³ โดยที่กองทัพกอสหรัฐฯจะสั่นหวั่นในการใช้แนวทางแบบปฏิบัติการทางตรง ซึ่งเนเกิ้ลโต้แย้งว่า การตีความสงครามตามทฤษฎีแบบ ‘จิมินีเยน’ (Jominian) ที่ว่า การจะเอาชนะศัตรูได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเอาชนะกองกำลังของฝ่ายศัตรู⁸⁴ แต่ในทางกลับกัน แนวทางแบบปฏิบัติการทางอ้อม หรือที่รู้จักเรียกขานว่า **‘สงครามแบบไมโหมท่มกำลัง’ (War in the Minor Key)** ซึ่งเป็นการรบที่สวม บทบาทแบบคอยสนับสนุนหรือแบบเล่นบทบาทรอง⁸⁵

80 การมองข้ามไปเช่นนี้ น่าแปลกใจยิ่งขึ้น ในเมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาของเขาที่มหาวิทยาลัย อ็อกซ์ฟอร์ด ที่เขาเขียนหนังสือเล่มดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก ก็เป็นอาจารย์ชาวออสเตรเลีย คือ ศาสตราจารย์ โรเบิร์ต โอ’เนลล์ (Prof. Robert O’Neill)

81 การปรึกษาหารือของผู้เขียน กับ เดวิด คิลคูลเลน เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2006

82 ดู Anne Blair, *Ted Serong: The Life of an Australian Counter-Insurgency Expert*, Melbourne: Oxford University Press, 2002.

83 Nagl, *Learning to Eat Soup with a Knife*, pp. 26-27.

84 เนเกิ้ล ชี้ให้เห็นว่า นักทฤษฎีทหารชาวฝรั่งเศสสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19 ชื่อ จอมีนี (Jomini) ‘มีความสำคัญเพราะว่าเขาให้สูตรที่ว่า การทำลายกองกำลังของฝ่ายตรงข้าม เป็นแนวทางที่ดีที่สุดสู่ชัยชนะ อันเป็นแนวทางความคิดที่มักจะมีคนเข้าใจผิดว่าเป็นทฤษฎีของ คลอซวิทซ์ (Clausewitz)’ เนเกิ้ล *Learning to Eat with a Knife*, p. 18.

85 การปรึกษาหารือของผู้เขียน กับ Mark O’Neill, ผู้ที่อ้างอิงถึงนายพลชาวฝรั่งเศส ชื่อ Gen. Beaufre, 6 April 2006.

ในการเขียนหนังสือเพื่อให้คนในสมัยนี้เห็นความสำคัญของประสบการณ์ที่แตกต่างกันคนละด้าน เนเกิ้ลได้ตั้งข้อสังเกตว่า ในขณะที่มีความตระหนักเพิ่มขึ้นที่ว่า ‘สงครามความขัดแย้งที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในช่วง 50 ปีข้างหน้า จะเป็นสงครามนอกรูปแบบในแถบประเทศต่างๆที่อยู่ในแนว ‘เส้นโค้งแห่งความไร้เสถียรภาพ’ (*Arc of Instability*) จากการตั้งข้อสังเกต หลักๆในการศึกษา ผู้เขียนสรุปว่า การทำสงครามนอกรูปแบบ ‘ต้องใช้วิธีบูรณาการขององคาพยพทั้งหมด ที่เป็นอำนาจของประเทศ – ใช้การทูต ปฏิบัติการสารสนเทศ การข่าวกรอง งบประมาณและการทหาร – เพื่อจะบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมืองเป็นสำคัญ’⁸⁶ ซึ่งข้อสังเกตดังกล่าวใช้เป็นบทเรียนได้ ไม่เพียงแต่สำหรับกองทัพบกสหรัฐฯในปัจจุบัน แต่ยังใช้ได้สำหรับกองทัพบกออสเตรเลียอีกด้วยแต่อย่างไรก็ตาม

ประการแรก

การสรุปบทเรียนที่รอบด้านจากประสบการณ์ที่สั่งสมมานานของทหารอังกฤษและอเมริกันในปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐในมาลาयाและในเวียดนาม เป็นประโยชน์มากในฐานะที่เป็นบทเรียนดังกล่าว มีประโยชน์สำหรับการสงครามในสมัยนี้ด้วย อีกทั้งยังยึดโยงกับหลักนิยมของการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐโดยรวม อย่างน้อยก็ในบางระดับ กองทัพบกออสเตรเลียก็ได้รับ ผลกระทบเช่นเดียวกับกองทัพบกสหรัฐฯ จากข้ออ่อนด้อยบางอย่างเกี่ยวกับการต่อสู้ต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ แม้ว่า ทั้งประสบการณ์จากมาลาयाและ เวียดนาม จะส่งอิทธิพลที่ตกผลึกมากก็ตาม ในวัฒนธรรมของกองทัพบกและแนวทางทำสงครามของออสเตรเลีย

ประการที่สอง

การศึกษานี้ชี้ให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงจุดอ่อนในแนวทางความคิดของออสเตรเลียเอง ต่อการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ ในขณะที่กองทัพบกออสเตรเลียก็มีเหตุผลที่รู้สึกภาคภูมิใจในเกียรติประวัติการรบใน เวียดนาม โดยที่ประสบการณ์ของกองทัพออสเตรเลียก็ระบุว่า น่าจะได้ประโยชน์จากการที่ความเข้าใจอย่างดีต่อหลักนิยม

---

⁸⁶ Nagl, *Learning to Eat Soup with a Knife*, p. xvi.

เรื่องการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนันลัมอำนาจรัฐ โดยที่มีลักษณะที่สามารถปฏิบัติกรได้อย่างอิสระมีความคล่องตัวสูงและแข็งแกร่งในตัว หลักนิมดังกล่าวนี้ หากศึกษาอย่างละเอียด ก็อาจจะช่วยให้ ออสเตรเลียจำกัดขอบเขตการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับภารกิจแบบ *ค้นหาและทำลาย (Search and Destroy Mission)* ที่ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างมาก ที่กำหนดโดยนายพลเอก เวสต์มอร์แลนด์ (General Westmoreland) ซึ่งแทนที่จะใช้วิธีการดังกล่าว กองทัพบกออสเตรเลียได้มุ่งเน้นความสำคัญไปที่ปฏิบัติการที่เน้นความมั่นคงอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งมากกว่า ในจังหวัดที่ได้รับมอบหมายภารกิจคือที่ ฟุค ทาย (Phuoc Tuy) ⁸⁷

สิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้เลยก็คือ ทหารออสเตรเลียรู้สึกทึ่งมาก กับการสำแดงแสนยานุภาพทางทหารอเมริกันในเวียดนาม ตัวอย่างเช่น นายพลระดับสูงสุดของออสเตรเลียในช่วงเวลานั้น ท่าน เซอร์ จอห์น วิลตัน (General Sir John Wilton) ถึงขนาดแสดงท่าที ‘เกือบจะยกย่องเทิดทูน’ ผู้บัญชาการทหารสหรัฐฯ ในเวียดนามในขณะนั้น คือ นายพลเอก เวสต์มอร์แลนด์⁸⁸ แต่ที่ยังพอโต้แย้งได้ก็คือ ความทึ่งในลักษณะนี้ มีผลทำให้ค่อยๆ ติงทหารออสเตรเลีย ให้ออกจากกรอบแบบที่ทหารออสเตรเลียนำเสนอสามารถประยุกต์ใช้วิธีที่คล่องตัว ซึ่งได้สั่งสมมาจากประสบการณ์เดิมที่ได้จากมาลายาและบอร์เนียว โดยที่ทหารออสเตรเลียมิได้ทำการรบในทำนองเดียวกันหน่วยทหารนาวิกโยธินของสหรัฐฯ ที่มีระบบคิดคล้ายๆ กันในเรื่องของการทำ ‘สงครามขนาดย่อยๆ’ แต่กลับปฏิบัติการตามแนวทางการรบของอเมริกัน ที่ใช้ความรุนแรงมาก คือ แนวทางแบบ ‘ค้นหาและทำลาย’ แต่ถึงกระนั้น ก็มีข้อสังเกตว่า ทหารออสเตรเลียปฏิบัติหน้าที่ได้ดีเลิศ โดยเฉพาะ *ทีมทหารบกออสเตรเลียที่ทำหน้าที่เป็นครูฝึกในเวียดนาม (Australian Army Training Team Vietnam)* ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยตนทั่วเวียดนามได้ โดยมีได้เน้นเฉพาะในจังหวัด ฟุค ทาย ที่กองกำลังทหารออสเตรเลียประจำการและปฏิบัติหน้าที่อยู่อย่างหนาแน่น

⁸⁷ ผู้เขียนคนแรกๆ ที่พูดประเด็นนี้ ก็คือ Frank Frost ใน *Australia's War in Vietnam*, Allen & Unwin, Sydney, 1987

⁸⁸ David Horner, *Strategic Command: General Sir John Wilton and Australia's Asian Wars*, Oxford University Press, Melbourne, 2005

แต่ก็ยังมีแนวทางหนึ่งที่เป็นระบบมากกว่า ซึ่งน่าจะสอดคล้อง กับประสบการณ์ที่ได้รับ อิทธิพลจากอังกฤษ ของกองทัพบกออสเตรเลียที่เคยปฏิบัติการในมาลายาและบอร์เนียว มาตั้งแต่ในอดีต นอกจากนี้แล้ว ยังน่าจะสอดคล้องมากกว่า กับแนวทางที่ นำเสนอโดย หน่วยนาวิกโยธินของสหรัฐฯ ในช่วงต้นๆจนถึงช่วงกลางคริสต์ทศวรรษที่ 1960 อันเป็น **โครงการแบบใช้กองกำลังผสมขนาดหมู่ (Combined Assistance Platoon – CAP)** ด้วย โครงการดังกล่าวนี้ ช่วยให้หน่วยนาวิกโยธิน สหรัฐฯประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง เพราะพวกเขาเน้นความสำคัญไปที่ การให้ความมั่นคงปลอดภัยแก่ชาวบ้าน อาศัยอยู่ใน หมู่บ้าน ให้ความคุ้มครองแก่ชาวบ้านจนมีความกลมกลืนกับคนในพื้นที่ แต่ก็น่าเสียดาย ที่โครงการนี้ต้องถูกลดความสำคัญลงไปในภายใต้การบัญชาการรบในเวียดนามของ นายพล เวสต์มอร์แลนด์⁸⁹

นอกจากนี้แล้ว จุดอ่อนข้อด้อยของแนวทางทหารออสเตรเลีย ต่อการต่อต้านขบวนการ ตีดาอูช โคนล้มอำนาจรัฐ ยังมีหลักฐานให้เห็นจากวิธีปฏิบัติการของกองทัพบก ออสเตรเลียในเวียดนาม เช่น แนวทางประเภทเดียวกันกับ CAP ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้ ทหารออสเตรเลียเข้าแบกรับภารกิจด้านพลเรือนในจังหวัด พิค ทาย ในพื้นที่ที่มีกอง กำลังภารกิจที่ 1 ของออสเตรเลียตั้งฐานอยู่ แทนที่มัวหวังพึ่งทหารสหรัฐฯให้ทำหน้าที่ คอยประสานงานเชิงบริหารจัดการ และผู้คนหรือฝ่ายที่อิทธิพลอื่นๆในท้องถิ่น แต่ดังที่ เจฟฟรีย์ เรคอร์ด (Jeffrey Record) เคยตั้งสังเกตไว้ว่า ปฏิบัติการต่อต้านขบวนการตีดาอูช โคนล้มอำนาจรัฐ ‘ต้องทุ่มเทกำลังทหารจำนวนมากอีกทั้งยังต้องหวังพึ่งหน่วยทหารที่ ต้องมีทักษะพิเศษต่างๆ ตัวอย่างเช่น ด้านงานข่าวกรอง กิจกรรมฝ่ายพลเรือน ดำรง งาน ด้านสาธารณสุข ความรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาท้องถิ่น) จัดการฝึกอบรมให้แก่กอง กำลังต่างชาติ การทำสงครามจิตวิทยา’⁹⁰ ด้วยเหตุนี้ จึงไม่ต้องแปลกใจเลย ที่ฝ่าย ออสเตรเลียตัดสินใจหลีกเลี่ยงไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆดังกล่าวข้างต้น โดยถือว่าเป็นทักษะพิเศษเพิ่มเติมและกำลังคนที่ต้องมี ซึ่งพันธกิจประเภทเดียวกับ CAP จะต้อง กำหนดให้ต้องมี

⁸⁹ ดู F.J. West, Jr., *The Village*, University of Wisconsin Press; Revised edition (May 1985); Nagl, *Learning to Eat Soup with a Knife*, pp. 156-158; Wade Markel, ‘Draining the Swamp: The British Strategy of Population Control’ in *Parameters*, Spring 2006, vol. XXXVI, no. 1, p.35; and Boot, *The Savage Wars of Peace*, pp. 304-307.

⁹⁰ Record, ‘Why the Strong Lose’ p.26.

ในทางปฏิบัติ ออสเตรเลียแทบจะไม่เคยต้องรับผิดชอบเลย ต่อการบริหารจัดการกับ การระบบของครัวเรือน โดยที่บ่อยครั้งต้องปล่อยให้ทหารชาติอื่นๆที่เป็นพันธมิตรสวมบทบาท ของกองกำลังฝ่ายสนับสนุน ที่มีทักษะพิเศษ ผลสุดท้าย ภารกิจในเวียดนาม ก็คือ แม้ว่า จะมีหลักนิยมที่ดีในเรื่องการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ที่นำมาใช้ใน กองทัพบกออสเตรเลีย แต่ในเชิงปฏิบัติแล้ว กลับไม่ปฏิบัติตามทฤษฎีหรือหลักนิยมได้ จริง จนต้องปล่อยให้ทักษะพิเศษหลายอย่างดังที่ เรคอร์ด กล่าวถึง ก็ต้องปล่อยให้ เป็นหน้าที่ดำเนินการของทหารอเมริกัน ผลที่ตามมาก็คือ ประสบการณ์อันอุดมของทหาร ออสเตรเลียที่ส่งสมมา ได้กลายเป็นเพียงตำนานไม่อาจจะล่วงคุลย์ได้เลย ในแง่ของ โครงสร้างการจัดตั้งของกองกำลังรบและโลกทัศน์ในเชิงปรัชญา โดยขาดการเน้นย้ำ อย่างเพียงพอในด้านอำนาจหน้าที่ในฐานะที่เป็นฝ่ายกิจกรรมพลเรือนและงานข่าวกรอง

กองทัพบกออสเตรเลีย แม้ว่าจะมีกำลังน้อย แต่ก็มีเจ้าหน้าที่ทหาร ที่มีทักษะพิเศษ จำนวนหนึ่งในภาคสนาม เช่น ทหารที่อ้างอิงถึงโดย เรคอร์ดในหนังสือที่เขียน จึงน่าจะมี ความชอบธรรมที่รู้สึกถึงเลใจ ที่จะทุ่มเทกำลังพลที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านขบวนการติด อาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ในทางกลับกัน ความไม่เต็มอกเต็มใจของฝ่ายทหาร ออสเตรเลีย ที่จะทุ่มเทกำลังลงภาคสนามอย่างเพียงพอเพื่อต่อสู้ต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้ม อำนาจรัฐ จึงเหลือไว้แต่เพียงตำนานเชิงวัฒนธรรมของทหารออสเตรเลีย ที่เน้นย้ำ ความสำคัญของบทบาทที่สู้รบของหน่วยรบและทหารราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยที่ หน่วยอื่นๆในกองทัพไม่มีบทบาทสำคัญแต่อย่างใด ทั้งๆที่น่าจะช่วยเสริมปฏิบัติการ ได้ดี หากหน่วยอื่นๆที่เหมาะสมได้บูรณาการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกองกำลังต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ตัวอย่างเช่น ปฏิบัติด้านกิจกรรมพลเรือน ปฏิบัติการด้านจิตวิทยา การทำหน้าที่เป็นตำรวจและงานข่าวกรอง ทั้งๆที่มีความสำคัญ แต่ก็ถูกมองโดยกองทัพว่าเป็นกิจกรรมส่วนประกอบที่ไม่มีความ สำคัญเป็นใจกลางของ ภารกิจ จึงได้รับการสนับสนุน ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นน้อยมาก และไม่ค่อยได้รับการเอาใจใส่ในกรอบความคิดของผู้บังคับบัญชา ที่คิดอยู่แต่ในกรอบการสู้รบด้วยการ ทุ่มเททั้งกำลังคนและอาวุธยุทธโธปกรณ์เป็นหลัก ฝ่ายออสเตรเลียจึงมองไปที่หุ้นส่วน ต่างๆที่อยู่ในสัมพันธมิตรด้วยกัน โดยทุกๆไปก็มักจะเป็นทหารอังกฤษหรือสหรัฐฯ เวลา ที่ต้องการเครื่องมืออุปกรณ์ทั้งหลายที่จำเป็นต้องใช้

ด้วยเหตุนี้เอง ในขณะที่หลักนิยมของทหารออสเตรเลีย ว่าเป็นแนวคู่ขนานกันกับหลักนิยมของพันธมิตรหลักๆ เช่น อังกฤษและสหรัฐฯ กองกำลังของออสเตรเลียก็รู้สึกว่าจะมีความสามารถของตนและข้อจำกัดที่มีอยู่ ยังไม่รู้สึกรับรู้ถึงผลกระทบที่จะมี หากทุ่มเทกำลังพลที่มีอยู่ให้เหมาะกับปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐประสพการณ์ของฝ่ายออสเตรเลียที่เคยเป็นฝ่ายนำในปฏิบัติการทางทหาร (รักษาสันติภาพ) ในติมอร์ตะวันออก ในช่วง ค.ศ.1999 จึงทำให้กองทัพออสเตรเลียเกือบจะต้องทุ่มเทศักยภาพและขีดความสามารถทั้งหมดที่จำเป็นต่อปฏิบัติการเพื่อความมั่นคงและดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพ เช่น ในการต่อสู้ต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ แต่ภายใต้เงื่อนไขสภาพการณ์ที่ค่อนข้างจะนิ่งและการมีภาระกิจในช่วงระยะสั้นๆ ภายใต้การนำของทหารออสเตรเลีย ย่อมหมายถึงว่า มีขอบเขตเพียงเล็กน้อยสำหรับการเรียนรู้และสรุปบทเรียนต่างๆ เพื่อจะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ในเชิงสถาบัน ในกองทัพที่มีทรัพยากรค่อนข้างจำกัดมาก

แต่แม้ว่าจะมีประสพการณ์ที่จำกัดในการบริหารจัดการอย่างรอบด้านกับปฏิบัติการทางทหารที่ซับซ้อน กองทัพออสเตรเลียก็ยังต้องเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายมาก ในเชิงหลักนิยม จากประสพการณ์ด้านการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ อันหลากหลายของทั้งทหารอังกฤษและสหรัฐฯ ในส่วนหนึ่ง ความยากลำบากนี้ เป็นผลพวงที่เกิดจากความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างแนวทางของฝ่ายอังกฤษและฝ่าย อเมริกัน ในการให้ความเห็นชอบต่อการใช้กำลังทหาร ดังที่การศึกษาทบทวนประสพการณ์ของ มาลาयाและเวียดนามได้แสดงให้เห็นแล้วว่า ทหารอังกฤษเลือกที่จะใช้ยุทธศาสตร์ที่เกิดจากแนวทางแบบปฏิบัตินิยมและแบบ ทางอ้อม แต่ฝ่ายทหารอเมริกันกลับแสดงว่าเลือกจะใช้กำลังคนและอาวุธเพื่อทำสงครามตามแบบแผนขนาดใหญ่มากกว่า เพื่อจะใช้ประโยชน์สูงสุดจากข้อได้เปรียบของฝ่ายตน นั่นก็คือ กำลังที่เหนือกว่าและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากกว่าอย่างเปรียบเทียบกันไม่ได้เลย

ในฐานะที่เป็นประเทศ ‘โลกใหม่’ (หรือประเทศที่เกิดใหม่) ที่ประชากรส่วนใหญ่อพยพมาจากทวีปยุโรป แต่ก็ยังมีประชกรน้อย ออสเตรเลียจึงไม่สอดคล้องอย่างลงตัวกับ ‘ค่าย’ ความคิดหรือหลักนิยมของทั้งอังกฤษและอเมริกา ถึงที่สุดแล้ว ออสเตรเลียก็ยังมิ

กองกำลังที่น้อยกว่ามาก แต่ไม่เคยจำแนกกองกำลังของตน ระหว่างหน่วยนาวิกโยธินกับ กองทัพบก สำหรับทำการรบในภาคพื้นดิน เป็นตัวอย่าง แต่สิ่งที่สำคัญอีกด้านหนึ่งก็คือ กองทัพบกออสเตรเลียมีความใกล้ชิดในด้านวัฒนธรรมกับกองทัพอังกฤษและหน่วย นาวิกโยธินของสหรัฐฯ⁹² ที่มีลักษณะของการจัดกำลังและแนวคิดเพื่อการรบใน ‘สงคราม ย่อยๆ’ (เมื่อคิดในกรอบเช่นนี้ ก็ย่อมต้องรวมทั้งกองทัพบก ของแคนาดาและของ นิวซีแลนด์ด้วย) ดังที่ แอลัน ไรอัน (Alan Ryan) ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ‘ความร่วมมือกัน อย่างมีประสิทธิภาพระหว่าง กองทัพบก กับ กองทัพบก ด้วยกัน มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ จะช่วยให้สามารถ บรรลุเงื่อนไขที่ดีเพียงพอสำหรับการสร้างสันติภาพและสร้าง เสถียรภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมของความมั่นคงระดับ โลกาภิวัตน์ใหม่ๆ’ แต่ กองทัพบกของ ‘ออสเตรเลีย’ จะต้องเริ่มคิดใหม่ คิดเลยไปเกินกว่าเพียงแค่การปฏิบัติการ ที่เอื้อต่อกันและกัน ในเชิงยุทธวิธีเท่านั้นกับกองทัพของประเทศอื่นๆที่เป็นหุ้นส่วนกัน แต่จะต้องกำหนดตำแหน่งของตนเองให้ถูกต้องเหมาะสมเพื่อจะได้เป็นข้อได้เปรียบใน การรบให้ได้ผลหลายด้านหรือหลายระดับของกองกำลังนานาชาติ ในการรบเพื่อต่อสู้กับ ขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐที่กำลังขยายตัวเติบโตใหญ่อยู่ในหลายทวีป⁹² ซึ่งกอง กำลังดังกล่าวนี้ ย่อมจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัม อำนาจรัฐ

ปัญหาที่มีความยุ่งยากซับซ้อนยิ่งขึ้น ก็คือความจริงตามที่นักวิจารณ์หลายฝ่ายเคยตั้ง ข้อสังเกตไว้ มีข้อจำกัดบางประการที่จะใช้บางบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีและเทคนิค ต่างๆที่ใช้กันในปัจจุบัน ที่สั่งสมมาจากการต่อสู้ต่อต้านลัทธิ คอมมิวนิสต์ที่เป็น ขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ ในช่วงสงครามเย็น⁹³ ตัวอย่างเช่น การปรับปรุง อาวุธยุทโธปกรณ์ในเชิงเทคโนโลยีให้ทันสมัยขึ้น นับตั้งแต่สมัยสงครามเวียดนาม เรื่อยมา—เช่นกระสุนที่มีความแม่นยำสูงมาก และอุปกรณ์ช่วยรบในตอนกลางคืน—ก็ ได้รับอิทธิพลจากวิธีการที่ทางกองทัพต่างๆเคยใช้ในปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติด

⁹² Alan Ryan, *Australian Army Cooperation with the Land Forces of the United States: Problems of the Junior Partner*, Land Warfare Studies Centre, Working Paper No. 121, Canberra, January 203, pp. v-vi.

⁹³ ดู ตัวอย่างเช่น Frederick W. Kagan, ‘Iraq is not Vietnam’ in *Policy Review*, Dec 2005/Jan 2006, no. 134, pp. 3-14; Wade Markel, ‘Draining the Swamp; The British Strategy of Population Control’ in *Parameters*, Spring 2006, vol. XXXVI, no. 1, pp. 35-48; and Stephen Biddle, ‘Seeing Baghdad, Thinking Saigon’, in *Foreign Affairs*, March/April 2006. vol. 85.

อาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ซึ่งเกือบจะมีอิทธิพลทางความคิดมากพอๆกับที่เคยมี ต่อสิ่งที่เรียกว่า การทำสงคราม ‘แบบแผน’⁹⁴ โดยที่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เกิดจากการปรับปรุงด้านเทคโนโลยี โดยที่ยังไม่ต้องกล่าวถึงความแตกต่างระหว่าง การต่อต้านคอมมิวนิสต์ และ การต่อต้านพวคนิยมสงครามศาสนา หรือ พวคนิยมจี’ฮัด ที่เป็นการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐของพวกดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ต้องพิจารณาใหม่และประเมินความเหมาะสมสอดคล้องใหม่ ของหลักนิยมเรื่องการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

---

⁹⁴ Kagan, ‘Iraq is not Vietnam’, p.11.

ส่วนที่ 4

การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ แนวโน้มที่กำลังเกิดขึ้นใหม่

งานยุทธศาสตร์ที่แปรเปลี่ยนแล้ว

บทเรียนจากประวัติศาสตร์ดังที่กล่าวถึงข้างต้นส่วนใหญ่ได้กลายเป็นเรื่องจริงในปัจจุบัน เพราะสิ่งที่ท่านเซอร์ ลอว์เรนซ์ ฟรีดแมน (Sir Lawrence Freedman) กล่าวถึงว่าเป็น ‘การแปรเปลี่ยนของงานยุทธศาสตร์’⁹⁵ เมื่อปี ค.ศ.1998m ฟรีดแมนได้ได้ทศนะที่ว่า **การปฏิวัติที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีในกิจการทหาร** หรือ ที่เรียกว่า **Revolution in Military Affairs (RMA)** กำลังเกิดขึ้น ตามที่ท่านยืนยันหนักแน่นว่า เป็นเพราะการอภิปรายแลกเปลี่ยนทัศนะกันในวงการทหาร มิได้ใส่ใจมากเพียงพอต่อการทำสงครามใหม่ๆที่ต้องทำการรบจริงๆ โดยที่ท่านคิดว่า สงครามใหม่ๆในยุคสมัยนี้ มีแนวโน้มที่จะเป็นสงคราม นอกแบบหรือสงครามนอกแบบแผน โดยไม่ให้ความสำคัญ มากนักต่อประโยชน์ที่น่าจะได้จากเทคโนโลยีทางทหารที่พัฒนาขึ้นมาใช้ใหม่⁹⁶

ข้อสังเกตของ ฟรีดแมน ได้พิสูจน์แล้วว่าถูกต้องแม่นยำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเกี่ยวข้องกับสงครามในอิรัก ซึ่งนักวิชาการอเมริกันหลายท่าน เช่น แอนดรูว์ เครปินวิช (Andrew Krepinevich) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ‘เพราะพวกเขาขาด ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกันอย่างมีเอกภาพ กองกำลังทหาร ในอิรักเอาชนะขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐไม่ได้ หรือ ไม่อาจปรับปรุงมาตรการความมั่นคงปลอดภัยได้ การที่จะเอาชนะได้ จะต้องมีความใหม่สำหรับการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ จะต้องเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งให้ความมั่นคงปลอดภัยแก่ชาวอิรักแทนที่จะมุ่งไล่ล่ากวาดล้างขบวนการติดอาวุธ โค่น

⁹⁵ Lawrence Freedman, *The Transformation of Strategic Affairs*, Adelphi Paper, London, 2006.

⁹⁶ ดู Lawrence Freedman, *The Revolution in Strategic Affairs*, Adelphi Paper, London, 1998, Reflecting the validity of Freedman’s critique, the term ‘RMA’ has been superseded in US military circles by the term ‘transformation’. ดู Colin S. Gray, *Recognising and Understanding Revolutionary Change in Warfare: the Sovereignty of Context*, Strategic Studies Institute, US Army 6, Carlisle, PA, February 2006.

ลุ่มอำนาจรัฐ ซึ่งคงจะต้องใช้เวลาอย่างน้อย 1 ทศวรรษ'⁹⁷ เมื่อคำนึงถึงกรอบเวลาที่ยาวนานดังที่คาดการณ์ไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มุมมองของ เครพินวิช ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญที่จะต้องพิจารณาทบทวนใหม่ถึงแนวทาง สำหรับต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนลุ่มอำนาจรัฐ สำหรับกองทัพบก ออสเตรเลียด้วยเช่นกัน

จากการตั้งข้อสังเกตต่อกรณีอิรัก เป็นเหตุให้ฟรีดแมนริบพูดถึง การเปลี่ยนแปลงของงานยุทธศาสตร์ ที่คาดว่าจะเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่องใหญ่ 4 เรื่อง คือ

หนึ่ง ในแง่ของประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในอิรัก นับตั้งแต่ปีค.ศ.2003 กองกำลังติดอาวุธของสหรัฐฯต้องเผชิญกับความยุ่งยากอย่างยิ่ง ในการปรับเปลี่ยนเข็มมุ่งของปฏิบัติการ จากการเตรียมพร้อมสำหรับสงครามธรรมดา เป็น สงครามนอกแบบ

สอง บริบททางการเมืองของสงครามนอกแบบแผนในยุคร่วมสมัย กำหนดให้มีจุดประสงค์และการปฏิบัติการของกองกำลังฝ่ายชาติตะวันตก ก็ถูกรอบงำด้วยอุดมการณ์หรือค่านิยมความเชื่อแบบเสรีนิยม

สาม ปัญหาอุปสรรคที่ท้าทายดังกล่าวนี้ น่าจะเผชิญได้ง่ายดายกว่า ถ้าหากปฏิบัติการทางทหารถูกชี้้นำให้เอื้อต่อการกำหนดแนวทางที่ควรจะใช้ และผลของกรณีขัดแย้งแสดงให้เห็นว่า อุดมการณ์หรือค่านิยมความเชื่อแบบเสรีนิยมของตะวันตกได้รับการยอมรับ

สี่ ถึงกระนั้นก็ตาม ในรายละเอียดของเนื้อหา การทดสอบความสำเร็จอันสำคัญคือ ชัยชนะเหนือกองกำลังฝ่ายตรงข้ามได้เสมอ⁹⁸

ซึ่งโดยเนื้อแท้แล้ว หัวข้อทั้งสี่ ชี้ให้เห็นว่า ปฏิบัติการทางทหาร ไม่ควรจะใช้เพื่อกำจัดหรือทำลายอาวุธยุทธโศปกรณ์หรือทรัพย์สินของฝ่ายศัตรู แต่พวกเขาอาจจะจำเป็นต้องมุ่งเน้นไปที่การบ่อนทำลายเงื่อนไขต่างๆที่ฝ่ายศัตรูใช้เป็นฐานหรือความชอบธรรม ในการขอความสนับสนุนหรือความเห็นใจจากประชาชน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่กระตุ้นและชี้นำนักเคลื่อนไหวของพวกเขา⁹⁹ เพราะฉะนั้น การแปรเปลี่ยนหรือปรับเปลี่ยน

⁹⁷ Andrew F. Krepinevich Jr., 'How to Win in Iraq', in *Foreign Affairs*, September/October 2005.

⁹⁸ Freedman, *The Transformation of Strategic Affairs*, p. 8.

⁹⁹ *Ibid.*, p.26

ยุทธศาสตร์นี้ อ่างอิงถึงเงื่อนไขต่างๆที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นตัวชี้ขาดว่าจะตัดสินใจใช้อำนาจการทหารเช่นใด และมีทางเลือกทางออกอะไรบ้าง

ทัศนะของฟริดแมนดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นที่แสดงออกโดยชาวอเมริกัน ชื่อฟิลิป บ็อบบิตต์ (Philip Bobbitt) ผู้ซึ่งผู้บัญชาการทหารบกออสเตรเลีย นายพลโท เลฮี (Lt. Gen. Leahy) เรียกว่าเป็น ‘นักคิดที่เข้าใจปัญหาลึกมากที่สุดท่านหนึ่ง เกี่ยวกับลักษณะของการทำสงครามที่ผันแปรพลิกแพลงได้ตลอดเวลา และการจัดระเบียบโลก’ โดยที่หนังสือเรื่อง *The Shield of Achilles* ของ บ็อบบิตต์ ก็ได้แสดงเค้าโครงที่ชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของประเทศรัฐและการอุบัติขึ้นของตัวแสดงใหม่ๆที่มีบทบาทของฝ่ายที่ยังไม่เป็นประเทศรัฐ แต่ก็มีศักยภาพในการกระตุ้นให้เกิดผลกระทบในเชิงยุทธศาสตร์ต่อประเทศใดประเทศหนึ่งก็ได้ จากมุมมองของเลฮี ทัศนะของบ็อบบิตต์ ‘สะท้อนให้เห็นว่า ทางกองทัพบกมองพื้นที่ของการทำสงครามในอนาคตมีลักษณะที่ซับซ้อนมากในระดับที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนเลย’¹⁰⁰

ในหนังสือของเขา บ็อบบิตต์กล่าวถึง การปฏิวัติวิธีการทำสงคราม และการปฏิวัติการเมืองการปกครอง—ซึ่งมี **‘พลวัตในเชิงโลกาภิวัตน์’** นับตั้งแต่ยุคสมัยกลางจนถึงคริสต์ศตวรรษที่21 หลังจากนั้นเนื้อหาของหนังสือก็แสดงความเห็นแย้งว่า มีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมการ ‘สำหรับอนาคตที่ไม่มีความแน่นอน’ บ็อบบิตต์เขียนว่า การปิดฉากลงของกลุ่ม ประเทศโซเวียต ได้ปลดปล่อยพลังที่แผ่กระจายไปทั่วระบบการเมืองของโลก ดังที่ปรากฏให้เห็นจากการต่อสู้ช่วงชิงความเป็นใหญ่ทางการเมืองในประเทศ รัสเซีย ในจอร์เจีย เซเชอร์่า ลีออน และในซูดาน) โดยแย้งว่า กระแสโลกาภิวัตน์เป็น กระแสที่ได้บ่อนทำลายอธิปไตยของรัฐที่ยังไม่สถานภาพเป็นประเทศ และผู้มีบทบาทของขบวนการที่ยังไม่ได้อำนาจรัฐก็เริ่มมีอำนาจมากขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลที่แฝงอยู่ในกองทุนประกันความเสี่ยง สื่อยักษ์ใหญ่ระดับโลก หรือกลุ่มก่อการร้ายต่างๆ ผลก็คือ บ็อบบิตต์ระบุต่อไปว่า การที่ปัจจุบันนี้ ประเทศทั้งหลายในโลกมีประชากรอยู่อย่างหนาแน่นเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ๆ หรือที่เรียกกันว่า รัฐต่างๆ ที่ทันสมัยเปรียบเสมือน **‘ตลาด’** ประกอบด้วยพลเมืองที่ไม่ค่อยจะรู้สึกว่ามี ความภักดีต่อรัฐนั้นๆ

¹⁰⁰ Chief of Army, Lieutenant-General Peter Leahy, speech to ADI Thales dinner on 22 March 2006.

โดยพลเมืองเองมีความรักประเทศชาติในระดับที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังมีชาติพันธุ์ที่หลากหลาย มีอัตลักษณ์ของตนเองที่แตกต่างกับผู้อื่น เป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่เอื้อให้เกิดกรณีขัดแย้งในเชิงเชื้อสายเผ่าพันธุ์หรือระหว่างชนชาติส่วนน้อยกับชนชาติส่วนใหญ่ของประเทศ ที่อุบัติขึ้นในจุดต่างๆทั่วโลก¹⁰¹

ในทัศนะของเลอี กองทัพบกคิดได้ 2 แนวทางในกระบวนดังกล่าวนี้ คือ

ข้อแรก มีความเป็นไปได้มาก ที่ฝ่ายตรงข้ามของเราจะเป็นฝ่ายที่ยังไม่ได้ยึดกุมอำนาจรัฐ และเป็นผู้ที่มีบทบาทนอกแบบแผน มากกว่ากรณีที่เคยปรากฏในอดีต นี่คือนักทัศนะหรือท่าทีอย่างเป็นทางการของรัฐบาลออสเตรเลีย ทั้งๆที่ได้รับทราบการประเมินสถานการณ์อย่างดีที่สุดจากฝ่ายข่าวกรองของเรา

ข้อที่สอง มีความเป็นไปได้ที่พื้นที่ทำการสู้รบในอนาคตจะอยู่ในเขตเมืองใหญ่ๆ ปฏิบัติการทางทหารทั้งหลายจะรวมทั้งการให้ความช่วยเหลือ การรักษาความมั่นคง การสร้างความมั่นใจ และฝ่ายต่างๆ ต้องให้การสนับสนุน การปกครองที่มีธรรมาภิบาล แม้กระทั่งโครงสร้างพื้นฐานทั้งหลาย --- ให้แก่ประชาชน¹⁰²

การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในระดับโลกาภิวัตน์

สภาพเงื่อนไขแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนไปดังที่กล่าวถึงโดย ฟรีดแมนและบ็อบบิตต์ และที่บ่งชี้โดย *กลุ่มศึกษาต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ (International Crisis Group-ICG)* เป็นการอ้างอิงถึงสิ่งที่ก่อนหน้านี้เรียกกันว่า เป็นสงคราม ‘นอกแบบแผน’ แต่อย่างไรก็ตาม กระแสความคิดใหม่นี้ ก็เอื้อให้มีการจัดระบบให้แก่สงครามประเภทต่างๆ ในตำรา หลังจากที่เกิดเหตุการณ์ 11 กันยายน ค.ศ.2001 ว่าเป็น ‘การก่อการร้ายระดับโลกาภิวัตน์’ ผลที่ตามมาก็คือ เกิดการสำรวจตรวจสอบลักษณะหลักๆ ของสงครามในรูปแบบนี้ ดังที่ในระยะหลังนี้ มีผู้เขียนหนังสือระดับชั้นนำหลายท่าน เรื่องการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ เคยเขียนโดยละเอียด โดยที่ เดวิด คัลลูลเลน ได้เสนอแนวทางใหม่ เพื่อแก้ปัญหาลึกลับที่เขาเรียกว่า *การทำสงครามระดับโลกาภิวัตน์ เพื่อต่อต้านลัทธิก่อการร้าย* เขาโต้แย้งว่า สงครามที่ว่านี้จะเข้าใจได้ดีที่สุด

¹⁰¹ Philip Bobbitt, *The Shield of Achilles*, Alfred A. Knopf, NY, 2002, Introduction.

¹⁰² Chief of Army, Lieutenant-General Peter Leahy, speech to ADI Thales dinner on 22 March 2006.

เมื่อเรียกว่า *ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในระดับโลกาภิวัตน์ (Global Insurgency)* ที่ริเริ่มโดยการรวมตัวของกลุ่มต่างๆของขบวนการอิสลามนิยม ที่มุ่งกำหนดบทบาทใหม่ให้แก่ศาสนาอิสลามในระยะเบียบใหม่ของโลก ซึ่งขบวนการต่างๆดังกล่าวนี้ใช้ลัทธิก่อการร้ายเป็นวิธีการขั้นต้น แต่มีโซ่ยุทธวิธีเดียวกันเท่านั้นของพวกเขา ผู้เขียนจึงโต้แย้งต่อไปว่า ดังนั้น ‘การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐแทนที่จะใช้วิธีการต่อสู้แบบที่เคยใช้มาตามประเพณีของทหารชาติต่างๆ ในยุคนี้เสนอให้มีแนวทางที่คิดว่า เพื่อจะเอาชนะฝ่าย ‘จี’ฮัด’ที่เป็นขบวนการที่มีเครือข่ายระดับโลกาภิวัตน์ แต่อย่างไรก็ตาม คิลคูลเลน ก็ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐแบบคลาสสิก ดังที่พัฒนาขึ้นในช่วง คริสต์ทศวรรษที่ 1960 นั้นเป็นการออกแบบเพื่อจะเอาชนะ ขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐในประเทศหนึ่งประเทศใดเท่านั้น เป็นแนวทางการคิดที่เรียกร้องให้มีมาตรการต่างๆ ---การตอบโต้ทั้งในเชิงทหาร-การเมืองจากสอดประสานกัน มีมาตรการแบบบูรณาการทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างหน่วยงานต่างๆที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ต้องถือพันธกิจที่ต่อเนื่องตลอดช่วงของการปฏิบัติการ---ซึ่งมาตรการต่างๆ เหล่านี้ไม่อาจจะทำได้ในระดับโลกาภิวัตน์ ภายใต้ระบบระหว่างประเทศในทุกวันนี้ โดยที่เขากล่าวโดยสรุปว่า ผลที่ตามมา ระบบคิดว่าด้วยการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐแบบจารีตนิยม นั้น จะใช้ไม่ได้สำหรับสงครามในยุคปัจจุบันนี้ แทนที่จะดำเนินการเช่นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินโดยพื้นฐานว่าด้วยการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐเพื่อที่จะพัฒนาวิธีการใหม่ๆที่มีประสิทธิภาพในการต่อสู้ต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ¹⁰³

คิลคูลเลน ระบุวิธีคิดแบบหนึ่งที่ทำให้เกิดยุทธศาสตร์ใหม่สำหรับการทำสงครามต่อต้านลัทธิก่อการร้าย ซึ่งเขาเรียกว่า ‘การแยกสลาย’ โดยที่ ‘การแยกสลาย’นี้มุ่งที่เป้าหมายดังต่อไปนี้:

- ตัดสายเชื่อมโยงระหว่างเขตพื้นที่ปฏิบัติการของฝ่ายอิสลามนิยมที่ติดอาวุธ กับ ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในระดับโลกาภิวัตน์

103 David Kilcullen, ‘Countering Global Insurgency’ in www.smallwarsjournal.com/documents/kilcullen.pdf 30 Nov 04.

- สกัดกันมิให้ฝ่ายที่มีบทบาทผู้รับในระดับโลกาภิวัตน์และระดับภูมิภาคสามารถใช้ขีดความสามารถได้อย่างเต็มที่ พร้อมกับมิให้ใช้ประโยชน์ จากฝ่ายที่มีบทบาทผู้รับในระดับท้องถิ่น (ในประเทศ)
- ตัดสายเชื่อมโยงติดต่อกับด้านข้อมูลข่าวสาร บุคลากรหรือกำลังคน การเงินและเทคโนโลยี ทั้งระหว่างกันและภายใน พื้นที่ปฏิบัติการด้วยอาวุธของขบวนการจี'ฮัด
- ปฏิเสธหรือขัดขวางมิให้มีพื้นที่สำหรับหลบซ่อนหรือฝังตัว (รวมทั้งรัฐที่ล้มเหลวในการใช้อำนาจรัฐและรัฐทั้งหลายที่ให้การสนับสนุนลัทธิก่อการร้าย)
- โดดเดี่ยวนักลัทธิอิสลามนิยมออกจากประชาชนในท้องถิ่น โดยใช้มาตรการเฉพาะสำหรับเขตผู้รับเป็นจุดๆ ด้วยการเอาชนะความคิดและจิตใจของประชาชนและใช้การโฆษณาชวนเชื่อต่อต้านฝ่ายลัทธิอิสลามนิยม สร้างสถาบันต่างๆที่เป็นสถาบันทางเลือกให้แก่ประชาชน พร้อมกับขจัดบุคคลหรือกลุ่มที่เคลื่อนไหวเพื่อให้ประชาชนสนับสนุนพวกที่สมาชิกของขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ
- สกัดกันขัดขวางการสนับสนุนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย (ทั้งด้านกำลังคน เงินและข้อมูลข่าวสาร) จากแหล่งต่างๆ ที่เป็นฝ่ายลัทธิอิสลามนิยมในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางทั้งหมด ที่ส่งให้แก่สมรภูมิหรือเขตปฏิบัติการของกลุ่มจี'ฮัดที่กระจายอยู่ทั่วโลก
- ป้องกันหรือจัดเงื่อนไขมิให้เกิดความขัดแย้งหรือการต่อสู้กันเองภายในชุมชนหรือประเทศตนเอง เนื่องจากความแตกต่างทางเชื้อสาย เผ่าพันธุ์หรือทางความเชื่อทางศาสนา ซึ่งเป็นการสร้างความทุกข์ยากเดือดร้อน อันจะเป็นเงื่อนไขสำหรับการเคลื่อนไหวแทรกแซงโดยขบวนการต่างๆ ของฝ่ายจี'ฮัด¹⁰⁴

นอกจากนี้แล้ว ผู้เขียนยังโต้แย้งอีกด้วยว่า วิธีคิดแบบนี้ กำหนดให้มีมาตรการช่วยเหลือประชาชนและงานด้านพัฒนา สนับสนุนด้วยปฏิบัติการทางทหารที่มีเป้าหมายและมีกิจกรรมต่างๆ ด้านด้านข่าวกรองประกอบกัน เป็นวิธีการโจมตีจุดเชื่อมโยงระดับโลกาภิวัตน์ ระหว่างกลุ่มต่างๆที่อยู่ฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ โดดเดี่ยวปฏิบัติการเฉพาะตัวของสมาชิกขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ในระดับท้องถิ่น

104 Ibid.

หรือในเฉพาะพื้นที่เป้าหมาย ทั้งนี้ฝ่ายกองทัพบกต้องถือเป็นพันธกิจที่ต้องคิดอย่างรอบด้านในแนวทางปฏิบัติ¹⁰⁵ ในปฏิบัติการทางทหารตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เมื่อสะท้อนถึงความยากลำบากในการใช้ยุทธศาสตร์เพื่อแยกสลายฝ่ายตรงข้ามนี้ อดีตครูฝึกชาวออสเตรเลีย เรื่องการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล์มอำนาจรัฐ ชื่อ จอห์น ฟรีเวน (John Frewen) ก็ให้ทัศนะที่ว่า ในระดับประเทศ ‘การรวมตัวจัดตั้งกันเป็นขบวนการติดอาวุธ โคนล์มอำนาจรัฐ’ มักจะอยู่ไม่ได้ ‘ถ้าหากว่าท่านมีผู้แทนประชาชนชนที่มีประสิทธิภาพและมีองค์คณะในรัฐสภาที่หนุน ช่วย มีกองกำลังตำรวจที่มีประสิทธิภาพและฝ่ายตุลาการที่มีความเที่ยงธรรม’ โดยที่โต้แย้งว่า หากเงื่อนไขต่างๆ ดังกล่าวล้มเหลว ‘กองกำลังทหารก็ปฏิบัติการแทนได้เพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น แต่ในเชิงอุดมคติแล้ว จะไม่อยู่ในอำนาจตลอดกาล’ นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นด้วยว่า **‘กฎแห่งสำคัญก็คือ ‘คืนอำนาจให้แก่การปกครองของพลเรือนโดยมีสถาบันพลเรือนต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ (เช่น ตำรวจและฝ่ายตุลาการ ฯลฯ) โดยเร็วที่สุด และเคล็ดลับก็คือ ต้องดำเนินการในลักษณะที่สามารถแก้ปัญหาให้แก่ประชาชน ในขณะเดียวกันก็ต้องสามารถขจัดเงื่อนไขที่เอื้อต่อขบวนการติดอาวุธ โคนล์มอำนาจรัฐ’¹⁰⁵** แต่ตามทัศนะของ นายพลโท เลฮี ‘เกือบจะไม่มีโอกาสเลย ที่ฝ่ายตำรวจจะมีกำลังคนหรือศักยภาพที่จะเอื้อมไปถึงจะมีขีดความสามารถในการสู้รบ ในการส่งกำลังบำรุงและในการให้ความพิทักษ์คุ้มครองแก่ประชาชน เพื่อจะสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ประชาชนและมีอำนาจหน้าที่ทางการเมืองท่ามกลางเงื่อนไขแวดล้อมดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ เราจำเป็นจะต้องใช้ความรอบคอบอย่างยิ่ง เวลาใดก็ตามที่ได้ยิน คนที่เรียกว่า เป็นผู้เชี่ยวชาญ ยืนยันแข็งขันว่า **‘กองกำลังทหารตามแบบแผนมีบทบาทเพียงแคบๆ ในสงครามต่อต้านการก่อการร้าย การพูดเช่นนี้ มันง่ายเกินไป’¹⁰⁶**

ถึงกระนั้นก็ตาม ท่านนายพลโท เลฮี ก็มีข้อวิตกกังวลว่า การดำเนินการหลายๆ จุดที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจในด้านลึก เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกว่าการรับรู้ของฝ่ายกองทัพบก ‘การบริหารจัดการกับการรับรู้ในระยะยาวและการยอมรับสภาพความเป็นจริง จะต้องมาจาก

105 การติดต่อทางจดหมายระหว่างผู้เขียน กับ จอห์น ฟรีเวน 19 April 2006.

106 Lieutenant-General Peter Leahy, speech to the Royal United Services Institute of New South Wales, 26 October 2004.

หน่วยงานพลเรือนและสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง’ นี่คือนิยามของฟรีเวน¹⁰⁷ แต่สถาบันต่างๆดังกล่าวข้างต้นก็ไม่อยู่ในฐานะที่ได้รับการยอมรับทางความคิด อย่างน้อยที่สุด โดยสถาบันที่มีศักยภาพน่าจะช่วยแก้ปัญหาที่ท้าทาย คือ ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐได้ อย่างน้อยก็น่าจะยอมรับได้ทางความคิด สถาบันที่ว่านี้ ก็คือ กองทัพบก และด้วยความเชื่อมั่นดังกล่าวนี้ว่า กองทัพมีขีดความสามารถที่จะแก้ปัญหาที่ท้าทายได้ จึงทำให้ข้อโต้แย้งหรือบทวิเคราะห์ในเอกสารฉบับนี้ มีเหตุผลผลมากทีเดียว

ส่วนนิยามของกิลคูลเลนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่มุ่งแยกสลายฝ่ายตรงข้าม โรเบิร์ต เอ็ม. แคสซิดี ก็มีความเห็นแย้งว่า ปัญหาที่ท้าทายในขณะนี้ทำให้เกิดความยุ่งยากให้แก่หลักนิยาม เช่น การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความแตกต่างเชิงความสามารถในการปรับตัวของวัฒนธรรมที่จะต้องปรับตัวให้ทันต่อศัตรูที่ใช้รูปแบบวิธีการที่แตกต่างกันมากในการทำสงคราม¹⁰⁸ แคสซิดีอ้างว่า แนวทางการต่อสู้ของขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐเป็นวิธีการของตะวันออก *มีรากฐานมาจากปรัชญาการทหารของ ชุน ซื่อ และ เหมา* ซึ่งแตกต่างจากแนวทางทำสงครามของตะวันตก *‘ที่ใช้วิธีการที่ไม่เผชิญหน้าตรงๆ พลิกแพลง ฉาบฉวยให้ศัตรูอ่อนล้าและยึดเยื่อ’* หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ วิธีการทำสงครามแบบตะวันออก*ที่ใช้วิธีการนอกกรอบแบบ ไร้แบบแผน และไม่ตายตัว* โดยที่ อัล-เคอิดา และเครือข่ายของขบวนการอิสลาม ที่นิยมใช้ความรุนแรงปฏิบัติการตามแนวทางดังกล่าวนี้¹⁰⁹ โดยที่นักวิจารณ์หลายคนอาจจะถือว่า ไม่มีอะไรจะเรียนรู้มากนักจากวิธีการของ ‘ตะวันออก’ เพราะเป็นวิธีการต่อสู้ของพวกที่มีกำลังอำนาจน้อยกว่า โดยไม่คำนึงถึงแนวโน้มทางวัฒนธรรมและความคุ้นชินกับข้อเขียนของ เหมา หรือ ชุน ซื่อ¹¹⁰

พันเอกนาวิกโยธินสหรัฐฯ โทมัส เคยกกล่าวถึงปรากฏการณ์ว่า การต่อสู้แนวนี้เปรียบเสมือนกับการต่อสู้กับยักษ์ใหญ่ด้วย ‘เชือกหนังกับกระสุนหิน’ โดยที่

107 จดหมายติดต่อกับ ฟรีเวน 19 April 2006.

108 Cassidy, ‘Feeding Bread to the Luddites’, p. 334.

109 Ibid.

110 ผู้เขียนได้หารือแลกเปลี่ยนทัศนะกับ Mark O’Neill, 6 April 2006.

ปรากฏการณ์นี้เกิดจากแนวความคิดว่า นักปราชญ์การทหารชาวอเมริกัน วิลเลียม ลินด์ (William Lind) และเพื่อนร่วมสำนักคิดของเขา เริ่มแรกเคยเรียกว่า การทำสงครามในยุคชั่วคนที่สี่ (ส่วนสามชั่วคนแรก การทำสงครามมีแต่การตั้งแถวและจัดหมวดหมู่ตามแบบแผน อาศัยอำนาจการยิงเป็นสำคัญและมุ่งกำลังโอบล้อมโจมตีข้าศึก)¹¹¹ จากการใช้คดีในคำพิพากษาของศาลที่ชื่อว่า ‘เชือกหนังกับกระสุนหิน’ นั้น แฮมเมส (Hammes) ว่า การทำสงคราม’ ในยุคชั่วคนที่สี่’ ว่าเป็นรูปแบบการทำสงครามที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก เหมา โดยเฉพาะอย่างผู้ที่ปฏิบัติตามทฤษฎีนี้ในอิรัก ได้พิสูจน์ให้เห็นว่า **ยุทธวิธีแบบใช้ ‘เชือกหนังกับกระสุนหิน’ ของเดวิด สามารถเอาชนะกองกำลังฝ่ายพันธมิตรที่เหนือกว่าดัง ‘โกลเด้น’ ที่อยู่ภายใต้การนำของสหรัฐฯได้**¹¹² ในทัศนะของแฮมเมส:

การทำสงครามในยุคชั่วคนที่สี่ ก็คือ การรบแบบขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ อันมีรากมาจากแนวทางการคิดขั้นพื้นฐานที่ว่า สงครามต้องเอาชนะกันด้วยเจตนาธรรมทางการเมือง หรือแพ้ชนะซึ่งขาดกันที่แนวทางการเมืองนั่นเอง เพราะถ้าหากว่ามีแนวทางการเมืองที่ถูกต้อง ฝ่ายนั้นก็สามรถเอาชนะฝ่ายตรงข้ามได้ ทั้งๆที่ศัตรูเป็นฝ่ายที่มีอำนาจที่เหนือกว่าทั้งทางเศรษฐกิจและการทหาร **โดยการใช้การจัดตั้งเครือข่ายที่มีอยู่ให้เป็นข้อได้เปรียบ ทั้งงานจัดตั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการทหาร** เพื่อให้ฝ่าย นำของศัตรูที่ตัดสินใจทางการเมืองรู้สึกท้อแท้ และคิดว่า เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของพวกเขา นั้น ไม่มีทางบรรลุได้ หรือ ไม่ก็ต้องทุ่มเทสรรพกำลังทุกอย่างจนไม่คุ้มค่ากัน¹¹³

บรรดานักวิจารณ์ต่างถกเถียงกันถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เรียกว่า ‘ชั่วคนต่างๆ’ ของการทำสงคราม ซึ่งให้เห็นความจริงที่ว่า ไม่มีสงคราม 2 สนามที่เหมือนกัน และต่างก็มีการใช้ยุทธวิธีและเทคนิค ต่างๆที่พัฒนาคลีกลายมากจากรูปแบบวิธีการของสงครามครั้งก่อนๆ ในอดีต ถึงกระนั้นก็ตาม **ความคิดพื้นฐานที่ว่า ผู้ที่อ่อนแอกว่าสามารถต่อสู้และเอาชนะฝ่ายที่แข็งแกร่งกว่านี้ น่าเชื่อว่าเป็นไปได้**

111 ดู William S. Lind, ‘Understanding Fourth Generation War’, *Military Review*, September-October 2004, pp. 12-16.

112 Colonel Thomas X.Hammes, *The Sling and the Stone: One War in the 21st Century*, Zenith Press, St. Paul, 2004, introduction.

113 Ibid.

ส่วนผู้ที่ยึดแนวทางที่คู่ขนานกันก็คือ โรเบิร์ต แทเบอร์ (Robert Taber) เรียกการทำสงครามแบบนี้ว่า **‘สงครามตัวเห็บ’ (War of the Flea)** ซึ่งบรรดา **‘ชาติที่ยากจนทั้งหลายและประชาชนผู้ยากไร้’** ต่างรวมตัวจัดตั้งเป็นแนวร่วมต่อต้านบรรดาชาติใหญ่ๆ ที่มีอำนาจและความมั่งคั่งมานาน ซึ่งในโลกดังกล่าวนี้ แทเบอร์โต้แย้งว่า ‘พวกเห็บ’ หรือประเทศเล็กประเทศน้อยทั้งหลายประสบความสำเร็จได้ ‘เพราะพวกนักต่อสู้ในแนวทางนี้เปรียบเสมือนเห็บตัวเล็กๆ ที่อยู่รอดได้ และที่พวกเขาอยู่รอดก็เพราะว่าพวกเขาฝังตัวอยู่ในหมู่ประชาชน หรือเกาะติดอยู่กับคู่ต่อสู้และไม่มีทางที่จะกำจัดพวกเขาได้นอกจากเสียกว่า พวกที่เขาต่อสู้จะพลอยถูกทำลายไปด้วย’¹¹⁴ ในทำนองเดียวกับทัศนะของ กิล เมอโรม (Gil Merom) ก็มีข้อแย้งเช่นกันว่า ประเทศประชาธิปไตยสมัยใหม่ทั้งหลาย ต่างล้มเหลวในการต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ และที่ประเทศเหล่านี้ล้มเหลวก็เพราะว่า **‘ไม่อาจหาคุณภาพที่ชี้ขาดได้ ระหว่างความสำคัญเร่งด่วนที่ต้องใช้ความอดทนอดกลั้น กับ ความสำคัญเร่งด่วนของการที่ต้องยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม ที่ต้องสูญเสียคุณภาพนี้ไปในการทำสงคราม’** โดยที่เขาแย้งว่า **‘สงครามขนาดย่อยๆ’** เหล่านี้ ประเทศที่มีกำลังมากกว่า **‘จะประสบความสำเร็จแพ้ในบ้านของตนเอง เมื่อฝ่ายที่มีกำลังน้อยกว่า สามารถทำให้ความสำคัญชี้ขาดว่าชนะหรือแพ้กันไม่สามารถบ ไปกระจายอยู่ตามตลาดความคิดที่หลากหลาย’**¹¹⁵ ในยุคข้อมูลข่าวสารของทุกวันนี้ ตลาดความคิดที่ว่านี้ เป็นสนามสำหรับต่อสู้กันทางความคิด ที่ดูเหมือนจะขยายตัวออกไปเรื่อยๆ ถึงกระนั้น การคาดการณ์ในแง่เลวร้ายของทั้งแทเบอร์และเมอโรมก็มองข้ามความสำเร็จในบางกรณี ที่เคยต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ เช่น ในกรณีของการปราบปรามขบวนการติดอาวุธในช่วงที่ประกาศภาวะฉุกเฉินในมาลาตา

‘การทำสงครามแบบตะวันออก’ หรือ **‘สงครามตัวเห็บ’** คือสิ่งที่ทางกองทัพบก ออสเตรเลียคุ้นเคยอยู่แล้ว เนื่องจากว่าเคยทำการรบในสภาพการณ์เช่นนี้จนเกือบนับครั้งไม่ถ้วนมาแล้วในช่วง ศตวรรษที่แล้ว ความจริงแล้วในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ออสเตรเลียเคยเกี่ยวข้องโดยตรงกับการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐใน เอเชีย

114 Taber, ‘War of the Flea’, introduction.

115 Merom, How Democracies Lose Small Wars, introduction

ตะวันออกเฉียงใต้ รูปแบบการทำสงคราม เช่นนี้จึงมีการศึกษาโดยละเอียดทุกแห่งทุกมุม แต่นอกจากช่วงเวลาในประวัติศาสตร์นี้แล้ว ‘การทำสงครามแบบตะวันออก’ ก็ปรากฏร่องรอยให้เห็นน้อยมากในพัฒนาการหลัก นิยมทางทหารของออสเตรเลีย และการก่อรูปการความคิด เกี่ยวกับความมั่นคงที่กว้างกว่านั้น เนื่องจากวิถีคิดแบบตะวันตก ที่ฝังลึกในสำนึกของออสเตรเลีย และการได้รับอิทธิพล ทางกรรับรู้อจากพัฒนาการทางความคิดที่เกิดในอเมริกาและในอังกฤษ

ในการสะท้อนความเห็นต่อวิธีการทำสงครามแบบ ‘ตะวันออก’ เจฟฟรีย์ เรคอร์ด (Jeffrey Record) มีความเห็นแย้งว่า **‘องค์ประกอบหลักของการทำสงครามนอกรูปแบบก็คือ การทำสงครามยืดเยื้อ การรบแบบฉาบฉวย การแฝงตัวหรือ ‘เอ็งมาข้ามุด เอ็งหยุด ข้างตั้ง’** โดยการฝังตัว หรือใช้ความคล่องตัว ที่เอื้อให้สามารถแฝงอยู่กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างกลมกลืน และสามารถใช้สภาพแวดล้อม (ทั้งแบบธรรมชาติและแบบมนุษย์สร้าง) เป็นเกราะกำบังอย่างดีให้แก่กองกำลังของขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ หลบเลี่ยงจากอำนาจการยิงของอาวุธที่เหนือกว่าของศัตรู ซึ่งน่าจะทำลายพวกขบวนการติดอาวุธได้ ในขณะที่เดียวกันพวกเขาก็สามารถปลักคั่นหรือสร้างเงื่อนไขให้ฝ่ายศัตรูกลับต้องพ่ายแพ้ทางการเมือง เพราะทำให้ประชาชนฝ่ายพลเรือน ต้องเสียหายเดือนร้อนจากการปราบปราม¹¹⁶ ผลที่ได้ก็คือ **องค์ประกอบสำคัญเหล่านี้ มักจะหักล้างข้อได้เปรียบของอำนาจทางทหารของ ‘ระบบสมัยใหม่’** ดังที่บรรยายโดยผู้เขียนหนังสือชื่อ สตีเฟน บิดเดิล (Stephen Biddle) **ฝ่ายขบวนการติดอาวุธโคนล้มอำนาจรัฐ จึงเลือกใช้วิธีการรบนอกรูปแบบ นอกกฎเกณฑ์ เพื่อหลบเลี่ยงการรบกับฝ่ายที่มีกำลังเหนือกว่าและ/หรือทันสมัยกว่าของกองกำลังติดอาวุธทั้งหลายของชาติตะวันตก**

ในทำนองเดียวกันกับแนวคิดของทั้งคิลคูเลนและแคสซิดี้ บรูซ ฮอฟฟ์แมน (Bruce Hoffman) ก็แสดงความเห็นว่า แทนที่จะมองว่า หลักการจัดกำลังรบโดยพื้นฐานของยุทธศาสตร์ทางทหารของอเมริกัน ในบริบทของการรบนอกรูปแบบที่เรียกว่า การทำสงครามต่อต้านลัทธิก่อการร้ายระดับโลกาภิวัตน์ มันน่าจะได้ประโยชน์มากกว่า ที่จะคิดใหม่ในบริบทของการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโคนล้มอำนาจรัฐ โดยที่เขาแย้งว่า

¹¹⁶ Jeffrey Record, ‘Why the Strong Lose’, in *Parameters*, Winter 2005-6, vol. XXXV, no. 4, p.20.

แนวทางใหม่ดังกล่าวนี้ **จะต้องสร้างเงื่อนไขที่สำคัญๆพอกันทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ การทูตและการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านให้ดีขึ้น** ที่จำเป็นต่อการต่อต้านหรือปราบปรามขบวนการติดอาวุธ โคนันล์มอำนาจรัฐ แล้วประมวลให้เป็นค่านหนึ่งขององค์ประกอบอันสำคัญในหลักคิดของทหาร¹¹⁷

ในการมองปัญหาการทำสงครามนี้ในแบบคู่ขนาน ฝ่ายทหารอังกฤษระดับสูง คือ ท่านนายพลเอก เซอร์ รูเพิร์ต สมิธ (General Sir Rupert Smith) ได้เสนอแนวทางการคิดในสิ่งที่ท่านเรียกว่า **‘การทำสงครามท่ามกลางประชาชน’ (War amongst the people)** ว่าเป็นผลสังเคราะห์จากสิ่งที่เรียกว่า สงครามยุคอุตสาหกรรม (ซึ่งเขาแย้งว่า เป็นสงครามที่จบลงด้วยการใช้ระเบิดปรมาณู) และสงครามจรยุทธ์ โดยยืนยันว่า **สงครามจรยุทธ์ประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญๆ คือ**

ส่วนที่หนึ่ง คือ ‘ยุทธศาสตร์ของการยุแหย่’ เพื่อสร้างภาพให้ประชาชนเห็นว่าฝ่ายตรงข้ามของฝ่ายจรยุทธ์ เป็นฝ่ายที่กดขี่ข่มเหงประชาชน โดยในทางกลับกัน ก็ดำเนินการให้ฝ่ายจรยุทธ์ได้รับการสนับสนุนมากขึ้นจากประชาชน

ส่วนที่สอง คือ ‘การโฆษณาชวนเชื่อให้เห็นความดีของฝ่ายตน’ เพื่อยึดกุมความสนใจของประชาชน พร้อมกับได้รับการยอมรับว่า มีขีดความสามารถ ที่จะปฏิบัติการตอบโต้ฝ่ายศัตรูได้ เท่ากับเป็นการสร้างความชอบธรรม ให้กับฝ่ายจรยุทธ์ด้วย

ส่วนที่สาม ก็คือ ‘การทำลายหรือปฏิเสธเจตนารมณ์ของฝ่ายตรงข้าม’ เป็นการทำลายขวัญและกำลังใจของฝ่ายศัตรู ให้อ่อนล้าและถ้อยแท้

บทสังเคราะห์ที่เรียกว่า ‘สงครามท่ามกลางประชาชน’ นี้ ทำให้พวกเราจำเป็นต้องยอมรับถึงกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ‘ท่านแสดงความเห็นต่างว่า การใช้กำลังก็ยังคงมี ดังที่ผู้ก่อการร้ายก็เคยล่าแดงกำลังให้เห็น แต่’ ฝ่ายเราก็ต้องเข้าใจเช่นกันว่า

---

117 Bruce Hoffman, *Combatting Al Qaeda and the Militant Islamic Threat*, RAND, February 2006, p. 14.

มันมีความสลับซับซ้อน’ และ ‘เราต้องคิดว่าฝ่ายเราจะต้องเปลี่ยนแปลงอย่างไร โดยใช้อาวุธยุทธวิธีที่เหมือนเดิมแต่เพื่อหวังผลที่แตกต่างกันอย่างมาก’¹¹⁸

ในความเห็นต่างของท่านนายพลเอก เซอร์ สมิต ท่านพูดถึงการเปลี่ยนแปลง 3 ข้อในเชิงมรดกทางความคิดที่เราได้รับสืบทอดกันมา ได้แก่

ข้อที่ 1 ‘กองทัพขนาดใหญ่ ไม่ใช่จะเหนือกว่า หรือทรงพลังกว่าเสมอไป’ แต่กองกำลังขนาดเล็กกว่า สามารถจะมีข้อได้เปรียบมากกว่ากองกำลังขนาดใหญ่ ที่ไม่รู้จักรู้จักใช้ความได้เปรียบ หากว่าปฏิบัติการของ ฝ่ายจรรยาที่มีความสอดคล้องกับมาตรการอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเงื่อนไขทางการเมืองและเศรษฐกิจของตน หรืออีกนัยหนึ่ง ก็คือ การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐให้ความสำคัญสูงสุดแก่การใช้กองกำลังขนาดเล็กๆ (เช่น ขนาดกองร้อย หรือ หมวด หมู่ หรือ หน่วยย่อยต่างๆ) แทนที่จะใช้กองกำลังขนาดใหญ่ที่ไม่คล่องตัว ประเด็นนี้มีความสำคัญเป็นการเฉพาะสำหรับกองกำลัง เช่น กองทัพกองออสเตรเลีย ที่มุ่งเน้นปฏิบัติการในเชิงยุทธวิธี

ข้อที่ 2 ผู้เขียนยังโต้แย้งว่า ในแง่มุมมองของกฎหมายแล้ว ขบวนการ วิเคราะห์และการตีความที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีรากฐานความคิด มาจากกระบวนการทัศน์ของการทำสงครามด้านเศรษฐกิจในอดีต อันมีผลต่อการตัดสินใจว่าจะต้องใช้กำลังเมื่อใดและกองกำลังประเภทใด ประกอบกับการพิจารณาด้วยว่า จุดยืนความคิดของประชาชนเป็นเช่นใด ธรรมชาติของผู้ที่ติดอาวุธหรือฝ่ายที่ไม่ติดอาวุธ แตกต่างกัน หรือเหมือนกัน เช่นใดบ้าง

ข้อที่ 3 ข่าวมูลข่าวสารและข่าวกรองมีความสำคัญเป็นตัวชี้ขาดถึงต่อ ฐานะที่ได้เปรียบหรือเสียเปรียบของฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยที่การทำ ‘สงครามท่ามกลางประชาชน’ นั้น แพ้หรือชนะกันก็ด้วยข้อมูลข่าวสาร โดยที่อำนาจการยิงเป็นเพียงกิจกรรมประกอบเท่านั้น แต่ในการทำสงครามยุคอุตสาหกรรมหรือสงครามด้านเศรษฐกิจ สมการจะกลับเป็นตรงกันข้าม’¹¹⁹ ทั้งนี้ แฮมเมส เองก็มีความเห็นแย้งในทิศทางเดียวกันว่า ‘การทำลายเป้าหมายด้วยอำนาจการยิงเป็นหลัก มิใช่คำตอบ’¹²⁰ โดยที่

118 การนำเสนอแนวทางความคิด โดย นายพลเอก เซอร์ รูเพิร์ต สมิต (กองทัพกองออสเตรเลีย เกษีตรแล้ว) ที่ The Australian Defence Force Academy, 5 April 2005.

119 Ibid.

120 Hammes, *The Sling and the Stone*, introduction.

สิ่งที่ท่านนายพลเอก สมิธ เรียกว่า **‘สงครามท่ามกลางประชาชน’** นั้น ก็ปรากฏให้เป็นรูปธรรมว่า เป็นขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ เช่นที่ของกองกำลังทหารออสเตรเลียและพันธมิตรต้องเผชิญอยู่ในทุกวันนี้แน่นอน

ปัญหาการรบนอกรูปแบบหรือไร้แบบแผนที่เกิดจากขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ จึงมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น เมื่อมีพัฒนาการใหม่ที่เรียกว่า ระบอบ **‘กาลิฟยุคไซเบอร์’ (Cybercaliphate)** ซึ่งฝ่ายขบวนการอิสลามนิยมสูงขึ้นว่า เป็นระบบสังคมที่อาศัยการจัดตั้งหรือเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายโดยไม่มีรูปแบบสังคมที่ตายตัว โดยผ่านทางเครือข่ายโลกาภิวัตน์ของสุहर่า องค์กรเอกชนทั้งหลายที่เห็นอกเห็นใจ รัฐที่ยังไม่อาจยึดกุมอำนาจปกครองได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดและจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตต่างๆทั่วโลก แต่พวกเขาก็สามารถปฏิบัติการได้ภายใต้เงื่อนไขปัจจัยที่หลากหลาย ทำให้ **‘แนวรบภายในบ้านตนเอง’ (Home Front)** ไม่อาจจะปลอดภัย อันตรายจากการถูกโจมตีได้¹²¹ ที่จริงแล้ว ระบบโลกแบบเปิดกว้าง ที่เกี่ยวข้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ เปิดโอกาสให้แก่อุดมการณ์ของลัทธิอิสลามนิยม¹²² ทั้งนี้ แนวทางความคิดระบบกาลิฟยุคไซเบอร์ (Cybercaliphate) เป็นระบบคิดที่ปรับใช้กับสิ่งที่ จอห์น อาร์คิลล่า และ เดวิด รอนฟิลด์ เคยเรียกว่า **‘การทำสงครามแบบใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต’ (Netwar)** ซึ่งหมายความว่า กองกำลังหน่วยเล็กๆ ปฏิบัติการแบบประสานกันเป็นการรณรงค์ทำสงคราม โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ไม่มีศูนย์กลางการบรรจบหนึ่งจุดใดที่แน่นอนตายตัว¹²³ โดยนัยนี้ ตามที่เดวิด ลาซารัส (David Lazarus) ตั้งข้อสังเกตไว้ คำว่า **‘จี’ฮัดโลกาภิวัตน์ (Global Jihad)** หมายถึงอย่างชัดเจนว่า เป็นการรณรงค์ทำสงคราม ของนักลัทธิอิสลามนิยมที่นิยมการสู้รบ อันเป็นกระแสปัจจุบัน¹²⁴ ในสภาพความเป็นจริง ระบบ กาลิฟยุคไซเบอร์

¹²¹ David Martin Jones and M.L.R. Smith, ‘Greetings from the Cybercaliphate: Some Notes on Homeland Insecurity’ in *International Affairs*, vol. 81, no. 5, 2005, p.941; and David Marting Jones, ‘Political Islam and the New Global Insecurity’ in *Australian Army Journal*, vol. III, no. 1, Summer 2005-6, p. 180.

¹²² ุ Kishore Mahbubani, ‘The Impending Demise of the Postwar System’, in *Survival*, vol. 47, no. 4, winter 2005-6, p. 11.

¹²³ John Arquilla, David Ronfeldt, and Michelle Zanini, ‘Networks, Netwar and Information-Age Terrorism,’ in Ian O. Lesser et. Al. (eds), *Countering the New Terrorism*, RAND, Santa Monica, CA, 1999, p. 47.

¹²⁴ David Lazarus, ‘From a War on Terror to a War on Ideas’, in *Australian Army Journal*, vol. III, no. 1, Summer 2005-6, p. 167.

เบอร์ (Cybercaliphate) ก็คือผลผลิตโดยตรงของยุคข้อมูลข่าวสาร เป็นการนำเสนอสิ่งที่ท้าทายความคิดในลักษณะที่ไม่เคยมีมาก่อนสำหรับนักยุทธศาสตร์ตะวันตกและนักวางแผนงานของฝ่ายทหาร ในทางกลับกัน พื้นที่ในระบบไซเบอร์ก็มีลักษณะของ **‘ถนนที่รถวิ่งสวนทางกันได้’ (Two-Way Street)** เท่ากับเปิดโอกาสให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่แก่การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ ได้เช่นกัน

ตามความเห็นของ บรูซ ฮอฟฟ์แมน (Bruce Hoffman) ปัญหายิ่งเพิ่มความยุ่งยากมากขึ้น เพราะประสบการณ์ในอิรัก นับตั้งแต่ **‘ขบวนการจี’ ฮักรุ่นใหม่จะได้ตั้งสมประสบการณ์ตรงที่มีประโยชน์มากในสงครามอิรัก อันเป็นสงครามในเมืองใหญ่** ซึ่งการใช้ขีดความสามารถ ที่ได้เรียนรู้ใหม่ๆจากการทำสงครามในใจกลางเมืองใหญ่ๆในอื่นๆ บรูซฮอฟฟ์แมนโต้แย้งว่า **‘น่าจะมีผลทำให้เกิด การนองเลือดและการทำลายล้างมากยิ่งขึ้น และอาจขยายตัวไปเป็นสงครามในระดับระหว่างประเทศและข้ามพรมแดน ความเชื่อศรัทธาทางศาสนาได้ด้วย อันเป็นการใช้ความรุนแรงของฝ่ายขบวนการจี’ ฮักรุ่นใหม่** ซึ่งในอดีตเราเคยประสบพบเห็นมาบ้าง แต่ก็ถือว่ายังมีประสบการณ์น้อยมาก¹²⁵ โดยปัญหาที่ท้าทายนี้ ก็เพิ่มพูนจากการตั้งข้อสังเกตของ โอลิเวอร์ รอย (Oliver Roy) ในข้อเขียนของเขาที่ชื่อ ***Globalized Islam: the Search for a New Ummah*** (**อิสลามโลกาภิวัตน์: การแสวงหาโลกใหม่ของอิสลาม**) โดยที่ รอยโต้แย้งว่า **‘การขยายตัวเติบโตใหญ่ของอิสลามในขอบเขตทั่วโลก ทำให้เส้นแบ่งพรมแดนความชัดเจน ระหว่างศรัทธาความเชื่อทางศาสนา สังคมหนึ่งสังคมใดและเขตแดนของรัฐประเทศ โดยที่หนึ่งในสาม ของชาวมุสลิมอาศัยอยู่ในขณะนี้ ในฐานะของชาวมุสลิมส่วนน้อยที่เลื่อมใสในลัทธิพื้นฐานความเชื่อเดิมขึ้นใหม่ (Neofundamentalism) ค่อยๆได้รับการยอมรับมากขึ้นในหมู่เยาวชนมุสลิมที่ยังไม่ รากฐานความเชื่อที่มั่นคง – โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในหมู่เยาวชนมุสลิมรุ่นชั่วคนที่ 2 และ 3 --- โดยที่ปรากฏการณ์นี้กำลังป้อนเชื้อให้เกิดลัทธินิยมความรุนแรง (Radicalism) ในรูปแบบต่างๆ’¹²⁶ ส่วน คริสโตเฟอร์ ไมเคิลสัน (Christopher Michaelson) ก็ได้โต้แย้งในทำนองเดียวกันว่า **‘กลุ่มที่นิยม ความ****

125 Bruce Hoffman, *Combating Al Qaeda and the Militant Islamic Threat*, RAND, February 2006, p.

12.

126 Oliver Roy, *Globalized Islam: the Search for a New Ummah*, Columbia University Press, New York, 2004, introduction.

รุนแรงด้วยการกำหนดตนเองนี้ ได้รับแรงบันดาลใจจากเครือข่ายระดับโลกาภิวัตน์ แต่ปฏิบัติการ แบบลูกเสือฉบับพลันและเป็นอิสระจากกันและกัน¹²⁷

บางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ในยุโรปตะวันตก (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงลอนดอน ปารีสและเนเธอร์แลนด์) ประกอบกับมีข้อเขียน หรือบทความที่เสนอบทวิเคราะห์ แนวความคิดกระแสใหม่ๆ ดังกล่าว น่าจะเอื้อให้เห็นการเผชิญหน้าของสถานการณ์ ดังกล่าว แต่ประเด็นของ รอย ก็มองข้ามความจริงที่ว่า ‘การแฝงตัวหรืออำพรางตัว’ ที่เป็นข้อได้เปรียบของฝ่ายขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐในตะวันออกกลาง ก็อาจ จะนำมาใช้ต่อต้านตอบโต้ผู้ประสังค์ร้ายได้ในที่อื่นๆ เช่น ในใจกลางเมืองของเมล เบอร์น ประเทศออสเตรเลีย แต่ถึงกระนั้นก็ตาม อย่างน้อยก็มีความเป็นไปได้ ที่ว่า ความรุนแรงเป็นปัญหาที่ทำลายมาก เพราะว่า ‘ศัตรูใหม่ๆของเรา ไม่เพียงแต่มุ่งมั่นที่จะ ทำลายล้าง โดยพร้อมจะขยายอำนาจการทำลายล้างให้ได้สูงสุด อันเป็นผลพวงที่ได้จาก ปฏิบัติการ’ โดยที่ความมุ่งมั่นเช่นนี้ แตกต่างอย่างชัดเจนกับลักษณะเฉพาะของสังคมนิยมแบบตะวันตก เช่น ออสเตรเลีย โดยที่ผู้คนในสังคมนิยมของเรา ‘รักชีวิต’ ดังที่นักวิจารณ์ โรเจอร์ คิมบอลล์ (Roger Kimball) ตั้งข้อสังเกตไว้ และ ‘ปัจจุบันนี้ คนในสังคมนิยมมีจำนวนน้อยลงเรื่อยๆ ที่พร้อมจะยอมตายเพื่ออุดมการณ์’¹²⁸

ทัศนคติต่างๆ ดังกล่าวที่แสดงไว้ในที่นี้ สอดรับกันกับข้อสรุปของ กลุ่มศึกษาวิกฤติการณ์ระหว่างประเทศ (International Crisis Group – ICG) ในรายงานที่ชื่อว่า Understanding Islamism โดยที่รายงานฉบับนี้ชูประเด็นโต้แย้งว่า:

ทางประเทศตะวันตกจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ที่จำแนกอย่างชัดเจน โดยคำนึงความหลากหลายทางชีวทัศน์ภายใต้**ลัทธิอิสลามนิยมเชิงการเมือง (Political Islamism)** ที่ยอมรับว่า แม้แต่นักอิสลามนิยมที่มีแนวความคิดทันสมัยที่สุด ก็ยังต่อต้านอย่างลึกๆ ต่อนโยบายของสหรัฐฯ ในขณะนี้ และเป็นพันธกิจที่ต้องเจรจาต่อรองรอบใหม่ในเรื่องของความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก อีกทั้งมีความเข้าใจด้วยว่า ปัญหากรณี

¹²⁷ Christopher Michaelson presentation to the United Services Institute of the ACT, 12 April 2006.

¹²⁸ Rober Kimball, ‘After the suicide of the west’, in *The New Criterion*, January 2006, pp. 8-9.

ขัดแย้งระหว่าง อิสราเอลกับปาเลสไตน์ก็ยังคงดำรงอยู่ สงครามยึดครองอิรัก และวิธีการทำ **‘สงครามกับลัทธิก่อการร้าย’** ก็กำลังดำเนินไปอย่างจริงจังมาก ยิ่งทำให้กระแสความคิดของขบวนการจีฮัดยิ่งอันตรายมากขึ้นและจุดฉนวนแผ่ ความรุนแรงไปทั่ว และได้รับความเห็นอกเห็นใจเพิ่มขึ้น¹²⁹ ในขณะที่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว ที่อยู่นอกเหนือขอบข่าย หรือ ขีดจำกัดของกองทัพกองออสเตรเลีย แต่ถึงกระนั้น การดำเนินการของกองทัพกองออสเตรเลียก็ควรจะต้องเป็นที่รับรู้ของ**กลุ่มศึกษาวิกฤติการระหว่างประเทศ (ICG)** ในขณะที่ทาง กลุ่มศึกษาวิกฤติการฯก็มีความชัดเจนว่า ประเทศเช่นออสเตรเลีย...

‘ควรจะต้องสงวนท่าทีในขีดความสามารถของตน ที่จะชี้้นำการอภิปรายโต้แย้ง ในระหว่างกลุ่มหรือขบวนการอิสลามนิยมด้วยกัน โดยที่ประเทศต่างๆเช่น ออสเตรเลีย ควรจะตระหนักอยู่แล้วว่า นโยบายของประเทศตนจะส่งผลกระทบต่อเช่นใดบ้าง..... โดยที่บรรดาผู้กำหนดนโยบายทั้งหลาย มีภาวะเสี่ยงต่อการช่วยทำให้เกิดผล 2 ประการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์พอๆ กัน คือ

หากไม่เป็นการสร้างเงื่อนไขให้เกิดการรวมตัวกันของนักเคลื่อนไหวฝ่ายอิสลาม ที่มีแนวโน้มรุนแรงในระดับที่แตกต่างกัน ให้มีปฏิกริยาต่อต้านร่วมกัน ละเว้นความแตกต่างหรือสงวนจุดต่างระหว่างอิสลามนิยมด้วยกันเอง ที่น่าจะเป็นพัฒนาการที่มีประโยชน์หรือทำให้ฝ่ายอิสลามนิยมที่มีแนวโน้มยึดมั่นในแนวทาง อหิสา หรือ ทางสายกลาง จะถูกรอบงำโดยฝ่ายนิยมการทำสงครามจีฮัด¹³⁰

การที่จะหลีกเลี่ยงการครอบงำดังกล่าว จะต้องกำหนดให้มีแผนการรณรงค์ที่มีหลายมิติ ซึ่งชัดเจนอยู่แล้วว่า นี่คือการกิจที่ละเอียดซับซ้อนมาก เกินกว่าขอบเขตอำนาจปฏิบัติการของกองทัพกองออสเตรเลียแต่เพียงฝ่ายเดียว หรือ แม้แต่**กองกำลังป้องกันประเทศ ออสเตรเลีย (Australian Defence Force – ADF)** การตอบโต้ปัญหาที่ทำทายเป็นต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อาจจำเป็นต้องมีจุดเชื่อมโยงในขณะที่สังคมกำลังขยายตัว ดังที่ เดวิด มาร์ติน (David Martin) เคยตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ‘จำเป็นต้องใช้แนวทางใหม่ที่อาศัยความเข้าใจ ใน

129 คณะศึกษาวิกฤติการระหว่างประเทศ (International Crisis Group or ICG), Understanding Islamism, Notwithstanding these current issues, it is possible to recognise that Jihadists’ actions are inspired also by events that predate 9/11.

130 International Crisis Group, *Understanding Islamism*.

ประเด็นปัญหาเป็นสำคัญ เพื่อจะเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น ต่อลักษณะที่เด่นชัดของแนวทางอิสลามที่นิยมใช้ความรุนแรง เข้าใจความสัมพันธ์กับโลกของตลาดความคิดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังเป็นโลกที่เชื่อมโยงถึงกันและกัน รวมทั้งต้องมีขีดความสามารถในการสำรวจตรวจสอบด้านที่ปิดลับ ของลักษณะเชื่อมโยงดังกล่าว ที่มุ่งทำลายเสถียรภาพ ของทั้งรัฐที่พัฒนาแล้วกับรัฐที่กำลังพัฒนา¹³¹

นักวิชาการของบริษัท*แรนด์ (RAND)* ของสหรัฐฯ เชอรีล เบอ์นาร์ด์ (Cheryl Bernard) ได้พยายามที่จะพัฒนาแนวทางดังกล่าว โดยที่ เบอ์นาร์ด์ อธิบายว่า โดยอาศัยความเข้าใจการต่อสู้ทางความคิดหรือ การต่อสู้เชิงอุดมการณ์กับอิสลาม และโดยการจำแนกแยกแยะแนวโน้มทางความคิดของฝ่ายอิสลามนิยมสายต่างๆ ที่กำลังช่วงชิงการนำทางความคิดอยู่ในขณะนี้ ในขณะที่บรรดาผู้นำของฝ่าย โลกตะวันตกต้องสามารถโน้มน้าวผู้นำฝ่ายประเทศอิสลามที่เหมาะสมจะเป็นหุ้นส่วน ทางความคิดได้ และต้องพร้อมที่จะทำงานร่วมกันเพื่อสกัดกั้น แนวทางความคิดของพวกที่นิยมใช้ความรุนแรงอย่างสุดขีด ในขณะเดียวกันก็ต้องส่งเสริมกระบวนการสร้างประชาธิปไตยและการพัฒนา¹³² โดยที่เธอเสนอแนะให้ใช้ *แผนบัญญัติ 5 ประการ (Five-Point Plan)* เพื่อ พัฒนาความคิดแบบอิสลามที่นิยมเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตยและประชาสังคม ในขณะเดียวกันก็ต้องให้ฝ่ายประเทศตะวันตกมีความยืดหยุ่นในการจัดการอย่าง เหมาะสมกับเงื่อนไขสภาพการณ์ที่แตกต่าง ดังต่อไปนี้:

1. สนับสนุนผู้ที่มีความคิดทันสมัยก่อน คอยส่งเสริม อิสลามตามทัศนะของ พวกเขา โดยเอื้ออำนวย ให้มีเวทีสามารถเผยแพร่ความคิดได้อย่างกว้างขวาง เพื่อจะแสดงข้อคิดความเห็นของตนได้ในวงกว้าง
2. สนับสนุนผู้มีความคิดแนวจารีตประเพณีนิยม (Traditionalists) ให้มากเพียงพอ เพื่อให้พวกเขาสามารถ อยู่ได้โดยเข้มแข็งพอที่จะต้านกระแสความคิดของ *ฝ่ายที่นิยมการฟื้นฟูความคิดพื้นฐานดั้งเดิม หรือ Fundamentalists* — (หากและเมื่อใด ที่มีทางเลือกเพียง 2 แนวทางเท่านั้น)

¹³¹ David Martin Jones, 'Political Islam and the New Global Insecurity' in *Australian Army Journal*, vol. III, no. 1, Summer 2005-6, p. 181.

¹³² Bernard, *Five Pillars of Democracy*.

- โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีความคิด แนวจารีตนิยมแต่ในขณะเดียวกันก็เป็นนักปฏิรูป (Reformist) ด้วย
3. ต่อด้านฝ่ายที่นิยมฟื้นฟูความคิดพื้นฐานดั้งเดิม (Fundamentalist) อย่างสุดขีดอย่างจริงจัง โดยโจมตีจุดอ่อนข้อด้อยต่างๆ ที่แฝงอยู่ในความน่าเชื่อถือ ทั้งในเชิงอิสลามและเชิงอุดมการณ์ คอยเปิดโปงความฉ้อฉล ความโหดร้าย ความเขลา อคติและความผิดพลาดที่ปรากฏให้เห็นในอ้างอิงอิสลาม ความไร้ประสิทธิภาพในการชี้นำและการปกครอง รวมทั้งการเปลี่ยนคนหนุ่มคนสาวให้กลายเป็นวัตถุระเบิดแบบพลีชีพ
  4. สนับสนุนให้ฝ่ายรัฐที่ไม่ยึดศาสนาเป็นหลักในการปกครอง (Secularists) โดยพิจารณาเป็นแต่ละกรณี ซึ่งทางชาติตะวันตก ควรจะต้องส่งเสริมฝ่ายที่นิยมปกครองโดยไม่ยึดศาสนา ให้ยอมรับว่า ลัทธินิยมฟื้นฟูความคิดพื้นฐานดั้งเดิม เป็นศัตรูร่วม และในทางกลับกัน ก็ต้องไม่ส่งเสริมให้ฝ่ายที่นิยมรัฐที่ไม่ยึดศาสนาเป็นหลักในการปกครอง ถูกถึงไปเป็นพันธมิตรกับกองกำลังที่ต่อต้านสหรัฐฯ นอกจากนี้แล้ว ชาติตะวันตก ยังต้องสนับสนุนความคิดที่ว่า ศาสนจักรกับ(อาณาจักร)รัฐ ควรจะต้องแยกจากกัน ในในหมู่อิสลาม อีกด้วย
  5. พัฒนาสถาบันต่างๆทั้งที่เป็นสถาบันทางวัฒนธรรมและประชาสังคมที่ไม่ยึดศาสนาเป็นหลักและโครงการต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้องค์กรต่างๆของชาติตะวันตกจะช่วยให้ได้มาก ในการพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคมที่เป็นอิสระ อันจะเป็นการเปิดพื้นที่ว่างในโลกของอิสลาม เพื่อพลเมืองคนธรรมดาสามัญ จะศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เกี่ยวกับกระบวนการทางการเมืองและเพื่อจะก่อรูปการความคิดหรือทัศนะ ของตนเองได้¹³³

ข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น ดังที่หลายๆ ท่านได้แสดงไว้ในเอกสารทำงานชิ้นนี้ เป็นข้อเสนอแนะที่เกินกว่าขอบเขตเฉพาะของกองทัพกออฮสเตอร์เลีย ถึงกระนั้นก็ตาม ข้อเสนอแนะเหล่านี้ก็ใช้เป็นบทเรียนได้ สำหรับการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ **ซึ่งเจตนาารมณ์ของประชาชนคือเงื่อนไขสำคัญ หากไม่ใช่ศูนย์กลางที่ดึงผู้คนให้เข้าร่วม** นอกจากนี้แล้ว ข้อเสนอแนะที่ว่ายังจำเป็นต้องเป็นที่เข้าใจ ของผู้ที่มีบทบาท

133 Ibid.

เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปฏิบัติการตามหลักนิยมและแนวทางความคิดที่ต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

นักวิชาการของ แรนด์ (RAND) อีกท่านหนึ่งคือ โนรา เบนซาเฮล (Nora Bensahel) ก็ แย้งว่า ยุทธศาสตร์ใดก็ตามที่ประสบความสำเร็จ **‘จะต้องคำนึงถึงการปฏิบัติการที่ สัมพันธ์กันของพันธมิตรขบวนการต่างๆ ต้องเข้าใจว่า การดำเนินการต่างๆที่ใช้ในเขตหนึ่ง อาจจะมีผลตรงกันข้าม และผลที่ตามมาอาจไม่เหมือนที่คาดคิดไว้’** เช่น ผลทางด้าน การทหาร ทางการเงินการคลัง การรักษากฎหมาย การข่าวกรอง และการก่อสร้างฟื้นฟู บ้านเมืองขึ้นใหม่¹³⁴ ทั้งนี้ องค์กรป้องกันประเทศของออสเตรเลีย (The Australian Defence Organization – ADO) รวมทั้งกองทัพบก ย่อมมีบทบาทอันสำคัญ อย่างน้อยก็ ในเชิงแนวทางความคิด ที่จะต้องคิดให้รอบคอบว่า จะป้องกันประเทศอย่างไรในบริบท ดังกล่าวนี้อ

ฝ่ายนักวิพากษ์วิจารณ์เองที่พิจารณาเรื่องยุทธศาสตร์ดังที่ได้นำเสนอแล้วโดย เบอร์นาร์ด และเบนซาเฮล ก็อาจจะโต้แย้งได้ว่า พวกเขานำเสนอทัศนคติต่างๆ ที่อาจจะยึดเอาสหรัฐฯ เป็นศูนย์กลางมากเกินไป ดังนั้น ทางเลือกที่ออกแบบไว้ให้เหมาะสมสอดคล้องมากกว่า กับภูมิภาคของออสเตรเลีย จึงได้รับการพัฒนาโดย แอนโทนี บูบาโล่ และ เกร็ก ฟีลี (Anthony Bubalo and Greg Fealy) ทั้งนี้ในข้อเขียนร่วมกันของทั้งสองในระยะหลังนี้ ที่ เรียกว่า จะเข้าร่วมขบวนการวานหรือไม่? (Joining the Caravan?) ทั้งสองท่านก็ได้ นำเสนอแผนบัญญัติ 6 ประการ ดังต่อไปนี้:

- (1) มุ่งเป้าระดับโลกาภิวัตน์ แต่ก็ไม่ละเลยระดับท้องถิ่น
- (2) ปรับการจำแนกแยกประเภทของนักอิสลามนิยมให้ชัดเจนยิ่งขึ้นกว่าเดิม และบรรดาผู้ที่นิยมแนวทางฟื้นฟูความคิดพื้นฐานดั้งเดิมขึ้นใหม่ หรือ Neo-Fundamentalist (โดยหลีกเลี่ยงคำว่า ‘หัวรุนแรง หรือ พวกสุดขั้ว’ หรือ ‘พวกกลางๆ’)
- (3) ใช้แนวทางที่ส่งผลสะท้อนน้อยกว่า โดยให้การเจรจาแลกเปลี่ยนทัศนะ

---

¹³⁴ Nora Bensahel, ‘A Coalition of Coalitions: International Cooperation against Terrorism’, *Studies in Conflict and Terrorism*, vol. 29, 2006, p. 35.

- กับนักอิสลามนิยม (รวมทั้งการได้รู้ถึง 'พวกสุดขั้วกระแสหลัก' - Radical Mainstream)
- (4) คิตรี่องของการศึกษาและ 'สงครามความคิด' ในนัยกว้างๆ (เพื่อต่อสู้กับแนวทางต่างๆที่เป็นฐานความคิดของลัทธิก่อการร้าย)
  - (5) ส่งเสริมให้มีความโปร่งใส (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชูความโปร่งใสในกรณีของชาวซาอุดี อาระเบีย ผู้เปลี่ยนจากแนวทางจารีตนิยม เป็น แนวปฏิรูปหรือสมัยใหม่)
  - (6) ต้องสำนึกเรื่อง 2 มาตรฐานและภาวะที่อยู่ระหว่าง 2 ขั้วของระบอบประชาธิปไตย (ความน่าเชื่อถือในเชิงประชาธิปไตย ไม่ควรจะถือว่ามียูแล้ว หรือ ไม่รับรู้เลย)¹³⁵

ข้อเสนอแนะเหล่านี้ชี้ให้เห็นจุดอ่อนข้อด้อยของกองทัพออสเตรเลีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะด้านจิตสำนึกเชิงวัฒนธรรมและภาษา การศึกษาอิสลามและภาษาตะวันออกกลางที่เกี่ยวข้อง ยังถือว่าไม่มีการศึกษาอย่างจริงจังจนกลายเป็นจุดแข็ง โดยที่น่าจะให้อภัยกับทางกองทัพได้ ที่ให้การสนับสนุนเพียงคำพูด ถ้าหากว่าจุดอ่อนนี้เป็นเพียงผลพลอยได้ของ พันธกรณีต่อตะวันออกกลางในระยะหลังนี้ แต่ตะวันออกกลางก็อยู่ในความวิตกกังวลด้านความมั่นคงของออสเตรเลียมานาน นับตั้งแต่การเปิดเส้นทางการค้า คือ การเปิดคลองซูเอซ และวิกฤติการณ์ประเทศซูดาน เมื่อปี ค.ศ.1885 แต่ที่ยังโต้แย้งกันได้ ก็คือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตะวันออกกลางมีความสำคัญอย่างต่อเนื่องสำหรับออสเตรเลีย ในเชิงภูมิ-ยุทธศาสตร์ ที่กำหนดให้ต้องให้ความสนใจมากกว่าที่เคยตั้งใจไว้ในแวดวงของการป้องกัน ประเทศและการกำหนดนโยบายต่างประเทศ¹³⁶

135 Bubalo and Fealy, *Joining the Caravan?*, pp. x-xii.

136 ทหารออสเตรเลียเคยถูกส่งไปปฏิบัติการในตะวันออกกลางเมื่อปี ค.ศ.1885, 1915, 1940 และ 1948 ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีหน่วยประจำอยู่ในจุดต่างๆ เช่น ในอิสราเอล ปาเลสไตน์ ซีเรีย เขตไซนาย อิหร่าน อิรัก คูเวต จอร์แดน ปากีสถาน อาฟกานิสถานและในรัฐต่างๆแถวอ่าว โดยที่ถือว่า คลองซูเอซ เป็นเส้นทางการค้าที่สำคัญสำหรับออสเตรเลีย ทำให้ออสเตรเลียให้การสนับสนุนอังกฤษอย่างแข็งขันในระหว่างที่เกิดวิกฤติการณ์คลองซูเอซ เมื่อปี ค.ศ.1956 อย่างน้อยก็มีบทบาทสำคัญในบางส่วน เพราะว่ามีผลต่อเส้นทางการค้าของออสเตรเลีย ปัจจุบันนี้ออสเตรเลียยังคงพึ่งน้ำมันของตะวันออกกลางมากกว่าเดิม สำหรับการหารือกันถึงความสำคัญขอเส้นทางการค้าดังกล่าวนี้ ให้อ่านชื่อเขียนของ Andrew Forbes (ed.), *The Strategic Importance of Seaborne Trade and Shipping, Papers in Australian Maritime Affairs*, Working Paper No. 10, Sea Power Centre, Canberra, 2003.

บางที่อาจจะมีเหตุผลหนึ่งที่เป็นจุดบอดในเรื่องสำคัญเช่นนี้ ก็คือ มีเพียงบางครึ่งบางโอกาสเท่านั้นที่พวกเขาเห็นประเด็นนี้ใน ‘**จอร์ดาร์**’ ยุทธศาสตร์ของออสเตรเลีย ส่วนที่อาจจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่เกิดสถานการณ์เช่นนี้ ก็อยู่ในทำนองเดียวกับที่เกิดขึ้นกับกองทัพบกสหรัฐฯก็คือ ออสเตรเลียปฏิเสธไม่ยอมรับว่า การตอบโต้ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ เป็น **ปฏิบัติการในเชิงวัฒนธรรมต่อความพ่ายแพ้ หรือกลัวเสียศักดิ์ศรีเกียรติภูมิที่อาจจะต้องพ่ายแพ้ต่อฝ่ายที่เห็นว่าด้อยกว่าตน ทำให้ฝ่ายออสเตรเลียตัดสินใจละทิ้งปฏิบัติการปราบปรามฝ่ายขบวนการติดอาวุธฯต่างๆ** สงครามในเวียดนามเป็นการสูญเสียที่เกิดจากการปราบปรามกวาดล้างขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ แต่ทั้งฝ่ายทหาร ออสเตรเลียและอเมริกันก็มีปฏิบัติการที่แตกต่างกัน โดยที่ฝ่ายทหารอเมริกันกล่าวว่า **‘*ไม่มีการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ อีกต่อไปแล้ว*’** แต่ฝ่ายอเมริกันก็ยังคงพร้อมที่จะปฏิบัติการปราบปรามอีก トラบเท่าที่เป็นการต่อสู้ตามแบบแผน ในทางกลับกัน ออสเตรเลียประกาศจุดยืนว่า **‘*ไม่มีการส่งกำลังไปปราบปราม*’** อีกแล้ว แม้ว่าจะยังคงสงวนเท่าที่ แต่ก็พร้อมจะปฏิบัติการในระบบไม่ทู่เมทกำลังพล トラบเท่าที่ยังอยู่ในเงื่อนไขแวดล้อมที่กำหนดได้ หรือ เป็นภารกิจได้รับมอบหมายของกองทัพออสเตรเลีย¹³⁷

ในขณะเดียวกัน การแสดงท่าทีภายในประเทศต่อปัญหาที่ท้าทายดังกล่าว ในแง่ของภัยคุกคามภายในประเทศ ก็ถือว่า มิใช่ความรับผิดชอบในขั้นต้นของทางกองทัพ แต่ถึงที่สุดแล้ว หากมองในบริบทของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นภายในประเทศ ทางกองทัพบกออสเตรเลียก็มีบทบาทหรือเพียงแต่คอยให้การสนับสนุนร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ ในขั้นต้นก็คือ เป็นความรับผิดชอบของกองกำลังตำรวจของออสเตรเลีย ความจริงแล้ว ในหลายประเทศตะวันตก กองทัพจะไม่บทบาทภายในประเทศแต่อย่างใด แต่ก็เคยมีสถานการณ์ที่กำหนดให้กองทัพออสเตรเลียต้องประสานความร่วมมือใน ลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กับกองทัพของประเทศต่างๆ ในภูมิภาค เช่น การปฏิบัติการในอินโดนีเซีย ประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า เป็นประเทศที่ซึ่งกลุ่มอิสลามที่นิยมใช้ความรุนแรง เคยปฏิบัติการ เป็นการชี้ให้เห็นว่า มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ทางกองทัพบกออสเตรเลีย ในปัจจุบันนี้ควรจะต้องให้

137 จากการทำหรือกันระหว่างผู้เขียนกับ David Kilcullen, 9 April 2006.

ความสำคัญในปัญหานี้ โดยที่ความสอดคล้องก็ยังอยู่ แม้ว่าข้อกำหนดให้ใส่ใจโดยทันที เกิดจากความสำคัญเร่งด่วนในเชิงปฏิบัติการที่เป็นอยู่ในขณะนี้ในแถบตะวันออกกลาง หนึ่ง มีอยู่ 2 ประเด็นที่อุบัติขึ้นในความคิด ซึ่งจำเป็นต้องเร่งพิจารณาต่อไป ก็คือ

หนึ่ง ทางกองทัพบกจำเป็นต้องพิจารณาทบทวนว่า จะทำการฝึกทหารอย่างไร ให้มีขีดความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศ และให้สามารถปรับตัวได้ในบริบท วัฒนธรรมที่แตกต่างจากตน เพื่อให้สามารถปรับตัวได้กับความพยายามที่จะบ่อนทำลาย ฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ทั้งในเชิงความมั่นคงและเสถียรภาพในระดับ ภูมิภาค ในขณะที่ บรูซ ฮอฟฟ์แมน โต้ว่า นอกเหนือจากการที่จะต้องเสริมทักษะของ ทหารในเชิง ‘**ไม่แข็ง**’ สำหรับใช้ ‘**สังหารและจับกุม**’ และทำลายล้างฝ่ายศัตรูให้ราบคาบ แล้ว ยังจะต้องมีทักษะในเชิง ‘**ไม่ نرم**’ อีกด้วย ซึ่งรวมทั้งทักษะในการเจรจา งาน สงครามจิตวิทยา ความรู้ในเชิงชาติพันธุ์วิทยา ทั้งในเชิงสังคมและวัฒนธรรม การศึกษา เรื่องของประเทศอื่นๆ ต้องเรียนรู้ทฤษฎีที่ยุ่ยากซับซ้อน และระบบการบริหารจัดการ ต่างๆ ในด้านของกิจการพลเรือน โดยที่เขาแย้งว่า ความรู้ใหม่ๆ ดังกล่าวข้างต้น จะมีความสำคัญเพิ่มขึ้นสำหรับปฏิบัติการ ในสภาพแวดล้อมที่มีพลวัตรตลอดเวลาและต้อง พลิกแพลงกลับไปมาแบบครั้งน้ำครั้งบก ซึ่งฝ่ายตรงข้ามที่ปฏิบัติการแบบนอก รูปแบบ มีความคล่องตัวในสภาพเงื่อนไขดังกล่าว¹³⁸

สอง ทางกองทัพบกจำเป็นต้องปรึกษาร่วมกับหน่วยงานส่วน อื่นๆ ขององค์การ ป้องกันประเทศ เพื่อจะพิจารณาทบทวนใหม่ว่า ฝ่ายออสเตรเลียควรจะใช้ประโยชน์ สูงสุดจากโครงการประสานความร่วมมือเพื่อการป้องกันประเทศ (*Defence Cooperation Program – DCP*) ได้ด้วยวิธีการใด ในขณะที่ โอลิเวตตี (Olivetti) ยืนยัน ว่า ลัทธิอิสลามนิยมที่ดุเดือด หรือนิยมความรุนแรง ‘**สามารถจะยับไว้ได้ โดยการโจมตี ทางอ้อมต่ออุดมการณ์ ต่อทรัพยากรที่สนับสนุนพวกเขา และต่อประเด็นที่พวกเขาชูไว้ ในเชิงโฆษณาชวนเชื่อ โดยประสานกันกับนโยบายที่สนับสนุนฝ่ายกระแสอิสลามแบบ จารีตประเพณี ที่ต่อต้านพวกฝ่ายอิสลามสุดขั้วหรือฝ่ายที่นิยมความรุนแรง**’¹³⁹ โดยที่

¹³⁸ Bruce Hoffman, *Combating Al Qaeda and the Militant Islamic Threat*, RAND, February 2006, p. 15.

¹³⁹ Olivetti, *Terror's Source*, p. 79.

โครงการประสานความร่วมมือเพื่อการป้องกันประเทศ หรือ DCP ข้างต้น ควรจะต้องเน้นที่การสร้างขีดความสามารถด้านปฏิบัติการในต่างประเทศ เพื่อจะสามารถตอบโต้ภัยคุกคามจากขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐหรือขบวนการก่อการร้ายข้ามชาติ โดยที่กิจกรรมทางทหารอื่นๆ เช่น โครงการแลกเปลี่ยน(เจ้าหน้าที่ทหาร)หรือโครงการซ้อมรบต่างๆ ก็ควรจะต้องเน้นย้ำให้ตรงเป้า เพื่อจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ได้

ส่วนทัศนคติที่สอดคล้องกันกับกระแสความคิดต่างๆดังกล่าวข้างต้นนั้น แคลซิดีมีข้อสังเกตว่า **‘มิติทางทหาร เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น โดยมีใช้มิติหลักทางความคิด ของยุทธศาสตร์ ที่กว้างไกลกว่าของกระบวนการปฏิรูปทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม... โดยคำนึงถึงด้วยว่า ยุทธศาสตร์ระดับโลกาภิวัตน์ ของการตอบโต้ขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ จะต้องใช้ประโยชน์ จากองค์ประกอบทุกอย่างของฝ่ายที่มีพลังอำนาจทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ แทนที่จะยึดเหนี่ยวให้เป็นภาระเกือบทั้งหมด ให้แก่ทางกลไกของทหาร’**¹⁴⁰ อย่างไรก็ตาม ในทางกลับกัน ฝ่ายทหารก็มีบทบาท อันสำคัญยิ่งและต้องสวมบทบาทที่ชัดเจน อย่างน้อยก็ในการกำหนดภาพที่ชัดเจนว่า ฝ่ายตนมีบทบาทเช่นใดในสถานการณ์ที่ยุ่ยากซับซ้อนยิ่งเช่นนี้ ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะทางกองทัพของออสเตรเลีย และในมุมมองกว้างกว่านี้ ก็คือ องค์การป้องกันประเทศของออสเตรเลีย ที่จะต้องมีความเข้าใจอย่างแจ่มชัด และต้องกำหนดบทบาทของตนให้แน่ชัดภายในบริบทนี้

ทั้งนี้ ทัศนคติของฮอฟฟ์แมนก็อยู่ในทิศทางเดียวกันกับข้อเสนอแนะของ เดวิด กิลลูลเลน พอๆกันกับหลักการต่างๆสำหรับใช้ต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ของกองทัพออสเตรเลียที่สืบเนื่องจากของกองทัพอังกฤษ สำหรับแนวทางของฮอฟฟ์แมน เงื่อนไขสำคัญๆมีดังต่อไปนี้:

- ต้องแยกศัตรูออกจากประชาชน เสมือนแยกปลาออกจากน้ำ (ปฏิเสธมิให้มีแหล่งหลบซ่อนหรือแอบแฝงตัว มิให้ได้รับทรัพยากรที่จำเป็นและการสนับสนุน อีกทั้งยังเท่ากับขจัดเงื่อนไขมิให้เคลื่อนไหวกว้างหรือโยกย้ายกำลังได้โดยอิสระ)

¹⁴⁰ Cassidy, ‘Feeding Bread to the Luddites’, p. 353.

- บังคับตัวศัตรูและทำให้กลายเป็นกลาง หรือทำให้หมดศักยภาพในการสู้รบ
- สร้างเงื่อนไขแวดล้อมที่มีความมั่นคงปลอดภัย (ขยายพื้นที่ตามลำดับ จากระดับท้องถิ่น เป็นระดับภูมิภาค และระดับโลกาภิวัตน์ในที่สุด)
- ทำลายการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้ามอย่างต่อเนื่องและอย่างมีประสิทธิภาพ (โดยบูรณาการฝ่ายข้อมูลข่าวสาร หรือข่าวกรอง ให้เข้ากันแบบเป็นองค์รวม กับงานรณรงค์ด้านกิจกรรมพลเรือน)
- ใช้ความพยายามร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรการต่างๆที่แสดงธรรมาภิบาลต่อพลเรือนที่รับผิดชอบ¹⁴¹

วิธีคิดต่างๆที่กล่าวถึงโดย เบอ์นาร์ด บูบาโล่และพีบี รวมทั้งกลุ่มศึกษาวิกฤติการณ์ระหว่างประเทศ หรือ ICG และกลุ่มอื่นๆ ด้วย ต่างชี้ให้เห็น **ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่เรียกร้องสูงมาก เกิดกว่าขอบเขตของหน่วยงานหนึ่งใดของรัฐบาล** เช่น กองทัพบกออสเตรเลีย ความจริงแล้ว ก็มีข้อบ่งชี้หลายประการที่ว่า หน่วยงานของรัฐบาลจำนวนหนึ่ง และองค์กรหุ้นส่วนอีกจำนวนหนึ่ง ก็ได้เริ่มแยกกันแก้ปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนนี้ ตามความเร็วด่วนของตนเอง อย่างไรก็ตาม **เท่าที่ผ่านมาก็เห็นเป็นที่ประจักษ์ว่า เป็นการแยกกันแก้ปัญหา โดยมีได้มีกรอบการดำเนินการเชิงแนวทางการคิด ที่จะส่งผลได้กว้างไกลมากพอ ที่จะเอื้อให้รัฐบาลโดยองค์รวมสามารถที่จะตามทันได้** และจะกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า แทนที่จะสอดคล้องกันกับยุทธศาสตร์กว้างๆของพันธมิตรสำคัญๆของออสเตรเลีย เห็นได้ชัดเลยว่า **การที่จะตอบสนองได้ดีเพียงพอต่อยุทธศาสตร์ดังที่เสนอ ก็ต้องมีการประสานความร่วมมืออย่างดีทั้งระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเดียวกัน ระหว่างหน่วยงานของรัฐบาล รวมทั้งในระดับระหว่างประเทศด้วย** อย่างไรก็ตาม ในขณะที่องค์การพหุหลายของรัฐบาลแสดงความวิตก กังวลอย่างยิ่งกับปฏิบัติการต่อต้านหรือตอบโต้ขบวนการติดอาวุธ โคน์สั่มอำนาจรัฐ โดยเฉพาะอย่าง กองทัพบกจำเป็นต้องพิจารณาวิธีคิดเหล่านี้อย่างจริงจัง

ในการพิจารณาวิธีคิดต่างๆดังกล่าวข้างต้น มีผลกระทบอย่างมากต่อกองทัพบก ในขณะที่ต้องเตรียมความพร้อมสำหรับปฏิบัติการในอนาคต และสำหรับการโน้มน้าวให้

¹⁴¹ Hoffman, *Combating Al Qaeda and the Militant Islamic Threat*, p. 16.

หน่วยงานอื่นๆ ของทั้งรัฐบาล และองค์กรเอกชนและพันธมิตรต่างๆ เข้ามาเป็นแนวร่วมอันกว้างขวาง โดยที่ข้อโต้แย้งที่ได้นำเสนอ ชี้ให้เห็นความจำเป็นที่ต้อง มีจิตสำนึก ร่วมกันเชิงวัฒนธรรม มีความเข้าใจเชิงวัฒนธรรม และใช้ข้อโต้แย้งทางวัฒนธรรม เพื่อจะสามารถตอบโต้หรือต่อต้านอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ดังที่ตั้งข้อสังเกตโดย คิลคูลเลน ว่า **‘ในขบวนการจี’ฮัด มีจุดเชื่อมโยงมากมาย –และในความเป็นจริงก็มีข้อร้องเรียนและพลังขับเคลื่อนจากภายใน ซึ่งล้วนกำหนดด้วยวัฒนธรรมหรือเป็นเงื่อนไขเชิงวัฒนธรรมนั่นเอง’**¹⁴²

การตอบสนองต่อเงื่อนไขวัฒนธรรมที่จำเป็น มิใช่เป็นภารกิจที่จะกระทำได้ง่าย อีกทั้งยังมีใช่เป็นภารกิจโดยตรงของทางกองทัพกอสเตรเลีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คงไม่รู้สึกว่ามีผลสัมฤทธิ์เลย เมื่อคำนึงถึงรากเหง้าทาง วัฒนธรรมที่เป็นแบบอังกฤษมานาน ทั้งในเชิงจารีตประเพณี และมักจะรู้สึกทึ่งหรือรับไม่ได้กับ **‘วิธีการแบบอเมริกัน’** ที่เน้นเทคโนโลยีและผลนับพลังที่ได้จากสงครามแบบกดปุ่มว่า สามารถแก้ปัญหาได้ทุกอย่าง แต่ประสบการณ์ในอิรักและอัฟกานิสถาน ของทั้งกองกำลังที่รบตามแบบแผนและของหน่วยรบพิเศษ โดยไม่ต้องพูดถึง ความไร้เสถียรภาพที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทาง ‘ทิศเหนือไกล’ ของออสเตรเลีย บอกเป็นนัยๆ ว่า เงื่อนไขที่จำเป็นเชิงวัฒนธรรม เป็นเงื่อนไขที่ชี้ขาด ต่อการปรับปรุงขีดความสามารถในการตอบโต้ต่อสถานการณ์ดังกล่าวของ กองทัพกอสเตรเลีย

ทั้งนี้ กองทัพกอสเตรเลียก็มีความภาคภูมิใจในตนเอง ว่ามีความคล่องตัวที่สามารถ **‘เคลื่อนไหวหรือเคลื่อนที่ได้เร็ว’** โดยที่ **‘แนวทางสู้รบโดยไม่เผชิญหน้าโดยตรง’** คือ **แนวทางตอบโต้ที่เลือกจะใช้มากกว่า** สำหรับการตอบโต้หรือต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ในยุคของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ไม่ว่าจะอยู่มุมใดของโลกก็ตาม ซึ่งความแตกต่างกันทางภาษาและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น ที่มีลักษณะทับซ้อนของ ภาษาและค่านิยมทางสังคมที่ข้ามพรมแดน ที่เราเรียกว่า **‘นครรัฐของกาลิฟยุคไซเบอร์’ (Cybercaliphate)** โดยที่แนวทางแบบไม่เผชิญหน้า ช่วยยกระดับความสำนึกในเชิงวัฒนธรรมให้สูงขึ้นอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนเลย ทั้งนี้ทางกองทัพกอสเตรเลีย

¹⁴² Kilcullen, ‘Countering Global Insurgency’, p.613.

ได้พัฒนาก้าวหน้ามากพอสมควร ในการแสวงหาทางแก้ไขประเด็นปัญหา¹⁴³ โดยการเพิ่มทรัพยากรต่างที่ช่วยให้คนมีสติปัญญารอบด้านมากขึ้น สามารถทำกิจกรรมพลเรือนได้ และเพิ่มศักยภาพในด้านภาษาต่างๆ ประเทศ แต่ก็ยังต้องการสร้างเสริมความสามารถพิเศษอีกมาก

การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ที่สลบซับซ้อน

ในการทำงานเดียวกันกับทักษะของ ทิศคุณเล่น และเป็นกระแสดความคิดก่อนที่ ฮอฟฟ์แมน และ แคลสซิดี จะแสดงทักษะ ก็เคยมีเอกสารที่เผยแพร่โดยหน่วยงานของรัฐบาลอังกฤษ เรียกว่า Whitehall Paper ชื่อว่า ‘การเอาชนะขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ที่ซับซ้อน’ (*Defeating Complex Insurgency*) ที่ตั้งข้อสังเกตว่า ยุทธศาสตร์ยุคสงครามเย็นและระดับปฏิบัติการในสงคราม ก็ยังคงถูกนิยามไว้เช่นเดิม แต่มิติของการรับรู้ในปัจจุบันก็มีอิทธิพลทางความคิด โดยทางอ้อมแก่ทั้งฮอฟฟ์แมนและแคลสซิดี โดยที่มิติทางความคิดนี้ก็ยิ่งแผ่ขยายอิทธิพลเพิ่มขึ้นมาก ท่ามกลางการสื่อสารที่เชื่อมโยงถึงกันได้ทั่วทุกมุมโลก’ ทั้งนี้ แม็คอินเลย์ (Mackinlay) ก็ได้แย้งได้อย่างถูกต้องว่า ‘ในยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้เพื่อต่อต้านขบวนการจี้’ฮัด ฝ่ายประชาชนคือสมรภูมิในความเป็นจริง การเอาชนะความคิดจิตใจของประชาชน คือเป้าหมายที่สำคัญที่สุดสำหรับทั้งฝ่ายทหาร ฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ และองค์กรหรือผู้ ที่มีบทบาทในด้านความช่วยเหลือเชิงมนุษยธรรม’¹⁴³ ด้วยเหตุนี้ แม็คอินเลย์ จึงกล้ายืนยันว่า การ ‘สนับสนุนอย่างไม่ออกหน้า ของรัฐบาลสหรัฐฯต่อการละเมิดนักโทษและ ‘การใช้วิธีการดูแลเป็นพิเศษ’ ได้ส่งสัญญาณต่างๆ แต่ก็ขัดแย้งกันในเรื่องนี้ ดังที่คริสโตเฟอร์ โคเกอร์ (Christopher Coker) ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ‘นอกเสียจากว่า จะมีการใกล้ชิด อย่างมีจรรยาบรรณให้สงครามยุติลงได้ สงครามยุคนี้จะไม่มีความหวังว่าจะปิดฉากลงได้’¹⁴⁴

สำหรับ แม็คอินเลย์ ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐมีความสลบซับซ้อนมาก เนื่องจากว่า ‘ลักษณะของการเชื่อมโยงกันระหว่าง’สายจัดตั้งต่างๆ ‘ขององค์กรจัดตั้ง

¹⁴³ John Mackinlay, *Defeating Complex Insurgency: Beyond Iraq and Afghanistan*, Royal United Services Institute, Whitehall Paper 64, London, 2005, pp. v-vi.

¹⁴⁴ Christopher Coker, ‘Cultural Ruthlessness and the War against Terror’, in the *Australian Army Journal*, vol. III, no. 1, Summer 2005-26, pp. 156-7, p. 159.

สำคัญมากกว่าตัว ‘สายจัดตั้ง’ เอง ด้วยเหตุนี้ ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ จึง ดูเหมือนว่าจะไม่มีจุดรวมศูนย์อยู่ที่ใดที่หนึ่ง ไม่มีผู้นำที่แน่ชัดเพียงคนหนึ่งคนใดในระดับโลกาภิวัตน์ ไม่มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน และไม่มีคำประกาศอุดมการณ์ขององค์กรที่ชัดเจนเพียงฉบับหนึ่งฉบับใด’ โดยที่ แม็คกินเลย์สรุปว่า สมาชิกของขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐเหล่านี้ ไม่มีคำประกาศอุดมการณ์ หรือ เจตนารมณ์แม้แต่ฉบับเดียว จึงเป็นปัญหาที่ท้าทายความสามารถของเรา ถึงที่สุดแล้ว การอ้างอิงคัมภีร์กูร์’ อานถึงการใช้ความรุนแรงของขบวนการจี’ฮัค และให้ความชอบธรรมแก่ผู้ที่ตั้งเป้าไว้ว่าจะเป็นผู้พลีชีพจะพบเห็นได้ในเขตแดนต่างๆ ของ ‘นครรัฐของกาลิฟุคไซเบอร์’ (Cybercaliphate) แม้ว่าจะมีหลายประเทศ ที่ใช้ระบอบการปกครองที่ไม่ยึดหลักศาสนา ก็ตาม แต่สมมุติฐานขั้นพื้นฐานของแม็คกินเลย์ที่เกี่ยวกับความซับซ้อนของประเด็นปัญหาเป็นจุดที่น่าหวาดหวั่นมาก โดยที่เขาโต้แย้งต่อไปอีกด้วยว่า ‘มิติทางจิตวิญญาณของขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในเครือข่ายทั่วโลก ต้องเผชิญหน้าหรือปะทะทางความคิดกับวัฒนธรรมแบบปกครองโดยไม่อิงศาสนาของนักวิเคราะห์สำนักตะวันตก ซึ่งการที่จะเจาะเข้าไปถึงความรู้สึกนึกคิดของพวกระเบิดพลีชีพที่ถูกครอบงำ เราจะต้องเข้าใจถึงศรัทธาความเชื่อมั่นของพวกเขาที่เราร้อนอย่างยิ่ง’¹⁴⁵

นายพลตรี กองทัพบกสหรัฐฯ (เกษียณ) และนักวิชาการทหารที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ โรเบิร์ต สเกลส์ เป็นผู้ที่จับกระแสความคิดที่ท้าทายนี้ ในสิ่งที่เขาเรียกว่า ‘สงครามที่มีความสำคัญใจกลางที่วัฒนธรรม’ โดยที่สเกลส์ก็แสดงความเห็นต่างที่ว่า ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับฝ่ายศัตรู ทั้งที่เป็นแรงจูงใจ ความตั้งใจ เจตนารมณ์ วิธีการเชิงยุทธวิธี และสภาพแวดล้อมเชิงวัฒนธรรม ได้ช่วยพิสูจน์แล้วว่ามีความสำคัญมากยิ่งขึ้นกว่า พัฒนาการของระเบิดอัจฉริยะ เครื่องบินรบที่ไม่ต้องใช้นักบินบังคับและคลื่นความถี่ที่ขยายเป็นเครือข่ายกว้าง กว่าเดิมมาก ซึ่งความสำเร็จในช่วงนี้ของสงครามอิรัก ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของบรรดาผู้นำต่างๆ ในการคิดและปรับตัวให้ได้เร็วกว่าฝ่ายศัตรู และ

145 Mackinlay, *Defeating Complex Insurgency*, p. vi.

ของฝ่ายทหารที่จะต้องทำสงครามในสภาพเงื่อนไขที่ไม่แน่นอน สมรรถนะที่คลุมเครือ ไม่มีเส้นแบ่งที่แน่ชัดและภายใต้เงื่อนไขแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่ทหารไม่คุ้นเคย¹⁴⁶

ในสภาพความเป็นจริง มิติทั้งในเชิงจิตวิญญาณและเชิงวัฒนธรรมที่ทั้ง แม็คอินเลย์และสเกลซ์ กล่าวถึงนั้น น่าจะเป็นด้านที่ซับซ้อนที่สุดของประเด็นปัญหา เกินกว่าการรับรู้ได้ของชาวตะวันตก ความซับซ้อนนี้ ส่วนหนึ่งก็เกิดขึ้นเพราะว่า สิ่งที่มีที่นับถืออิสลาม เชื้อมันและศรัทธา ความจริงแล้ว เป็นสิ่งที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนเลยสำหรับความคิดแบบตะวันตกสมัยใหม่ แต่ในทางกลับกัน วิธีคิดแบบตะวันตกก็ได้รับอิทธิพลมาจากระบบคิดของชาวตะวันตก นับตั้งแต่ สมัยหลักปรัชญาแบบรู้แจ้ง(Enlightenment) ถึง ยุคหลังสมัยใหม่ (Post-Modernism) และในหลายๆกรณี ก็ยังเกิดจากการชูความคิดแบบ มองโลกในแง่ที่มีข้อกังขาเมื่ออิงเรื่องราวทางศาสนา และการอ้างพลังอำนาจของสิ่งที่เหนือธรรมชาติ นอกเหนือจากนี้ แม้แต่ผู้ที่ปฏิบัติตามศรัทธาความเชื่อดังกล่าว หรือ ผู้ที่คุ้นเคยกับปรัชญาคำสอนของชาวคริสเตียน เช่น การเชื่อตามคำสอนที่ว่า ‘ใครตบหน้าเจ้า จงหันแก้มอีกข้างหนึ่งให้’ และ จง ‘รักผู้ที่เป็นศัตรูของเรา’ จากพื้นฐานความเชื่อเช่นนี้เอง ทำให้การที่นักอิสลามนิยม ยึดกุมแนวทางรุนแรงอย่างเหนียวแน่นของขบวนการจีฮัด จึงเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ยากมาก

โดยนัยนี้ แม็คอินเลย์ ก็เช่นเดียวกับนักคิดอีกหลายท่าน ที่ยอมรับว่า การตอบโต้ทางสากลจำเป็นต้องพยายามประสานงานเป็นแนวร่วมทางการทหาร การบริจาคช่วยเหลือกันและกัน ระบบขององค์การสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศ องค์การพัฒนาเอกชน บริษัทรักษาความปลอดภัยภาคเอกชนและบริษัทรับงานตามสัญญาว่าจ้าง ในขณะเดียวกัน ‘สื่อทุกรูปแบบก็ต้องมีบทบาททุกระดับ สร้างภาพลักษณ์ต่างๆ สร้างสรรค์คำขวัญและคำโฆษณาให้ทั้งกลุ่มเป้าหมายทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลกาภิวัตน์’ อีกทั้งยังตั้งข้อสังเกตอีกด้วยว่า กระบวนการ หารือมาชิกเข้าร่วมเป็นกระบวนการที่วุ่นวาย ประกอบด้วย

- (1) ความผิดพลาดในชีวิต
- (2) ภาวะที่อยู่โดดเดี่ยว

---

¹⁴⁶ Robert H. Scales Jr., ‘Culture-Centric Warfare’, *Proceedings*, Annapolis, MD, October 2004, vol. 130.

- (3) ความคิดแนวบ่อนทำลาย
- (4) กลายเป็นผู้มีบทบาทในการก่อการร้าย

แนวร่วมที่นำโดยสหรัฐฯ มีจุดเน้นที่ปฏิบัติการตอบโต้จนถึงช่วงระยะสุดท้าย แต่นักเคลื่อนไหวต่อต้านก็จะสกัดกั้นตั้งแต่ในช่วงระยะแรก **‘แต่นำหนักของกองกำลังแห่งชาติของเรา คือ พร้อมทั้งจะปฏิบัติการตอบโต้การบ่อนทำลายที่เกิดขึ้น มิใช่เพื่อจะสกัดการเคลื่อนไหวดังกล่าว’**¹⁴⁷ โดยที่ทางออกของแม็คอินเลย์มีอยู่ 5 ข้อ ดังต่อไปนี้:

- เพิ่มชีวิตชีวาหรือหล่อหลอมพันธมิตรใหม่เพื่อทำให้เป็นเนื้อเดียวกันมากขึ้น
- ช่วงชิงประชาชนในเชิงยุทธศาสตร์ให้เข้าร่วมต่อต้านขบวนการบ่อนทำลาย
- ทำให้พื้นที่ปฏิบัติการมีความยุ่งยากซับซ้อนน้อยลง
- พัฒนาแนวทางการคิดสำหรับปฏิบัติการ ที่ยอมรับได้ในทางสากล สำหรับปฏิบัติการระดับระหว่างประเทศ ต่อต้านหรือตอบโต้ ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ
- ส่งเสริมให้พันธมิตรมีวิธีคิดแบบโลกาภิวัตน์มากกว่าเดิม และให้รัฐภาคีแต่ละรัฐลดลักษณะของปัจเจกน้อยลง

ข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นของแม็คอินเลย์ ได้รับการชื่นชมอย่างมาก สำหรับ ‘มิตรประเทศที่มีอำนาจและยิ่งใหญ่’ ของออสเตรเลีย แต่ไม่ง่ายนักที่จะนำไปประยุกต์ใช้โดยตรงกับบริบทของออสเตรเลีย ถึงกระนั้น ความคิดของเขาก็ยังควรต้องพิจารณาเพื่อช่วยให้แน่ใจได้ว่า ความพยายามต่างๆ ของกองทัพออสเตรเลียและของกองกำลังแห่งชาติออสเตรเลีย (ADF) ในวงกว้างกว่านั้น ก็สอดคล้องกับยุทธศาสตร์พหุชาติ ที่เข้าใจธรรมชาติที่ซับซ้อนและมีลักษณะเชิงโลกาภิวัตน์ของขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ความคิดที่ซับซ้อนดังกล่าว ต่อการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ที่ความซับซ้อนและมีลักษณะเชิงโลกาภิวัตน์ ไม่เพียงแต่ไม่สอดคล้องกับแนวโน้มต่างๆ ที่บ่งชี้ไว้ใน เอกสารเชิงชี้นำความคิดของกองทัพออสเตรเลียที่เรียกว่า **การทำสงครามที่ซับซ้อน (Complex Warfighting)** โดยที่แนวทางความคิดดังกล่าวเริ่มต้นชัดในหลักนิยม ของฝ่ายพันธมิตรที่ปรากฏให้เห็น ต้องขอบคุณประสบการณ์ ที่สั่งสมมาด้วยความ

¹⁴⁷ Mackinlay, *Defeating Complex Insurgency*, p. vii.

ยากลำบากของฝ่ายที่ปฏิบัติงานจริงเชิงการทหาร เช่น นายพลตรี จิม โมแลน (Major-General Jim Molan) แห่งกองทัพออสเตรเลีย

เมื่อสะท้อนประสบการณ์ที่ผ่านมาไม่นานมานี้ จากการทำงานกับกองทัพบกสหรัฐฯ ในอิรักช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2004-5 ท่านพลตรี โมแลน ตั้งข้อสังเกตว่า สงครามในอิรักกำลังจะพัฒนาไปสู่ **‘การทำสงครามในรูปแบบใหม่’** โดยที่ท่านได้สรุปประเด็นว่า **‘การรณรงค์ในสงครามนี้ เกี่ยวข้องกับการตอบโต้ทางทหารที่ต้อง ‘อาศัยความเข้าใจว่า ปฏิบัติการแต่ละด้าน (การทูต ข้อมูลข่าวสาร การทหารและเศรษฐกิจ) มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร’** ซึ่งในทัศนะของท่าน โมแลน ออสเตรเลีย **‘จะต้องมีขั้นตอนที่อาศัยความสามารถของเราในการสรุปทเรียนอย่างเป็นระบบจากชาติตะวันตกที่มีประสบการณ์มากที่สุด คือ สหรัฐฯ และถึงตอนนี้เราก็มีโอกาที่จะทำเช่นนี้ได้แล้ว’**¹⁴⁸ โดยที่ทัศนะของท่านบ่งชี้ให้เห็นว่า **กองทัพบกออสเตรเลีย จำเป็นต้องศึกษาบทเรียนต่างๆจากประสบการณ์ของฝ่ายอเมริกันอย่างละเอียดและอย่างทุ่มเท ในขณะที่ต้องคอยติดตามหลักนิยมและยุทธศาสตร์ที่สถาปนาเป็นระบบ แล้วของออสเตรเลียด้วย**

ในทำนองเดียวกัน ฝ่ายกองทัพบกสหรัฐฯคือ นายพลโท เดวิด เพตราอุส (Lieutenant-General David Petraeus) ก็มีความเห็นแย้งว่า บรรดาขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐทั้งในอิรักและในอัฟกานิสถาน **‘คือสงครามที่เรากำลังสู้รบและเป็น สงครามประเภทที่ฝ่ายเราจะต้องมีความเชี่ยวชาญให้ได้’** การกลั่นกรองของประสบการณ์ของ เพตราอุส ส่งผลให้มี **‘ข้อสังเกต 14 ข้อที่ว่าด้วยการปฏิบัติการทางทหารในอิรัก’** (ซึ่งรวมอยู่ในภาคผนวก C) ที่กล่าวถึงปัญหาที่กว้างกว่านั้น คือ ปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ ในสมรภูมิที่แตกต่างกันอย่างยิ่งในเชิงวัฒนธรรม จากประสบการณ์ของเพตราอุส ข้อสรุปของท่านจึงไม่น่าแปลกใจเลย ที่ท่านโต้แย้งว่า การปฏิบัติการต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ในสมรภูมิที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนอย่างมาก ยังมีลักษณะที่ซับซ้อนมากขึ้น โชคยังดี ที่ทัศนะของท่านมีอิทธิพลต่อหลักนิยมต่อกองทัพบกสหรัฐฯ (ดังที่กล่าวถึงต่อจากนี้)¹⁴⁹ ในฐานะที่เป็นอดีตนักวิเคราะห์

¹⁴⁸ Major-General Jim Molan, ‘Feature’, *Defence: the official magazine*, February 2006.

¹⁴⁹ Lieutenant-General David H. Petraeus, U.S. Army, ‘Learning Counterinsurgency: Observations from Soldiering in Iraq’, in *Military Review*, January-February 2006.

ของเพตาคอน อดีตทหารนาวิกโยธิน (เกษียณ) และผู้เขียนคู่มือที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ *Marine Corps Small Wars Manual* (คู่มือสงครามย่อยๆของหน่วยนาวิกโยธิน) คือ แฟรงค์ ฮอฟฟ์แมน (Frank Hoffman) ตั้งข้อสังเกตว่า ‘ความอดทนอดกลั้น โครงการบูรณาการ อย่างแนบแน่นระหว่างพลเรือนกับทหารทั้งหลาย ความพยายาม ร่วมกัน อย่างเป็นเอกภาพ ระบบข่าวกรองด้านวัฒนธรรมที่แน่นชัด และการใช้กำลังอย่างจำแนก ยังคงเป็นหลักการต่างๆที่สำคัญอย่างยิ่ง’¹⁵⁰

ในการแก้ปัญหาของความจำเป็นที่ต้องมีข่าวกรองที่แน่นชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีงานอยู่ด้านหนึ่งที่เด่นชัด ซึ่งทางกองทัพบกสหรัฐฯ พยายามที่จะแก้ไขจุดอ่อนข้อด้อย ก็คือ **งานข่าวกรองที่เกี่ยวข้องกับคน (HUMINT)** อันเป็นที่ยอมรับกันมานานว่า มีความเชี่ยวชาญในด้านเทคนิคของระบบประมวลข่าวกรองต่างๆ รวมทั้งระบบสัญญาณและภาพที่ใช้ในงานข่าวกรอง กองกำลังทหารสหรัฐฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กองทัพบกสหรัฐฯ ก็ยอมรับแล้วว่า เนื่องจากธรรมชาติของปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ที่ต้องใช้วิธีการ ‘อำพราง’ งานข่าวกรองที่เกี่ยวข้องกับคน (HUMINT) ‘จึงเป็นเรื่องชี้ขาดอย่างยิ่งในสภาพเงื่อนไขแวดล้อมของการปฏิบัติการในยุคร่วมสมัยนี้’ ดังที่ผู้บัญชาการทหารราบสหรัฐฯ นายพลตรี วอลเตอร์ วัจด์คาเคาสกี (Major-General Walter Wojdakowski) อธิบายว่า ‘ศัตรูของเราได้เลือกที่จะ แฝงตัวอยู่ท่ามกลางประชาชน’ แต่เนื่องจากความสำเร็จของฝ่ายอเมริกัน เท่าที่ผ่านมา (ฝ่ายศัตรู) ได้สูญเสียการสนับสนุนจากประชาชน ที่พวกเขาเคยพยายามข่มขู่คุกคาม และฝ่ายประชาชนก็ได้ให้ข่าวกรองที่เกี่ยวข้องกับคนที่เป็นประโยชน์ยิ่งกักองกำลังของฝ่ายเรา’¹⁵¹

บทเรียนต่างๆ ที่ วัจด์คาเคาสกี ยอมรับดังกล่าว สะท้อนถึงความคิดที่แสดงออกเมื่อหลายทศวรรษก่อนหน้านี้นี้ เกี่ยวกับสงครามเวียดนาม ในเรื่องของการวัดชัยชนะในช่วงสงคราม เท็ด เซรอน ของออสเตรเลียก็แย้งว่า ยังมีคนอื่นๆ ที่วัดความก้าวหน้าของสงคราม ‘ในแง่ของอาวุธยุทธโปกรณ์ที่ยึดได้และที่สูญเสียไป จำนวนที่ยวบินไปออกไป

¹⁵⁰ Frank G. Hoffman, ‘Small Wars Revisited: The United States and Non-traditional Wars’ in *The Journal of Strategic Studies*, vol. 28, no. 6, December 2005, p.930.

¹⁵¹ Major-General Walter Wojdakowski, ‘Commandant’s Note – Urban Operations: Meeting the Challenge’ in *Infantry*, vol. 94, no. 6, November-December 2005, p. 1.

ปฏิบัติการและจำนวนระเบิดที่ใช้ถล่มเป้าหมาย อีกทั้งยังมีคนอื่นๆ อีกที่ทำการวิเคราะห์เสถียรภาพของเงินสกุลท้องถิ่นอีกด้วย งานโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายเวียดนาม และเวลาที่อุทิศให้กับประเด็นต่างๆ ที่เผยแพร่่ออกอากาศโดยสถานีวิทยุเสียงปักกิ่ง (Radio Peking) โดยดัชนีชี้วัดที่เซอร์จงชอบใช้มาก ก็คือ ‘ปริมาณและคุณภาพของ ข่าวสารข้อมูลที่ได้ อย่างทันเหตุการณ์จากประชาชนในพื้นที่’ ซึ่งผู้เขียนชีวประวัติของเซอร์จง คือ แอนน์ แบลร์ (Anne Blair) ซึ่งประเด็นว่าเซอร์จงมีความเข้าใจเช่นนั้น โดยแหล่งข่าวที่มีในงานข่าวกรองที่เกี่ยวกับคน มักจะ ‘เปิดโอกาสให้มีการบิดเบือนและตีความผิดๆ ซึ่งในบริเวณเขตหมู่บ้านที่จัดตั้งโดยฝ่ายอำนาจรัฐ (Hamlet) ในเขตที่มีการเคลื่อนไหวช่วงชิงประชาชน เป็นเงื่อนไขที่จะได้รับข่าวกรองเชิงยุทธวิธีประเภทดี1 ถ้าหากคุณสามารถเจาะหาข่าวได้’ สำหรับเซอร์จงแล้ว ‘ความมั่งคั่งทำให้เกิดความมั่นใจ ความมั่นใจทำให้ประสบความสำเร็จ และอื่นๆ โดยที่กระบวนการนี้จะมีผลเพิ่มขึ้น’¹⁵²

ทั้งนี้ การตั้งข้อสังเกตดังกล่าว ก็แนะนำเป็นนัยว่า ภายในฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐเอง แนวทางที่ใช้ ‘สัญลักษณ์ของศัตรูที่ปรากฏบนจอ’ ในการประเมินเชิงข่าวกรองและ ภัยคุกคามนั้น โดยทั่วไปแล้วมักจะสอดคล้องกัน ตามที่ แฟรงค์ ฮอฟฟ์แมนโต้แย้งว่า ‘ระบบคิดแบบใช้คำสั่งรบบตามแบบแผนนั้น เห็นชัดว่า ขาดความเหมาะสม’ ในขณะที่ ‘ฝ่ายตรงข้ามในอนาคตอาจจะไม่สามารถสรุปเป็นลักษณะจำเพาะได้โดยง่าย โดยใช้แผนผังขององค์กรจัดตั้งเป็นหลัก’¹⁵³ โดยที่ประสบการณ์ของกองทัพออสเตรเลียที่สั่งสมในระยะหลังๆ นี้ในภาคใต้ของอิรักก็สนับสนุนความคิดในแนวนี้ ตัวอย่างเช่น **กลุ่มภารกิจ อัล มูฮันนา (Al Muthanna Task Group)** เมื่อปี ค.ศ.2005 ของพันโท โรเจอร์ โนเบิล (Lieutenant-Colonel Roger Noble) ได้พบว่า เมื่อใดก็ตามที่ได้โอกาสสถาปนาเป็นระบบ หมายถึง ข่าวกรองที่เกี่ยวกับคน (HUMINT) โดยอาศัยแหล่งข่าวกรองอื่นๆ ในเชิงเทคนิค ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า คุ่มค่าในการสร้างความตระหนักเชิงสถานการณ์ เพื่อความมั่นคงและปลอดภัยของกองกำลัง’¹⁵⁴

152 Blair, *Ted Serong*, p. 92.

153 Frank G. Hoffman, ‘Small Wars Revisited: The United States and Non-traditional Wars’, p. 931.

154 Presentation by Lieutenant-Colonel Roger Noble, Army Headquarters, Russell Offices, Canberra, February 2006, HUMINT is time-consuming, manpower-intensive, often inaccurate and generally ‘inefficient’ to collect. HUMINT is artful and non-scientific, but as Noble advocates, necessary and invaluable for counterinsurgency.

ส่วนบุคคลอื่นๆที่ได้ประสบการณ์จากอิรัก ก็มีส่วนสร้างคุณูปการอันสำคัญต่อ ‘การก่อรูปการความคิดต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในเชิงยุทธศาสตร์’ โดยให้วิธีการที่เป็นประโยชน์ต่อนักวางแผนต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ และฝ่ายปฏิบัติการเพื่อยึดกุม ในรูปแบบที่เรียบง่าย ลักษณะที่ซับซ้อนบางอย่างของการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในยุค สมัยใหม่นี้¹⁵⁵ มีรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก็คือ สูตรที่เรียกว่า **ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ แบบใช้รูปขบวนสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด(Diamond Insurgent Model)** ที่นำเสนอโดย ดร.กอร์ดอน เอช. แม็คคอร์มิก (Dr. Gordon H. McCormick) **โดยที่สูตรนี้รวมถึงมุม ‘4 มุม’ (หมายถึง ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายประชาชน ฝ่ายที่ต่อต้านรัฐบาล และบรรดาฝ่ายหรือผู้ที่มีบทบาททางสากล) และมีขาอีก ‘5 ขา’ ดังต่อไปนี้:**

- (1) ฝ่ายรัฐบาลสร้างความชอบธรรมกับประชาชน (ให้รัฐบาลเป็นฝ่ายที่มีความชอบธรรม)
- (2) ประชาชนเป็นผู้ชี้ตัวหรือระบุว่าใครบ้างที่เป็นสมาชิกของโครงสร้างองค์กรจัดตั้งของฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ
- (3) ฝ่ายรัฐบาลสร้างความชอบธรรมกับผู้มีบทบาททางสากล (ให้เห็นว่ารัฐบาลเป็นฝ่ายที่มีความชอบธรรม)
- (4) ฝ่ายรัฐบาลลดหรือสกัดกั้นการสนับสนุนและการคว่ำบาตรมิให้ฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีบทบาททางสากล
- (5) ปฏิบัติการกวาดล้างหรือโจมตีโดยตรง

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างขาทั้ง 5 ขา จำเป็นจะต้องจัดลำดับความสำคัญให้ถูกต้องสอดรับกัน ดังที่ อีริค เวนด์ต (Eric Wendt) กล่าวไว้ว่า **แทนที่จะใช้ปฏิบัติการกวาดล้าง โดยตรง เป็นวิธีการในขั้นต้น แต่ปฏิบัติการ โดยตรงนี้ควรจะต้องเป็นขั้นตอนสุดท้ายมากกว่า**¹⁵⁶

¹⁵⁵ ดูตัวอย่าง Lieutenant-Colonel (P) Eric P. Wendt, ‘Strategic Counterinsurgency Modeling’, in *Special Warfare*, September 2005, vol. 18, No. 2, pp. 2-12.

¹⁵⁶ Ibid.

ซึ่งความคิดที่สร้างสรรค์เช่นนี้ เป็นผลพวงของพัฒนาการทางแนวความคิดที่เป็นผลมาจากที่รู้จักปรับแนวทางให้ พลิกแพลง ใช้สภาพแวดล้อมให้เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายตน และสามารถเอาชนะความยากลำบากในขณะที่ ‘เคลื่อนที่’

ความซับซ้อนและแนวความคิดแบบหลังยุคสมัยใหม่

เนื้อหาในส่วนนี้ที่ว่าด้วย ความซับซ้อน โดยคำนึงถึงข้อยุติหลายประการที่ได้นำเสนอ ซึ่งอาจจะเป็นนัยแก่ผู้อ่านว่า ในสภาพความเป็นจริง การต่อต้านขบวนการคิดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ อันเป็นปัญหาที่ท้าทาย ในขณะที่มองอย่างเหมาะสมว่า มีลักษณะของโลกาภิวัตน์ ก็ยังไม่จำเป็นจะต้องซับซ้อนถึงขนาดนั้น โดยที่ยังมีอีกมิติ หนึ่งของลักษณะที่ซับซ้อนดังกล่าว ซึ่งบางทีก็อาจมีความสำคัญขั้นพื้นฐาน ต่อวิธีการตอบโต้ของทั้งทางกองทัพกองออสเตรเลีย องค์กรทั้งหลาย และหน่วยงานต่างๆที่มีแนวคิดเดียวกัน โดยที่มิติดังกล่าวนี้ เท่าที่ผ่านมา เกี่ยวข้อง กับการตอบโต้ของฝ่ายชาติตะวันตกที่ดูเหมือนว่ามีอาการวิตกจริตกับประเด็นปัญหาดัง กล่าว

ในขณะที่ผลพวงของลักษณะที่ซับซ้อนและโลกาภิวัตน์ของกระแสขบวนการคิดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ และความโน้มเอียงไปใน เชิงทวีคูณวัฒนธรรมและยุคหลังสมัยใหม่ ทั้งในออสเตรเลียและสังคมอื่นๆของชาติ ตะวันตก การพัฒนาของยุทธศาสตร์ที่ใช้ปฏิบัติได้จริงและมีคุณสมบัติรอบด้าน จึงมิใช่เรื่องง่าย โดยที่พัฒนาการของยุทธศาสตร์ดังกล่าว ยังมีปัญหามากเป็นพิเศษ เพราะสงครามนี้ อย่างน้อยก็ส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่นักสังเกตการณ์ฝ่ายขวา ที่ถกเถียงกันมาก คือ มาร์ค สเตย์น (Mark Steyn) เรียกว่า **‘เราขาดความมั่นใจเชิงอารยะ’**¹⁵⁷ โดยที่ข้อโต้แย้งของเขาตั้งอยู่บนพื้นฐานของทัศนคติของ โรเจอร์ คิมบอลล์ ผู้ซึ่งตั้งข้อสังเกตอย่างตรงประเด็นว่า **‘กองกำลังของสหรัฐฯและอังกฤษดำเนินการไปทิศทางหนึ่ง แต่บรรดาผู้นำทางสติปัญญาของเรา โดยภาพรวมกลับดำเนินการไปในอีกทิศทางหนึ่ง’**¹⁵⁸ ซึ่งทัศนคติต่างๆ ในแนวนี ก็เป็นจริงสำหรับออสเตรเลียด้วยเช่นกัน เป็นการนำเสนอประเด็นที่ท้าทายทางความคิดไม่น้อยทีเดียว สำหรับทั้งทางกองทัพบก และกองกำลังรักษาประเทศของออสเตรเลีย ทั้งนี้ทาง

157 Mark Steyn, ‘It’s the demography, stupid’, in the New Criterion, January 2006, p. 11.

158 Roger Kimball, ‘After the Suicide of the West’, in *The New Criterion*, January 2006, p 7.

กองทัพบก และกองกำลังป้องกันประเทศออสเตรเลียก็ถูกกำหนดให้ต้องเข้าใจ และต้องตอบโต้ต่อภัยคุกคาม ที่สร้างปัญหาที่ยากลำบากเกี่ยวกับว่า ชาวออสเตรเลียเองมองตนเองอย่างไร และมองว่า อะไรคือสิ่งที่ยอมรับได้ สำหรับความมุ่งมั่นรักษาผลประโยชน์ของประเทศ โดยกองกำลังรักษาประเทศของตนเอง ซึ่ง ‘ตัวกระตุ้น’ ที่ท้าทายนี้ ยังมีได้เป็นที่ ‘ตระหนัก’ แต่อย่างไร

จนถึงทุกวันนี้ ความพยายามของกองทัพพันธมิตร ที่เกี่ยวข้อง กับการตอบโต้ขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ เพื่อเผชิญกับปัญหานี้ โดยผ่านพัฒนาการของระบบคิดหรือหลักนิยมที่เหมาะสม โดยเนื้อหาสาระของส่วนที่ตามมา คือ ส่วนที่ 5 จะเป็นการแก้ประเด็น ปัญหาที่พัฒนาขึ้นในระยะหลังในเวทีความคิดนี้

ส่วนที่ 5

หลักคิดของฝ่ายสัมพันธมิตรว่าด้วย

การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

หลักคิดของอังกฤษ ว่าด้วย การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

ไม่มีข้อกังขาเลยว่า ประสบการณ์จากตะวันออกกลางยังคงมีอิทธิพลต่อ อนาคตของหลัก นิยมของอังกฤษที่ว่าด้วย การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ที่จริงแล้วในระยะ หลังนี้ ทางกองทัพอังกฤษก็มีความตระหนักที่สูงขึ้น ดังที่นักวิจารณ์ท่านหนึ่งตั้ง ข้อสังเกตไว้ว่า *‘สิ่งที่ใช้ได้ibelphast(ไอร์แลนด์เหนือ) ใช้ไม่ได้กับการรบในเมือง บาสรา’*¹⁵⁹ อย่างไรก็ตาม กองทัพบกอังกฤษก็ได้เป็นผู้นำในกระบวนการก่อรูปการ ความคิดอย่างเป็นระบบอยู่ นานหลายปีได้ใช้หลักนิยมที่ว่าด้วยปฏิบัติการ ต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ ในหลายโอกาสและสมรภูมิ (หรือที่เรียกว่าการทำ สงครามต่อต้านการปฏิวัติ) ในช่วงปี ค.ศ.1969 1977 1995 และในเอกสารฉบับแก้ไข ปรับปรุงเล็กน้อยแล้วตีพิมพ์ใหม่ ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.2001¹⁶⁰ การปฏิบัติการที่ใช้ แนวทางความคิดเดิม 2 ครั้งสุดท้าย จึงได้สรุปบทเรียนจากประสบการณ์ของกองทัพบก อังกฤษ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการสนับสนุนสันติภาพในยุคหลังสงครามเย็น¹⁶¹ การ ดำเนินการของอังกฤษที่ตามมา จึงมีอิทธิพลต่อวิธีคิดในหมู่พันธมิตรของอังกฤษด้วย

จากประสบการณ์อันอุดมของกองทัพบกอังกฤษ ได้ช่วยให้มีความรู้ในด้านลึกอยู่มาก ในรายละเอียดของหลักนิยม (ยุทธวิธี เทคนิค และระเบียบขั้นตอนต่างๆ) ตลอดจน พื้นฐานความคิดที่เป็นหลักนิยมนี้อ้างอิงถึง ทั้งนี้หลักคิดของฝ่ายอังกฤษ ที่ว่าด้วย การ ต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ บังชี้ถึง *หลักการพื้นฐานกว้างๆ 3 ประการที่*

¹⁵⁹ Ralph Peters, ‘No Silver Bullets: Fighting the insurgency in Iraq’, p. 39.

¹⁶⁰ ดู British Army, *Land Operations AC 70516 Volume III, Counter Revolutionary Warfare Parts 1 and Part 2, 1967 and 1977*; British Army, *DGD&D Army Field Manual, Volume V, Operations Other Than War, Section B, Counter Insurgency Operations, 1995*; and British Army, *Army Field Manual, Volume 1, Combined Arms Operations, Part 10, (UK FM Vol. 1, Part 10) Counter Insurgency Operations (Strategic and Operational Guideline), 2001.*

¹⁶¹ Cassidy, *Peacekeeping in the Abyss*, p.4.

พัฒนาต่อยอดและปรับใช้จากหลักนิมดั่งกล่าว เพื่อต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้ม
อำนาจรัฐ ว่ามีความสอดคล้องเช่นกันกับสิ่งที่เรียกว่า **ปฏิบัติการสนับสนุนสันติภาพ: ใช้
กำลังน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น อาศัยการประสานความร่วมมือระหว่างพลเรือนกับทหาร
และใช้ความยืดหยุ่นในเชิงยุทธวิธี**¹⁶² โดยความลึกซึ้งของข้อเขียนนี้ สะท้อนให้เห็นว่ามี
ประสบการณ์มากในปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้ม อำนาจรัฐ ซึ่งไม่ใช่
ปฏิบัติการที่ห่างไกลจากแผ่นดินแม่มากมายเลย แต่กลับอยู่ใกล้มาก คือ ในประเทศ
ไอร์แลนด์เหนือ ซึ่งก็ทำนองเดียวกับประเทศออสเตรเลีย ประเทศอังกฤษจึงจำเป็นต้อง
พิจารณาทบทวนหลักนิมของตน ท่ามกลางสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของทุกวันนี้
ที่น่าแปลกใจมากพอก็คือ มีอยู่ประเทศหนึ่งที่แสดงท่าทีในเชิงรุก ต่อการพิจารณา
ทบทวนเช่นที่ว่านี้ แต่กองกำลังของประเทศดังกล่าวนี้ ก็มักจะถูกมองว่า มุ่งเน้นที่เรื่อง
ของการ 'รักษาสันติภาพมากกว่า' ประเทศที่ว่านี้ ก็คือ แคนาดา นั่นเอง

**หลักนิมกระแสนิยมใหม่ของแคนาดาที่ว่าด้วยการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจ
รัฐ**

'ลูกพี่ลูกน้องเชิงยุทธศาสตร์' ของออสเตรเลีย และประเทศที่มีแนวทางความคิดที่
ใกล้เคียงมากที่สุดกับออสเตรเลีย ในการพิจารณาทบทวนแนวทางต่อต้านขบวนการติด
อาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ก็คือ แคนาดา¹⁶³ ทั้งนี้ นับตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของการทำ 'สงคราม
ต่อต้านการก่อการร้าย' กองกำลังของแคนาดา (Canadian Forces – CF) ก็ได้แสดง
บทบาท ที่โดดเด่นในปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในอาฟกานิสถาน โดยได้รับความสูญเสียมากกว่า และต้องใช้กำลังทหาร
ภาคพื้นดินเป็นจำนวนมากกว่าทหารฝ่ายออสเตรเลีย ที่เคยไปปฏิบัติการในตะวันออก
กลางนับตั้งแต่ ค.ศ. 2001 ปัญหาที่ท้าทายในตะวันออกกลางที่ทหารแคนาดาเคยต้อง
เผชิญ ได้กระตุ้นให้กองทัพแคนาดาต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นการภายใน โดยที่

¹⁶² UKFM Vol. 1, Part 10, P. 1.

¹⁶³ สำหรับข้อโต้แย้งที่ใช้กันมาก ที่ว่าด้วย พัฒนาการที่คู่ขนานกันระหว่างกองทัพของออสเตรเลียกับแคนาดา และส่วนที่คิดของ
การประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น ดู John Blaxland, *Strategic Cousins: Australian and Canadian
Expeditionary Forces and the British and American Empires*, McGill-Queen's University Press,
Montreal, 2006; and *Strategic Cousins' Reconverging Trajectories: Canada's and Australia's
Expeditionary Forces Since the End of the Cold War* in Peter Dennis and Jeffrey Grey (ed.), *Battle
Near and Far: A Century of Overseas Deployment*, Chief of Army Military History Conference 2004,
Army History Unit, 2005.

ส่วนหนึ่งของโครงการดังกล่าวนี้ ทหารแคนาดา ได้ใช้ความพยายามอย่างมากในช่วง ค.ศ.2005 และ 2006 ก็เพื่อจะปรับหลักนิยมของตน เพื่อการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ ในการดำเนินการดังกล่าวนี้ ฝ่ายกองทัพแคนาดาได้หยิบยืมบทเรียน มากมาย จากกองทัพอื่นๆที่เป็นพันธมิตรกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกองทัพของ สหราชอาณาจักรและจากผลงานวิชาการในระยะหลังๆและประสบการณ์จากปฏิบัติการ จริง โดยที่หลักนิยมของทหารแคนาดาฉบับยกร่างนั้น มุ่งที่ยกระดับปฏิบัติการจริง แต่ก็มี เนื้อหาสาระ ในเชิงมาตรการที่ดีในระดับยุทธวิธีด้วย'¹⁶⁴

สำหรับทหารแคนาดา มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ส่วนของ*แนวคิดตัวอย่างเพื่อหวังผล สูงสุดในเชิงปฏิบัติการ: ระดับความ เข้มขันของกรณีขัดแย้ง คำโครงการหรือสาระ ของการณรงค์ที่เป็นกระแสหลัก และประเภทต่างๆของปฏิบัติการ* โดยที่การต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ ถือว่าเป็น 'คำโครงการของการณรงค์ที่เป็น กระแสหลัก' (โดยที่ภารกิจอื่นๆได้แก่ การปฏิบัติการทางทหารในช่วงที่มีสันติภาพ การสนับสนุน สันติภาพและการสู้รบในสมรภูมิที่สำคัญๆ) แต่พวกเขาก็ท้วงติงว่า คำ โครงการของการณรงค์ทางการทหารก็ไม่ควรจะทำให้สับสนกับปฏิบัติการในเชิง ยุทธวิธี ซึ่งเป็นปฏิบัติการที่รวมทั้งการรบในเชิงรุก ในเชิงด้านรับและปฏิบัติการเพื่อ สร้างเสถียรภาพ โดยที่ปฏิบัติการต่างๆ เหล่านี้ ฝ่ายทหารแคนาดาอธิบายว่า จะต้อง ประกอบกัน กับความคล่องตัวที่สามารถปฏิบัติการได้อย่างฉับพลัน---นั่นก็คือ *ปฏิบัติการเชิงยุทธวิธี 3 ประเภทจะต้องปฏิบัติได้พร้อมๆกันทั้ง 3 ประเภท*¹⁶⁵ ที่น่าสนใจ ก็คือ ความเข้าใจที่สะท้อนออกโดยฉับพลัน มีความคล้ายคลึงกับแนวความคิดพื้นฐาน อันสำคัญของทหารออสเตรเลีย ที่ว่าด้วย *การทำสงครามที่ซับซ้อน*

นอกจากนี้แล้ว ประสบการณ์อันอุดมของทหารแคนาดา จากปฏิบัติการจริงในอาฟกานิสถาน นับตั้งแต่ค.ศ.2001 เป็นต้นมา แม้จะได้แย้งกันไว้ ก็ทำให้ทหารแคนาดาได้เริ่มต้น มาก่อนทหารออสเตรเลียเสียอีก ในเชิงพัฒนาการหลักนิยมสำหรับต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ ที่ใช้อยู่ในขณะนี้ เมื่อเป็นเช่นนี้ การสรุปบทเรียนของทหาร

¹⁶⁴ Author's correspondence with Steven Noble, 18 April 2006.

¹⁶⁵ Canadian Forces, *Counterinsurgency Operations, (Draft, September 2005) B-GL-323-004/FP-003, Chapter One, pp. 5-7.*

แคนาดา ก็เป็นประโยชน์แก่ทหารออสเตรเลีย ในขณะที่พิจารณา ทบทวนความเข้าใจของฝ่ายตนต่อการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ถึงกระนั้นก็ตาม ผู้นำนักของประสบการณ์ที่ได้มาในระยะหลังๆ นี้ และจากปริมาณผลงานค้นคว้าวิจัยจำนวนไม่น้อย และบทความวิชาการเรื่องนี้ ซึ่งฝ่ายสหรัฐอเมริกาเองก็ระบุว่า การพิจารณาทบทวนหลักนิยม ที่ว่าด้วย การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐของทหารออสเตรเลีย คงจะไม่สมบูรณ์ หากปราศจากการทบทวนถึงพัฒนาการภายในกองทัพบกสหรัฐฯ และหน่วยนาวิกโยธินสหรัฐฯ ด้วย

หลักนิยมกระแสน้ำใหม่ของกองทัพบกและหน่วยนาวิกโยธินของสหรัฐฯ ที่ว่าด้วยการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

หน่วยนาวิกโยธินของสหรัฐฯ เป็นที่รู้จักกันว่า ‘เป็นบ่อเกิดของวิธีคิดใหม่ๆ’ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งต้องขอขอบคุณการเน้นเป้าหมายที่สำคัญ คือ **การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐและการปฏิบัติการในเขตเมืองใหญ่**¹⁶⁶ โดยที่หน่วยนาวิกโยธินก็มีความคุ้นเคยกับแนวความคิดของขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ และยังคงยึดติดอยู่กับตำราเดิมๆ ที่ตีพิมพ์ตั้งแต่เมื่อปี ค.ศ.1940 คือ **คู่มือการทำสงครามย่อยๆ (Small Wars Manual)**¹⁶⁷ โดยที่นับตั้งแต่นั้นมา หน่วยนาวิกโยธินสหรัฐฯ ก็มีบทบาทนำในด้านวิธีคิด และข้อเขียนต่างๆ เกี่ยวกับการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ตัวอย่างข้อโต้แย้ง คือ กองกำลังทหารสหรัฐฯ ได้พัฒนากองกำลัง**ภารกิจร่วม** ที่ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ ที่ประสานความร่วมมือกัน บนพื้นฐานของศักยภาพของแต่ละหน่วยงาน ความสามารถที่จะแบกรับภารกิจได้หลายด้าน และความพร้อมของหน่วย ซึ่งมีจุดเน้นในเบื้องต้นที่ ปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ¹⁶⁸ ในการต่อยอดแนวความคิดที่ว่าด้วย **‘สงคราม 3 ด้าน’ (Three Block War)** ของ นายพลนาวิกโยธินชาร์ลส์ ครูลแลค (Marine General Charles Krulak) **ที่หมายถึง ด้านการสู้รบ ด้านให้ความช่วยเหลือเชิงมนุษยธรรม แลด้านการรักษาสันติภาพ** ทั้งนี้ นายพล เจมส์ แมตติส

166 Cassidy, *Peacekeeping in the Abyss*, p. 247.

167 United States Marine Corps, *Small Wars Manual*, Washington DC, 1940.

168 ดูตัวอย่างที่ Eric M. McFadden, Marine Corps University, Quantico, VA, USA, ‘Contemporary Counterinsurgency Operations: History as a Guide to Assist in the Development of the Joint Interagency Task Force’ in *Comparative Strategy*, vol. 24, no. 4, October-November 2005, pp.361-377.

(General James Mattis) ได้อธิบายถึงสิ่งที่ เป็นกระแสสูงซึ่งเรียกว่า ‘การรบแบบกึ่ง สงคราม’ (Hybrid Wars) ซึ่งฝ่ายตรงกันข้าม ‘ใช้วิธีการนอกรูปแบบ – การก่อการร้าย ขบวนการติดอาวุธ โคนันลัมอำนาจรัฐ การทำสงครามโดยไม่จำกัดพื้นที่ สงครามจรยุทธ์ หรือ การใช้วิธีการข่มขู่คุกคามโดยพวกอาชญากร-ค้ายาเสพติด’ โดยที่ แมตติส เขียนไว้ในเชิงขยายความว่า ‘เรากำลังเพิ่มด้านที่ 4 – ซึ่งจะทำให้เป็นการทำสงคราม 4 ด้าน’ ทั้งนี้ แนวทางที่ 4 ที่เพิ่มขึ้น จะมุ่งแก้ปัญหาโดยการทำสงครามจิตวิทยาและข้อมูล ข่าวสาร ‘ด้านที่ 4 นี้ เป็นด้านที่ไม่จำเป็นต้องอยู่ในจุดหนึ่งจุดใดเชิงกายภาพ แต่ใช้การ สื่อสารหรือกระจายเสียงหรือภาพ เพื่อเผยแพร่สารสนเทศของฝ่ายเรา’¹⁶⁹ โดยที่ แนวความคิดของ ครูแล็คเอง ในขณะนี้ก็ได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง อีกทั้งยัง สะท้อนให้เห็นการประยุกต์ใช้ระบบคิดสำหรับปรับใช้ในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนันลัมอำนาจรัฐ แต่ระบบคิดของแมตติสที่ว่าด้วย ‘ด้านที่ 4’ ก็ยังคงมีจุดอ่อน แม้ ประเด็นที่เขาชูขึ้นได้รับการเผยแพร่แนวคิดมากขึ้นในเวทีระหว่างประเทศ และถูกใช้ เป็นบทเรียนในโรงเรียนทหารและเป็นที่ยอมรับกันมากขึ้นก็ตาม ความจริงแล้ว การที่ เขาเน้นย้ำความสำคัญในเรื่องข้อมูลข่าวสาร ก็ชี้ให้เห็นถึงการมองปัญหาอย่างรวมศูนย์ ต่อกรณีขัดแย้งดังกล่าว ครอบคลุมไปทั่วทั้งสังคม ถึงที่สุดแล้ว ก็ปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้น ตามลำดับว่า *มีความเป็นไปได้ที่จะชนะในการสู้รบ แต่ก็อาจต้อง แพ้สงคราม* ที่ต้องอาศัย พื้นฐานการรับรู้ของประชาชนในเขตสมรภูมิ ประกอบกับการสนับสนุนของประชาชน ในประเทศบ้านเกิด

ทั้งนี้ แนวทางแบบจารีตประเพณีของกองทัพบกสหรัฐฯ ต่อการต่อต้านขบวนการติด อาวุธ โคนันลัมอำนาจรัฐ (นอกเหนือจากแนวทางที่นำไปใช้โดยหน่วยรบพิเศษต่างๆ) ก็ยัง มีความแตกต่างกับแนวทางหุ่นส่วนในการรบคือกองทัพบกอังกฤษและหน่วยนาวิก โยธินของสหรัฐฯ โดยที่เงื่อนไขเชิงสถาบันที่หยั่งรากลึกมากที่สุด ที่เป็นข้อจำกัดทำให้ กองทัพบกสหรัฐฯ ขาดความพร้อมมากกว่า ที่จะยอมรับว่า การต่อต้านขบวนการติด อาวุธ โคนันลัมอำนาจรัฐ ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดหรือหลักนิยมกระแสหลักของ การทำการสงคราม เนื่องจากความจริงที่ว่า ประเพณีการทำสงครามมีรากลึก มาจาก

169 Lieutenant-General James N. Mattis and Lieutenant-Colonel Frank G. Hoffman, USMC, ‘Future Warfare: the Rise of Hybrid Wars’ in *Proceedings*, November 2005, pp.18-19.

ตั้งแต่สมัยสงครามกลางเมืองของสหรัฐอเมริกาและการทำสงครามเข่นฆ่าสังหารและทำลายล้างของสงครามในระดับอุตสาหกรรม โดยที่สงครามโลกทั้งสองครั้งที่ผ่านสงครามเย็นที่เป็นพันธมิตรขององค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization – NATO) และสงครามอ่าว เมื่อระหว่างปี ค.ศ.1990-91 ล้วนแต่สอดรับกันกับกระบวนทัศน์ของจุดประสงค์ของกองทัพบกสหรัฐฯ¹⁷⁰ โดยที่ผลพวงจากระบบคิดดังกล่าวนี้ กลไกตามแบบ แผนของกองทัพบกสหรัฐฯก็พึงพอใจที่มี หน่วยรบพิเศษ สหรัฐฯและหน่วยนาวิกโยธินของสหรัฐฯ ที่ใช้แนวทางปฏิบัติสำหรับสิ่งที่เรียกว่า ‘การทำสงครามย่อยๆ’

แต่ก็ยังมียุทธศาสตร์อเมริกันที่สำคัญอีกองค์กรหนึ่ง ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาแนวความคิดของอเมริกันในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ คือ **หน่วยงานข่าวกรองกลาง (Central Intelligence Agency – CIA)** ตัวอย่างเช่น ในสงครามเวียดนาม หน่วยงานซี.ไอ.เอ. นี้มีแนวคิดที่เปิดกว้างมากยิ่งขึ้นกว่าฝ่ายกองทัพบกในเรื่องของการทดลองด้านเทคนิควิธีการต่างๆ สำหรับการทำสงครามต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ โดยที่ความจริงแล้ว เป็นอาณัติของหน่วยงานซี.ไอ.เอ.เองที่เอื้อให้มีความยืดหยุ่นอยู่แล้วในตัว ที่จะเข้าที่ส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการทหารแบบข้ามพรมแดน ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่ามีจริง ตลอดทั่วสมรภูมิอินโดจีน ในการอ้างอิงถึงวิลเลียม โคลบี้ (William Colby) จอห์น เนเกิ้ล (John Nagl) ก็มีความเห็นต่างว่า **‘เป็นลักษณะพิเศษเฉพาะท่ามกลางระบบราชการของอเมริกัน ที่หน่วยงานซี.ไอ.เอ.มีความเข้าใจถึงความจำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการที่ผสมผสานกันของ เครื่องมือทั้งหลายที่มีอยู่ ทั้งที่เป็นกลไกทางการเมือง ทางจิตวิทยาและกลไกแบบกึ่งทหาร เพื่อจะดำเนินการตามแนวทางเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการกดดันฝ่ายศัตรูหรือไม่ก็จะกลับกลายเป็นการเสริมความเข้มแข็งให้แก่ฝ่ายขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ’** ในทำนองเดียวกัน หน่วยรบพิเศษของสหรัฐฯ ก็เป็นเพียงทหารหน่วยเดียวเท่านั้น ที่มีความรู้และมีประสบการณ์ที่จะชี้ให้เห็นคำตอบ (ต่อปัญหาขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ ที่ทำลายความสามารถ) **แต่ฝ่ายทหารของหน่วยปรกติต่างไม่ยอมรับฟังความเห็นของหน่วยรบ**

---

170 ดู Russell F. Weigley, *The American Way of War: A History of United States Military Strategy and Policy*, Indiana University Press, Bloomington, (Paperback ed. 1977).

พิเศษเลย โดยที่พวกเขาอยากรับประกันความเห็นของฝ่ายทหารฝรั่งเศสมากกว่า จะยอมรับ
‘ความเห็นของหน่วยรบพิเศษ ที่เป็นทหารสหรัฐฯในฝ่ายเดียวกันกับตน’ ซึ่ง เนเกิ้ลก็
ได้ชี้ให้เห็นว่า วัฒนธรรมในเชิงโครงสร้างการจัดตั้งของกองทัพก ‘มีกำแพงขวางกั้น
มากเกินไปที่จะยอมรับการเรียนรู้จากความสำเร็จของหน่วยงานซี.ไอ.เอ.’¹⁷¹

ทั้งนี้ หน่วยงานข่าวกรองของสหรัฐฯ หรือ ซี.ไอ.เอ.ก็ยังมีบทบาทที่เป็นแกนสำคัญ
(แบบคาบสองคม)¹⁷² สำหรับสหรัฐฯในอัฟกานิสถานอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
หลังจากที่สหภาพ โซเวียตบุกอัฟกานิสถาน¹⁷³ **ในเมื่อออสเตรเลียไม่มีองค์กรที่
เปรียบเทียบได้กับหน่วยงานข่าวกรองแบบซี.ไอ.เอ. จึงต้องตระหนักถึงบทบาทอัน
สำคัญของซี.ไอ.เอ.อันเป็นศักยภาพอีกส่วนหนึ่งของรัฐบาลสหรัฐฯในความพยายาม
ตอบโต้ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ในขอบเขตโลกาภิวัตน์ ถึงกระนั้น ก็ยังเป็น
ประโยชน์อยู่มากสำหรับออสเตรเลีย จากการสรุปบทเรียนของกองทัพสหรัฐฯ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อฝ่ายสหรัฐฯในปัจจุบันนี้ ได้รับอิทธิพลจาก แนวทางความคิด
ใหม่ๆที่คิดค้นโดยสำนักวิเคราะห์ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ของหน่วยงานซี.
ไอ.เอ.เอง โดยที่สำนักงาน ดังกล่าวนี้นี้ได้ นำเสนอหลักนิยมหรือระบบคิดและการประเมิน
ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลสหรัฐฯโดยรวมด้วย**

ในความเป็นจริง ปฏิบัติการที่รวดเร็วฉับพลันมากขึ้นช่วงปีหลังยุคสงครามเย็น ย่อม
หมายความว่า กองทัพสหรัฐฯ ในขณะที่ยังปรับความคิดไม่ทัน กับการทำสงคราม
นอกกรอบแบบ ก็ได้เรียนบทเรียนต่างๆ ในช่วงระหว่างปรับตัว แม้ว่าจะยังลังเลใจที่จะทำ
การรบแบบ ‘เจาะเป้าแบบตามช่องทางต่าง’ ก็ตาม ย่อมหมายถึงว่า ยังลังเลใจที่จะ
ปฏิบัติการที่ดูเหมือนว่า จะเป็นภารกิจทางทหารที่ไม่ค่อยเป็นระบบ แทนที่จะทำการรบ
ตามแบบแผน การสรุปบทเรียนต่างๆในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ที่ภารกิจรักษาสันติภาพ
ในยุคหลังสงครามเย็น จะมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นตลอดเวลา อีกทั้งภารกิจสนับสนุน
สันติภาพที่นำโดยกองทัพสหรัฐฯ ดังที่ได้ตีพิมพ์ไว้ใน หนังสือคู่มือภาคสนามฉบับ

171 อ้างอิงในหนังสือของ Nagl, *Learning to Eat Soup with a Knife*, pp. 127-129.

172 การฝึกอบรมและการติดอาวุธให้แก่ขบวนการมุจาฮิดีน มีส่วนหนุนช่วยโดยตรงให้แก่การรวมตัวเป็นขบวนการของตาลิบาน

173 ดูตัวอย่าง Steve Coll, *Ghost Wars: The Secret History of the CIA, Afghanistan, and Bin Laden, from the Soviet Invasion to September 10, 2001*, Penguin, New York, 2004.

3-07 ว่าด้วย ปฏิบัติการเพื่อสร้าง เสถียรภาพและปฏิบัติการสนับสนุน เมื่อปี ค.ศ.2003¹⁷⁴ โดยที่หลักนิยมแบบนี้ ยอมรับว่า การรักษาสันติภาพและภารกิจที่เกี่ยวข้อง ในบางครั้ง บางกรณี ก็ยังไม่ชัดเจน จนกลายเป็นปฏิบัติการที่ต้องสู้รบมากกว่า ที่เรียกว่า 'ปฏิบัติการสร้าง เสถียรภาพและปฏิบัติการสนับสนุน' ทั้งนี้หนังสือคู่มือของกองทัพบก สหรัฐฯ ยังได้อุทิศหน้ากระดาษให้ถึง 1 บทเต็มๆ แก่สิ่งที่เรียกว่า **'การป้องกันภายในประเทศใน ประเทศอื่น'** (*Foreign Internal Defense*) ที่บรรยายถึง 'การมีส่วนร่วมของหน่วยงาน ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหารของรัฐบาลในโครงการที่ใช้ปฏิบัติการ โดยอิทธิพลของรัฐบาลหนึ่ง เพื่อปลดปล่อยและคุ้มครองสังคมจากการบ่อนทำลาย จากสภาพบ้านเมืองที่ไร้ข้อแป และจากขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ'¹⁷⁵ (ดูตัวอย่างที่เพิ่ม)

อนึ่ง FM 3-07 มีเนื้อหาที่เป็นการสรุปบทเรียนจำนวนมาก จากขบวนการ ติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ในอดีต แต่ในบทที่ครอบคลุม ถึงการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ได้ครอบคลุมเนื้อหา สารเพียงจำนวน 8 หน้าเท่านั้น และในขณะที่มีความถูกต้องแม่นยำ แต่ก็ให้เนื้อหาสาระที่สั้นน้อยเกินไปและสายเกินไป สำหรับสถานการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้น บังเอิญที่หนังสือคู่มือฉบับนี้ ได้ตีพิมพ์เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2003 – 1 เดือนก่อนที่จะ มีกำหนดเริ่มปฏิบัติการ **'เสรีภาพแต่อิรัก'** (*Iraq Freedom*) และก่อนที่จะต้อง เผชิญกับขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐที่ยิ่งใหญ่ที่สุด นับตั้งแต่สงครามเวียดนามเป็นต้นมา

อย่างไรก็ตาม นับแต่นั้นมา แนวทางทฤษฎีการทหารของกองทัพบกสหรัฐฯ ก็ได้ศึกษาคครอบคลุมเนื้อหาขอบด้านเพิ่มขึ้นมากทีเดียว เพื่อจะแก้ไขปรับปรุงส่วนที่พบว่าเป็นจุดอ่อนข้อด้อย โดยที่มีหัวข้อเรื่องจำนวนมากทีเดียวในนิตยสารทางทหารของสหรัฐฯ เช่น นิตยสารชื่อ *Parameters*, *Proceedings* และ *Military Review* ที่ตีพิมพ์ในช่วง 2 ปีหลังนี้ เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่า ความสนใจในเรื่องนี้มีเพิ่มสูงขึ้น นับตั้งแต่ตอนสิ้นสุดของ

174 กระทรวงกองทัพบก *Field Manual 3-07 (FM 100-20), Stability Operations and Support Operations*, Washington DC, 20 February 2003, p.1-1.

175 *Field Manual 3-07*, p. 3-0 citing *Joint Publication 1-02*.

‘สงครามแบบแผน’ ในการทำสงครามในประเทศอิรัก ความจริงแล้ว ทางกองทัพบก สหรัฐฯ ก็เคยเปลี่ยนใจเปลี่ยนความคิด หลังจากที่ได้อาศัยระยะเวลาทบทวนสรุปบทเรียน อยู่ช่วงหนึ่ง ดังที่สะท้อนให้เห็นในหนังสือชื่อว่า *‘Way of War’ (วิถีแห่งสงคราม)* ที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ปี ค.ศ.2003 ดังที่ เจฟฟรีย์ เรคอร์ด ตั้งข้อสังเกตว่า ประเด็นปัญหาในด้านนโยบายได้กลายเป็นว่า ‘ไม่ใช่สหรัฐฯ ควรหรือไม่ควรที่จะยังดำรงความสำคัญขั้นต้นของสงครามตามแบบแผน อยู่ต่อไป แต่ควรจะต้องถามมากกว่าว่า ในเมื่อสภาพแวดล้อมในเชิงยุทธศาสตร์ได้ปรับเปลี่ยนไปตลอดเวลา **ควรหรือไม่ที่จะต้องเสริมสร้างกองกำลังภาคพื้นดิน (และกองกำลังที่สนับสนุนการรบจากทางอากาศ) ที่ทุ่มเทกำลังเพื่อสร้างเสถียรภาพและปฏิบัติการด้านความมั่นคง ซึ่งรวมทั้งปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ด้วย**’¹⁷⁶

ในการสะท้อนทัศนะดังกล่าว เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ.2004 กองบัญชาการใหญ่ กระทรวงกองทัพบก ได้เผยแพร่เอกสารสำหรับใช้ในภาคสนามชื่อ *Field Manual Interim (FMI) 3-07.22* ชื่อเรื่อง **‘ปฏิบัติการต่อต้านขบวนการ ติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ’**¹⁷⁷ ในส่วนที่ดูเหมือนว่าจะเป็นการนึกแนวจาก ‘วิธีการทำสงครามแบบอเมริกัน’ ตามจารีตประเพณี ดังที่กล่าวถึงโดย รัสเซล วิกดี (Russell Weigley) โดยที่หลักนิยมในระยะกลางนี้ก็ระบุว่า ในปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ **‘บรรดาผู้นำจะต้องคำนึงถึงบทบาทต่างๆ ของฝ่ายทหาร ฝ่ายข่าวกรอง ฝ่ายการทูต ฝ่ายกฎหมาย ฝ่ายรักษากฎหมาย ฝ่ายสารสนเทศ ฝ่ายการเงินและฝ่ายเศรษฐกิจ (หรือ MIDLIFE)’**¹⁷⁸ ที่จริงแล้ว เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการจัดลำดับความสำคัญ ที่เปลี่ยนแปลงไปแล้วภายในกองทัพบกสหรัฐฯ คือ **การปรับเปลี่ยนหน้าที่ของฝ่ายต่างๆ ในปฏิบัติการด้านจิตวิทยาและด้านกิจกรรมพลเรือน ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาเป็นหน้าที่ของกองบัญชาการหน่วยปฏิบัติการ**

¹⁷⁶ Record, ‘Why the Strong Lose’, p.29.

¹⁷⁷ Headquarters, Department of the Army, *Field Manual Interim (FMI) 3-07.22, Counterinsurgency Operations*, Washington DC, October 2004 (expires October 2006).

¹⁷⁸ FMI 3-07.22, p. vi.

พิเศษโดยตรง แต่ในปัจจุบันนี้ หน้าที่ดังกล่าวกำลังถูกผนวก หรือเพิ่มเข้าไปกลายเป็นส่วนหนึ่งของกองกำลังตามแบบแผนของกองทัพบก¹⁷⁹

อย่างไรก็ตาม นักวิจารณ์ชาวอังกฤษท่านหนึ่ง ก็เสนอแนะว่า แนวคิดในเรื่องการทำสงครามของอเมริกัน หยั่งรากลึกในลักษณะที่ว่า จะต้องใช้เวลานานหลายปี ก่อนที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแนวคิดที่จำเป็น ต่อการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนันล์มอำนาจรัฐอย่างมีประสิทธิภาพได้จริง โดยที่มีลักษณะที่บ่งบอกเกี่ยวกับปัญหานี้ ก็คือว่า **‘วิถีของนักรบ’ (Warrior Ethos) ของกองทัพบก ที่ผนึกจิตใจทหารเป็นหนึ่งเดียวในการสู้รบกับฝ่ายข้าศึก --- ‘เพื่อทำการรบและทำลายฝ่ายศัตรู’ มิใช่เพื่อทำลายเพียงด้านเดียว โดยอาจจะมีทางเลือกทางออกทางการเมืองหลายทาง ตามความเหมาะสมต่อสถานการณ์ แต่ที่ต้องทำลาย โดยที่มีอยู่หลายโอกาสหรือบางกรณี ที่ตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่อยู่นอกแบบแผน ทหารต้องแสดงบทบาทของผู้นำ มิใช่เป็นเพียงนักรบแต่เพียงด้านเดียว**¹⁸⁰ โดยที่คำวิพากษ์วิจารณ์เช่นนี้ ดูเหมือนว่าจะได้รับการพิจารณาทบทวน อย่างน้อยที่สุด ก็โดยนักเขียนหลักนิยมหลายท่าน ที่ผลิตเอกสารคู่มือในระยะหลังล่าสุดที่ว่าด้วย การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนันล์มอำนาจรัฐ

นอกเหนือจากข้อคิดความเห็นที่ได้จากบทวิพากษ์วิจารณ์ดังกล่าว การเร่งพัฒนาการเชิงปฏิบัติการ ก็มีผลพลอยได้ด้วย ทำให้การเตรียมร่วมมือกัน **ยกร่างเอกสารคู่มือฉบับใหม่ ว่าด้วย การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนันล์มอำนาจรัฐ ของทางกองทัพบกสหรัฐฯ** (สำหรับกองทัพบกคือเอกสารรหัส FM 3-24 สำหรับหน่วยนาวิกโยธินคือรหัส MCRP 3-33.5) เมื่อเดือนมกราคม 2006¹⁸¹ โดยที่คู่มือฉบับร่างนี้ มีเนื้อหา รวมทั้งคำนำที่ร่วมลงนามโดย ท่านผู้บัญชาการศูนย์ปฏิบัติการร่วมของกองทัพบกสหรัฐฯ ท่านนายพลโท เดวิด เอช. เพตราอุส (Lieutenant-General David H. Petraeus) และท่านผู้บัญชาการ ของ

179 Joshua Kucera, ‘Civil Affairs, Psyops Shift Away from SOCOM’ in *James Defence Weekly*, 22 March 2006, p. 11.

180 Brigadier Nigel Aylwin-Foster, ‘Changing the Army for Counterinsurgency Operations: U.S. Army Transformation needs to focus less on warfighting and more on developing a truly adaptive force’ in *Military Review*, vol. LXXXV, November-December 2005, pp.2-15.

181 Headquarters, Department of the Army, *Field Manual 3-24 (FM 3-24), Counterinsurgency*, January 2006 (Initial Draft).

กองบัญชาการพัฒนาระบบของหน่วยนาวิกโยธินสหรัฐฯ คือ ท่านนายพลโท เจมส์ เอ็น. แมตติส (Lieutenant-General James N. Mattis).

อนึ่ง ทั้งเพตราอูส และ แมตติส ต่างก็ได้สั่งสมประสบการณ์ มามากในด้านการต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ และเอกสารวิชาการที่ร่วมกันเขียนก็ได้ระบุถึง ข้อคิดความเห็นใหม่ๆ ที่โดดเด่นไว้ในเอกสารคู่มือฉบับดังกล่าว และยังมีบทเรียนต่างๆ สำหรับ การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ สำหรับกองทัพบกและหน่วย นาวิกโยธินของสหรัฐฯ โดยที่ทั้ง แมตติสและเพตราอูส ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า หลักการ และแนวทางชี้นำต่างๆ สำหรับการต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ ซึ่ง จำเป็นมีรากฐาน ที่มาจากการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ แต่ก็ได้รับอิทธิพล จาก ประสบการณ์ในยุคร่วมสมัยด้วย สำหรับนักวิชาการทั้งสอง การรณรงค์ต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ ต้องใช้แนวทาง **‘ผสมผสานของการรบเชิงรุก เชิง รับ การสร้างเสถียรภาพและปฏิบัติการฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานขึ้นใหม่ ในลักษณะที่ ปฏิบัติหลายสายพร้อมๆ กัน’** โดยที่ทั้งสองยืนยันว่า ในการปฏิบัติการเช่นที่ว่่านี้ ‘ต้องมีความยืดหยุ่น ใช้กองกำลังที่ปรับตัวได้คล่องตัว โดยอยู่ภายใต้การนำของผู้ที่รับรู้ ความละเอียดอ่อนเชิงวัฒนธรรมของประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้เป็นอย่างดี มีข้อมูลที่ ถูกต้องและปรับตัวได้ทันเหตุการณ์’¹⁸²

เอกสารฉบับนี้มีรายละเอียดมากกว่า **คู่มือเฉพาะกาลฉบับปี 2004** โดยเน้นความสำคัญยิ่ง กว่าเดิมในเรื่องของการพยายามปฏิบัติการอย่างมีเอกภาพ รวมศูนย์ข่าวกรอง (โดยเน้น บทบาทของข่าวกรองที่ใช้คนเป็นหูเป็นตาให้ หรือ HUMINT และความตระหนักถึง ความละเอียดอ่อนเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยถือว่า **‘ประชาชนเป็น’ ส่วนที่สำคัญที่สุด**” **เสมอในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ**) การฝึกอบรมแก่ กองกำลังรักษาความมั่นคงของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เช่นเดียวกันกับ การฝึกอบรมให้มี ลักษณะผู้นำและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ เพื่อต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ นอกจากนี้แล้ว เอกสารคู่มือฉบับนี้ยังรวมทั้งภาคผนวกเพิ่มเติมและละเอียดกว่าฉบับเดิม มีทั้งตัวอย่าง ภาพประกอบ สะท้อนให้เห็นประสบการณ์ที่กว้างขวางรอบด้าน และที่ได้

¹⁸² Field Manual 3-24, p. ii.

สั่งสมมาจากประสบการณ์ที่ยากลำบากยิ่ง ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ซึ่งโดยแก่นแท้ของ
สาระแล้ว คู่มือฉบับยกร่างใหม่นี้ เป็นตัวแทนสิ่งที่คุณเหมือนจะเป็นทะเลาะลงกำแพง
วัฒนธรรมที่สำคัญสำหรับ กองทัพบกสหรัฐฯ ทำให้โดยแนวคิดที่โน้มเอียงไปใกล้ชิดกับ
แนวทางความคิดหรือ หลักนิยมของกองทัพออสเตรเลียมากกว่าที่เคยเป็นมาก่อน (และ
ในลักษณะนี้ รวมทั้งกองทัพบกของประเทศอื่นๆ ในเครือจักรภพอังกฤษ ด้วย)

ที่น่าสนใจก็คือ เอกสารคู่มือของสหรัฐฯ ฉบับใหม่นี้ มีเนื้อหาสาระที่พยายามหลีกเลี่ยง
ไม่ยอมยึดติดอยู่กับหลักการชุดหนึ่งชุดใดเป็นการ เฉพาะ แต่กลับโต้แย้งว่า ‘การต่อต้าน
ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ เปรียบเสมือนกับ สัตว์ที่แปลกประหลาดที่เข้าใจยาก
และแม้ว่าจะพยายามปฏิบัติตามหลักการต่างๆ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในทฤษฎี ก็ยังไม่
มีหลักประกันว่า จะประสบความสำเร็จในการปราบปรามต่อต้าน’ ดังนั้น จึงต้องยึดกุม
และเข้าใจ ‘หลักการ เงื่อนไขที่เอื้อและกระบวนทัศน์’ ของการต่อต้านขบวนการติด
อาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ (ตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก D)¹⁸³ โดยที่ประเด็นนี้ มีความสำคัญ
ในเชิงลึกและเป็นรายการที่บ่งชี้ถึง ความรู้จำนวนมากที่สั่งสมมาจากการสรุปทเรียน
ครั้งแล้วครั้งเล่า ในปฏิบัติการระยะหลังๆ นี้ แต่ที่น่าเจ็บปวดก็คือ รายการละเอียดที่ว่านี้
บ่งชี้ไปที่คำพูดของผู้ที่ยึดมั่นในสำนักความคิด ตามแนวทางของท่านอดีตนายกรัฐมนตรี
อังกฤษ ท่าน วินสตัน เชอร์ชิล ที่ว่า ‘ท่านจะเชื่ออเมริกันได้ว่า พวกเขาจะทำในสิ่งที่
ถูกต้อง ก็หลังจากที่พวกเขาลองผิดลองถูกจนครบหมดทุกอย่างแล้วเท่านั้น’

อย่างไรก็ตาม นักวิจารณ์หลายท่านก็เคยโต้แย้งว่า เอกสารคู่มือยังคงมีเนื้อหาเน้นหนักที่
ยุทธศาสตร์มากเกินไปและในเชิงทฤษฎีมากเกินไปอีกด้วย โดยที่ผู้บัญชาการในสนาม
รบจริงๆ ระดับกองร้อย จำเป็นต้องมีหลักปฏิบัติบางอย่างที่ใช้ปฏิบัติได้จริงมากกว่านี้ใน
ระดับของพวกเขาเอง หลังจากที่มีการส่งกำลัง ไปปฏิบัติการในสงครามอิรักเมื่อเร็วๆ นี้
ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาลสหรัฐฯ เดวิด คิลคูลเลน ก็ได้เตรียมจุดสารฉบับ
กระเป่าเล่มหนึ่ง สำหรับใช้โดยผู้บังคับบัญชาในภาคสนามเชิงยุทธวิธี โดยแผ่นพับชิ้น
เล็กๆ ที่ผลิตเผยแพร่โดย เดวิด คิลคูลเลนนี้ ได้รับการสนับสนุนร่วมจากเพตราอุส

183
รายการนี้ ซึ่งเคยมีคำอธิบายโดย Eliot Cohen, Conrad Crane, Jan Horvath and John Nagl, in ‘Principles,
Imperatives and Paradoxes of Counterinsurgency’, *Military Review*, vol. LXXXVI, March-April 2006.

และแมตติส นี้ มีชื่อว่า ‘**บัญญัติ 28 ประการ:หลักการพื้นฐาน ระดับกองร้อยสำหรับการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ**’ ซึ่งก็มีการเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ต่างๆ เช่น companycommand.com และ platoonleader.net โดยเป็นที่ฮือฮาอย่างกว้างขวางในแวดวงของนักการทหาร ของสหรัฐฯ ว่าเป็น**แนวทางความคิดที่เป็นประโยชน์ ประกอบกับการใช้เอกสารคู่มือต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐเล่มใหม่**¹⁸⁴ ทั้งนี้ในช่วงต้นเดือนเมษายน 2006 เพตราอุสกับ แมตติสก็ได้แจกจ่ายเอกสารฉบับกระเป๋าชิ้นนี้ให้กับบรรดานายทหารชั้นนายพลของทั้งกองทัพบกและหน่วยนาวิกโยธินของสหรัฐฯ โดยกำชับด้วยว่า **เอกสารชิ้นนี้ น่าจะให้หน่วยทหาร ระดับกองร้อยทุกคนและนายทหารระดับจ่าด้วยที่ยังปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกองทัพ หรือผู้ที่กำลังจะถูกส่งไปปฏิบัติหน้าที่ในอิรักและอัฟกานิสถาน** ต่อมาแผ่นพับดังกล่าวถูกถ่ายทอดต่อไป โดยรวมอยู่ในหลักสูตรของโรงเรียนต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐแห่ง ใหม่ ของกองทัพสหรัฐฯที่ตั้งอยู่ในอิรัก ซึ่งเนื้อหาหลักของ 28 มาตราที่เขียนไว้ในลักษณะที่เป็น ‘บทบัญญัติ’ ตามที่ผู้เขียนยอมรับว่า **‘ที่จริงมันเหมือนกับตำานการสู้รบ’**มากกว่า โดยใช้โครงสร้างบทเรียนเหมือนกับเนื้อหาใน**แผ่นพับของ ที.อี.ลอว์เรนซ์ (T.E. Lawrence) ที่โด่งดังและเผยแพร่เมื่อปีค.ศ.1917 ที่ชื่อว่า ‘27 มาตรา’** อีกทั้งยังได้นำเสนอข้อสังเกตที่กลั่นกรองแล้ว จากประสบการณ์ที่รวบรวมและสะสมมา ซึ่งจะอ่านได้จาก บทคัดย่อ 28 มาตรา หรือ บัญญัติ 28 ประการของคิลคูลเลน จะปรากฏอยู่ใน ภาคผนวก อี.

ทั้งนี้ การรู้จักกลั่นกรองเพื่อการปรับใช้ ‘มาตราต่างๆ’ ในเชิงยุทธวิธี มีความสัมพันธ์สอดคล้องพอกๆกันสำหรับกองทัพบกออสเตรเลีย และผู้บังคับบัญชาหน่วยย่อยๆ และผู้นำหน่วยระดับอาวุโสหน่อย ที่ต้องเผชิญกับปฏิบัติการในทุกวันนี้ ที่เป็นปัญหาท้าทายอันซับซ้อน โดยที่รายการรายละเอียดต่อท้าย ได้ยึดกุมบทเรียนต่างๆที่สรุปมากจากการต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ในอดีต ในขณะเดียวกัน ก็เป็นการประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่มีพลวัตตลอดเวลา ของยุคข้อมูลข่าวสาร และต้องเผชิญกับภัยคุกคามที่มีลักษณะเฉพาะพื้นที่อีกด้วย คำถามก็คือ กองทัพบกออสเตรเลีย

184
D.J. Kilcullen, ‘Twenty-Eight Articles: Fundamentals of Company-level Counterinsurgency’, 29 March 2006. ดูที่เว็บไซต์ companycommand.com

ควรจะต้องพร้อมตอบโต้สถานการณ์เช่นที่ว่านี่อย่างไร และนี่คือเนื้อหาของส่วนสุดท้าย
ของเอกสารฉบับนี้

ส่วนที่ 6

บทสรุป: การตอบโต้ของกองทัพบกอสเตรเลีย ต่อขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ จากจุดยืนความคิดของกองทัพบกอสเตรเลีย

ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

ความเห็นร่วมกันในวงกว้าง กำลังเป็นกระแสที่เกิดขึ้น ซึ่งชี้ไปที่ความไม่ชัดเจนเพียงพอที่เรียกภารกิจของรัฐเพียงเหมารวมว่าเป็น ‘สงครามต่อต้านการก่อการร้าย’ เท่าที่ผ่านมา บรรดานักวิชาการทั้งหลายก็เรียกปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้แตกต่างกันไป เช่น เรียกว่าเป็น ‘สงครามย่อยๆ’ หรือ ‘สงครามของตัวหมัด’ หรือ ‘สงครามในกัญแจเสียงไมเนอร์’ หรือ ‘สงครามแห่งสันติภาพที่ป่าเถื่อน’ หรือ ‘เป็นการรบในระดับปฏิบัติการมากกว่าการทำสงคราม’ และแม้กระทั่ง ‘สงครามท่ามกลางประชาชน’ แต่ก็ยังมีบางคนที่เรียกสงครามเหล่านี้ว่าเป็นสงครามประเภท ‘ครึ่งๆกลางๆ’ ‘แบบตะวันออก’ ‘ใช้ความเข้มข้นต่ำ’ ‘แบบจรรยา’ ‘นอกรูปแบบ’ ‘อิงวัฒนธรรมเป็นศูนย์กลาง’ ‘แบบก่อการร้าย’ หรือ ‘แบบแปรเปลี่ยนพลิกแพลง’ ‘แบบซับซ้อน’ หรือ ‘แบบรุ่นที่ 4’ ‘แบบ 3 แนวรบ’ ‘แบบ 4 แนวรบ’ หรือแม้กระทั่งเรียกว่าเป็นสงคราม ‘แบบไม่สมดุล’ แต่ชื่อที่เรียกต่างกันหลากหลายเหล่านี้ ก็ล้วนแต่ยืนยันว่า เป็น ‘สงครามต่อต้านการก่อการร้ายในระดับโลกาภิวัตน์’ ซึ่งที่จริงก็คือ ขบวนการ ติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐนั่นเอง โดยที่ลักษณะเฉพาะของขบวนการติดอาวุธเหล่านี้ มีหลักฐานปรากฏให้เห็นอยู่ในทั้งบทความวิชาการและปฏิบัติการของฝ่ายต่างๆที่ต่อต้านขบวนการติดอาวุธฯ หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า เป็น ‘พวกผู้ก่อการร้าย’ หรือ ‘นักรบจรรยา’ จากการศึกษาทบทวนที่ระบุไว้ในเอกสารฉบับนี้ แสดงให้เห็นถึงความเห็นพ้องร่วมกันของนักวิชาการและผู้ที่เป็นนักปฏิบัติทางการ ทหาร ที่ว่าด้วยลักษณะหรือธรรมชาติของภัยคุกคามที่ต่างก็ต้องเผชิญอยู่ ความจริงแล้ว ตัวขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ โดยตัวของมันเอง ดังที่ยอมรับกันดีนั้น มิใช่เป็นแนวความคิดที่ใหม่ แต่อย่างไรเลย

ขอบเขตระดับโลกาภิวัตน์

อย่างไรก็ตาม ในทุกวันนี้ ขบวนการคิดอาวุธ โคนลัมอำนาจรัฐ มีปฏิบัติการในระดับโลกาภิวัตน์ ตามลักษณะธรรมชาติของขบวนการ ระบบตรวจคนเข้าเมืองและกระแสโลกาภิวัตน์ ก็ได้ขยายไปถึงระบอบการปกครองที่เรียกว่า ‘ระบอบกาลิฟยุคไซเบอร์’ แล้ว ที่ปฏิบัติการแบบข้ามพรมแดนของรัฐมุสลิมที่ปกครองแบบจารีตประเพณีของตน ไปจนถึงบรรดารัฐต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ปกครองแบบชายขอบของอิสลาม และที่ไกลกว่านั้นด้วย ที่จริงก็ไปไกลจนถึงทุกๆ ประเทศในตะวันตกด้วยซ้ำไป --- ดังที่เมื่อเร็วๆ นี้ก็มีการจับกุมผู้ต้องสงสัยว่าเป็นฝ่ายก่อการร้ายในเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ได้บ่งชี้ให้รับรู้เป็นตัวอย่างว่า ภัยคุกคามที่แพร่ขยายข้ามทวีปไปทั่วทุกมุมโลกเช่นนี้ เป็นการเพิ่มระดับความเข้มข้น โดยฝ่ายอิสลามนิยมที่คิดแบบจิตนิยมและแบบอนาธิปไตย ที่เชิดชูแนวทางที่ใช้ความรุนแรงตามแนวความคิดของสงครามศาสนา หรือ จิฮาด ที่พร้อมทำสงครามต่อต้านชาติตะวันตก ด้วยเหตุนี้ จึงชัดเจนอยู่แล้วว่า ขอบเขตปฏิบัติการของกลุ่มความเชื่อต่างๆ เหล่านี้มีลักษณะของโลกาภิวัตน์ โดยมีระดับความเข้มข้นทางศรัทธา ความเชื่อที่แตกต่างกัน อันหล่อหลอมด้วยแรงจูงใจที่หลากหลายและปฏิบัติการในสมรภูมิต่างๆ กันทั่วโลก

และความซับซ้อน

มีเงื่อนไขปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้ขบวนการคิดอาวุธ โคนลัมอำนาจรัฐ มีความสลับซับซ้อน โดยที่ระบบอินเทอร์เน็ตช่วยให้กลุ่มขบวนการคิดอาวุธฯ ทั้งหลาย มีเครือข่ายสื่อสารถึงกันได้โดยไม่ติดขัดหรือมีข้อจำกัด ซึ่งเอื้อให้พวกเขาติดต่อประสานงานกันได้ในระดับสากล โดยไม่ต้องระบุตัวตนและเสียค่าใช้จ่ายถูกอีกด้วย¹⁸⁵ ความจริง ยุคข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดการติดต่อเชื่อมโยงกันได้ ทั้ง สะดวกและฉับพลัน อย่างที่ไม่เคยทำได้มาก่อนเลย ในขณะที่เดียวกันก็เป็นระบบที่ช่วยอำพรางตัวตนให้แก่สมาชิกของขบวนการคิดอาวุธ โคนลัมอำนาจรัฐ โดยที่พวกเขามีระบบที่พร้อมจะจัดหาและได้รับอาวุธชนิดต่างๆ ได้ตลอดเวลา ซึ่งในอดีตเป็นสิ่งที่ไม่ได้เฉพาะกองกำลังคิดอาวุธ หรือกองทัพของชาติรัฐต่างๆ เท่านั้น สำหรับขบวนการ คิด

185

ดู Gabriel Weimann, *Terror on the Internet: The New Arena, the New Challenges*, United States Institute of Peace Press, 2006.

อาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐทั้งหลายแล้ว ระบบคิดและการปฏิบัติตามคำขวัญที่ว่า ‘คิดแบบโลกาภิวัตน์ แต่ดำเนินการแบบท้องถิ่น’ เวลาใช้กับฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ก็ต้องสลับกลับกัน ซึ่งต้องขอบคุนสี่ประเภทต่างๆ ที่ช่วยให้เราเข้าใจอย่างเป็นรูปธรรมว่า พวกเขา ‘คิดแบบท้องถิ่น’ แต่ ‘ปฏิบัติกรแบบโลกาภิวัตน์’ โดยสร้างความวิบัติได้อย่างร้ายแรงมาก ในทางกลับกัน ความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องประสานงานกัน ก็ยังแบ่งหน้าที่กันไม่ได้ชัดเจนดีพอ โดย ‘พื้นที่รับผิดชอบ’ ของแต่ละหน่วยงาน และกระบวนการตัดสินใจในเชิงยุทธวิธีและในระดับประเทศที่ต้องบูรณาการให้มี เอกภาพ และการตอบโต้ได้อย่างทันท่วงที ก็บ่งชี้ให้เห็นว่า เป็นปัญหาที่ซับซ้อนมาก ในการที่จะเข้าใจอย่างชัดเจนถึงระบบคิดและวิธีปฏิบัติการของขบวนการติดอาวุธโค่น ล้มอำนาจรัฐ ที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างอย่างมากจากวิธีคิดตามแบบแผน

อนึ่ง กลุ่มหรือองค์กรของขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐในแต่ละท้องถิ่น หรือประเทศ มีลักษณะเฉพาะของขบวนการตนเอง ซึ่งรวมทั้ง แรงจูงใจ แนวทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม อีกทั้งยังมีลักษณะเฉพาะในรูปแบบวิธีปฏิบัติการ (modus operandi) อีกด้วย โดยที่ลักษณะและวิธีการที่หลากหลายดังกล่าวข้างต้น เป็นการเพิ่มความสลับซับซ้อนให้แก่การตอบโต้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อ ฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ถึงที่สุดแล้ว ฝ่ายที่ติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ที่เป็นสมาชิกของขบวนการอัลไค’ดา นอกจากนี้แล้ว ยังมีลัทธิอิสลามนิยมอีก 2-3 แนวคิด ที่ส่วนใหญ่ก็ไม่ได้คลั่งไคล้ในการทำสงครามศาสนาที่ใช้ความรุนแรง หรือ จี’ฮัด การที่จะเข้าใจได้ว่ากลุ่มหรือองค์กรใดและสมาชิกขบวนการติดอาวุธโค่นล้ม อำนาจรัฐใด ที่มีได้มุ่งใช้ความรุนแรงจึงเป็นปัญหาที่ท้าทาย การที่จะตัดสินใจว่าจะตอบโต้อย่างไร การที่จะต้องแยกฝ่ายศัตรูที่ไม่ยอมกลับตัวกลับใจ จากผู้ที่ยังไม่ยึดมั่นเป็นพันธมิตรอีกทั้งต้องดำเนินการ เพื่อดึงหรือแยกผู้ที่ยังไม่ถือเป็นพันธมิตร ออกจากแนวทาง ของผู้ที่มีมุ่งมั่นจะใช้ความรุนแรง นี่คือนปัญหา ที่ซับซ้อนมากสำหรับประเทศที่มีอุดมการณ์แบบตะวันตก เช่น ออสเตรเลียและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กองกำลังติดอาวุธหน่วยต่างๆของฝ่ายตน

ทัศนคติที่ชัดเจนเหล่านี้ บ่งชี้ว่า ขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐที่เป็นปัญหาที่ท้าทาย ในทุกวันนี้ มีลักษณะ โลกาภิวัตน์และซับซ้อนมาก เราน่าจะทำความเข้าใจได้ดีที่สุด และน่าจะแก้ปัญหาในแบบแยกส่วน ดังที่คิดคลุคลินเสนอแนะว่า ถึงแม้ว่าฝ่ายเราจะพยายามทำความเข้าใจลักษณะทั่วไปของนักอิสลามนิยมที่สุดขั้ว ที่มุ่งใช้ความรุนแรงก็ตาม ความเป็นจริงก็คือ เราต้องใช้ความรอบคอบอย่างยิ่ง ก่อนที่จะใช้แนวทางแก้ปัญหาแบบสำเร็จรูป ที่อาจจะใช้ได้ ตัวอย่างเช่น ในตะวันออกกลาง มาปรับใช้กับสถานการณ์ในภูมิภาคของออสเตรเลียเอง ซึ่งมีเงื่อนไขตัวแปรที่แตกต่างกันในระดับท้องถิ่น แม้ในระดับปฏิบัติการในตะวันออกกลาง กองกำลังของออสเตรเลียก็ยังคงมีความรู้เรื่องของท้องถิ่นให้ลึกซึ้งอย่างมาก อย่างที่ไม่เคยต้องพยายามเรียนรู้มาก่อนเลย เพื่อจะปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แต่ก็ยังไม่มีการลงทุน (สูตรสำเร็จ)หรือ?

อดีตเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวกรองทหารบกสหรัฐฯ และผู้ฝึกแนวจากความเชื่อเก่าๆ คือ ราล์ฟ พีเตอร์ส แสดงความเห็นแย้งว่า ‘ขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐนั้น แตกต่างอย่างมากจากสิ่งหนึ่งที่เลวร้ายที่สุด ที่อาจจะเกิดขึ้นได้กับทางกองกำลังของเรา ก็คือ พวกเขาสามารถประสบความสำเร็จได้ในระยะหลังนี้ อีกทั้งยังสามารถใช้ความสำเร็จที่ผ่านมาเป็นบทเรียนสำหรับปฏิบัติการในพื้นที่ ความแตกต่างอย่างยิ่งในเชิงวัฒนธรรมอีกด้วย’ ทั้งนี้ บทวิจารณ์ของพีเตอร์ส เสนอแนะว่า หลักนิยามที่ว่าด้วยการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ มีประโยชน์น้อยมากที่จะนำมาใช้ แทนที่จะยอมรับว่า ‘ความจริงที่เรียนรู้จากประวัติศาสตร์’ ก็คือ ‘การที่จะเอาชนะขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ต้องใช้เวลา-ประมาณ 1 ทศวรรษโดยเฉลี่ย’ สำหรับพีเตอร์สแล้ว บทเรียนควบคู่กันสองข้อจากการต่อสู้ต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐที่ผ่านมาในอดีต ก็คือ ‘ในขณะที่ฝ่ายขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐทั้งหลาย โดยทั่วๆ ไปมักจะประสบความสำเร็จล้มเหลว แต่ก็ยังไม่มีสูตรสำเร็จง่ายๆ ที่จะปราบปรามพวกเขา—นอกจากจะใช้วิธีการที่ไร้ความปราณีในระดับที่ในปัจจุบันนี้ฝ่ายเราไม่อาจจะทำใจใช้มาตรการแบบนั้นได้’¹⁸⁶

¹⁸⁶ Peters, ‘No Silver Bullets: Fighting the Insurgency in Iraq’, pp.36-9.

พีเตอร์สก็สรุปจากมุมมองของเขาว่า ‘หลักนิยมต้อง หลีกเลียงแนวทางที่เอื้อให้ใช้วิธีสำเร็จรูปหรือสูตรสำเร็จในการปราบปรามขบวนการฯ ที่ว่า โดยจำกัดตนเองด้วยกฎเกณฑ์เพียงไม่กี่ข้อ สำหรับการแก้ปัญหา กรณีขัดแย้งที่ซับซ้อน ซึ่งขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐแต่ละองค์กร มีคุณภาพหรือศักยภาพที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว’¹⁸⁷ แน่นอน ข้อคิดความเห็นของเขามีความจริงอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตาม ก็น่าจะอันตรายหากจะเข้าใจเอาเองว่า หลักนิยม ของฝ่ายต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐเท่าที่ผ่านมานในอดีต ไม่น่าจะใช้ได้อีกต่อไปแล้วในยุคนี้ ด้วยเหตุนี้ เราจึงควรย้อนกลับไปพิจารณาทบทวนข้อสังเกตที่ว่า หลักนิยมที่ดีไม่ควรจะชี้นำเราว่า ต้องคิดถึงอะไรหรือคิดอย่างไร แต่ควรจะชี้นำเพียงว่า เราควรจะต้องคิดเช่นใด ที่จริงแล้วตามที่เขาได้ชี้ให้เราเห็น คือ มีลักษณะที่โดดเด่นหลายประการของหลักนิยมของฝ่ายออสเตรเลียในเชิง การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ที่ดูเหมือนว่าผ่านการทดสอบหรือลองผิดลองถูกมาแล้วในช่วงเวลาที่ผ่านมา และเมื่อเป็นกระแสหลักนิยมที่เกิดขึ้นใหม่ในระยะหลังนี้ ก็ยังคงประเด็นมากขึ้นด้วย

การสนองตอบของฝ่ายวางแผนทหาร

แม้ว่า พีเตอร์ส จะได้ตั้งข้อสังเกตไว้ก็ตาม เอกสารฉบับนี้ก็เรียกร้องให้มีการพัฒนาแบบองค์รวมสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์ของฝ่ายออสเตรเลีย เพื่อใช้แก้ปัญหา ‘สงครามก่อการร้าย’ จากมุมมองที่ว่า เป็นขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐในระดับโลกาภิวัตน์ที่มีความซับซ้อนมาก ดังที่เคยแย้งมาแล้วว่า ยังมีข้อยุติหรือทางออกอยู่จำนวนหนึ่งที่น่าจะใช้แก้ปัญหาได้ สำหรับการรณรงค์ทางทหารในขณะนี้ แต่ก็มีอยู่ 2-3 ข้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่ง่ายต่อการดำเนินการ หรือ ที่สอดคล้องอย่างยิ่งกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหนึ่งใด โดยที่ข้อยุติบางอย่างก็เหมาะสมสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของทางกองทัพบก ในขณะที่มีข้อยุติอีกหลาย ข้อที่ยังคงสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับปฏิบัติการทางทหารที่มีฐานทางบก แต่เพื่อความแน่ใจ ตามที่คลุคลเล่นตั้งข้อสังเกตไว้ ยังมีข้อยุติบางข้อ ที่ใช้ได้โดยตรงในปฏิบัติการเชิงยุทธวิธีของกองทัพบก แต่แม้กระทั่งสิ่งที่ปรับใช้ได้โดยตรง ก็ยังคงต้องอธิบายให้เข้าใจอย่างชัดเจนในบริบทที่กว้างขวางกว่านี้ ที่น่าอันตรายก็คือ การไม่ยอมรับความรับผิดชอบในฐานะที่

---

187 Ibid.

เป็นกองกำลังของประเทศ ที่ต้องคิดหาทางประยุกต์หรือปรับใช้แนวทางความคิดนี้กับสถานการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ ซึ่งทั้งทางกองทัพบกและกองกำลังป้องกันประเทศของออสเตรเลีย หรือ ADF รวมทั้งประชาชาติออสเตรเลียก็ต้องพร้อมจะเผชิญกับปัญหาท้าทายในอนาคต ที่มีความซับซ้อนยิ่งกว่าและมากกว่าที่เคยผ่านมา

ความจริงก็ยังมีบางอย่างที่ขาดตอนไป ระหว่าง**หลักนิยมเก่าๆ ที่ว่าด้วยการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ** กับ **การตอบสนองที่กำหนดให้พร้อมที่จะตอบโต้ขบวนการติดอาวุธดังกล่าว** ที่มีขอบเขตปฏิบัติการร้ายในระดับโลกาภิวัตน์ที่ซับซ้อนมาก ในยุคของโลกข้อมูลข่าวสาร แต่เมื่อมองจากงานศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องแนวคิดและหลักนิยมที่หลากหลายแล้ว ก็พบว่า มีความต่อเนื่องของพัฒนาการทางความคิด ที่น่าจะสะท้อนออกมาให้เห็น ในระหว่างที่ทางกองทัพบกพิจารณาว่าจะต้องตอบสนองอย่างไรต่อขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ ที่มีรูปแบบวิธีคิดใหม่ๆ ที่ต้องเผชิญในทุกวันนี้

ประการแรก จุดแข็งของฝ่ายขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ ก็ยังคงยึดโยงอยู่กับเจตนารมณ์ของประชาชน ที่สนับสนุนให้พวกเขาสามารถดำรงอยู่ได้อย่างต่อเนื่อง โดยที่ฝ่ายขบวนการติดอาวุธเหล่านี้ ไม่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนอย่างแข็งขันตลอดเวลา เพราะการสนับสนุนในเชิงรับของประชาชนที่หวาดกลัวภัยหรือที่ถูกคุกคามก็อาจจะเพียงพอแล้วสำหรับฝ่ายเขา แต่ในเชิงกลับกัน จุดแข็งของฝ่ายต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ก็คือ เจตนารมณ์ หรือความอดทน เพื่อจะได้การสนับสนุนจากประชาชน ในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ ให้ยอมรับสิ่งที่ปัจจุบันนี้เรียกกันโดยทั่วไปว่า เป็น **‘สงครามที่ยืดเยื้อยาวนาน’** แต่อย่างไรก็ตาม ก็เป็นการยากที่อธิบายเป็นคำพูดว่า การยึดกุมพลังและเจตนารมณ์ของประชาชน เป็นเช่นไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเงื่อนไขต่างๆ ที่ว่านี้ มีลักษณะที่พลิกผันหรือเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

ทั้งนี้ **เรามีโอกาสน้อยมากที่จะได้ประโยชน์ แต่กลับมีโอกาสมากที่จะเป็นฝ่ายสูญเสีย ในกรณีที่เกิดความล่าช้าหรือสถานการณ์แบบมืดแปดด้าน** ทางกองทัพบกออสเตรเลีย ต้องใช้วิธีการประสานอย่างดีกับองค์กรป้องกันประเทศที่มีมิติที่กว้างขวางกว่าหน่วยตนเพียงลำพัง รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆและกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง โดยที่กองทัพบก

ต้องยึดมั่นเป็นพันธกิจ อันสอดคล้องกับอาณัติของตน ที่จะต้องป้องกันประเทศ จึงต้องเตรียมความพร้อม ให้ดีเพียงพอสำหรับการทำสงครามแบบที่ได้บรรยายไว้ในเอกสารฉบับนี้

อนึ่ง กองทัพบกออสเตรเลียก็ต้องเร่งหาวิธีการใช้ระบบคิดแบบ ‘นักวางแผน’ การทหารสำหรับปฏิบัติการภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น โดยต้องตระหนักถึงผลกระทบของสื่อและของระบบอินเทอร์เน็ต ที่จะมีต่อทั้งฝ่ายข้าศึกและต่อทั้งจุดแข็งของฝ่ายตนเอง โดยที่แนวทางการคิดนี้ยังคงถูกต้องสอดคล้องกันในทุกวันนี้ เพียงแต่ต้องขยายหรือต่อยอดความคิดนี้ และโดยทั่วไปก็ต้องเห็นชอบร่วมกันมากกว่าเดิม โดยชาติ หุ้นส่วนสำคัญๆ ที่เป็นพันธมิตรของเราในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลล์มอำนาจรัฐ ความจริงก็คือแนวทางแบบนี้วางแผนการทหารที่ชาญฉลาดในยุคข้อมูลข่าวสาร จึงมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นกว่าอดีตที่ผ่านมา สำหรับกองทัพบกออสเตรเลีย ในขณะที่จะต้องใช้รอบคอบอย่างยิ่งในการใช้ทรัพยากรทุกอย่างที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์สูงสุด โดยที่แนวทางดังกล่าวนี้จำเป็นต้องทำให้ กองทัพบกออสเตรเลียเป็นเป้าโจมตีที่ลดขนาดให้เล็กลง ในขณะที่เพิ่มศักยภาพให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ในการเอาชนะในการรบ เพื่อช่วงชิงเป็นฝ่ายยึดกุม

‘ความคิดและจิตใจ’ ของประชาชน

ในแง่ของปฏิบัติการเพื่อต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลล์มอำนาจรัฐ ตามที่ แท้คอินเลย์ ตั้งข้อสังเกตไว้ ก็คือ แนวทางของนักวางแผนการทหารกำหนดให้ต้องช่วยแก้ปัญหาความท้อแท้สิ้นหวังและความรู้สึกที่ถูกโดดเดี่ยวของประชาชน ซึ่งเป็นเงื่อนไขขั้นต้นก่อนที่ฝ่ายขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลล์มอำนาจรัฐจะเริ่มปฏิบัติการบ่อนทำลายการปกครอง ซึ่งผลที่ตามมาก็คือ ลัทธิก่อการร้าย นั่นเอง แต่ภารกิจดังกล่าวนี้ ในขณะที่ต้องเกี่ยวข้องกับกองทัพบก ก็ยังต้องได้รับ การตอบสนองจากรัฐบาลทั้งองคาพยพ ทั้งนี้ย่อมไม่ต้องสงสัยเลย การรับรู้ถึง สถานการณ์และประเด็นปัญหา (ไม่ว่าจะรับรู้ถูกต้องหรือไม่ก็ตาม) เป็นปัญหา ก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ตกไป จึงนำไปสู่ความ พยายามช่วงชิงอำนาจทางการเมืองด้วยกำลังนั่นเอง ด้วยเหตุนี้ การที่จะเอาชนะ ขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลล์มอำนาจรัฐใดก็ตาม จะต้องแก้ปัญหา แต่ละส่วนหรือแต่ละด้านในห้วงได้ -- ซึ่งรวมทั้งประเด็นปัญหาที่เป็นเงื่อนไข ที่เป็นปัญหาทางความคิดหรืออุดมการณ์ที่ขัดแย้งกัน

ปัญหาภาวะผู้นำ และแสนยานุภาพทางทหาร ซึ่งไม่เพียงแต่ใช้ปฏิบัติการ โจมตีด้วยกำลังเพียงด้านเดียว **ที่สำคัญที่สุด ก็คือ ที่ศูนย์ใหญ่ใจกลางของปัญหาที่รับรู้กัน ก็คือ ประเด็นปัญหาของความมั่นคง ตามด้วยการให้ความยุติธรรมแก่ประชาชน** ในบริบทนี้ ยังต้องพิจารณาถึงประเด็นปัญหาของขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐและปัญหาของรัฐที่ไม่อาจยึดกุมอำนาจการปกครองได้อย่างแท้จริง ก็ยังทำให้ประเด็นความยุติธรรมสำหรับประชาชน ยิ่งมีความสำคัญเพิ่มขึ้น โดยต้องไม่ลืมว่า ความยุติธรรมย่อมเกิด จากการมีระบบกฎหมายและกฎระเบียบตามสังคม อีกทั้งยังต้องมีระบบตุลาการที่เหมาะสม สอดคล้องอีกด้วย¹⁸⁸

เมื่อก้าวถึงทักษะที่ผ่านการกลั่นกรองของบรรดานักวิชาการและผู้ปฏิบัติในแวดวงทหาร ต่างชี้ให้เห็นว่า ต้องดำเนินการหลายอย่างที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน --- ขั้นตอนต่างๆที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้กองทัพกองออสเตรเลีย สามารถเข้ามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนด ถึงจะไม่มีส่วน โดยตรงก็ตามว่าจะมีบทบาทนำได้อย่างไร ความจริงก็คือทางกองทัพกอง โดยตัวกองทัพตนเอง น่าจะมีบทบาทในเชิง ‘นักวางแผน’ การทหาร ที่กำหนดได้ไม่ยากนัก แต่ก็มีขั้นตอนบางอย่างที่ทางกองทัพกองพอจะทำได้เพื่อให้อยู่ในฐานะที่ได้เปรียบ ในขณะที่พยายามดำเนินการในลักษณะที่สอดคล้องกันกับทางฝ่ายการทูต และกลไกอื่นๆด้านข้อมูลข่าวสารและด้านเศรษฐกิจ อันเป็นพลังหรือจุดได้เปรียบของประเทศชาติ โดยใช้ข้อได้เปรียบที่ว่า ในลักษณะที่สอดคล้องกับจุดแข็งต่างๆ ของชาติหุ้นส่วนในฝ่ายพันธมิตรด้วยกัน

ซึ่งจุดยืนความคิดนี้ จำเป็นต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ที่ฝ่ายพลเรือนจะต้องมีบทบาทสำคัญในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ นี่คือนโยบายที่สหรัฐอเมริกาที่กำลังกำลังทำความเข้าใจอยู่ ในขณะที่พยายามปฏิรูปวิธีการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ โดยที่ออสเตรเลียก็เป็นประเทศแนวหน้าในความพยายามด้านนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีประสบการณ์มาก่อนแล้วจากปฏิบัติการ RAMSI ในหมู่เกาะโซโลมอน ซึ่งกลุ่มผู้เฝ้าติดตามตรวจสอบข้อตกลงหยุดยิงและสันติภาพ ในเมือง บูแกนวิลล์ (Bougainville) และ ในระดับที่น้อยกว่านั้น ก็คือ ในประเทศติมอร์ตะวันออก

---

188 Author's discussions with John Frewen, 19 April 2006 and David Goyne, 1 May 2006.

(East Timor) ¹⁸⁹ โดยที่ประสบการณ์อันอุดมนี้ได้อสอนให้กองทัพบกออสเตรเลีย เรียนรู้วิธีการทำงานประสานกับบรรดาหน่วยงานทั้งหลายที่ให้ความช่วยเหลือเชิงมนุษยธรรม กองกำลังตำรวจแห่งสหพันธรัฐออสเตรเลีย กระทรวง กิจการระหว่างประเทศและการค้า รวมทั้งหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนต่างๆ

อนึ่งประสบการณ์จากปฏิบัติการต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ก็ได้แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมที่ใช้ตรรกะ สมเหตุสมผล จะถือเอาง่าย ๆ ว่ามีอยู่แล้วคงไม่ได้ เพราะต้องมีจริงอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อวิเคราะห์จากบริบท ของนักอิสลามนิยมที่มีแนวคิดแบบสุดขั้ว ตรรกะดังกล่าวนี้ ตามที่เข้าใจกันในหมู่ชาติตะวันตก คาดได้เลยว่าจะมีบทบาทได้น้อยมาก เพราะในขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอานาจรรัฐ ที่ปฏิบัติการระดับโลกาภิวัตน์ที่ซับซ้อน ด้วยเหตุนี้ แนวทางดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกันกับวิถีคิดของทหารอย่าง เป็นแบบแผนในการใช้กำลัง อีกทั้งยังเริ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับว่า เหตุใดโครงสร้างของทหารจึงเป็นอย่างที่เป็นอยู่ คำถามลักษณะนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาทบทวนกันใหม่ ที่ว่า **ด้วยความสำคัญของทักษะของ ‘คน’ ที่หยุดนิ่งกับที่ โดยไม่พัฒนาเลย หรือ ทักษะสำหรับงาน ‘วัฒนธรรม’ สำหรับกองทัพบกของออสเตรเลีย**

อนึ่ง แผนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงแห่งชาติของสหรัฐฯฉบับเดือนมีนาคม 2006 ได้ระบุถึงสิ่งที่เท่ากับว่า เป็นการรณรงค์ต่อต้าน ขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอานาจรรัฐในเชิงโลกาภิวัตน์ ในฐานะที่เป็นพันธมิตรอันใกล้ชิด ย่อมไม่ต้องสงสัยเลยว่า ออสเตรเลียย่อมได้รับผลสะท้อนจากกระแสความคิดนี้ หรือ จากแนวทางการคิดต่างๆในแผนยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ ผลที่ตามมาก็คือ ทางกองทัพบกสหรัฐฯและในวงกว้างกว่านี้ก็คือ กองกำลังป้องกันประเทศของออสเตรเลีย (ADF) และด้วยเหตุนี้เองฝ่ายออสเตรเลียจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนในบทบาทของตน และจะปฏิบัติการในลักษณะใด อีกทั้งยังต้องเข้าใจอย่างแจ่มชัดภายในบริบทใหม่นี้ ต่อ หลักนิยมของฝ่ายตน ที่ว่าด้วยการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอานาจรรัฐ

สภาพการณ์ใหม่ๆ เหล่านี้ ได้ชี้ให้เห็นความจำเป็นสำหรับกองทัพบกออสเตรเลีย ที่จะต้องดำเนินการตามแนวความคิดที่มีเป็นระบบอยู่แล้ว ของสิ่งที่เรียกว่า **การทำ**

---

189 Author's discussions with David Kilcullen, 9 April 2006.

สงครามที่ซับซ้อน (Complex War-fighting) ซึ่งในปัจจุบันนี้ก็กำลังใช้ แนวคิดนี้โดยผ่านทางโครงการของกองทัพบกที่เรียกว่า **การเสริมความ แข็งแกร่งและการสร้างเครือข่าย** (Hardening and Networking) โดยกำหนดให้มีกิจกรรมเสริมที่สอดคล้องกันดังต่อไปนี้:

- ภายในกองทัพบกและกองกำลังป้องกันประเทศของออสเตรเลีย ต้องยอมรับมากขึ้นว่า อาจต้องกำหนดให้เราสนับสนุนรัฐบาลประเทศต่างๆ ในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ
- ทบทวนตรวจสอบหลักนิยมของออสเตรเลีย สำหรับการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ ในบริบทของรัฐบาลโดยองค์รวม รวมทั้งกระทรวงทบวงกรมและหน่วยงานอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองกำลังตำรวจแห่งสหพันธรัฐออสเตรเลีย
- ศึกษาติดตามอย่างใกล้ชิดถึงพัฒนาการใหม่ๆ ของหลักนิยม สำหรับฝ่ายทหารชาติต่างๆ ที่อยู่ในฝ่ายสัมพันธมิตร
- เน้นย้ำให้มากขึ้นในความตระหนักเรื่องภาษาและวัฒนธรรม (ของประชาชน ในพื้นที่ปฏิบัติการ) เพื่อจะเข้าใจได้ดีขึ้นและจะสามารถตอบสนองได้ดีขึ้น ในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเขต (ใกล้ทางทิศเหนือ) ของออสเตรเลีย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางกองทัพบกเองก็จำเป็นต้องให้บุคลากรของตนได้รับการฝึกฝนอบรมในด้าน ภาษาท้องถิ่น
- ให้พิจารณาทบทวนเรื่องคุณภาพเชิงโครงสร้างกำลังพล เพื่อเน้นย้ำความสำคัญให้มากขึ้น แก่องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมพลเรือน ปฏิบัติการเชิงจิตวิทยา นักภาษา(ท้องถิ่น)และการใช้คนในด้านข่าวกรอง (HUMINT)
- ประสานงานอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้นกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ในเขตที่ผู้ก่อการร้ายและสมาชิกขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ มีความเคลื่อนไหวและปฏิบัติการอยู่ หรือ อาจจะขยายตัว โดยประสาน ผ่าน**โครงการเพื่อความร่วมมือของกระทรวงป้องกันประเทศ** (กลาโหมของ ออสเตรเลีย) ซึ่งอาจจะรวมทั้งการมีทีมครูฝึกอบรมจำนวนหนึ่ง ให้เป็นหน่วย ที่ถ่ายทอดทักษะและเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อใช้ต่อสู้ และช่วงชิงชัยชนะในปฏิบัติการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ

- ประสานงานระหว่างแผนงานและแนวความคิดของออสเตรเลีย กับหุ้นส่วนหลักๆ ของออสเตรเลียที่อยู่ทางตะวันตก สหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา ญี่ปุ่นและประเทศอื่นๆ ที่มีแนวความคิด เดียวกันในกลุ่มประเทศสมาชิกในองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (NATO) เช่นเดียวกับกับประเทศเพื่อนบ้านอันใกล้ชิดที่อยู่ในสมาคมชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) และประเทศอื่นๆ ในแถบมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตกเฉียงใต้ ด้วย
- ให้ชี้แจงอย่างชัดเจนต่อสาธารณชนว่า แนวทางแบบ'นักวางแผน'ของทางกองทัพออสเตรเลียต่อปัญหาขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐเป็นเช่นใดและเหตุใดออสเตรเลียจึงกำลังพัฒนาเชิงแนวคิด และจะต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับอะไรบ้าง

ทั้งนี้ ในอดีตที่ผ่านมา ออสเตรเลียก็เคยพยายามมาแล้ว ที่จะสร้างคุณูปการอันสำคัญเพื่อจะทำให้สถานการณ์ดีขึ้น หรือ ช่วยให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในการต่อต้านฝ่ายตรงข้าม ตัวอย่างเช่น ในสงครามเวียดนาม ออสเตรเลียก็เคยได้รับมอบหมายให้มีความรับผิดชอบหลัก ด้านความมั่นคงในเขตจังหวัดฟุก ทอย (Phuoc Tuy) ซึ่งก็ยอมรับว่า คุณูปการดังกล่าวนี้ เคยขาดองค์ประกอบหลายประการที่ถือว่าสำคัญต่อความสำเร็จในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ โดยที่ภารกิจที่เป็นส่วนขององค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าว เคยปล่อยให้เป็นการดำเนินการของประเทศพันธมิตรต่างๆ อย่างไรก็ตาม ในทุกวันนี้ เมื่อมีทหารออสเตรเลียปฏิบัติการอยู่ในหลายๆเขตจังหวัด ที่กระจายอยู่ในหลายประเทศในตะวันออกเฉียงกลาง จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะพิจารณาทบทวนประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมาจากปฏิบัติการในฟุก ทอย ของเวียดนาม ซึ่งการทบทวนประสบการณ์ดังกล่าวนี้ น่าจะแสดงให้เห็นว่า เมื่อเผชิญหน้ากับขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐในยุคใหม่นี้ ฝ่ายออสเตรเลียจะสามารถมีบทบาทได้ โดยไม่จำเป็นต้องทุ่มเทกำลังพลเพิ่มขึ้นมากมาย โดยคิดข้ามระบบที่แยกส่วนเช่นที่ทำอยู่ในปัจจุบัน เพื่อจะสามารถสร้างคุณูปการที่คุ้มค่าได้อย่างยั่งยืน

ถึงแม้ว่าจะเป็นการกิจที่ท้าทายความสามารถ ออสเตรเลียก็อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม และพร้อมที่จะทำการรณรงค์ทางทหารเพื่อต่อต้านฝ่ายขบวนการติดอาวุธ โคน์ลัมอำนาจรัฐ ที่มีลักษณะของโลกาภิวัตน์ที่ซับซ้อน และที่ว่าทางกองทัพออสเตรเลียอยู่ในฐานะที่ดีก็เพราะว่ามีความเชี่ยวชาญในการรบด้วย 'ระบบสมัยใหม่' ที่ผสมผสานการปฏิบัติการ

ด้วยกำลังอาวุธทางทหาร ที่ใช้ความพยายามร่วมกันแบบสัมพันธมิตรและการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันเป็นระบบที่ โดยเนื้อหาหลักๆแล้ว มีความเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการต่อสู้กับขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐในปัจจุบันนี้ ที่มีลักษณะของโลกาภิวัตน์ที่ซับซ้อน โดยที่ความเชี่ยวชาญดังกล่าวนี้ จะต้อง บ่มเพาะและพัฒนาต่อยอดอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะยังคงใช้ปฏิบัติการได้กับยุทธวิธี เทคนิค วิธีการและระเบียบขั้นตอนที่พัฒนาให้ทันสมัยล่าสุดในสมรรถุมิต่างๆ เช่น ในอิรักและอัฟกานิสถาน

ทุกวันนี้ ออสเตรเลียมีบทบาทเป็นฝ่ายสนับสนุนที่สำคัญยิ่ง ในการรณรงค์ทางทหารที่ ยากลำบากและส่งผลที่กว้างไกลมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นบทบาทที่น่าจะมีอิทธิพล ต่อสถานการณ์ใหม่ๆ ในภูมิภาคของตนเอง และมีความพร้อมที่จะมีประสิทธิภาพและที่ จะปรับตัวให้พร้อมปฏิบัติการในสภาพความจริงในปัจจุบัน ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นได้ ที่จริง มรดกที่สืบทอดมาจากประสบการณ์ที่เคยประสบความสำเร็จในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐ ทำให้สมควรได้รับการศึกษา ทบทวนและปรับปรุงความรู้ ความเชี่ยวชาญให้ทันสมัย สำหรับการปรับใช้ของกองทัพบกในปัจจุบัน รวมทั้งผู้ ที่ อาจจะต้องเผชิญกับขบวนการติดอาวุธฯ ในอนาคตอีกด้วย โดยปัญหาที่ท้าทายเหล่านั้น เกี่ยวข้องกับการที่ทางกองทัพบกจะต้องก้าวล้ำไปเกินกว่า สภาพการณ์ที่อยู่ในเขตพื้นที่ แบบนี้อยู่กับที่ เพื่อพร้อมจะออกไปปฏิบัติการร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับกองกำลังชาติ อื่นๆในฝ่าย สัมพันธมิตร และที่อยู่นอกสายบังคับบัญชาของกระทรวงป้องกันประเทศ (กลาโหม) และรัฐบาลออสเตรเลีย จึงจะสามารถแก้ปัญหาเรื่องขีดความสามารถ ที่สมัย หนึ่งเคยปล่อยให้เป็นการกิจ โดยส่วนใหญ่ให้แกทหารชาติอื่นๆของฝ่ายสัมพันธมิตร ซึ่ง การที่จะดำเนินการดังกล่าวนี้ได้ ฝ่ายทหารบกต้องยึดกุมแนวทางของฝ่ายวางแผน ที่ ยังคงมีความสอดคล้องอย่างยิ่ง ต่อการแก้ปัญหาที่ท้าทายในยุคข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อต้องเผชิญหน้า กับขบวนการติดอาวุธ โคนั้ลัมอำนาจรัฐที่มีลักษณะ โลกาภิวัตน์ที่ซับซ้อน ที่รู้จักกันในชื่อว่า ‘สงครามต่อต้านการก่อการร้าย’ นั่นเอง

ภาคผนวก เอ.

ความหลากหลายของขั้วอุดมการณ์ของมุสลิมในทัศนะของ

เชอริล เบอ์นาร์ด์

(Cheryl Bernard's Muslim Ideological Spectrum)¹⁹⁰

เบอ์นาร์ด์ ยืนยันว่า ไม่มีเส้นแบ่งที่ชัดเจน ระหว่างอุดมการณ์ของมุสลิมนิยม 4 ประเภท ดังที่กล่าวถึงต่อไปนี้ ตัวอย่างเช่น ผู้ที่ยึดมั่น ในแนวทางมุสลิมนิยมแบบจารีตประเพณี โดยที่ผู้มีแนวคิดแบบจารีตประเพณีนิยมที่ทันสมัยที่สุด ก็เกือบจะถือได้ว่าเป็นคนหัวสมัยใหม่ หรือ ผู้นิยมสมัยใหม่ โดยที่คนหัวสมัยใหม่ที่สุดขั้วที่สุด ก็มีแนวทางความคิดที่คล้ายคลึงกันกับผู้ที่เชื่อในระบบการปกครองที่แยกทางโลกกับทางธรรม แต่ถึงกระนั้น เบอ์นาร์ด์ก็ยังพอใจกับจุดยืนความคิดที่ว่า การจำแนกอุดมการณ์ของมุสลิมนิยมเป็นประเภทหรือแนวทางต่างๆ นี้ เป็นการเสนอรอบทางความคิดที่สะดวก ที่ช่วยให้เข้าใจ ทัศนะของมุสลิมนิยมที่หลากหลาย

1. ผู้ยึดมั่นในอุดมการณ์แบบยึดมั่นในรากฐานเดิม (Fundamentalists) ปฏิเสธค่านิยม ความเชื่อแบบประชาธิปไตยและวัฒนธรรมร่วมสมัยของสังคมตะวันตก โดยที่พวกเขา ไม่ยอมหันเหจากการใช้ความรุนแรง โดยจำแนกจากกันได้เป็น 2 กลุ่ม:

- (1) ผู้ยึดมั่นในรากฐานเดิมตามคำสอน (Scriptural Fundamentalists) คนกลุ่มนี้ รวมทั้งนักปฏิวัติชาวอิหร่านเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มวาฮฮาบี (Wahhabis) ที่มีฐานอยู่ในซาอุดีอาระเบีย และกลุ่ม แคพลาน (Kaplan) ที่ล้อมไสลกัน ในหมู่ชาวตุรกี
- (2) ผู้ยึดมั่นอย่างเข้มข้นในรากฐานเดิมตามคำสอน (Radical Fundamentalists) ในแนวทางที่ตรงกันข้ามผู้ที่ศรัทธาในกลุ่มนี้จะยึดมั่นในแก่นแท้ของอิสลามเข้มข้นน้อยกว่ากลุ่มแรก โดยที่กลุ่มนี้ตีความคำสอนตามความเข้าใจของตนเอง จะด้วยความจงใจ หรือ ด้วยความไม่รู้ซึ่ง ถึงหลักธรรมคำสอนของอิสลามแบบดั้งเดิม เช่น ขบวนการอัล ไควดา (Al Qa'ida) ขบวนการ ทาลิบานของชาว อัฟกานิสถาน (Afghan Taliban) ฮิซบ์-อุต-ทาสีร์ (Hizb-ut-Tahrir) และ

¹⁹⁰ Cheryl Bernard, *Five Pillars of Democracy: How the West Can Promote an Islamic Reformation*, RAND, Spring 2004. Downloaded from www.rand.org/publications.

ขบวนการอิสลามที่เข้มข้นอื่นๆอีกจำนวนมาก และกลุ่มที่แยกเป็นแขนงย่อยๆ ที่กระจายกันอยู่ทั่วโลก ล้วนแต่จัดอยู่ในประเภทนี้

2. **ผู้ยึดมั่นในจารีตประเพณี (Traditionalists)** เป็นกลุ่มที่ต้องการสังคมแบบอนุรักษ์นิยม พวกเขาอาจจะสงสัยหรือไม่มั่นใจสิ่งที่ทันสมัย สิ่งที่ประดิษฐ์สร้างสรรค์และกล่าวการเปลี่ยนแปลงใดๆ นอกจากนี้แล้ว พวกเขาก็กังแบ่งเป็นแขนงย่อยๆ ได้อีก 2 กลุ่มย่อย โดยมีความแตกต่างอย่างชัดเจน

(1) **พวกจารีตประเพณีนิยมเชิงอนุรักษ์ (Conservative Traditionalists)** พวกเขาเชื่อว่า กฎหมายอิสลามและจารีตประเพณี ดั้งเดิมควรจะต้องประพฤติปฏิบัติ ตามอย่างเคร่งครัดตามตัวอักษรในคัมภีร์คำสอน โดยมีทัศนะที่ว่า เป็น บทบาทของรัฐ และของฝ่ายที่มีอำนาจทางการเมือง ต้องให้การสนับสนุน หรือ อย่างน้อยก็ต้องเอื้ออำนวยให้ความสะดวกต่อพวกเขา อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วพวกเขาไม่นิยมความรุนแรงและลัทธิก่อการร้าย

(2) **พวกจารีตประเพณีนิยมเชิงปฏิรูป (Reformist Traditionalists)** ที่เชื่อว่า อิสลาม หากจะยังคงมีบทบาทและน่าเลื่อมใสตลอดทุกยุคสมัย ก็จะต้อง เตรียมพร้อมที่จะยอมปรับลดความเคร่งครัดบางอย่าง ในการปฏิบัติตามคำ สอนแบบยึดตามตัวอักษรคัมภีร์ และพร้อมที่จะอภิปรายแลกเปลี่ยนทัศนะ เรื่องการปฏิรูปและการตีความคำสอนใหม่

3. **พวกนิยมสมัยใหม่ (Modernists)** ต้องการให้โลกอิสลาม เป็นส่วนหนึ่งของโลก สมัยใหม่เชิงโลกาภิวัตน์ โดยที่พวกเขาต้องการปฏิรูปอิสลาม เพื่อให้ก้าวทันโลก สมัยใหม่ พวกเขาแข่งขันมากในการแสวงหาความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ที่มีส่งผลอย่าง กว้างไกล ต่อความเข้าใจของคนบางส่วนในขณะนี้ ที่ตีความตามตัวอักษรในคัมภีร์ใน การประพฤติปฏิบัติตนตนหลักอิสลาม โดยที่พวกเขาต้องการจะก้าวกระโดดข้าม พรมแดนของจารีตประเพณีของทั้งระดับท้องถิ่นและภูมิภาค ที่ในหลายศตวรรษที่ผ่านมา ได้ร้อยรัดเกี่ยวพันกับอิสลามจนแยกออกได้ยาก

4. พวกที่นิยมแยกอาณาจักรจากศาสนาจักร (Secularists) พวกเขาประสงค์ให้โลกอิสลามยอมรับการจำแนกแยกฝ่ายศาสนจักร ออกจาก ฝ่ายรัฐ ในทำนองเดียวกันกับระบบประชาธิปไตยของยุคอุตสาหกรรมของชาติตะวันตก โดยที่ศาสนาเป็นเรื่องของความเชื่อส่วนบุคคล นอกจากนี้แล้ว พวกนี้ยังเชื่อกันว่า ประเพณีทางศาสนาจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายของบ้านเมือง และยังคงเคารพสิทธิมนุษยชนอีกด้วย ในขณะที่ชาวตุรกีที่เลื่อมใสในนิกายเคมาล (Turkish Kemalists) ซึ่งเป็นผู้ที่ยอมให้ศาสนจักรอยู่ภายใต้การควบคุม อย่างเคร่งครัดของรัฐ โดยเป็นตัวอย่างของระบบ การปกครองที่แยกศาสนจักรกับอาณาจักร ในโลกอิสลาม

ภาคผนวก บี.

การจำแนกประเภทของนักอิสลามนิยม ของกลุ่มศึกษาวิกฤติการระหว่างประเทศ (The International Crisis Group's Islamist Categories)¹⁹¹

กลุ่มศึกษาวิกฤติการระหว่างประเทศ (ICG) ได้โต้แย้งว่า การทำความเข้าใจแนวทางการคิดที่แตกต่างกันของการเคลื่อนไหวของฝ่ายนิยมอิสลาม จุดเริ่มต้นก็คือ **ต้องจำแนกให้ออกระหว่างนิกายชีอะฮ์ (Shiite) กับ สุนนี (Sunni)** โดยที่แนวทางของกระแสความคิดที่เรียกว่า **'อิสลามการเมือง' (Political Islam)** นั้น ทางกลุ่มศึกษาฯยอมรับว่าปรากฏเป็นขบวนการเป็นครั้งแรกในช่วงต้นของการปฏิวัติประเทศอิหร่านเมื่อปี ค.ศ. 1979 โดยที่มองว่า การกิจกรรมการเคลื่อนไหวของผู้ที่นับถือนิกายชีอะฮ์ เป็นภัยคุกคามที่น่าหวาดหวั่นที่สุดในขณะนั้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากว่า **นิกายหรือความเชื่อแบบชีอะฮ์เป็นนิกายส่วนน้อยของศาสนาอิสลาม (โดยที่นิกายสุนนี เป็นกลุ่มส่วนใหญ่ของอิสลาม กว่า 80 %)** และการที่ผู้ที่ถือนิกายชีอะฮ์มักจะเป็นฝ่ายเสียงส่วนน้อยในประเทศต่างๆ ทำให้การเคลื่อนไหวของฝ่ายนิกายชีอะฮ์ที่แพร่หลายมากที่สุดและมักจะใช้บ่อยที่สุด จึงมีมักจัดตั้งเกาะกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นอยู่ภายในชุมชนของตนเอง โดยที่แนวทางดังกล่าวนี้ เกี่ยวข้องกับการปกป้องสิทธิประโยชน์ของชุมชนชีอะฮ์ จากประชากรส่วนใหญ่และจากฝ่ายอำนาจรัฐเอง ด้วยเหตุนี้ **อิสลามนิยมสายนิกายชีอะฮ์ จึงยังคงดำรงความเป็นเอกภาพได้ในระดับเหนียวแน่นมาก โดยยังไม่เกิดความแตกแยกจนกลายเป็นความขัดแย้งในรูปแบบต่างๆ ดังที่เกิดขึ้นกับอิสลามสายนิกายสุนนี**

ทั้งนี้ อิสลามสายนิกายสุนนี – ซึ่งสร้างความหวาดหวั่นมากที่สุดในปัจจุบัน มักจะถูกมองจากวงกว้างแบบเหมารวมว่า จัดอยู่ในสาย ผู้ที่ยึดมั่นในรากฐานเดิมตามคำสอน มีความคิด แบบสุดขั้วและเป็นภัยที่กำลังคุกคามผลประโยชน์ทั้งหลายของชาติตะวันตก แต่ก็มีไม่ว่า พวกเขาจะไม่ยอมรับสิ่งใหม่ๆ เสียเลย โดยที่กลุ่มศึกษาวิกฤติการระหว่าง

¹⁹¹ This is an extract from International Crisis Group, 'Understanding Islamism', *Middle East/North Africa Report Number 37*, 2 March 2005. Downloaded from <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=3300=1> on 18 April 2006.

ประเทศ (ICG) มีความเห็นแย้งว่า ในทางตรงกันข้ามจากที่คนตั้งข้อสังเกต **นิกายสุหนี่ ได้แตกผลึกทางความคิดจนแบ่งได้เป็น 3 สายหลักๆ ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนในรายละเอียด** โดยที่แต่ละสายหรือกลุ่มย่อย จะมีโลกทัศน์ของตนเอง มีวิถีปฏิบัติและมีลักษณะเฉพาะของสายตนเองอีกด้วย โดยที่สุหนี่ทั้ง 3 ประเภทนี้แสดง ให้เห็นถึงความพยายามที่จะประนีประนอมระหว่างความเชื่อตามจารีตประเพณี กับ กระแสความคิดแบบสมัยใหม่ เพื่ออนุรักษ์ส่วนสำคัญของจารีตประเพณี ที่ถือว่าเป็นแก่นแกนที่สำคัญที่สุด โดยยอมปรับตัวหลายอย่าง เพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขแวดล้อมที่ทันสมัย **โดยที่ทั้ง 3 สายนี้ยังยึดมั่นในแก่นของความเชื่อตามจารีตประเพณี โดยคัดสรรหยิบยืมบางอย่างจากตะวันตก ในขณะที่ปรับตัวยอมรับบางส่วนของความทันสมัย** พวกเขามีความเห็นแย้งว่า สิ่งที่ยังมีความเห็นต่าง ก็คือ มุมมองในปัญหาหลักๆ ที่โลกอิสลามต้องเผชิญอยู่ในทุกวันนี้ โดยสิ่งที่พวกเขาเชื่อมั่นศรัทธายังจำเป็นต้องยึดถือต่อไป หากเป็นไปได้และพอจะชี้นำได้ ก็ยังคงยึดมั่นต่อไป

อิสลามิกการเมือง (Political Islamists)

- ขบวนการต่างๆ เหล่านี้ มีตัวอย่างให้เห็นจากองค์กรต่างๆ เช่น Society of the Muslim Brothers ในประเทศอียิปต์ (เป็นองค์กรที่มีสาขาย่อยๆ ใน อัลจีเรีย จอร์แดน คูเวต ปาเลสไตน์ ซูดาน และซีเรีย อีกด้วย) โดยที่**ขบวนการหรือองค์กรจัดตั้งเหล่านี้ ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในประเทศหรือท้องถิ่น โดยมีจุดประสงค์ ที่มุ่งรักษาอำนาจทางการเมืองในระดับประเทศ** ซึ่งขบวนการที่ว่าเหล่านี้ รวมทั้งพรรคยุติธรรมและการพัฒนา (Justice and Development Party) ในประเทศตุรกี และ พรรคเพื่อความยุติธรรมและการพัฒนา (Party for Justice and Development) ในประเทศโมร็อกโก
- ขบวนการเหล่านี้มัก**ชูประเด็นที่เป็นจุดยืนของชาวมุสลิม** ต่อการที่รัฐบาลบริหารบ้านเมืองผิดพลาด ขาดความยุติธรรมทางสังคม และ**ให้ความสำคัญเร่งด่วนต่อการปฏิรูปทางการเมือง** ซึ่งจะบรรลุได้ก็ด้วยการเคลื่อนไหวหรือดำเนินการทางการเมือง (โดยการเรียกร้องให้มีนโยบายใหม่ๆ เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันทางการเมือง ด้วยการเลือกตั้ง ฯลฯ)

- โดยทั่วไปแล้วในปัจจุบันนี้พวกเขา**ยอมรับการปกครองแบบรัฐชาติ** โดยอยู่ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญ และหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง (ยกเว้นในกรณีที่เกิดอยู่ภายใต้การยึดครองของต่างชาติ) **จุดยืนของ นักปฏิรูปแทนที่จะมีวิสัยทัศน์แบบนักปฏิวัติ** พร้อมกับเสนอให้ ใช้แนวทาง ของประชาธิปไตยอันเป็นสากล โดยที่ลักษณะเฉพาะ ของผู้ที่ยึดมั่นในสายนี้ **มักมีท่าทีแบบสู้รบใน แนวทางของพรรคการเมือง**

คณะผู้เผยแพรศาสนา (Missionary)

- คณะผู้เผยแพรอิสลามเพื่อการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ (The Islamic Missions of Conversion – Al-da'wa) มีอยู่ 2 สายหลักๆที่เห็นได้จากโครงสร้าง องค์กรที่แข็งแกร่งมากของ **ขบวนการ ทาบลิคิ (Tablighi Movement)** ในสายหนึ่ง และอีกสายหนึ่งที่มีการจัดตั้งอย่างหลวมๆมาก คือ **ซาลาฟียะฮ์ (Salafiyah)** โดยที่ทั้ง 2 สายนี้ มิได้มุ่งยึดกุมอำนาจทางการเมือง แต่จุดประสงค์ที่แน่ชัดและเปิดเผยก็คือ **การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของชาวมุสลิม ศรัทธาในอิสลาม และระบบความเชื่อ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม เพื่อต่อต้านกำลังของฝ่าย ที่ไม่เชื่อในหลักอิสลามหรือไม่ศรัทธาในอิสลาม** โดยที่สมาชิกของขบวนการทั้งสองนี้มีลักษณะของผู้เผยแพรศาสนาอิสลาม ที่เรียกว่า Du'ah (ดู'อาฮ์) และ 'Ulama ('อูลามา) หรือ คณะนักปราชญ์มุสลิม
- คณะผู้เผยแพรอิสลาม (Missionary Islamists) ที่**ชูประเด็นปัญหา ของความเสื่อมทรามของค่านิยมคุณค่าหรืออุดมการณ์ของอิสลาม ที่เรียกว่า อัล-คิยาม อัล-อิสลามียะฮ์ (al-qiyam al-islamiyya) และปัญหาของความเสื่อมศรัทธา หรือ อัล-อิมาน (al-iman)** โดยให้ความสำคัญเร่งด่วนต่อ รูปแบบหนึ่ง ของการติดอาวุธทางศีลธรรม จรรยาและจิตใจ ที่เป็นตัวกำหนด ให้ปัจเจกชนสามารถเอาชนะความชั่ว แล้วกระทำแต่คุณงามความดี อันเป็นเงื่อนไขของระบบการปกครองที่ดี อีกทั้งยังเท่ากับ ช่วยกันเป็นหมู่คณะให้รอดพ้นจากการตกนรก อีกด้วย

ผู้เลื่อมใสในจี'ฮัด (Jihadi)

- **จี'ฮัด (Jihadi):** การต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธของผู้เลื่อมใสในอิสลาม (al-Jihad) ซึ่งมีอยู่ 3 สายหลักๆ ดังต่อไปนี้:
  - **สายภายในโลกอิสลามด้วยตนเอง** (ทำสงครามกับระบอบ การปกครองของมุสลิม ที่ถือว่า ไม่ยึดมั่นศรัทธาในคำสอนโดยแท้จริง)
  - **สายชิงคืนดินแดนของอิสลาม** (ทำสงครามเพื่อ ชิงคืนดินแดนที่ปกครองโดยเจ้าผู้ครองที่มีได้นับถืออิสลาม หรือดินแดน ที่อยู่ภายใต้การยึดครองของพวกที่มีใช่อิสลาม) และ
  - **สายโลกาภิวัตน์** (ต่อสู้กับชาติตะวันตก) ลักษณะเฉพาะของสายนี้แน่นอน ก็คือ นักรบที่เรียกว่า อัล-มุจาฮิด (al-mujahid)
- **อิสลามิกที่เป็นนักรบจี'ฮัด (Jihadi Islamists)** ชูประเด็น ต่อสู้กับการกดขี่ของฝ่ายที่มีใช่อิสลาม แต่อาศัยอำนาจทางทหาร และการเมืองในโลกของอิสลามิก และให้ความสำคัญ เร่งด่วนแก่การติดอาวุธเพื่อต่อสู้

ภาคผนวก ซี.
ข้อสังเกต 14 ประการ
ของเพตราอูส

เพตราอูส ตั้งข้อสังเกตไว้ 14 ประการดังต่อไปนี้:

- (1) ‘อย่าพยายามทำอะไรมากเกินไป ด้วยสองมือของตนเอง’ (คำกล่าวของ ที.อี.ลอว์เรนซ์ — T.E. Lawrence)
- (2) ปฏิบัติการอย่างรวดเร็ว เพราะกองทัพปลดปล่อยทุกกองทัพ มีภารกิจเพียง ครั้งเดียว หากทำการปลดปล่อยประชาชนได้แล้ว จะกลายเป็นกองทัพยึดครอง ทันที
- (3) เงินคือกระสุนปืน
- (4) เพิ่มจำนวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความสำคัญชี้ขาด ต่อความสำเร็จ
- (5) วิเคราะห์ ‘สิ่งที่ต้องใช้ทุ่มเท กับ ประโยชน์ที่จะได้’ ก่อนออกปฏิบัติการในแต่ละครั้ง
- (6) ข่าวดรอง คือ กุญแจ สู่อความสำเร็จ
- (7) ทุกคนต้องมีส่วนร่วมช่วยสร้างชาติ
- (8) ช่วยกันสร้างสถาบันต่างๆ(ที่มีลักษณะที่ถาวร) มิใช่เพียงหน่วยต่างๆ (ที่มียั่งยืน)
- (9) ความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม เป็นตัวเพิ่มหรือขยายกำลังของฝ่ายเรา
- (10) ความสำเร็จในการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ต้องใช้มากกว่าเพียงปฏิบัติการทางทหาร
- (11) ความสำเร็จสูงสุด ขึ้นอยู่กับบรรดาผู้นำท้องถิ่น
- (12) จดจำและยอมรับความสำคัญของบุคลากรชั้นนายสิบและนายร้อย
- (13) ไม่มีอะไรจะทดแทนผู้นำที่รู้จักยืดหยุ่นและปรับตัวเก่ง
- (14) ภาระหน้าที่สำคัญที่สุดของผู้นำก็คือ ต้องชี้นำได้ถูกต้อง

ภาคผนวก ดี.

หลักการต่างๆ เจาะลึกข้อกำหนดและเอกภาพของสิ่งที่ตรงกันข้าม
ที่ว่าด้วย การต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ
ของกองทัพบกและหน่วยนาวิกโยธินของสหรัฐฯ¹⁹²

หลักการ (Principles) มีดังต่อไปนี้:

- จุดประสงค์หลักก็คือ ความชอบธรรม
- เอกภาพในความพยายามร่วมกัน
- ความสำคัญทางการเมือง
- มีความเข้าใจสภาพแวดล้อม (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องเข้าใจประชาชน)
- ข้าราชการเป็นตัวขับเคลื่อนซึ่งนำทิศทางของปฏิบัติการ (รวบรวมและวิเคราะห์ ข้าราชการ แม้ในระดับล่างที่สุด)
- ต้องโคดเคี้ยวฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ จากประชาชน(ที่อ้างว่าต่อสู้เพื่อประชาชน) ตัดขาดฝ่ายขบวนการติดอาวุธจากการสนับสนุน
- สถาปนาความมั่นคงภายใต้หลักนิติธรรม

เงื่อนไขข้อกำหนด (Imperatives) ต่างๆ มีดังต่อไปนี้:

- สามารถจัดการกับข้อมูลข่าวสารและความคาดหวังของประชาชนได้ (จำกัดระดับความไม่พอใจ ในขณะที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชน)
- รู้จักใช้กำลังเท่าที่ควบคุมได้ (ใช้กำลังให้น้อยที่สุด หากเป็นไปได้)
- รู้จักเรียนรู้และปรับตัว (อย่างน้อย ก็ต้องทำได้ไวพอๆกับฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ)
- สร้างความเข้มแข็งให้แก่บุคลากรในระดับล่างที่สุด (ส่งเสริมให้ใช้ความริเริ่ม และสามารถปฏิบัติการอย่างรวมศูนย์ได้)
- ให้การสนับสนุนชาติที่เป็นเจ้าภาพหรือเจ้าของประเทศ

192

ดู Elliot Cohen, Conrad Crane, Jan Horvath and John Nagl, 'Principles, Imperatives and Paradoxes of Counterinsurgency', *Military Review*, Vol. LXXXVI, March-April 2006; and *Field Manual 3-24*, pp.1-11 to 1-15.

เอกภาพของสิ่งที่ตรงกันข้าม (Paradoxes) รวมทั้งคู่ความขัดแย้งดังต่อไปนี้:

- ยิ่งปกป้องกำลังของท่าน ท่านก็จะมั่นคงปลอดภัยน้อยลง
- ยิ่งท่านใช้กำลังมากเท่าไร ท่านก็มีประสิทธิภาพน้อยลง
- บางครั้งบางกรณี การไม่ทำอะไรเลย กลับเป็นปฏิกิริยาตอบโต้ที่ดีที่สุด
- อาวุธที่ดีที่สุดสำหรับการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ก็คือ การไม่ลั่นไก
- การที่กองกำลังท้องถิ่นปฏิบัติการได้ไม่ดี บางครั้งก็ยิ่งดีกว่าที่เราทำได้ดี
- ถ้าหากว่ายุทธวิธีของเราใช้ได้ดีในอาทิตยน์นี้ มันจะใช้ไม่ได้ดีในอาทิตยน์หน้า
ถ้าหากว่ามันใช้ได้ดีในจังหวัดนี้ มันจะใช้ไม่ได้ดีในจังหวัดต่อไป
- ความสำเร็จในเชิงยุทธวิธี ไม่ใช่เป็นหลักประกันอะไรเลย

ภาคผนวก อี.

บัญญัติ 28 ประการของขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ

โดยเดวิด คิลกูเลน

ที่ว่าด้วย การเตรียมความพร้อม (On Preparation) เดวิด คิลกูเลน เสนอข้อโต้แย้งดังต่อไปนี้:

- (1) ต้องรู้จักพื้นที่ (ทั้งผู้คน ภูมิประเทศ เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรม)
- (2) ต้องสามารถวิเคราะห์ปัญหา (ฝ่ายขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐที่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่ เพราะเหตุใดและอย่างไร)
- (3) ทำการจัดตั้ง เพื่องานข่าวกรอง (ส่วนใหญ่จะมาจากปฏิบัติการของท่านเอง)
- (4) ทำการจัดตั้ง เพื่อให้ระหว่างหน่วยงานต่างๆสามารถประสานความร่วมมือกันได้ในเชิงปฏิบัติการ (ความสามารถในการสร้างเสถียรภาพของหน่วยงานพลเรือน จะช่วยให้เอาชนะสงครามได้ในที่สุด)
- (5) ต้องเคลื่อนที่โดยมีอุปกรณ์หรือเคลื่อนไหวโดยมีสัมภาระติดตัวให้เบาที่สุด พร้อมกับต้องเสริมประสิทธิภาพให้แก่ฝ่ายสนับสนุนการรบ(มีฉะนั้น ฝ่ายขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ จะเคลื่อนไหวได้เร็วกว่า และเคลื่อนที่ได้คล่องตัวกว่า)
- (6) ต้องหาผู้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางการเมือง/วัฒนธรรม (ต้องเป็นคนที่มีความรอบด้านและ 'รับรู้ได้ไว' ในสภาพแวดล้อมที่ต้องปฏิบัติการ)
- (7) ต้องฝึกอบรมผู้นำหมู่ — แล้วมอบความไว้วางใจให้พวกเขา (การต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ มักจะเหมาะสำหรับทหารระดับผู้นำอาวุโสน้อยและระดับพลทหาร)
- (8) ชั้นยศไม่สำคัญ แต่ความสำคัญสูงสุดหรือขีดจำกัดที่ความสามารถพิเศษเฉพาะตัว (ต้องใช้คนที่มีความสมบัติพิเศษดังกล่าว เพราะเชื่อว่าทุกคนจะเหมาะสมกับการต่อต้านขบวนการติดอาวุธ โค่นล้มอำนาจรัฐ)
- (9) ต้องมีแผนการรบเฉพาะ (จะต้องเรียบง่าย คล่องตัวและทุกคนรับรู้)

ที่ว่าด้วย ‘ชั่วโมงทอง’ (Golden Hour) ที่จะเคลื่อนที่เข้าไปในเขต เป้าหมายและเริ่มปฏิบัติการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยที่เสนอแนะให้ดำเนินการดังต่อไปนี้:

- (10) เข้าพื้นที่ (สถาปนาพื้นที่ให้เป็นเขตปฏิบัติการของตน อยู่กินในพื้นที่และเดินเท้าลาดตระเวน เพื่อให้รู้จักคุ้นเคยสภาพในพื้นที่ขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการลดภาวะเสี่ยงอันตรายด้วย)
- (11) หลีกเลี่ยงการตอบโต้แบบประหม่า เวลาเผชิญกับสิ่งที่ไม่น่าไว้วางใจ (ห้ามบุ่มบ่าม ต้องได้ข้อเท็จจริงเสียก่อน เพราะความรู้สึกรับรู้ครั้งแรกมักจะทำให้ไขว้เขวหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน)
- (12) ต้องพร้อมที่จะส่งมอบพื้นที่ได้ตลอดเวลา นับตั้งแต่วันแรกที่เข้าปฏิบัติการในพื้นที่ (เพราะท่านไม่มีทางแก้ปัญหารื่องขบวนการติดอาวุธ โคนล้มอำนาจรัฐ ได้ภายในผลัดของท่าน)
- (13) ต้องสร้างเครือข่ายที่ไว้วางใจได้ (นี่คือความหมายที่แท้จริงของการ ‘เอาชนะความคิดและจิตใจ’ หรือ Winning Hearts and Minds ของชาวบ้าน)
- (14) เริ่มจากงานง่ายๆ (เริ่มได้เลย แต่ต้องไม่ฝืนความรู้สึกรับรู้หรือธรรมเนียมความเชื่อของชาวบ้าน)
- (15) มุ่งชัยชนะตั้งแต่ในระยะแรกๆ (เพื่อแสดงศักยภาพของหน่วยให้เป็นที่ประจักษ์ และรับรู้ในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย)
- (16) ใช้วิธีลาดตระเวนเป็นการป้องกัน (เพื่อถ่วงดุลฝ่ายศัตรู พร้อมกับสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนในพื้นที่)
- (17) ต้องพร้อมที่จะเผชิญกับอุปสรรค (เป็นเรื่องปรกติในการทำสงคราม ไม่ว่าจะเป็นการรบในรูปแบบใดก็ตาม)
- (18) ต้องจำไว้เสมอว่า มีฝ่ายที่เป็นผู้ชมเสมอในระดับโลกาภิวัตน์ (ทั้งที่เป็นพวกที่เผยแพร่ข่าวโดยอิสระในอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า พวก บล็อกเกอร์ (Bloggers) และบรรดาผู้สื่อข่าวที่คอยเฝ้าจับมองปฏิบัติการของท่าน)
- (19) ให้ผู้หญิงมีส่วนร่วม โดยต้องระวังเด็กๆ (เอาชนะความคิดและจิตใจของผู้หญิงได้ ท่านก็จะได้รับการสนับสนุนทั้งครอบครัว แต่ต้องคอยให้เด็กๆ อยู่ในระยะห่างแต่ก็ต้องไม่ห่างไกลจนพ้นสายตา)
- (20) ต้องคอยสำรวจตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ (คอยทำ ‘ตาราง’ บันทึกว่ามีประเด็น

อะไรบ้าง ทั้งในด้านสังคม ข้อมูลข่าวสาร การทหารและเศรษฐกิจ)

ที่ว่าด้วย การฝึกแล้วฝึกอีกและการรักษาความสม่ำเสมอ(Groundhog Day and Steady State) มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้:

- (21) ใช้ ‘คำพูดไปในแนวเดียวกัน’ (Single Narrative) (เพื่อลดทอนอิทธิพลของฝ่าย ขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ วิธีการ ถือว่าเป็น ศิลปะ มิใช่วิทยาศาสตร์)
- (22) กองกำลังท้องถิ่นควรจะชี้เป้าหรือระบุตัวศัตรูได้ มิใช่เรา (เพื่อแย่งชิงหรือ สวมรอยฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ)
- (23) ใช้กิจกรรมพลเรือนที่ติดอาวุธ (ฝ่ายขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐเอง ก็ คือการทำงานช่วยเหลือสังคม แต่ก็ติดอาวุธด้วย)
- (24) ปฏิบัติการแบบขนาดของหน่วยยิ่งเล็กยิ่งดี (Small is beautiful) – (ใช้โครงการ ขนาดเล็กๆ ราคาถูกหรือใช้เงินน้อย แต่ยั่งยืน และฟื้นตัวได้ง่ายและเร็ว หากล้มเหลว)
- (25) ต้องรู้จักสู้กับยุทธศาสตร์ของฝ่ายศัตรู มิใช่สู้กับกำลังฝ่ายศัตรูแต่เพียงระดับเดียว (ฝ่ายศัตรูจะใช้วิธีการรุก หากท่านขู่ว่าจะเข้าพื้นที่หรือเข้าสวมบทบาทแทน)
- (26) ต้องกำหนดทางออกหรือข้อยุติเอง --- จะโจมตีศัตรูก็ต่อเมื่อมันสกัดกั้นหรือขัดขวางปฏิบัติการ

ที่ว่าด้วย แผนถอนกำลังออกจากพื้นที่ (Getting Short) ในขณะที่ใกล้จะจบปฏิบัติการ โดยที่ เดวิดแนะนำอย่างหนักแน่นว่า:

- (27) ต้องรักษาแผนการถอนกำลังไว้เป็นความลับ (มิฉะนั้น ฝ่ายศัตรูจะใช้แผนการนี้ เพื่อจะสร้างความสูญเสียอย่างสูงสุด ให้แก่ฝ่ายเรา)

สุดท้าย ผู้เขียนแนะนำว่า:

- (28) ไม่ว่าท่านจะทำอะไรก็ตาม ต้องเป็นฝ่ายริเริ่มก่อน (ในการรบต่อต้านขบวนการติดอาวุธโค่นล้มอำนาจรัฐ การเป็นฝ่ายริเริ่มก่อน คือทุกสิ่งทุกอย่าง)